ཨཻ །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

རྣ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མདོད།

འོད་ཟློས་སྒོག་རྩལ་དེ་ཆོགས།

བླ་མ་རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ན་མོ།

ཀཀ། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལེགས་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཉིས་མདོག

འདུན་རྩལས་གློག་རྩལ་དབེ་ཚོགས་ཁང་

འོད་ཆུབས་སྒོག་རྩལ་དེའི་ཚོགས།

སྒོག་རྩལ་དེའི་ཚོགས་འདི་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོག་པ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ iPadསོགས་ལས་དེའི་ཆ་གཅིགས་པར་མཐུན་རྐྱེན་དང་སྦྱངས་བདེའི་ཆེད་དུ་བཟོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུན་དགོན་པའི་མ་ཕྱི་དག་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བསྒྲུབ་ན་སྒྲིག་བཟོ་བྱེད་དེས་ཡིན། ཞུ་དག་བསྒྲུབ་མ་སོགས་ལ་སྒོག་པ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པར་མཉེན། ནོར་འཁྲུལ་གང་ཡོད་ཐམས་ཅད་བཟོད་གསོལ་ཞུ།

ཞེས་འོད་ཆུབས་སྒོག་རྩལ་དེའི་ཚོགས་ཁང་ནས།

འབྲེལ་གཏུགས་བྱེད་ཡུལ།

Lightb-k19935

དཀར་ཆག

སྔོན་འགྲོའི་སྤྱི་བཤད།

མཆོད་བརྗོད།.....4

རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་དང་ཚོས་མདོན་པ། 14

གནས་དང་པོ་ཁམས་སྟོན་པའི་གནས།

ཟག་བཅས་ཟག་མེད།.....27

འདུས་མ་བྱས།.....31

འདུས་བྱས།.....33

འདུས་བྱས་དང་ཟག་བཅས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།.....37

རྣམ་པར་དིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས།.....46

འབྱུང་བ་བཞི།.....52

ཐུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད། 54
ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། 67

གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་སྟོན་པའི་གནས།

དབང་པོ། 73
གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་ཚུལ། 89
གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ། 92
མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་འདུ་བྱེད། 100
རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་གསུམ། 119
དེ་མ་ཐག་རྐྱེན། 129

གནས་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པའི་གནས།

ཁམས་གསུམ། 136
འཕྲོ་བ་ལྟ། 139
སྐྱེ་གནས་བཞི། 142
བར་སྲིད། 144

རྟེན་འབྲེལ།.....158
སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན།.....170
དུས་ཚིགས།.....192
བོངས་ཚོད་དང་ཆེ་ཚད།.....216

གནས་བཞི་པ་ལས་སྟོན་པའི་གནས།

ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག.....232
རྣམ་དེག་མིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན།.....236
དགེ་སོགས་གསུམ།.....238
སྟོམ་པ་སྟོམ་མིན་བར་མ།.....240
དཀོན་མཆོག་གསུམ།.....253
སྟོམ་པ་ཐོབ་གཏོང་སོགས།.....259
སྡོང་འགྱུར་སྡོང་དེས་མཐོང་ཚོས་སྡོང་འགྱུར་སོགས།.....263
ལས་འབྲས་བུའི་སྟོ་ནས་དབྱེ་བ།.....269
མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས།.....270
དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན།.....274

ལས་ཀྱི་དབྱེན། 278
བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ། 280
ཚ་འཁྲུན་གྱི་དགེ་རྩ་གསུམ། 288

གནས་ལུ་བ་ཐ་རྒྱས་སྟོན་པའི་གནས།

ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ། 289
མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་། 293
ལྷ་བ་ལྷའི་མཚན་ཉིད་སོགས། 294
ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ། 297
རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། 298
དུས་གསུམ་རྟོས་ཡོད་སྐྱབ་པ། 302
མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་གྲངས། 308
ཚ་བར་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་གྲངས། 310
མངོན་པ་གོང་མར་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་གྲངས། 314
སྤྲིན་པ་ལྔ། 315
སྤྲངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས། 318

གནས་བྱུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་སྟོན་པའི་གནས།

བདེན་པ་བཞི། 322

ཐར་ལམ། 329

བདེན་པར་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག 335

འབྲས་གནས་བཞི་ཁམས་གང་དུ་ཐོབ 343

མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་ལམ་གཞན། 347

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན། 349

ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ། 353

གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་སྟོན་པའི་གནས།

བཟོད་ཤེས་ལྔ་གསུམ། 354

ཤེས་པ་བཟླ། 355

ཤེས་པས་བསྟུས་པའི་ཡོན་ཏན། 362

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། 366

རབ་མཐའི་བསམ་གཏན། 371

མངོན་ཤེས་རྣམ། 372

ཚོ་འཕྲལ་གསུམ། 374
རྐྱ་འཕྲལ་དང་སྦྱལ་བ། 376

གནས་བརྒྱད་པ་སྟོམས་འཇུག་སྟོན་པའི་གནས།

སྟོམས་འཇུག.....379
བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག.....384
སྟོམས་འཇུག་གསུམ་དང་འཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་བ།.....390
ཐོད་ཀལ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི།.....393
ཉེར་དེ་འཛིན་གསུམ།.....395
བསྟན་པ་དང་བསྟན་པའི་གནས་ཚད།.....398
སྟོན་པ་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ།.....405
པར་བྱང་སྨོན་ཚིག.....414

༄༅། །ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་ཞུགས་སོ།།

སྡོམ་འཇུག་སྤྱི་དང་ལས།

༄༅། །རྟེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་དཔལ་ལྡན་ཐུབ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གྱས་པ་ཆེན་པོས་བྱག་འཚལ་ལོ། །འདི་དག་པའི་ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་གནས་རྣམས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་མཛོད་རྩ་བ་བམ་པོ་གཉིས་པ། རང་འགྲེལ་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་སྟོན་དགོན་རྒྱལ་པོའི་སྐས་སུ་བཀོད་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མངོད་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས། སྟོན་དགོན་གང་སྟེལ་གྱིས་མངོད་པའི་

མཚོན་ཉིད་རྣེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་དྲུག་ཅུ་བ་གཅིག སློབ་དཔོན་ཤྲཱགས་བྷང་གིས་མངོད་པའི་འགྲེལ་བཤད་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་ལ་མཇོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་བཞིར་བྱགས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་བརྒན་གྱིས་མངོད་པའི་གནམ་ལྗགས་ཐོག་གཟེར། ཁ་ཆེ་འདུས་བཟང་གིས་མངོད་པའི་མདོ་དང་མཐུན་པ། བལ་པོ་ཞེ་ལྷས་མངོད་པའི་ཚོས་མདོན་པའི་མཇོད་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཚོས་མདོན་པ་མཇོད་ཀྱི་མདོ་དོན་འཆད་པའི་ཐབས་ཡན་ལག་ལྡུལས། དགོས་དོན་ནི། འདིས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་གྱི་ལམ་ཆ་ཚང་བ་མ་ནོར་བར་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་སྒྲིབས་སེལ་ནུས་པ་ཡིན་ནོ།

འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་ཅིང་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། བསྟན་དོན་ནི། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་དེའི་རྒྱུ་ནས་ལྡོག་དགོས་པས། འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གཉིས་ཀ་བསྟན་ལ། ཀློལ་བ་འཐོབ་པ་ལ་ཡང་རྗེ་ལྟ་རྗེ་སྟེད་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་དགོས་པས་གནས་དང་པོས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱི་འི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ།

གནས་གཉིས་པ་ནས་ལྟ་བའི་བར་གྱིས་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་གཅོ་བོར་བསྟན། གནས་དྲུག་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། ཐར་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། དེ་ཡང་འཁོར་བར་འཇུག་པ་ལ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ། གང་གིས་གང་དུ་འཇུག་པ། གང་གི་དབང་གིས་འཇུག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།ཁ དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པས། གནས་གཉིས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། འཕྲོ་བ་རིགས་ལྟས་བསྟུས་པའི་འཁོར་བ་ལ་རྣམས། ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་འཁོར་བར་འཇུག་པས། གནས་གསུམ་པས་བསྟན། གསུམ་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཇུག་པས་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གནས་བཞི་པས་བསྟན། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གནས་ལྟ་བས་བསྟན། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཡང་། ཐབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས། གང་གིས་ལྡོག་ན། ལམ་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ལྡོག་པར་བྱེད་པས། དེའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གནས་དྲུག་པས་བསྟན། སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་གནས་བདུན་པས་བསྟན་ཏོ། །ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་སྣོམས་འཇུག་རྒྱས་པར་གནས་བརྒྱད་པས་སྣོན་ཅིང་། སྐྱོབ་དཔོན་

དབྱིག་གཉེན་གྱི་དང་ལུགས་སྟོན་པ་ལ་གནས་དགུ་པ་གསུངས། ཚིག་དོན་ནི། དང་དང་གི་སྐབས་སུ་འཆད་ཅིང་། མཚམས་སྦྱོར་ནི་སྔ་མ་ལ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཤི་མ་འབྱེལ་མ་ཆད་པར་འཆད་དེ། གོ་སླའོ། །བརྒལ་ལན་གྱི་བརྒལ་བ་ནི་དོགས་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་དངོས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ལོ་གྲགས་ཟེར་གསུམ་རྣམ་གྲངས་སོ། །ལན་ནི། ལྷང་རིགས་དང་སྦྱར་ཏེ་མཐའ་ཚོད་པར་དངོས་སུ་བཀོད་པ་རྣམས་སོ། །

མཚོད་བརྗོད།

དེས་ན་འདིར་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། ཉམས་སུ་ལྡང་བའི་ཕྱིར་དུ་མངོན་པའི་སྐོང་སྤྱིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཞིང་། ཁྱད་པར་ཏུ་བྱ་བཀག་བཤགས་མངོག མངོན་པ་སྐེ་བདུན་དང་བཅས་པའི་དོན། ཤེས་བྱ་གཞི་ལྡན་བསྟན་ཏེ་རྗོད་བྱེད་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཤད་པ། དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་མངོག་རྩང་གི་འགྲེལ་བ་དང་མ་ཐུན་པར་འཆད་པ་ལ།

བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱི་དོན་ནོ།། དང་པོ་ལ། མཚོད་བརྗོད་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། སྤྱོ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་མཚན་དོན། དགོས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་སྟོན་པས་གསུངས་པར་སྣང་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཚོད་བརྗོད་དང་། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་ཞེག་ཀུན་ལ་སྐུན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཤཀང་པ་ཉེད་དང་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ། དགོས་དོན། བསྟུས་དོན། ཚིག་དོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྨོས་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ལ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་གི་སྟོན་པའི་ཚེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པའི་སྨོ་ནས། རང་ཉིད་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་དོན་བའི་ཆུགཏུ་འགྲུབ་པ། དང་པ་དཀར་ཚོས་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་ཇོགས་པ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྨོ་དམ་པར་ཇོགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པར་འདོད་པས། རང་གི་སྟོན་པའི་ཚེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་

སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཐུག་འཚལ་བ་བརྩམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཤང་པ་དང་པོས་རང་དོན་ཐུབ་ཆོགས། གཉིས་པས་གཞན་དོན་ཐུབ་ཆོགས། གསུམ་པས་འཕྲིན་ལས་ཐུབ་ཆོགས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་ཅིང་ཐུག་འཚལ་བ་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་། མཐའ་དབྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཞེག་ཚོས་ཅན། རང་དོན་ཐུབ་ཆོགས་མངའ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་པ་གཉན་ནས་བཅོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར། གང་ཞེག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་སྒྲ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འཇུག་པ་མི་འཐད་དམ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྒྲིབ་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པ་ནི། སྐབས་སོབ་ཀྱིས་འཇུག་པ། གཅོ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ། ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ལ། སྐབས་འདི་ར་གྱན་ལ་སྐུན་པ་གཉན་བཅོམ་ཞེས་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྱན་ལ་སྐུན་པ་གཉན་བཅོམ་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དང་འབྲེལ་ལས། གང་ཞེག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་སངས་

རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྨོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཀུན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད། མདོ་ལས། བྱམ་ཟེ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་རྗེ་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡོད་ན་སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟ་བ་ཅན་ཀྱི་ཐ་རྒྱས་བཅུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་སྤྱན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་སྤྱན་པས་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་བཞིན་དུ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་དེས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་སོགས་སྤྱན་པ་དང་འདྲ་ཚོས་སུ་བྱུན་པས་དེ་ལྟར་རྗོད་པའི་ཕྱིར། དང་འབྲེལ་ལས། མི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གེགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སྤྱན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཟབ་ཅིང་ཟབ་པས་མི་ཤེས་པ། ཡུལ་ཤིན་ཏུ་བསྒལ་བས་མི་ཤེས་པ། དུས་ཤིན་ཏུ་བསྒལ་བས་མི་ཤེས་པ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་མི་ཤེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་ཤྲཱི་དེའི་བྱས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟབ་གཉུག་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐུབ་པོ་ལྟ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་

བྱ། གཉེས་པ་ནི། དབྱ་བཅོམ་པ་མོ་འཁོར་གྱི་བྱས་རང་གི་མ་འོངས་ཟེར་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དམྱལ་བར་སྐྱེས་བ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། དབྱ་བཅོམ་པ་ཤཱ་རིའི་བྱས་ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྐྱེས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་ས་བོན་བསྐལ་པ་དུ་མར་བསགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཤེས་ནས་རང་ཉ་མ་བྱུང་བ་ནི། སྟོན་པས། དེས་ནི་འདི་ཡི་ཐར་བ་ཡི། །ས་བོན་ཤིན་ཉ་ཐུབ་བ་དག། མཚོན་ནམ་རྡོ་ཡི་གསེབ་ན་གསེར། །བག་ལ་ཞ་བའི་ཚུལ་དུ་གཟིགས། ཞེས་གསུངས་ནས་རང་ཉ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ། །བཞི་པ་ནི། གནས་བརྟན་སྐྱ་ཙན་འཕྲོན་གྱིས། །རྣ་བའི་མདོངས་ནི་གཅིག་ཏུ་ཡི། །རྒྱུ་ཡི་དབྱེ་བ་སྣ་ཚོགས་པ། །ཀུན་མཁྱེན་མིན་པས་ཤེས་བྱ་མིན། །དེ་མཁྱེན་པས་ན་ཀུན་མཁྱེན་སྟོབས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ། གཏན་བཅོམ་ཞེས་པ་ཡང་། དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་བརླེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚ་བ་ནས་སྐྱེ་མེ་རྙང་གི་ཚུལ་གྱིས་བཅོམ་པ་ལ་བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཅོམ་པས་ཀུན་ལ་སྤྱན་པ་གཏན་བཅོམ་པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བརླེས་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚེས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་གཏན་ནས་ཡེ་བཅོམ་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྤྱན་པ་གཏན་བཅོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཚ་

བའི་ཤང་བ་དང་པོས་སྣང་བ་ཐུན་ཚོགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ རྟོགས་པ་ཐུན་ཚོགས་ཀྱགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ ལྡན་འདས་ཚེས་ཅན། གཞན་དོན་ཐུན་ཚོགས་མངའ་སྟེ། འཁོར་བའི་ འདམ་ནས་འཕྲོ་བ་རྣམས་སྐལ་བ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དྲངས་པར་ མངོད་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན་གྱི་ཐུང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་ལ་འཁོར་བ་ཞེས་ བྱ་སྟེ། སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འཁོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བ་ཅན་ཐུང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ བ་ལ་འདམ་ཞེས་རྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདམ་དེ་སྦ་སྦུར་ཀུན་ ཆགས་པའི་གནས་ཡིན། བརྒལ་བར་དཀའ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ བརྒལ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། འཁོར་བ་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་ཀུན་ཆགས་ པའི་གནས་ཡིན། སྡེད་པའི་རྣན་དང་བཅས་པས་བརྒལ་བར་དཀའ། སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒལ་དགོས་པ་སོགས་འདམ་དང་འདྲ་ བས་དེ་ལྟར་རྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འཕེལ་ལས། འཁོར་བ་ནི་འགྲོ་བ་ ཀུན་ཏུ་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་བརྒལ་བར་དཀའ་ བའི་ཕྱིར། འདམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་དེ། སྐལ་བ་ཅི་ ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་རྣ་བར་དངོས་སུ་མ་ཐོན་པས་མི་རྗོད་ཅེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ལ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕེལ་བར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུགས་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པས་དམ་

བའི་ཚོས་སྐོན་བའི་ཐུག་བརྩང་བ་དག་གིས་སྐལ་བ་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚོས་ཅན། འཕྲིན་ལས་ཐུན་ཚོགས་མངའ་སྟེ། དོན་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དམ་བའི་ཚོས་ཐིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐོན་པར་མཛད་པ་མཐར་ཐིན་བའི་ཐེར། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་བཅེ་བའི་སྐོ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གཟིགས་པ་བཞིན་ཟློང་དོར་ཐིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐོན་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་དང་པར་སྐྱེ་བའི་མཐུ་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལས་དབང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པ་དེ་ལྟ་བཞིན་དུ་སྐོན་པས་འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འཐོ་བ་དྲངས་ཀྱི། རྣ་འཐུལ་དང་དམ་པ་སྐྱེ་ན་བའི་མཐུ་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལས་དྲངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པ་དེ་ལྟ་བཞིན་དུ་སྐོན་པས་འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འཐོ་བ་དྲངས་ཀྱི། རྣ་འཐུལ་དང་དམ་པ་སྐྱེ་ན་བའི་མཐུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འོན་སྐོན་པས་རྣ་འཐུལ་བསྐྱེན་པས་ཅི་བྱ་སྟེམ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནི། རྣ་འཐུལ་ལ་མྱོང་དུ་ལེགས་གཏོང་བ་ཡིན་པས་གདུལ་བྱ་དང་པ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །མཚོད་རྟེན་ཀྱི་གཞུང་འདི་ས་ཕྱི་ནང་གི་སྐོན་པ་དང་བསྐྱེན་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་བོར་བསྟན་ཏེ། རང་གི་སྐོན་པ་སྤངས་ཏོགས་མཐར་ཐིན་པ་དང་། བསྐྱེན་པ་འཁོར་བ་ལས་སྤྲོལ་བའི་ཐབས་དམ་པ་དང་། སྤོང་མ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཟློག་པ་འཁོར་བ་ལས་སྤང་མི་སྲིག་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་བཏུལ་བར་བསྟན་པའི་ཐིར། ཐི་རོལ་པའི་སྐོན་པ་དང་།

བསྟན་པ། སློབ་མ་རྣམས་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལས་ལོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དབྱུད་པ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རྫོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཀུན་ལ་ཆུན་པ་བཅོམ་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། གཏན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་དང་ཡུལ་དང་དུས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་པ་དང་དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ།། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། དགོས་པ་དང་ལན། །དང་པོ་ནི། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པས་སྨིན་པ་གཉིས་པོ་དེ་སྣང་སམ་མ་སྣང་སམ་ཞེ་སངས་རྒྱས་དང་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར། མ་སྣང་ན། དེ་གཉིས་སྨྲ་བསྟལ་མཐང་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་མ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལས། ང་ནི་ཚོས་གཅིག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་མ་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་བསྟལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་མི་སྣང་། །ང་ནི་ཚོས་གཅིག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་སྣང་པར་སྨྲ་བ་བསྟལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གང་སྟེ་སྲུ་འབྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་གཉིས་

སྤྱག་བསྟལ་མཐར་བྱེད་མ་ཡིན་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཀས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་སངས་རྒྱས་དང་ཐུབ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཀས་ཆུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་སྤྱག་བསྟལ་མཐར་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚེ་ལ་གྱིས་སྤངས། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་ལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་དང་ཐུབ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐང་དག་བཅོམ་པས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་ལ་གྱིས་སྤངས་ཀྱང་། སྤང་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་མངོན་འགྱུར་དུ་འབྱུང་བ་སྟེད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་སྐྱེ་མི་དུང་གི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོ་སྐས་ཀྱི་ལན་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཁྱོད་ཀྱིས་མེག་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་ཤེག་དང་། དེ་ལྟར་ན་མེག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གནས་ལྟ་བའི་རང་

འཕེལ་ལས། རྗེ་ཙོམ་གྱིས་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པས་སོ། །གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ནི། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྤངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་སྤྲིན་པ་གཉིས་པོ་དེ་བཅོམ་ཞེས་རྗེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོ་རྩ་བ་ནས་བཅོམ། གཉིས་པ་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཅོམ་པས་དེ་ལྟར་རྗེད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་གཉིས་གཏན་ནས་མ་བཅོམ་པ་སྟེ། དེས་དེ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚོས་ཅན། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་ཕུན་ཚོགས། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས། འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་གསུམ་མངའ་བའི་ཕྱིར།

རྟོག་པར་དམ་བཅའ་དང་ཚོས་མངོན་པ།

གཉིས་པ་ནི། །ཚོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་ཤད་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཀྱིས་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་ཐུག་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་རྟོག་པར་དམ་བཅའ་མཛད་པ་ལ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཚོས་མངོན་པའི་མཚན་ངོན་དང་། མཛོད་ཀྱི་མཚན་ངོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་དང་། བརྣད་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་མངོན་ཤེས་རབ་ཏུ་མེད་རྟེས་འབྲང་བཅས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མངོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མེམས་རྟེན། རྟེས་འབྲང་གི་དོན་ལ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པས་རབ་ཏུ་

ཟེ་བ། མངོན་པའི་མཚན་ཉིད། དེའང་ན་ལམ་བདེན་ལྔ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས། མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ། མི་སློབ་ལམ་དང་གསུམ། འཕོར་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ། རང་འཕེལ་ལས། ཚོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གང་ཞེ་ན། ཚོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་རྣས་འབྱང་བཅས། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །དྲི་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའོ། །རྣས་འབྱང་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕོར་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོས་མངོན་པ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཞིག་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ལམ་གསུམ་གཅོས་ཡང་དེ་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་བཅས་ཡོན་པས་ལྔན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་བཞིན། ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་སྣ་བའི་སྐབས་འདིར་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་ཟག་པ་མེད། །ཅེས་སྒོམ་ལམ་ཟག་བཅས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ཞེ་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་

ལྟ་བུ་ལ། སྒོམ་ལམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཚོས་ཅན། ལམ་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཉན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཉན་པ་ཡིན་ན་འཕགས་ལམ་རྣམ་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟ་རྟགས་དེར་ཐལ། སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕོངས་གསུམ། རྟ་བར་འདོད་ན། ཟག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ། བསམ་གཏན་ས་བྱག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྟོང་ལམ་ཚོས་མཚོག་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཞེག་དེ་གཉིས་ས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། སྒོམ་བྱང་མི་ལྡོག་མེད་པ་དང་། །ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ནི་ཚོས་མཚོག་དང་ས་གཅིག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་ལམ་དང་མི་སྒོབ་ལམ་ཟག་མེད་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་

གསུམ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་རྟེན་པའི་དོན་ནི་ལམ་དེ་ས་དེའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ལ་འཇོག་སྟེ། ལམ་དེ་ས་དེ་ལ་བརྟེན་ན་ལམ་དེ་ས་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཕངས་གཞོང་ལ་རྒྱུ་ཤུགས་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་བརྟེན་པ་དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཚོས་མངོན་པ་དེ་རྣེས་འབྲང་འགོང་དང་བཅས་ན་ཤུང་པོ་ལྟ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཚུལ་རྣེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཟག་མེད་མི་སློབ་གས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤུང་པོ་ལྟ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་སུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཡིད་བདེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤུང་པོ་ལྟ། བསམ་གཏན་གསུམ་པར་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སེམས་ཚོར་བདེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤུང་པོ་ལྟ། བསམ་གཏན་བཞི་པར་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤུང་པོ་ལྟ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དུ་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤུང་པོ་བཞི་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཅོ་བོར་བྱས་ནས་དེའི་འགོར་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤུང་པོ་ལྟ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། མི་འཐད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ན་གཅོ་སེམས་ཡིན་དགོས། ཤེས་རབ་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་

ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྱི་ངེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་ཤེས་རབ་གཅོོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཡིད་ཆེས་པའི་སྐབས་སུ་དང་བ་གཅོོ། །ཚུ་ལ་འགྲོོ་བ་ན་མཉན་པ་གཅོོ། །ཤད་འཚོོ་བའི་ཚེ་སྨན་པ་གཅོོ་བོོར་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་སོགས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཐུང་པོ་ལྟ་དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་ཐུང་པོ་ལྟར་འཛོོག་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐུང་པོ་ལྟའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྟོམས་འཇུག་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ། །རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་ཐུང་པོ་ལྟ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུང་པོ་ལྟ་ཡང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཐུང་པོ་ལྟ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། ཁྱེས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟུན་བཅོས་གང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་མིང་གིས་འདོོགས་པའི་ཚོས་གསུམ་བཤད་པ། དེའི་ཁྱད་ཚོས་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ཐུང་པོ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་སྒྲའམ། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་གང་རུང་གི་དོགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཟག་

བཅས་ཀྱི་ཐུང་ཡོར་དམིགས་པ། བརྟར་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་མངོན་པའི་སྟེ་སྣོད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ་གཟུགས་ཐུང་གིས་བསྟན་པ་དང་། ཚོགས་སྡེར་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐུང་ཡོ་ཕྱི་མ་བཞི་ཅི་རིགས་པས་བསྟན་པ་དྲུ་མ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྟར་བཏགས་པ་ནི། དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གང་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སུ་འབྱང་བ་དང་བཅས་པའོ། །བསྟན་བཅོས་གང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེའི་ཚོགས་སུ་གྱུར་པས་ཚོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། བརྟར་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ལ། མངོན་པའི་མིང་གིས་གང་གས་སུ་རུང་པས། དེ་འདོགས་པའི་ཚོས་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། མངོན་པའི་སྟེ་སྣོད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པས་མངོན་པ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་དེ། ཚོགས་སྡེར་གྱིས་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་མངོན་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མངོན་པ་འཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པའི་

སྤེ་སྟོང་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་དགོས། དེ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ནི། དེ་རྣམས་ཚོས་ཅན། མངོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟུན། བརྗོད་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཚོས་ཅན། ཚོས་མངོན་པ་ཞེས་རྗེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ངོས་ནས་དོན་དམ་པའི་ཚོས་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་དེ་ལྟར་རྗེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་བྱ་རང་འགྲེལ་ལས། ངེས་པའི་ཚིག་ཏུ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཚོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་ཚོས་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པའམ་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་ཚོས་མངོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། ཚོས་མངོན་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་ས་གང་ན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཁམས་གསུམ་གར་ན་ཡོད་ལ། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཡོད་ཀྱི། གཟུགས་མེད་ན་མེད་དེ། དེ་ན་སྦྱོ་མེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱི། གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ན་སེམས་བར་ཆོམ་པ་ན་སྐོམ་བྱུང་གི་ཉེར་དེ་འཛིན་དུ་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར། སྒོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཡོད་ཀྱི་འདོད་པར་མེད་དེ། དེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འཕྲོལ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱང་བ་དང་སྦྱོར་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་སྒོམ་པ་ལས་བྱང་བ་དང་སྦྱོར་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །བསམ་པ་ལས་བྱང་བ་ནི་མེད་དེ། གང་གི་ཚེ་དེ་དག་མེམས་པར་རྟོམ་པ་དེའི་ཚེ། དེ་དག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་དག་ཁོ་ན་ཉིད་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་སྒོམ་པ་ལས་བྱང་བ་དང་སྦྱོར་ནས་ཐོབ་པ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་དེ། ཚོས་མངོན་པ་མེ་ལ་བསྟེགས་པའི་ཚོས་སྒོང་གི་ལས་སྒྲིབ་མེད་པར་ཐལ། བརྡར་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཡིན་ན་ཚོས་མངོན་པ་མ་ཡིན་དགོས། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་མེ་ལ་སྲས་ཀྱང་སྟེགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐུ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་དགོས། ཡེ་ཤེས་ལ་སྲས་ཀྱང་ཁྲག་འབྱིན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། བརྡར་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་

ཟགས་བཅས་རྣམས་དང་། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ད་དེ་དོན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས། དགེ་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཚོས་ཅན། མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་དོན་གཅེས་གཅེས་རྣམས་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཆུད་པས་དེ་ལྟར་རྗོད་པའི་ཕྱིར། དེའེ་ནི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དག་པར་རྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་དེ་ལ་མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་བསྟན་བཅོས་འདི་འབྱུང་བའི་ཁུངས་སམ་གནས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་རྗོད་པའི་ཕྱིར། དེའེ་ན། རལ་གྲི་གང་ནས་འབྱིན་པའི་ཤྭབས་ལ་རལ་གྲིའི་ཤྭབས་ཞེས་རྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚོས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན། གང་ཟག་སུས་བསྟན། སློབ་དཔོན་ཚོས་མངོན་པ་འཆད་པ་ལ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་དེའི་ལན་སྐྱེན་པ་ལ། ཚོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད། །ཅེས་སོགས་ཤད་པ་བཞི་གསུངས་པ། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གསུངས་པ་ལ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤོང་བའི་

ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་སྤང་དགོས་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོར་འཁྱམ་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་ཚོས་རབ་ཏུ་རྟོག་ཅིང་ཤེས་རབ་བསྒྲེད་དགོས་ཏེ། ཚོས་རབ་ཏུ་རྟོག་ཅིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟན་པ་མེད་པར། ཉོན་མོངས་དངོས་སུ་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་འདི། སྟོན་པས་གསུངས་ཏེ། དབྱ་བཅོམ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱི་འམཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་སྟོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་བགེ་ལ་ཉལ་སོགས་དང་མཐུན་པར་ལུང་དེ་དང་དེ་ལས་སི་ལ་བུར་སི་ལ་བུར་བྱས་པ་རྣམས། དབྱ་བཅོམ་པ་ཚོས་སྐྱེབ་ལ་སོགས་པས་ཆེད་དུ་རྗོད་པའི་ཚོམས་ལ་སོགས་པར་བསྟེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཀྱེ་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག །སྐྱེ་ཞིང་འཇིགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ། དེས་ན། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ཡང་དང་པོར་སྟོན་པས་གསུངས་པ། དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་གང་བསྡུས་སྙམ་ན། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་ཉིའི་བྱས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ནི་ལྔ་སྐྱེད་ཀྱིས། །ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷའི་བྱས། །གང་གས་པའི་བསྟན་བཅོས་

མོ་འུ་འགལ་བྱས། །འཚོ་བའི་རྣམ་གངས་གསུམ་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གང་པོས་བསྡུས། །ཞེས་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ལྷག་པར་འབྱུང་བ། མཆིམས་ལྟ་རྗེ་གོ་ཆས་སྟོམ་དུ་བསྡུས་པའོ། །འོ་ཅེས་པ་མ་རྙངས་པའི་ཚོགས་ཡིན་པས། སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། མདོན་པ་སྡེ་བདུན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་བཟླ་ཁ་དེ་དང་དེས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྟོན་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་འདུས་བྱས་རྣམ་གྲངས་བྱང་དང་། རྒྱལ་ཐན་ཆ་མེད་སོགས་བཀའ་དང་འགལ་བའི་དོན་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོའི་རྣེས་སུ་འབྲངས་ནས། དུས་གསུམ་རྣམ་ཡོད་དུ་སྨྲ་བའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ཚད་མར་བྱེད་ཀྱི། བྱེ་བྲག་བཤད་པ་སོགས་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་མི་བྱེད་པས། མདོ་སྡེ་པ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་དཔེ་ཅམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྟོན་པས་དཔེ་སྟོན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེའོ། །སྐབས་འདིར་སྤྱི་དོན་ལ། དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། གཞུང་གི་ཚིག་གང་གིས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ། དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་འདི་ར་ཐོག་མར་བགོད་པའི་དགོས་པ། དགོས་སོགས་ཚོས་བཞིའི་འབྲེལ་བ་ངོས་བཟུང་བའོ།། དང་པོ་ནི།

བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། ངག་ཙམ་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་སོགས་ཚོས་བཞི། བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་དེ་བཞི། དགོས་འཆེལ་ངག་ལ་ཡོད་པའི་དེ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ངག་དོན་མཐུན་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་སོགས་ཚོས་བཞི་ཡོད་ལ། ངོས་འཛིན་སྣའོ། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད། བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཚོས་ལྔ་པོ་རྟོགས་པ། འདི་རྩོམ་པའི་དགོས་པ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ལྷག་མེད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ། འདིའི་ཉིང་དགོས། ཕྱི་མ་སྔ་མ་ལ་འབྲེལ་བ་ནི། འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་སོགས་ཚོས་བཞི་པོ་དེ་ཡང་། དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཚིགས་བཅད་འདིའི་བརྗོད་བྱ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དགོས་སོགས་ཚོས་བཞི་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དགོས་པ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཞུགས་པ། འདིའི་ཉིང་དགོས། དེ་དག་སྔ་མ་མེད་ན་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བ་འདི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚོས་རྣམས་ཞེས་པས། །འདིའི་བརྗོད་བྱ་དངོས་སུ་བསྟན། རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད། །ཅེས་པས་དགོས་པ་དངོས་སུ་བསྟན། མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས། །ཞེས་པས། ཉིང་དགོས་དངོས་སུ་བསྟན། འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ། །བཞི་པ་ནི། དགོས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་འདི་ཇོག་མར་བཀོད་པ་ལ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དགོས་སོགས་ཚོས་བཞི་མེད་ལས་ཆེ་སྟེ་བའི་དོན་མི་འགྲུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་། མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས། ཡོད་དམ་སྟེ་བའི་དོན་འགྲུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་། ཡོད་པར་དེས་པའི་དེས་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་སོགས་ཚོས་བཞིའི་ནང་ཚན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་བྱང་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུབ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཚོས་ལྟ་རྟོགས་པ་འབྱུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་དང་པོ་ཁམས་སྟོན་པའི་གནས།

ཟག་བཅས་ཟག་མེད།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་བརྗོད་བྱ་ངོས་བཟུང་བ། དེའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཚོས་རྣམས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཟག་པ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། ཟག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ།། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཚོས་རྣམས། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་འདི་ར་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞི་གྲུབ་ན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་ཡང་དེ་གཉིས་གང་རུང་

མ་ཡིན། ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོབ་པ། འཕགས་པའི་རིགས་བཞི། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་བྱའོ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་། ལམ་བདེན་གཉིས་ཀ་ཟག་མེད་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་རྣམས་བྱའོ་སྟེ། འདུས་བྱས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན་ལམ་བདེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོམ་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཙུའི་སྒོམ་པས་སྣང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣ་བར་འདོད་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཟག་པ་སྣང་མས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་མིག་དབང་དེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེ་བ་བྱའི་ཆོས་ནི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ལྟོ། །ཞེས་སྨོས་པས་ཆོག་མོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། །ཞེས་སྨོས་ཞེན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ་སྨོས་དགོས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་

བསྟན་ནས་སྟོན་པ་གང་ཞེག་ཤུང་པོ་ལྟས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་བསྟས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་སྨོན་དགོན་གྱུན་བྱང་གི་ཚོས་རྣམས་སོ་སོར་བསྟན་པའི་སྐོ་ནས། དེ་དག་ལ་ཆགང་དོར་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་ཤེས་རྟེས་དཔག་ཐོབ་བར་བཞད་པ་གང་ཞེག ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱུན་བྱང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་མཚོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྩོད་བྱ་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་བསྟུས་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཚང་ཉན་བྱ་སྐ་ཞེང་། ཆགང་དོར་གོ་བའེ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེ་བར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྩོད་བྱ་ཚོས་ཅན། གཉིས་ཀྱིས་ནི་བསྟུས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཟག་མེད་མདོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་མ་རྟོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ནི། ལམ་བདེན་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། གོང་གི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། འགོག་བདེན་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་བདེན་

ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབས་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འཕྲལ་ལས། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་ཀྱང་ཟག་པ་སྐྱེ་བར་ཞེ་འདོད་མོད་ཀྱི། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་ཞེ་མི་འགྱུར་བས། དེ་གཉིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཟག་མེད་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གསུམ་གྱི་དགག་དོན་ལ། ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ཡང་ཚོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཟག་མེད་དོ། །ཞེས་སྨོས་པས་ཚེག་མོད། རྣམ་གསུམ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོད་དེ་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཡོད་པར་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དབྱ་བཅོམ་པ་སྐྱོན་བྱོས་ཀྱིས་བཞེད། དཔེ་སྐྱོན་པ་སྤྱ་མ་ཅིག དབྱ་བཅོམ་པའི་མིག་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཟག་པའི་རྟེན་མི་བྱེད་པས་ཟག་མེད་དེ། ཟག་པའི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་པས་ཟག་བཅས་སུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁས་ཅིག ལམ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་འདས་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལམ་

བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་འཇིག་རྟེན་ན་ཟག་མེད་དུ་མ་གྲགས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞེས་ཟེར། རང་ལན་ནི། གནས་མ་བྱུང་པའི་སྟེ་པ་དག་འདུས་མ་བྱས་སྐྱང་འདས་གཅིག་ལུང་སྟེ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་སོགས་འདུས་མ་བྱས་མང་པོ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུམ་ཞེས་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་དང་འགོག་པ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདུས་མ་བྱས།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། །འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། འདུས་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྣོན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། རྟག་པ་དང་མ་སྣོན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཀྱིས་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མཚན་ཉིད་དེ། བདེན་བཞི་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་

བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་བྱལ་བར་དམིགས་པ་དེ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དགག་བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གེགས་བྱེད་ཅིང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པར་དམིགས་པ། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད། ཁོ་ན་རེ། འགོག་པ་གཉིས་ཚོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སོར་རྟགས་འགོག་གི་ས་རང་གི་དགག་བྱ་གྲུབ་པའི་ཟག་བཅས་ལ་སྐྱེ་བ། རྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་རང་གི་དགག་བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྩིག་པའི་གོ་སར་ནམ་མཁའ་མེད་ན། ནམ་མཁའ་དེ་རཏ་བར་འགྲུར། ཡོད་ན་རྩིག་པའི་གོ་སར་རྩིག་པ་གཞན་ཆུད་པར་ཐལ། དེ་ན་གོ་འབྱེད་ནམ་མཁའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྩིག་པས་རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྩིག་པའི་གོ་སར་ནམ་མཁའ་ཡོད་དེ། མེད་ན་དེ་ན་རྩིག་པ་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱམ་ཟེ་ཞེག་གིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ། གོ་འུ་ཏ་མ། ས་ཅི་ལ་བརྟེན། བྱམ་ཟེ་ཆུ་ལ་བརྟེན་ཏོ།། གོ་འུ་ཏ་མ། ཆུ་ཅི་ལ་བརྟེན། བྱམ་ཟེ་རླུང་ལ་བརྟེན་ཏོ། །གོ་འུ་ཏ་མ། རླུང་ཅི་ལ་བརྟེན། བྱམ་ཟེ་རླུང་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་

ཏོ། །གོ་འཕ་ཏ་མ་ནམ་མཁའ་ཅི་ལ་བརྟེན། བྱམ་ཟེ། དེ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལ་ནི་རྟེན་མེད་པ་སྣང་བ་མེད་པ་དམིགས་པ་མེད་པའོ།། ཞེས་གསུངས། དེས་ན་སྐབས་འདིར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། རྣ་སུ་བྱའོ།། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆུང་རྟེན་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཀྱང་རྣ་སུ་བྱའོ། སྣང་བྱ་རྣམས་རྣ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དེ་སྣངས་པའི་བྱལ་བ་རྣམས་ཀྱང་རྣ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདུས་བྱས།

གཉིས་པ་འདུས་བྱས་རྒྱས་བཤད་པ་ལ། སྤྱི་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ།། དང་པོ་ནི། གནས་བརྒྱད་ཀྱི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྤྱི་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པའི་གནས་བསྟན། དེར་བཅུ་གཉིས་ནང་གི་

བཤད་དབང་པོ། །ཞེས་མིང་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། དབང་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་ལ་གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་
བསྟན་པའི་གནས་བསྟན། དེར་ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་
ཅན། །ཞེས་མིང་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་
གསུམ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་གནས་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པའི་
གནས་བསྟན། སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་
བྱུང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་
པའི་སྒོ་ནས་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གནས་བཞི་
པ་ལས་བསྟན་པའི་གནས་བསྟན། ལས་དེ་ཡང་ཐ་རྒྱས་ཀྱིས་ཀུན་
ནས་ཟློངས་པ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་གནས་ལྔ་པ་ཐ་རྒྱས་སྟོན་པའི་གནས་
བསྟན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ལམ་དང་གང་
ཟག་ཁྲད་པར་ཅན་གྱིས་སྟོང་དགོས་ཞེས་བསྟན་པར་བྱེད་པ་ལ།
གནས་བྱུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་སྟོན་པའི་གནས་བསྟན། དེར་སྟོས་
པའི་ཤེས་པ་བཅུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་ལ་གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་
བསྟན་པའི་གནས་བསྟན། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་
རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། ཞེས་གསུངས་པས། བསམ་
གཟུགས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བྲག་ཏུ་

རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གནས་བརྒྱད་པ་སྨོམས་འདུག་བསྟན་པའི་གནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་ལ་གནས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་ནས། དང་པོ་ཁམས་སྟོན་པའི་གནས་དེ་འཆད་པ་ལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཞེས་བཤད་ནས་འདུས་བྱས་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། འདུས་བྱས་ཚོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྐབས་འདིར་སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གྲངས། སྒྲ་བཤད་པ། ཕུང་པོ་ལྔ་རྣས་གཅིག་དང་རྣས་ཐ་དད་ལ་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པས་རང་ཉ་ཤེ་བར་དམིགས་པ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཕུང་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་བར་ལྟ། འདུས་བྱས་དང་ཕུང་པོ་དོན་གཅིག །ཕུང་པོ་དང་དངོས་པོ་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དུས། གཉན་ཀྱི་གཞི། ངེས་པར་འབྱུང་བཅས། གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་དུས། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུས་བྱས་ཚོས་ཅན། དུས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སོང་ཟིན་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཟད་པའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་

ཚོས་ཅན། གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཏམ་རྣམས་ཐལ་ཆེར་ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་འབྱུང་ཉེ་ཞིང་འཕེལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེས་བར་འབྱུང་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་འཐོབ་པ་ལ། ཁྱོད་ལས་དེས་བར་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རྒྱན་རྣམས་འདུས་ཤིང་ཐུབ་ནས་བས་ན་འདུས་བྱས། ཞེས་རྗོད་དེ། རང་འཕེལ་ལས། རྒྱན་རྣམས་འདུས་ཤིང་ཐུབ་ནས་བྱས་པ་དག་ནི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཏེ། རྒྱན་གཅིག་གིས་བསྟེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ།། ཞེས་གསུངས། ལྟ་བ་ནི། བྱེ་བྲག་རྨུ་བས་ཐུང་བོ་ལྟ་རྣོ་བ་དང་དུ་འདོད། མདོ་སྡེ་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཐུང་བོ་དང་། ཐུང་བོ་གཞན་བཞི་རྣོ་བ་དང་དུ་འདོད་དེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་རྣོ་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཐུང་བོ་ཡིན་ན་དང་གི་མི་རྟག་པ་དང་རྣོ་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་དོ། །མེམས་ཙམ་པས་ཐུང་བོ་ལྟ་རྣོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ།། གཉིས་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཚོས་ཅན། ལྟ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ཐུང་བོ་སོགས་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་སྣོས་པ་ལ་དོན་ཡོད་དེ། རྣམ་གྲོལ་ཀྱི་ཐུང་བོ་ལ་གོ་བ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུང་བོ་ལྟ་ཞེས་སྣོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྟ་ལ་གོ་བ་གཅད་པར་

བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདུས་བྱས་དང་ཟག་བཅས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་ར་འདུས་བྱས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཉིད་དུས་ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་ནི། གང་དག་ཟག་བཅས་ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞི་ཡི་དོན། ཟག་བཅས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ། འཕྲོ་བཅས། སྐྱེ་བསྟལ། ཀུན་འབྱུང་། འཇིག་རྟེན། ཕྱི་གནས། སྲིད་པ་ཞེས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཚོས་ཅན། ཉེར་ལེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དང་རྒྱུ་ཉེར་ལེན་ལས་བྱུང་། དང་འབྲས་ཉེར་ལེན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་གི་ཀུན་སློང་དུ་གྱུར་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་དེས་ན། རྟ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལ་རྩའི་མེ་དང་སྨན་དང་མེ་ཏོག་སྐྱེད་པའི་ཤིང་ལ་སྨན་དང་མེ་ཏོག་གི་

ཤེད་། རྒྱལ་པོ་ལ་རགཱ་ལས་བའི་མི་ལ་རྒྱལ་པོའི་མི་ཞེས་བརྗོད་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན་འཐབ་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གཞན་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྲོད་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་ཅིང་གཞིན་པོས་ཀྱང་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡང་སྲིད་དུ་འཁོར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན། །ཆོས་གཞན་སྐྱེས་ཚུལ། ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་དངོས། གསུམ་པོ་སོ་སོའི་སྤྱིའོ། དགོས་པ་དང་བཅས་པ། དེ་དག་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ། །ཞེས་བཤད་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྟྲི་དོན། གཞུང་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དུ་མ་སྡུངས་པའི་དོགས་སུ་གནས་པས་དབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གཟུགས་ཕུང་སོགས་ལྔ། སྟྲི་ད་གཟུགས་སུ་རུང་བ་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་རུང་རྟམ་པ་གཉིས་གང་རུང་གི་སྐོར་ནས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དུ་མ་སྡུངས་པའི་དོགས་སུ་གནས་པས་དབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་

སྟོང་དག གཟུགས་སུ་ཡོད་ཅིང་གཟུགས་སུ་རྟང་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་ གཟུགས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་ནི་གཟུགས་རྟང་མཚན་ཉིད་ཅན། ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། གཟུགས་སུ་ཡོད་ པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་སྟེ། ཞེས་ གསུངས། དབྱེ་ན། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ ལྔ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཉེ་བ་ཆུ་གཅིག་གོ །གཟུགས་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ཕུང་པེམ་པོ་རྣམས་དོན་གཅིག ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་ཚོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་པའི་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ ཚོས་ཅན། ཐལ་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཕུང་ཚོས་ཅན། གཟུགས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ལྔ། དོན་ལྔ། རྣམ་པར་རིག་ པ་ཡིན་པའི་གཟུགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལྔ་ ཞེས་སྟོས་པས་ཡིད་དབང་གཅོད། དོན་ལྔ་ཞེས་སྟོས་པས་ཚོས་ ཁམས་གཅོད། ཉིད་ཅེས་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་གིས་འདི་རྣམས་གང་ རུང་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་མ་ཡིན་དགོས་ཞེས་པའོ། །འོ་ན། གཟུགས་ ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན། ཞེས་བཤད་ན། དབང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ ན། དེ་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་ནི། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་

རྟེན། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཀུ་ཐྱེ་བའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བར་དམིགས་པ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ནས། ལུས་ཀྱི་དེའི་བར་ལྟ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཀུ་ཐྱེ་བའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བར་དམིགས་པ། མིག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་མཚན་ཉིད། དེས་གཞན་ལ་རིགས་འགྲེལ།། དེ་ལྟར་ཡང་བསྟན་བཅོས་རབ་ཀུ་བྱེད་པ་ལས། མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་དང་བའོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་གཟུགས་དང་བའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུ་ཤང་རག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་ངག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་དུ། དགེ་སློང་མིག་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དེ།

འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་དང་བའོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས་མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་གཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་དང་བའོ་ཞེས་གསུངས། དབྱེ་ན། རེ་རེ་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་རེ་རེ་སྟེ་གཉིས་གཉིས་ཡོད། མཚན་ཉིད། རྣམ་པ་ཤེས་པ་དེའི་རྟེན་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་པོ་དང་། གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་གི་དབང་པོ་ནི། དབང་རྟེན་དབུས་ན་དབྱིབས་ཟད་མའི་མེ་ཏོག་གམ། གོ་སྟོད་ཀྱི་འབྲུ་ལྟ་བུ། ངོ་བོ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སྣང་བའི་ཤིན་ཏུ་དང་བ་གཅིག་ཡོད། མིག གསལ་བྱེད། འཛེན་བྱེད། འཕེད་བྱེད། ལྟ་བ་སོགས་རྣམ་གྲངས། །རྣ་བའི་དབང་པོ་ནི་དབང་རྟེན་ཀྱི་དབུས་ན་དབྱིབས་ཛོག་གའི་བཙུས་མདུང་ལྟ་བུ། ངོ་བོ་སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་སྣང་བའི་ཤིན་ཏུ་དང་བ་གཅིག་ཡོད། རྣ་བ། ཉན་པ། སྒྲ་འཛིན། ཉན་བྱེད་སོགས་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་སོ།། སྣའི་དབང་པོ་ནི་དབང་རྟེན་ཀྱི་དབུས་ན་དབྱིབས་ཟངས་ཀྱི་མོ་ཁབ་ཐུང་དུ་གཤིབས་པ་ལྟ་བུ། ངོ་བོ་དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད་སྣང་བའི་ཤིན་ཏུ་དང་བ་གཅིག་ཡོད། སྣ་ སྣོམ་བྱེད། དྲི་འཛིན་སོགས་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས། ལྕེའི་དབང་པོ་ནི་དབང་རྟེན་ཀྱི་དབུས་ན་དབྱིབས་ཟླ་གམ་

དབུས་སྤྲུ་རྩེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཐུབ་པ། དེ་ཐུབ་ན་ཀློང་རྒྱས་རྒྱུན་དུ་འཛག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སློབ་དཔོན་སའི་རྩ་ལག་གསུང་། ངོ་བོ་རྣའི་སྐྱེ་མཆེད་སྣང་བའི་ཤེན་ཀྱང་བཅིག་ཡོད། ལྷུ། ཚོང་བྱེད། རོ་འཛིན་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་སོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི། རེག་ན་འཛམ་བུ། པགས་པ་ལྟར་ཐུབ་གཅུག་ནས་ཤང་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་ཁྱབ་པར་གནས། དེ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་སྣང་བའི་ཤེན་ཀྱང་བ་གཅིག་ཡོད། ལུས་དབང་། རེག་བྱེད། ཀུན་ཏུ་རེག་བྱེད་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་སོ་སོའི་རྟེན་ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ལྟ་སོ་སོར་དེ་དང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇོ་ན་དོན་ལྟ་ཞེས་བཤད་ན། དེ་དག་གང་ཞེ་ན། དོན་ལྟ་སོ་སོར་དབྱེ་བའི་སྐོར་ནས་སྟོན་པ་ནི། གཟུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ཤུ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་ངན་ཏུ་བྱེ་བའི་གཟུགས་སུ་དམིགས་པ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་ལྟར་བྱེ་བའི་གཟུགས་ལྟ་བུ། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་གི་གཟུགས་བཅུ་གཉིས། དབྱིབས་ཀྱི་

གཟུགས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚོམས་ལས། ཐམས་ཅད་མཉེན་པས། །སྟོ་སེར་དཀར་དང་དམར་བ་དང་། །སྔོང་སྐྱ་སྨིན་དང་དུ་བ་དང་། །རྨུལ་དང་ཁུག་སྟ་ཉི་མ་དང་། །ཤིན་མ་རིང་ཐུང་ལྟམ་བ་དང་། །ཟླུམ་པོ་མཐོན་པོ་དམའ་བ་དང་། །ཕྱ་ལེ་ཕྱ་ལེ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་བཅུ་གཉིས་ཁ་དོག་ཡིན། །བཞི་ནི་ཆ་བའི་ཁ་དོག་སྟེ། །བརྒྱད་པོ་ཡན་ལག་ཁ་དོག་གོ །དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཐ་མ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། །དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་དང་། ཁ་དོག་གི་དེ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཆམ་གཉིས་དང་ཆམ་ཉི་ཤུ། །ཞེས་གསུངས། ཀུན་བཏུས་ལས། ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔར་གསུངས། །ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ལ་ཡང་སུ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དབྱིབས་ཁོ་ན་ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འཛེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ལ་དབྱིབས་སུ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། ཤིན་མ་དང་། ཉི་མ་དང་། སྔོན་བ་དང་། སྐུ་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དབྱིབས་སུ་ཡོད་ལ་ཁ་དོག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རིང་པོ་ལས་སོགས་པའི་ཐྲིགས་ལུས་ཀྱི་ཆམ་བར་དིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོཉིད་དོ། །གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སྐྲག་མའོ། །ཞེས་གསུངས། ཉན་

ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་བྱེད་བའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་མྱེ་བའི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དམིགས་པ། སྐྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་ལྡའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྲ་དང་དོན་གཅིག མཉན་བྱ། སྐྲའི་མཚན་ཉིད། སྐྲ་དང་སྐྲའི་སྐྱེ་མཆེད་དོན་གཅིག དབྱེ་ན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བའི་སྐྲ། མ་ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྐྲ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བཞི། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་དུ་སྡོད་པའི་སྣན་པའི་སྐྲ། མི་སྣན་པའི་སྐྲ་དང་གཉིས། སེམས་ཅན་དུ་མི་སྡོད་པའི་སྐྲ་སྣན་མི་སྣན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུས་ཚོས་བཟོད་པའི་སྐྲ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་སྐྱེས་བུས་ཚིག་རྩྭ་སྐྲ་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཟེག་རྩོད་པའི་སྐྲ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཁུ་ཚུར་བརྡེག་པའི་སྐྲ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལའང་བཞི། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་དུ་སྡོད་པའི་སྣན་མི་སྣན་གཉིས། སེམས་ཅན་དུ་མི་སྡོད་པའི་དེ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་སྤུལ་པས་ཚོས་བཟོད་པའི་སྐྲ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྤུལ་པས་ཚིག་རྩྭ་སྐྲ་བའི་སྐྲ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རྩེ་བའི་སྐྲ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། བག་རལ་བའི་སྐྲ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར། སྐྲ་ནི་ཆམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། །ཞེས་གསུངས། ཀུན་བཏུས་ལས། སྐྲ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གསུངས། ལྷ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་སོགས་གོང་གི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རྣའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་ལྡའི་ནང་ཚན་གྱི་རོ་དང་དོན་གཅིག དབྱེ་ན་

བྱག་ཡོད་དེ། མངར་སྐྱུར་གཉིས། ཚ་བ་ལན་ཚ་བ་གཉིས་ཁ་བ་བསྐ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྣ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱན་ཞེས་སོགས་དེའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་ལྡའི་དེ་དང་དོན་གཅིག་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ཞེམ་མི་ཞེམ། མཉམ་མི་མཉམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ངོ་ནི་རྣམ་བྱག་དེ་རྣམས་བཞི། ཞེས་གསུངས། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་ལ་བྱག དེ་རེ་ལ་བཅུ་གསུམ་དུ་བཤད། ལུས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱན་ཞེས་སོགས། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་ལྡའི་ནང་ཚན་ཀྱི་རེག་བྱ་དང་དོན་གཅིག དབྱེ་ན་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། འབྱང་བ་བཞིའི་རེག་བྱ་བཞི། འབྱང་འགྱུར་བཞིའི་རེག་བྱ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱང་སྟེ། འཇམ་པའི། རྩུབ་པའི། ཡང་པའི། བྲང་བའི། བཀྲེས་པའི། སྐོམ་པའི་རེག་བྱ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་དོ།། ཞེས་གསུངས། ཀུན་བཏུས་ལས། འབྱང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་ཉེ་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་ལྡ་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ། སྒྲ་ལ་བརྒྱད། དོ་ལ་བྱག དེ་ལ་བཞི། རེག་བྱ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས།

ལྟ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད་ཅེས་བཤད་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གང་སྟམ་ན། དེ་སྐྱོན་པ་ནི། གཡེངས་དང་མེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཤད་བ་བཞིའི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ། ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྟོག་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱད་ཚོས་ལྟ་དང་ལྡན་པའི་སྐོ་ནས་རང་ཀུན་ནས་སྤོང་པའི་མེམས་གཞན་གྱིས་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན། རང་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་གཟུགས་ལ་རག་ལས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱད་ཚོས་ལྟ་དང་ལྡན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྒྱུའི་ཁྱད་པར། དེས་ཆོག་གི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་

པོ་བྱུབ་སྟེ། སེམས་གཡེངས་བ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འདྲུག་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། རྒྱུན་མཚོག་ཏུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུབ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུད་བྱུང་བའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་བྱུབ་སྟེ། རང་ཀུན་ནས་སྐྱོང་བའི་སེམས་གཞན་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ཐ་སྙད་འདྲུག་པ་གཟུགས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དང་པོ་སྐྱེས་པ་ཚོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། དེ་དག་སེམས་མི་དགེ་བའི་སེམས་སྟོམས་འདྲུག་རྣམ་པ་གཉིས་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་གཡེངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་པའོ། །སེམས་མེད་པའི་ཡང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འདྲུག་པའི་ཡང་ཡིན་པའོ། །ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི་མ་གཡེངས་པ་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མདོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོས་པ་ཚོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། མིག་དང་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྟམས་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དགེ་དང་མི་དགེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དགེ་ལེགས་དང་དགེ་ལེགས་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྨོས་པ་ཚོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྡེས་འབྱེལ་གང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་སྨོས་པ་ཚོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེའི་ཐོག་པ་རྣམས་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐོག་པའི་རྒྱུན་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་བྱེ་བག་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་དེ། །ཞེས་གསུངས། ལྔ་པ་སྨོས་པ་ཚོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་དུ་སྨོས་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ། ནི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི། དེའི་མིང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ། །རྗོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། སྨོད་དཔོན་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྟོམ་པ། སྟོམ་མིན། བར་མའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གསུམ་ཡོད་དེ། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །སྟོམ་དང་སྟོམ་པ་མིན་པ་གཞན། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་

མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ལུང་གིས་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་གསུམ་དྲི་མེད་གཟུགས་གསུངས་དང་། །འཛེལ་དང་མ་བྲལ་ལམ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། འདོད་པར་གྱོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རང་དང་དུས་གཅིག་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ། དེ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཕྱིན་ཆད་འདས་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ། དེ་ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་རང་དང་དུས་གཅིག་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་ཡི། ས་གཞན་གྱི་འབྱུང་བ་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ས་ཐ་དད་ཀྱི་སྲེད་པས་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི། རང་གི་ལུས་རྟེན་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་འགྱུར་ཡིན་པས་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་མི་དགོས། ཟག་མེད་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གྱོགས་པས་འདིའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དེས་པ་ཡང་མེད། ཟག་མེད་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དེ་ཟེན་མ་ཟེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མ་ཟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་བ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། རྒྱས་བྱང་མ་ཡིན་ཏེ། བསགས་པར་གནས་པའི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། འདོད་གཏེར་གསང་རྣམ་དེག་མིན་སྐད་ཅིག ཕྱིན་ཆད་འདས་པའི་འབྱུང་ལས་སྐྱེ།། ཟག་བཅས་ལུས་དང་དག་གི་ལས། །རང་གིས་བྱང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས། །ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡིན། །རྣམ་དེག་བྱེད་མིན་མ་ཟིན་དང་། །རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱང་སེམས་ཅན་སྟོན།། རྒྱུ་མཐུན་ཟིན་པའི་འབྱུང་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས། ཐུ་བ་ནི། སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ན་རེ། །འདི་ལ་མ་ཚང་བསྟན་བཅོས་འགལ། །ཉམས་དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། །ཡང་སྐྱ་ལྟག་བརྗོད་ཁྱད་པར་དུ། །བྱ་བ་ཁྱད་པར་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་སྡར་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལ་སྐུན་འབྱིན་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཚོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་མཆོག་ཏུ་འབྱེལ་བ་དེ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྡོས་ཡོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་ལས་རྡོས་ཡོད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཚོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པ་དེ་ཉམས་པར་ཐལ། གཡེངས་པ་དང་

སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་དགོས་ཞེ་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཚོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲ་ཡང་ལྟག་པའི་སྟོན་ཡོད་དེ། སེམས་གཡེངས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པར་བཤད་པས་སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པར་གོ་ཆུས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་། བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་བྱ་དགོས་པ་ལས། མ་བྱས་པའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྟོན་བརྗོད་ནས་རང་ལུགས་འཛོག་པ་ན། བྱས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི། །སེམས་པའང་སེམས་མེད་པ་ལ་གང་། །ལུང་བསྟན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས། ཤུར་ཀྱི་སྟོན་སོ་ན་གནས་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཚོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཀ་སོང་ངོ་།། གཞན་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡོམ་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཚོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པ་དེ་ཉམས་པར་ཐལ། གཡེངས་པ་དང་སེམས་

མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་མེད་པའི་ཐྲེད། གསུམ་གཅིག་པ་གཞུང་དོན་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཚོས་ཅན། ཁྱད་ཚོས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ངོ་བོའི། དུས་ཀྱི། རྒྱུའི། དེས་པའི་ཚོགས་གི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཐྲེད།

འབྲུང་བ་བཞི།

འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། ཞེས་བཤད་ན། འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྦྱོན་པ་ལ། འབྱུང་བ་དག་ནི་མ་ཁམས་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་ཡང་ཡིན། སྲ་ཞིང་འཐས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ་ཡང་ཡིན། བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་དེ་ཡང་ཡིན། ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་དེ་ཡང་ཡིན། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་མཚན་ཉིད། སྲ་བ་སོགས་བཞི་གས་ངོ་བོ་མཚོན། འཐས་པ་སོགས་བཞི་གས་བྱེད་ལས་མཚོན་ཏེ། ས་ཐུང་དུ་མི་ལྷང་བར་འཛིན་པར་

བྱེད། ཆུས་སྤུད་པར་བྱེད། མེས་སྐྱིན། ལྕང་གིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། འཇིན་པ་ལས་སོགས་ལས་སུ་བྱུབ །སྤ་གཅེར་རྩེ་ཉིད་གཡོ་བ་རྣམས། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་འབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ཁོང་ལས་འབྲས་གཟུགས་རྣམས་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེ། རྟེན་པ་ལྟོས་པ་ཆེ། གནས་པ་ཐ་བྱུ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བས་འབྱུང་འགྱུར་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐྱེད། རྟེན། གནས། རྟོག། འཛེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་ལ་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། །རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་ཅིང། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འཛེལ་ལས། བཞི་པོ་དེ་དག་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱུ་བྱས་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཁམས་དག་གོ་ཞེས་གསུངས། འོ་ན་ས་དང་སའི་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ས་དཀར་པོ་གྲུ་བཞི་ཞེས་སོགས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་དེ་དང་དེ་ལྟར་བརྗོད། དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་མེ་སོགས་ལ་ཡང་ཁ་དོག་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་དང་། རླུང་གི་ཚོགས་ནི་ཁམས་གཡོས་པའི་རེག་བྱ་ཉིད་ལ་རླུང་དུ་བརྗོད་དོ། །ལུས་ལ་རླུང་གིས་རེག་གོ་ཞེས་སོགས་

འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་དང་། སྤ་མ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལའང་ཆུང་ངུ་བརྗོད་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་དེ་དང་དེའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། ས་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྙད་ཀུ། ཁོ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད། ཅེས་གསུངས་སོ། ཁགཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད།

འོ་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཤེ་ན། དབང་དོན་ལ་སོགས་དེ་དག་ལ། ཞེས་སོགས། ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དང་། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྟ་པོ་རིམ་པ་

བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་ཐུང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །འོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཐུང་པོ་ལྟ། ཞེས་བཤད་ན། ཐུང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཚོར་བ་སྐྱོང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སིམ་གདུང་བར་མ་ཅི་རིགས་སུ་སྐྱོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་དུ་དམིགས་པ། ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་དུ་མ་སྤྱངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཚོར་བའི་ཐུང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བདག་ཆུན་གྱི་སྐྱོ་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སོགས་དྲུག །དེ་རེ་རེ་ལ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་ཡིད་ཉེ་བར་ཆུ་བ་ལས། །རྣམ་པ་དག་ནི་ཡིད་བཅོ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས། བསྡུ་ན་ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོར་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ལྟ་ནི་ལུས་ཀྱིའོ་སེམས་ཀྱི་གཞན། །ཞེས་གསུངས། ལུས་ཚོར་དང་། དབང་ཤེས་སུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དོན་གཅིག །སེམས་ཚོར་དང་ཡིད་ཤེས་སུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དོན་གཅིག དང་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མའམ་སྣ་དེས་མ་འཛེས་པར་འཛིན་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་དེ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དུ་མ་སྤྱངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཐུང་པོའི་མཚན་

ཉིད། དབྱེ་ན། བདག་རྒྱུན་གྱི་སྐོ་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དེ་སོགས་དྲུག་ཡོད། བསྟུ་ན། མཚན་མང་འཛིན་པ་རྣམས་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས། བཀག་བར་འཛིན་པ་རྣམས་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་སུ་འདུ། མཚན་མང་འཛིན་པ་ཡིན་ན་མཚན་འཛིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ངར་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ངར་འཛིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་ན་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་གཞན་བཞི་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་སུ་དམིགས་པ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་གཉིས། རང་ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་གཅོ་བོའི་རྣམ་རིག་ཏུ་དམིགས་པ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དུ་མ་སྤྱངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་འདྲུག་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཡོད། དེ་སྐད་དུ་ཚོར་བ་སྟོང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི། །མཚན་མང་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ་ །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཚོས་ཁམས་གཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་བར་པ་གསུམ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་རྣམས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་

ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། །ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་པོ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་དོན་གཅིག ཡིད་ཁམས་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། འདྲུག་ཤེས་བྱུག་གི་སྟེང་དུ་བདུན་པ་ཡིད་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་པས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ཡིད་ཁམས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདྲུག་ཤེས་ཚོགས་བྱུག་རང་རང་གི་དུས་ན་འདས་ཤིང་རང་གི་སྡུ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞག་པ་ལ་དོན་ཡོད་དེ། བྱུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟུབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀུང་དེ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད། ཅེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། དེས་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་གསུམ་དུ་འདུས། ཞེས་སྟོན་པ་ལ། ཕུང་པོ་དང་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཏེ། གཞི་བྱང་ན་དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚུལ་བྱིས་

བསྟུས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐུང་བོ་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚུལ་བྱིས་བསྟུས། ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཁམས་གཅིག་ལུས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚུལ་བྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱང་སྟེ། གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཞན་ཚོར་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན་ཚོར་སོགས་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།། ཞེས་ཟེར་ན། ཁམས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། མིག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་ཅེས་སྨྲོན་པ་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་མོད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། མིག་གཡས་གཡོན་གཉིས་པོ་དེ་དོ་བོ་མིག་ཏུ་རིགས་གཅིག་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་སུ་རིགས་གཅིག་པ་དང་། འབྲས་བུ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྟེན་བྱེད་པར་འདུ་བས་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་འབྱེན་པའི་ཚེ་མིག་གི་ཁམས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བཤད་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཀུང་མིག་གཡས་གཡོན་གཉིས་བྱུང་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལུས་རྟེན་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་སྐྲ་དོན་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ནི། འོ་ན། ཐུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ཀྱི་སྐྲ་དོན་ཇི་

ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱངས་དང་སྐྱེ་སྐོ་རེགས་ཀྱི་དོན། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། དེ་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་དོན་གཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དུ་མ་སྤྱངས་བས་ཐུང་སོ། སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་བའི་སྐོ་ནས་བྱེད་བའི་དོན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད། རིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་ཁམས་ཞེས་རྗོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ན། ཐུང་སོ་ལྟ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་སྟོན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྣོངས་དབང་འདོད་ཆམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཤད་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣོངས་པ་ཆམ་པ་གསུམ་སྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྩལ་གསུམ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚིག་གི་སྟོས་པ་མདོར་བསྡུས་དང་། འབྲིང་དང་། རྒྱས་པ་འདོད་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱང་སྐྱེ། སེམས་བྱུང་ལ་རེལ་པོར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐུང་པོ་ལྟ། གཟུགས་ལ་རེལ་པོར་བདག་ཏུ་རྣོངས་པ་སྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། སེམས་ལ་རེལ་པོའི་བདག་ཏུ་རྣོངས་པ་སྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱང་སྐྱེ། དབང་རྣོན་རྗེས་སུ་གཟུང་ཕྱིར་དུ་ཐུང་པོ་ལྟ། དེ་འབྲིང་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། དབང་རྣོན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱང་སྐྱེ། ཚིག་གི་

སྤྱོས་པ་མདོར་བསྡུས་པ་འདོད་པ་རྣེས་སུ་བརྩང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐུང་ཡོ་ལྟ། བར་མ་འདོད་པ་རྣེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། རྒྱས་པར་འདོད་པ་རྣེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པར་དེ་དག་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཁོ་ན་རེ། སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཐུང་ཡོ་ཡོགས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྐྱོན་པ་ལ། ཚོར་བའི་ཚ་བར་གྱུར་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤད་བ་བཞིའི་དོན་ནེ།། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་འདུ་གཉིས་ཚོད་པའི་ཚ་བར་གྱུར་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཐུང་གི་རྣེས་སུ་ཚོར་ཐུང་རགས་པ་སོགས་ཐུང་ཡོ་ལྟའི་གོ་རིམ་གྱི་དབང་གིས་དེ་གཉིས་ཐུང་ཡོ་ཡོགས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་ཡོ་གྱབ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་སྤེད་ཞེན་གྱི་དབང་གིས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ནོར་ཇ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཚོད་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་བ་ལ་ཆགས་སྡང་གི་དབང་གིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་ཆགས་པས་སྨྲ། གཞན་ལུགས་ལ་སྡང་བས་སུན་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། མདོ་ལས། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱུས་རྒྱལ་ཡོ་ལ་རྒྱལ་ཡོས་དང་། ཞིང་པ་ལ་ཞིང་པས་དང་། བྲམ་ཟེ་ལ་བྲམ་ཟེས། ཁྱིམ་བདག་ལ་ཁྱིམ་བདག་གིས་ཚོད་པར་གྱུར་ཏེ། ལྟ་བ་ལ་

ཚགས་པའི་རྒྱས་རབ་ཏུ་བྱང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱང་བ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཅོད་པར་གྱུར་ཏེ།། ཞེས་པ་དང་ཅོད་པ་མི་མངའ་བར་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། འདོད་པ་མི་སྡང་འབྱེལ་མེད་ཅེང་།། ལྟ་བའི་དྲྭ་བ་བཅོམ་གྱུར་པ། །དེས་ན་ཅོད་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། །རྟ་བ་མེད་པར་གང་ལས་འབྱུང་།། ཞེས་གསུངས། འོན། འདུས་མ་བྱས་ལ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཞག་ནས་ཐུང་པོ་མི་འཛོག་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ཐུང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་སོགས་ཤར་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐུང་པོའི་དོན་དུ་མ་སྨྲངས་པ་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་རང་གི་ཐུང་པོ་མེད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཆོས་ཅན། ཐལ་ཕྱིར། ཏོ་ན། ཐུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོ་རིམ་དེས་ཆུལ་ཏེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཐུང་པོ་ལྟའི་གོ་རིམ་དེས་ཆུལ་སྟོན་པ་ལ། རིམ་ནི་རགས་དང་ཀུན་ཉོན་མོངས། །ཞེས་སོགས་ཤར་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། ཐུང་པོ་ལྟའི་གོ་རིམ་མཐའ་ཅིག་ཏུ་དེས་ཏེ། ངག་པ་དང་ཐུ་བའི་སྒོ་ནས་དེས་ཀུན་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་དེས་བའི་ཕྱིར། ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་དེས། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཡང་དེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་མཐའ་ཅིག་ཏུ་དེས་ཏེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་

ཀྱི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་ཏེ། དབང་པོའི་ཁམས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་དེའི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་ཏེ། དབང་པོའི་ཁམས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་བའི་ཕྱིར། དེའི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་པོ་ལྟ། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་དགའ་དོན་ནི། དབང་པོ་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ངེས་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་ཡུལ་ད་ལྟ་བ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན། ཡིད་དབང་དུས་གསུམ་གའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ཕྱིས་བསྟན་ནས་གཟུགས་ཅན་ལྟའི་ནང་ནས་དང་པོ་བཞི་འབྱུང་འགྱུར་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན། ལུས་དབང་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ཕྱིས་སྟོན། དང་པོ་བཞིའི་ནང་ནས་མིག་སྣ་གཉིས་རང་ཡུལ་དང་མ་ཐུད་བར་ཡུལ་འཛིན་པས་སྔར་བསྟན། སྣ་ལྕེ་གཉིས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་དང་ཐུད་ནས་འཛིན་པས་ཕྱིས་བསྟན། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མིག་གིས་རིང་བ་ལ་འཇུག་པས་སྔར་བསྟན། རྔ་བ་དེ་ལ་སྟོས་ཏེ། ཡུལ་ཉེ་བ་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་

ཞེས་བཤཊད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན་གཟུགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཞེས་བཤཊད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞི་བྱག་ན་ཚོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕན་སྟོན་པ་ལ། བྱེ་བྲག་དོན་དང་གཅོ་ཙོའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་དགའ་དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཅོ་ཙོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་སོ། །ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་དེས་ཚོས་མང་ཙོ་བསྡུས་པ་དང་ཚོས་ཀྱི་མཚོག་སྡུད་ན་ལས་འདས་པ་བསྡུས་པ་ཡིན་ཞིང་གཅོ་ཙོ་ཡིན་པས་སྤྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཚོས་གཞན་བསྡུས་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་དེ། ཕུང་ཙོ་ལ་ལྡན་མ་དེས་པར་ཐལ། ཚོས་ཀྱི་ཕུང་ཙོ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་ཞེས་བཤཊད་པ་ལ། ཚོས་ཀྱི་ཕུང་ཙོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞི་གསུངས་པའི་དགའ་དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་ཕུང་ཙོ་དེ་ཆ་མས་བྱེ་བྲག་སྡུར་བ་ལྡར་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་ཙོར་འདུས་པར་བཞེད། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྟོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་

བའི་ཐྲིར། བྱེ་བག་སྣ་ཚ་ཁ་ཅིག ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན་ཟེར། དེའི་ནང་ཚན་ཁ་ཅིག་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར། རང་ལུགས། བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་བྱར་འཐད་དེ། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟེག་བའི་སྐབས་སུ་གནས་བརྟན་ཀུན་དགའ་བོས་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གང་དག་བརྗོང་བ་རྣམས་ནི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟེག་པ་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཁྲིར་མ་བསྡུས་དེ། ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་ཅིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་བརྗོང་ཞིང་གཉིས་ནི་དགེ་སློང་དག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་དགའ་བོས་འོ་ཉ་ལྷག་ཅིག་སྟོན་པའི་རིམ་གྱི་བྱེད་པ་ན་ཐོས་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས། འོན་ཀང་ཚོས་ཕུང་གི་ཚོད་རྟེ་ཙམ་ཞིག་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཚོད་ཅེས་པ་ཟེར། །ཕུང་པོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེ་ཡིན། ཞེས་པས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བསྟུང་ནས། རང་ལུགས་སྟོན་པ་ནི། སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག ཤཱ་རིའི་བུས་བྱས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཚོས་ཕུང་གཅིག་གི་ཚད་ལོངས། དེ་ལ་ཨོ་ལོ་ཀ་བྱུག་སྟོང་ཡོད་ཅེས་ཟེར། ཁ་ཅིག རྩོད་བྱེད་ལ། དེས་པ་མེད། བརྩོད་

བྱ་ཕུང་པོ་ལྔ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། བདེན་པ་བཞི་སོགས་དོན་དེ་དེ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ལྔ་བུས་ཚོས་ཕུང་དེ་དེའི་ཚད་ལོངས་ཞེས་ཟེར། །ཚོས་བཤེས་ཀྱི་ཚོག་གསལ་ལས། ཚིགས་བཅད་སྟོང་གི་ཟེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ཚོས་ཕུང་གཅིག་གིས་ཚད་ལོངས། བློང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱིས་འཕྲུང་བར་འོས་པའི་སྡུག་ཚས་བྱིས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱིས་ཟེག་ཚེན་ཐུན་མོང་བའི་ཚོས་ཕུང་གི་ཚད་ལོངས་སྐྱེ། མདོ་དག་ལས། ལྷས་བྱིན་གྱིས་བློང་པོ་ཆེ་ལྟ་སྟོང་གིས་ཁྱད་བར་བྱ་བའི་སྒེགས་བམ་རྣམས་ཁ་ཅིན་དུ་རྩོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། དེན་ལན་བསབ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ལྷས་བྱིན་གྱིས་མདོ་སྡེ་སྤྱོས་ཀྱི་བློང་པོ་ཆེའི་ཁལ་དུག་ཁྲི་སྟེང་ཁ་ཅིན་ཤེས། ཞེས་གསུངས། ཚིགའི་རེ་ར་ཡིག་འབྲུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱ་གར་གྱི་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་བཞི་སུམ་ཅུ་གཉིས་ལ་ཚིགས་བཅད་རེ་འམ། ཚིག་ལེའུར་བྱས་པར་རེ་འཇོག བོད་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་སྟེ། ཚེག་པར་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་རེ་ལ་ཚིགས་བཅད་རེའམ་ཤོ་ལོ་ཀར་བརྩེགས་ཞེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས་སོ། །རང་ལུགས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོ་ཚང་བར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཀྱིས་ཚོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་ཚད་ལོངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། ཕུང་པོ་ལྔ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། སྐྱེ་མཆེད་

བཅུ་གཉིས་སུ་གྱུར་མ་དེས་བར་ཐལ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཟད་པར་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད། ས་ཁམས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་ཅེས་བཤད་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེན་ཡང་ཅི་རིགས་པར། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། མ་ཁྱབ་སྐྱེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་གཤེན་ཡང་ཅི་རིགས་པར་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ལེགས་པར་དཔྱད་དེ་རྗེ་སྐད་བཤད་པ་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲའི་དོན་ནི་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལྟར་འདུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཤེན་ཡང་ཞེས་པའོ། །འོན་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གང་སྟམ་ན། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། བུ་གནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱེ་བག་སྣ་ཚ་ན་རེ། བུ་གནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡིན། དེ་ཡང་ཉིན་མོ་སྣང་བ་དང་། མཚན་མོ་སྐུན་པའི་ངང་བཞིན་ཞེས་ཟེར། འོ་ཞེས་པ་སྟོང་པའོན་ད་མདོ་སྡེ་པ་ལ་མ་རྟོགས་པའི་ཚིག་ཡིན་པས། ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རླུང་ནམ་མཁལ། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་ནམ་མཁལ། བུ་གནམ་མཁལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ངང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངང་པོ་ནི། འཇམ་བུ་གླིང་པའི་ནམ་མཁའ་ཁ་དོག་སྔོན་པོའོ། །སྒྲ་མི་སྐྱན་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཁ་དོག་མེ་ཏོག་པ་

ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱེ་སེང་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཁའི་བུ་གա་འམ། ཁམས་སོ་སོ་ལ་ཁྱབ་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེགས་བྱ་བཀག་པའི་ཚ་ལྟ་བུ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སྟོན་པ་ལ། ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། སྤྱི་ར་གཅོ་བོའི་སེམས་ཡིན་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་སྤྲིད་པ་བཅོམ་པར་བྱེད། ཁྱོད་སྤྲིད་པ་གསོ་བ་འམ་སྤྲིད་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བྱང་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།

གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་བདུན། ངོ་བོ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ། ཚོགས་ལ་ལྷོས་པའི། །རྒྱུ་འབྲས་ལ་ལྷོས་པའི། མོང་དོན་ལ་ལྷོས་པའི། སྣང་བྱ་ལ་ལྷོས་པའི། བྱེད་པ་ལ་ལྷོས་པའི། རབ་དབྱེ་གཞན་བསྟན་པ། དང་པོ་ལ་བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་

པར། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་པ་དུ་ཡོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་བཞི་ཡོད་དེ། བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་པུ། །ཞེས་པ་ནས། ཚོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས། །ཞེས་བའི་བར་གྱིས་སྟོན། གཉིས་པ་བྱོགས་ལ་ལྟོས་བའི་རབ་དབྱེ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི། དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་ཀྱི། ཟེན་མ་ཟེན་གྱི། འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི། བསགས་མ་བསགས་ཀྱི། གཅོད་བྱེད་གཅད་བྱའི་ཁྱད་པར་ཏེ་བདུན་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ཅེས་པ་ནས། སྐེག་དང་གཞལ་ལ་མི་མཐུན་སྟེ། །ཞེས་བའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། བྱང་བ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། བཏགས་ཙམ་ཡིན་མིན་གྱི། ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་སྨིན་ལས་བྱང་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད། །ཅེས་བའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནོ། །བཞི་པ་ལ། ཕྱི་ནང་གི་ཁྱད་པར། རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཡོད་དེ། ནང་གི་བཅུ་གཉིས་གཟུགས་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་ལྟས་བསྟན་ཏོ།། ལྟ་བ་ལ། མཐོང་སྤང་། སྒོམ་སྤང་། སྤང་བྱ་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ། བཅུ་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞེས་

བསྟན་ཏོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང་། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་སྟེ། བཅོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་སྐྱོམ་སྐང་གིས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྐང་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ། མཐོང་སྐང་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ལ་དེ་གསུམ་གའི་ཚ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཟེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་སོགས་ཀུན་བརྟགས་རྣམས་མཐོང་སྐང་། ཟག་བཅས་ལྷག་མ་རྣམས་སྐོམ་སྐང་། ཟག་མེད་རྣམས་སྐང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུག་པ་ལ། ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཁྲད་པར། དབང་པོས་ཡུལ་འཇོག་ཚུལ་གྱི་ཁྲད་པར། རྟེན་གྱི་ཡུལ་དེས་པ། དབང་པོ་རྟེན་དུ་འཇོག་ཚུལ། དབང་པོ་ལྟ་ལ་རང་མིང་གི་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཡུལ་དབང་རྟེན་གསུམ་གྱི་མཚུངས་པ་རྣོ་བ་དང་བྱུག་ཡོད། དང་པོ་ལྟ། མིག་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཟོག་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། བྱུག་པ་ནི། འོ་ན་ལུས་རྟེན་གང་ལ་གནས་ནས་མིག་གི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་ན། ལུས་རྟེན་དེ་དང་། མིག་དབང་སོགས་དེ་དང་། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དེ་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སོགས་དེ་དང་། དེ་རྣམས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གང་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་དགག་དོན། གོང་མའི་ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་

དེ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་སངས་བསྒྲུས་པའི་མིག་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་སའི་ལུས་ལ་རང་སའི་མིག་དབང་དང་། འོག་སའི་ལུས་ལ་གོང་སའི་མིག་བརྟེན་པ་ཡོད་པར་ཤྲུགས་ལ་གྱུབ་སྟེ། དེས་ན། འདོད་པའི་ལས་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྒྲུས་ཀྱི་མིག་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྒྲུས་ཀྱི་མིག་དབང་པོ་རྟེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོག་སའི་མིག་གིས་ས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚོག་དམན་པའི་ཡུལ་དུ་མི་རྟུང་བའི་ཕྱིར། རང་སའི་མིག་གིས་རང་སའི་གཟུགས་དང་གོང་སའི་མིག་གིས་འོག་སའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ཤྲུགས་ལ་གྱུབ་སྟེ། དེས་ན་འདོད་པའི་མིག་གིས་འདོད་པའི་གཟུགས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྒྲུས་ཀྱི་མིག་གིས་འདོད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །འོག་སའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་གོང་སའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམན་པ་མཚོག་གི་རྟེན་དུ་མི་རྟུང་བའི་ཕྱིར། རང་སའི་མིག་གིས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པའི་རང་སའི་མིག་དང་གོང་སའི་མིག་གིས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པའི་འོག་སའི་མིག་ཡོད་པར་ཤྲུགས་ལ་གྱུབ་སྟེ། དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་གིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པའི་མིག་དབང་གིས་དང་པོའི་སས་བསྒྲུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་

བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཡིན་ན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ནི་གོང་འོག་རང་ས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་དང་འདོད་པའི་གཟུགས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོག་མས་གོང་མའི་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དང་པོའི་མིག་ཤེས་དམན་ཡང་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མིག་མཆོག་ལ་རྟེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆི་མེ་ཟལ་བས་རླུང་པོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་སྟོབས་ཅན་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ལུས་རྟེན་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ས་དང་། གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལུས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་འདོད་པའི་ས་སོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣ་བའང་མིག་ལ་རྗེ་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་འོག་མའི་རྣ་བ་མིན། །རྣམ་གང་མའི་སྒྲ་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་སྒྲ། །ལུས་ཀྱིའང་གཉིས་

ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་འདོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣ་ལྷེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི། ཡུལ། རྣམ་ཤེས་རྟེན། ལུས་དབང་ཐམས་ཅད་རང་རང་དང་ས་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཡུལ་དང་ཐུབ་ནས་ཡུལ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ན། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་རེག་བྱ་ས་མཚུངས་པས་ཁྱབ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་ས་མཚུངས་པའང་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུས་ཤེས་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཚོས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལུས་རྟེན་རྣམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་པའང་སྨིད། མི་མཚུངས་པའང་སྨིད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ། རྟག་མི་རྟག་གི་ཁྱད་པར། དབང་པོ་དང་དབང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་ཡི་ལྟ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གནས་དང་པོའི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །།

གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་སྟོན་པའི་གནས།

དབང་པོ།

གཉིས་པ་དབང་པོ་སྟོན་པའི་གནས་བཤད་པ་ལ། དབང་པོའི་རྣམ་གཞག འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ། རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་གསུམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབང་པོའི་རང་བཞིན། སྐབས་སུ་བབས་པའི་དབང་པོའི་ངོ་བོ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། རྣེད་གཏོང་། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཁྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོག་པ། དབང་པོའི་ལྷན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བཅུ་གཉིས་ནང་གི་བཤད་དབང་པོ། །ཞེས་བཤད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཞེས་བྱ། དབང་པོ་སོ་སོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་སྟན་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ལྟ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ།། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞི་གསུངས། རང་ལན་སྟོན་པ་ལ་རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ།། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཅུ་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་ཚིག གང་གིས་གང་ལ་དབང་བྱེད་པ། གཞུང་

དོན་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་རིས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་མྱ་བ་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། ཉིར་གཉིས་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་བྱུག་སྟོག་གི་དབང་པོ། ཥ་ཚའི་དབང་པོ་གཉིས། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྒྲ་ལས་དབང་པོའི་སྐད་དོད་ཙིན་དུ་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་ཙིཏྟ་ཨིཿཤྲོ་ཞེས་པ་དབང་ནི་དབང་ཕྱུག་དམ་པའོ་ཞེས་བསྟན་པས། ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ན་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས། དབང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པས་ན་དབང་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གོ ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། བྱེ་བྲག་སྦྱར་བ་ན་རེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔས་སོ་སོར་དོན་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཉེན་མཐེས་པར་བྱེད། ལུས་སྲུང་བར་བྱེད། རང་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པར་སྐྱེད་བར་བྱེད། རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱང་སྟེ། མིག་ཡོ་བ་དང་། རྣ་བ་འོན་པ་སོགས་ཡིན་ན། ལུས་ཉེན་མི་མཐེས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱང་སྟེ། མིག་རྣ་བས་ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མཐོང་ཞིང་པ་ན་སྡོང་། སྐ་ལྷེ་ལུས་

གསུམ་གྱིས་ཁམ་ཟས་ལ་སྦྱང་བས་ལུས་བསྲུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱའོ།། མིག་གིས་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྟེན་བྱེད་པ་ནས། ལུས་དབང་གིས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྟེན་བྱེད་པའི་བར་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱའོ། མཐོང་བོ། ཐོས་སོ། མནམ་མོ། ཚོར་བོ། རེག་གོ ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ལྟ་ལས་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ། སྲོག ཙོ་མོའི་དབང་པོ་བཞི་ལས་སོ་སོར་ནས་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་དེ། ཡིད་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། ཡིད་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་མཐུན་པར་དབང་བྱེད། སྲོག་གི་དབང་པོས། རིམ་མཐུན་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་རིམ་གནས་པ་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད། ཙོ་མོའི་དབང་པོས་མེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱའོ། དེས་བར་སྲིད་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཀར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཡིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལུས་ངག་གི་ལས་མཐུན་པར་འདྲུག་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་བྱའོ། དེས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར། དེ་ནས་མ་ཤི་བར་དུ་རིས་མཐུན་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱའོ། ཙོ་ནི་དབྱིལས་ཚད། ཀུ་མ་ཆུང་། སྐད་མཐོ། །བསམ་པ་བུད་མེད་ལ་སེམས་པ་སོགས་ཡིན། མོ་ནི་དེ་ལས་སྲོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་

སྐད་དུ་ཡང་། ལྟ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། ।དབང་བྱེད་བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ་ལོ། ।ཞེས་གསུངས། འོ་ཞེས་པ་སྟོང་དང་དོན་མདོ་སྡེ་པ་མ་རྙེད་པའི་ཚིགས་ཡིན་པས། དེ་དང་དེས་བྱེ་མ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ।ཡང་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་དེ། བདེ་བ་ལས་འདོད་ཆགས། སྡུག་བསྔལ་ལས་ཞེ་སྡང་། བཏང་སྙོམས་ལས་གཏི་མུག་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ཐ་མ་བརྒྱད་ནི་རྣམ་བྱང་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་དེ། དད་སོགས་ལྔས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་མགོ་གནག། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཀྱིས་དེ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ལྟ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། ।ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་ལ། ।ཞེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་མིག་སོགས་དབང་པོ་བྱུང་དབང་པོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལྟས་རང་རང་གི་དོན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད། ཡིད་དབང་གིས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚ་མོའི་དབང་པོ་དབང་པོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རེགས་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་རེགས་རྒྱུད་སྟེལ་བ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་རེགས་རྒྱུད་སྟེལ་བ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་གང་ཟུང་གི་རིགས་

སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་ལུས་དབང་གི་ཚ་ཤས་སུ་དམིགས་པ། ཞོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་གཉིས་མེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་པའི་སྒོ་ཚ་ནས་འཇོག་མི་རིགས་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་། འདོད་ལྷ་གོང་མ་བཞི་སོགས་ལ་ཞོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་ཀྱང་། ཞོ་མོའི་ཁྱད་པར་དང་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣང་གདངས་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ནི་སྤྲ་བར་མི་ནུས་བཞིན། །ཞེས་དང་། ཁམས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། མོ་ཚངས་པ་བྱེད་པ་ནི་གནས་མེད་ལ། །ཞོ་ནི་གནས་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ནི་ཞོའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཙམ་མོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེ་རྗེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ཞོ་ཞེས་བྱ། གལ་ལས་འབྱུང་མོ་ཚངས་པ་ཉིད་བྱེད་པར་འགྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞེང་སྐབས་མེད་དེ་གནས་མེད་དོ། །ཞོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཞོའི་ངོ་བོ་གཞན་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཞོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཞོའི་གནས་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཞོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས། སྔོག་གི་དབང་པོ་དབང་པོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤུང་པོ་རིགས་མཐུན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་ལྷག་

པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་དབང་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ལ་ལྟག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དབང་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་བྱང་ལ་ལྟག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་དབང་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོས་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་སྤང་སྤོང་བ་ལ་དབང་བྱེད། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོས་ཀུན་ཤེས་ལྟན་པའི་དབང་པ་ཐོབ་པ་དང་། སྒོམ་སྤང་སྤོང་བ་ལ་ལྟག་པར་དབང་བྱེད། ཀུན་ཤེས་ལྟན་པའི་དབང་པོས་ཀུན་ཤེས་ལྟག་མེད་ཀྱི་དགའ་བའི་ལྟག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱང་འདས་ཐོབ། །སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲས་ན་བའི་ཞེས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས། །གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་དབང་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དབང་པོ་ལ་ཉེར་གཉིས་སུ་བྱེད་མ་དེས་པར་ཐལ། ངག་གིས་སྨྲ་བ་ལ་དབང་བྱེད་ལག་པས་འདེག་འཛོག་ལ་དབང་བྱེད། ཤང་པས་འགྲོ་འོང་ལ་དབང་བྱེད། འཕོངས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་འདོམས་ཀྱི་དབང་པོས་བཤང་ལྷི་

འདོར་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་མ་ཁྲབས་པའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག ཅེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་གསུངས། དང་ལན་སྟོན་པ་ལ། ཡང་ན་འདྲུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། དབང་པོ་ལ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་དང་པོ་བཅུ་བཞི། རྣམ་བྱང་གི་ཚོགས་ལ་ཕྱི་མ་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་བར་འདྲུག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ། འཁོར་བར་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲོག་གི་དབང་པོ། །འཁོར་བའི་རྣམ་སྨིན་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བྱང་ལ་འདྲུག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། རྣམ་བྱང་དུ་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ནས་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ། །རྣམ་བྱང་དུ་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ། །རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགའ་བའེ་ལ་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་སྐབས་སུ་བབ་བའི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་བཤད་ཟིན། འདིར་

ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྡའི་ངོ་བོ་འཛད་པ་ལ། ལུས་ཚོར་སིམ་པ་མ་ཡིན་གང་། །ཞེས་སོགས་ཤེ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཏུ་བྱང་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཀུ་ཐྱེ་བའི་ཚོར་བར་དམིགས་པ། ལུས་ཚོར་གྱི་མཚན་ཉིད། འདི་དང་དབང་ཤེས་སུ་བྱར་བའི་ཚོར་བ། ཐྱིའི་ཚོར་བ་གསུམ་དོན་གཅིག དབྱེ་ན། ལུས་ཚོར་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཡོད། ལུས་ཚོར་ཡང་ཡིན་སིམ་པར་མྱོང་བས་རབ་ཀུ་ཐྱེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ། ལུས་ཚོར་བདེ་བའི་མཚན་ཉིད། འདི་དང་ཚོར་བ་ལ་སྡུང་ཐྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དོན་གཅིག ལུས་ཚོར་ཡང་ཡིན། གདུང་བར་མྱོང་བས་རབ་ཀུ་ཐྱེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། ལུས་ཚོར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད། འདི་དང་ཚོར་བ་ལ་སྡུང་ཐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དོན་གཅིག དེ་ཡང་ཡིན་སེམས་གདུང་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་མྱོང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། ལུས་ཚོར་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚོར་བ་ཡང་ཡིན། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཏུ་བྱང་པའི་ཡིད་དབང་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་སེམས་ཚོར་གྱི་མཚན་ཉིད། འདི་

དང་ཡིད་ཤེས་སྣ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ། ནང་གི་ཚོར་བ་གསུམ་དོན་གཅིག དབྱེ་ན་སེམས་ཚོར་བའེ་སྤྱག་བཏང་སྟེམས་གསུམ། སིམ་པར་ཆྱོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཚོར་དུ་དམིགས་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གདུང་བར་ཆྱོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཚོར་དུ་དམིགས་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། སེམས་གདུང་གང་རུང་ཡིན་པར་ཆྱོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཚོར་དུ་དམིགས་པ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་དང་ཡིད་བའེ་དོན་གཅིག གཉིས་པ་དང་ཡིད་མི་བའེ་དོན་གཅིག ཚོར་བ་ལ་བའེ་བའི་དབང་པོ། ཡིད་བའེའི་དབང་པོ། སྤྱག་བསྟལ་གྱི་དབང་པོ། ཡིད་མི་བའེ་བའི་དབང་པོ། བཏང་སྟེམས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་ལྟ་པོ་ནང་ཐན་ཆུན་འགལ། སྤྲོ་ར་བའེ་བ་དང་ཡིད་བའེ་མི་འགལ་ཏེ། ཡིད་བའེ་ཡིན་ན་བའེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་དགོས། ཡིད་མི་བའེ་ཡིན་ན་སྤྱག་བསྟལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་བའེ་ཡིན་ན་སེམས་ཚོར་བའེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཡིད་མི་བའེ་ཡིན་ན་སེམས་ཚོར་སྤྱག་བསྟལ་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བའེ་དབང་པོ། །ཞེས་པས་མི་གཙོད་དེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་སེམས་ཚོར་བའེ་བའི་དབང་པོ་དེ། དགའ་བའི་ཀུན་དཀྱིས་དྲག་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཚོར་བའེ་བའི་

དབང་པོར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འཕྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སིམ་པ་དེ་ཉིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སིམ་པ་མ་ཡིན་པར་གདུང་བར་སྐྱོང་བའི་ལུས་ཚོར་དེ་ལུས་ཚོར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ། སིམ་པར་སྐྱོང་བའི་ལུས་ཚོར་དེ་ལུས་ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་མེམས་ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚོར་བ་སིམ་པ་དེ་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ། སིམ་པ་མ་ཡིན་པར་གདུང་བས་སྐྱོང་བའི་མེམས་ཚོར་དེ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ། སིམ་གདུང་གཉིས་ཀྱི་བར་མར་སྐྱོང་བའི་ཚོར་བ། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ། ལུས་ཚོར་བཏང་སྙོམས་དང་། མེམས་ཚོར་བཏང་སྙོམས་གཉིས་ཀ་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་འདྲེན་བའི་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། །ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་དངོས་སུ་བཤད་པའི་སྐོ་ནས། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། མཐོང་སྤོམ་མི་སློབ་ལམ་ལ་དགུ །གསུམ་ཡིན། ཞེས་བའི་སྐབས་སུ་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ནི། སྐོམ་བྱང་གི་མདོན་རྟོགས་ཡང་ཡིན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་བྱང་གི་ཐོབ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་བའི་ལམ་བདེན་དུ་དམིགས་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད། མཐོང་སྤང་སྤོང་བ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོར་དམིགས་པ། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། སྐོམ་སྤང་སྤོང་བ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་དང་ཏུ་ཞུ་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོར་དམིགས་པ། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། ལྷག་མེད་ཀྱི་སྐང་འདས་ཐོབ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོར་དམིགས་པ། ཀུན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེའི་ཚེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ། སྐོམ་ལམ། མི་སློབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་། བདེ་དབང་། ཡིད་བདེ། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ་དགུ་རེ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་དག་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་། དབང་པོ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ས་མཚམས་དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྡལ་ཚོས་བཟོད་ནས། ཅིག་ཆེན་ཀྱི་

ལམ་རྟེས་བཟོད་ཀྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རྟེས་ཤེས་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐོམ་ལམ་རོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉེར་དེ་འཇོག་གྱི་བར་ན་ཡོད། གསུམ་པ་མི་སློབ་ལམ་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཞར་བྱུང་འཇིག་རྟེན་བའི་རྣམ་བྱང་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྐོ་ནས་སྐོམ་བྱང་ཐོག་བཞིན་བའི་དབང་ཐོང་དམིགས་པ། དད་སོགས་དབང་ཐོ་ལྔ་གང་རུང་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དད་པའི་དབང་ཐོ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་ཐོ། ཉེར་དེ་འཇོག་གྱི་དབང་ཐོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་ཐོ་སྟེ་ལྔ། འདི་ལྔ་གང་རུང་ལ་ཐར་ལམ་གྱིས་ཁྱབ། དད་སོགས་ལྔ་གང་རུང་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་བོ། །ས་མཚམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་དོད་ནས་མི་སློབ་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་ཐོ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་ཐོ་དགུ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་བའི་དབང་ཐོ། སློབ་ལམ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དགུ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཐོ། མི་སློབ་ལམ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དགུ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་བའི་དབང་ཐོ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཀུན་ཤེས་ལྡན་བའི་དབང་ཐོ་དང་ཀུན་ཤེས་བའི་དབང་ཐོ་དོན་གཅིག གསུམ་པ་དབང་ཐོའི་རབ་དབྱེ་ལ་གཙོགས་ལ་ལྟོས་བའི་རབ་དབྱེ། རྒྱུ་འབྲས་ལ་ལྟོས་བའི། ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་བའི། སྐང་བྱ་ལ་ལྟོས་བའི་རབ་དབྱེ་དང་བཞི་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད་ཅེས་པ་ནས། །སྣང་བར་བྱ་མིན་ཡང་གསུམ་མིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །བཞི་པ་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ། འདོད་པ་དང་པོར་རྣམ་སྨིན་གཉིས། །ཞེས་པ་ནས། དགེ་ལ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྟ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །ལྟ་པ་དག་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་འཕོས་པ་ནི། འོན་ཏ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དུ་ལ་རྣེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཐ་མ་གཉིས་དགྲས་འཕོབ། །ཅེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་དགའ་དོན་ནི། འབྲས་བུ་ཐོག་མ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། ཐ་མ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སོ་སོར་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དགུ་རེས་ཐོབ་སྟེ། དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་རྣེས་བཟོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ། ཡིད་དབང་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ། །མཐོང་སྤང་གྱུར་སྟོང་གསུམ་སྤང་བའི་བྱ་ཐོབ་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་ཐོབ་ཀྱི་རྣེན་བྱེད་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་དགྲས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐོམ་ལམ་རྣོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ། ཡིད་དབང་། ཚོར་བ་བདེ་བ། ཡིད་བདེ། བཏང་སྙོམས་གསུམ་གང་

རྒྱང་གཅིག སྒོམ་སྤང་ཉོན་སྤྲིན་སྤངས་བའི་བླ་ཐོབ་འཇེན་བར་བྱེད་བའི་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བླ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་བའི་ཀུན་ཤེས་ལྡན་བའི་དབང་པོ་སྟེ། དགྲས་ཐོབ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་དེའི་ཚེ་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་བ་ཤིན་པའི་འབྲས་བུའི་བླ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་ཅན་ཀྱིས་བསྟན་པའི་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་པོ་སོ་སོར་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་བདུན་ནམ་བརྒྱད་གང་རུང་གིས་དངོས་སུ་ཐོབ་སྟེ། སྤོན་ཞི་གནས་ཤས་ཆེར་སློབ་པ་ཡིན་ན། །ཞི་རགས་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་རྟེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཡིད་དབང་། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། བདུན་ཀྱིས་ཐོབ། སྤོན་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེར་སློབ་པ་ཡིན་ན། སྒོམ་ལམ་མཉམ་བཞག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་ལྔ་ཡིད་དབང་། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཐོད་རྒལ་འབའ་ཞིག་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དགུ་རེས་

དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་རྒྱུན་ཞུགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་དགྲས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་རོལ་དུ་འདོད་ཉོན་རྣུག་པ་དང་། དགུ་པ་སྣང་མ་སྣང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོད་རྒལ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་དང་། དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་འདུ་བར་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ། གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན། སེམས་ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོ། ཡང་མི་འདུ་པའི་ཁྱད་པར། ཐོད་རྒལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་པའི་འབྲས་བུ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཞེས་སྨྲོ་། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཟག་མེད་མི་སྐྱེགས་མེད་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཞེས་སོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་སྨྲོ་ར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇོ་ན་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་དབང་པོ་དུ་ཞེག་གིས་ཐོབ་ཅེ་ན། སྐྱས་པ་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་གིས་ཐོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་དང་འགལ་སྣམ་ན་མི་འགལ་ཏེ། དགུས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ཐོབ་ཐེབས་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། བཅུ་གཅིག་གིས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ནི་དབྱ་བཅོམ་པ་དབང་རྩལ་འགའ་ཞིག་ཡང་ཡང་ཉམས་ནས་སོང་ཆུད་པའི་ཚེ་བཅུ་གཅིག་གིས་

ཐོབ་པ་སྲིད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། སྲིད་དེ་དག་བཅོམ་པ་འགའ་ཞིག་དང་པོར་ཉེར་ལེན་བསྟོགས་ཀྱི་བཏང་སྙོམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། དེ་ནས་ཉམས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་གི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་གཉིས་པ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་ཡིད་བདེ་བསྟན་ནས་བཙུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། ཡང་ཉམས་ཏེ་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལན་གསུམ་པ་ཐོབ་པ་ན། སེམས་ཚོར་བདེ་བ་བསྟན་ནས་བཙུ་གཅིག་གིས་ཐོབ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱུག་པ་དབང་པོའི་ལྟན་ཚུལ་ལ། ངེས་ལྟན། སྲིད་ལྟན་གཉིས། དང་པོ་ལ། གསུམ། བཞི། ལྔ། བདུན། བཙུ་གཅིག བཙུ་གསུམ་ལྟན་ཏེ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ལ། བཏང་སྙོམས་དང་ནི་སྲོག་དང་ནི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྲིད་ལྟན་ལ་ཉུང་ལྟན་མང་ལྟན་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགེ་མེད་ནང་ན་ཉུང་ལྟན་པ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མང་པོར་ལྟན་ལ་བཙུ་དགུ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས།

གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་ཚུལ།

གཉིས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཤད་བ་བཞིའི་སྐབས་སུ། །གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། སྤྱི་ར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞི་ལྡན་འདུས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་གཞི། སེམས་ཀྱི་གཞི། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་རྣམས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚོས་རྣམས་དང་སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དེའི་ནང་ནས་འདུས་མ་བྱས་ལ་ཚོས་གང་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་མེད། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། རྟུལ་ལ་རྟོག་ཀྱི་རྟུལ་དང་། བསགས་པའི་རྟུལ་གཉིས་ལས། རྟོག་རྟུལ་

ཐུབ་བའི། གཟུགས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཆུང་མཐའ་ཡིན། འདི་དང་རང་གི་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་བའི་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་རང་དང་ཐ་དད་བའི་རྟུལ་གཞན་གང་དང་ཡང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། འདི་རང་སྐྱ་ཐུབ་བའི་རྟས་ཡོད་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མེད་ཀྱི་ཞེས་བའི་ཚིག་འདི་གཉིས་ཚིག་ལྷག་བྱུང་འདུག་སྟམ་ཡང་དབྱུད་རྟུལ་ཐུ་རབ་ཡན་གང་བ་བཞིན་ནོ།། དེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཡང་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ལ་རང་གི་མཚན་དེ་དག་རྟམ་བར་ཤེས་བའི་ཚོགས་ལྟར་འདོད་ཀྱི་རྟས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། རྟུལ་ཐུ་རབ་གཉིས་ཡན་ཆད་འདུས་བའི་གོང་བུ་ཡིན་ལ། རྟུལ་ཐུ་རབ་གཉིས་འདུས་བའི་གོང་བུ་འདི་རགས་པ་དང་རྟུལ་ཐུ་རབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པས་ རགས་པ་དང་རྟུལ་ཐུ་རབ་མི་འགལ། རྟུལ་ཐུན་དང་རྟུལ་ཐུ་རབ་འགལ་ཏེ། རྟུལ་ཐུ་རབ་བདུན་འདུས་བའི་གོང་བུ་དེ། རྟུལ་ཐུན་ཡིན། རྟུལ་ཐུ་རབ་མ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། རགས་པ་དང་རྟུལ་ཐུན་ཡང་འགལ་བ་མ་ཡིན་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟུལ་ཐུ་རབ་བདུན་འདུས་བའི་གོང་བུ་དེའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདོད་བའི་ཁམས་སུ་རྟས་རྟུལ་རྣམས་རྟས་བརྒྱད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་སྟེ། རང་དང་དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚང་གཅིག་

པའི་འབྱུང་བཞིའི་རྟག་དང་གཟུགས་སྒྲ་དེ་རེ་རེག་བྱ་བཞི་རྣམས་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ལུས་དབང་དང་ལྡན་པ་ལ་རང་བསྟན་པས་དགྱ་མིག་སོགས་དབང་པོ་གཞན་དང་ལྡན་པ་ལ་རང་བསྟན་པས་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དྲི་རོ་མེད་པས། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བསགས་རྟུལ་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། གཟུགས་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། སྒྲ་མེད་ཐུ་རབ་རྟུལ་རྣས་བྱུག ལུས་དབང་ལྡན་ལ་རྣས་བདུན་ཏེ། ।དབང་པོ་གཞན་ལྡན་རྣས་བརྒྱད་དོ། ।ཞེས་སྨྲ་རོ། ।ཁོ་ན་རེ། དབྱིབས་ཀྱི་རྟུལ་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟུལ་མེད་བར་ཐལ། རྣས་རྟུལ་ཐུ་རབ་ཡིན་ན་འབྱུང་བ་དང་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་བསགས་རྟུལ་ཡིན་ན་རྣས་བརྒྱད་དང་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དབྱིབས་ཀྱི་རྟུལ་ཡིན་ན་བསགས་རྟུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟུལ་རེ་རེ་བ་དང་འབྱུང་བཞིའི་རྟུལ་རེ་རེ་བ་རྣས་རྟུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། འདོད་ཁམས་ཀྱི་བསགས་རྟུལ་རྣམས་རྣས་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་སྟེ་འདོད་ཁམས་ན་དབང་པོའི་རྟུལ་མེད་ཅིང་། སྒྲའི་རྟུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་འདི་འདོད་ཁམས་ན་དབང་རྟུལ་དང་སྒྲ་རྟུལ་མེད་པའི་བསགས་རྟུལ་རྣམས་རྣས་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། འདོད་པ་ན་དབང་རྟུལ་དང་སྒྲ་རྟུལ་

མེད་བའི་དོན་མིན

གཟུགས་ཅན་མིན་བའི་སྐྱེ་ཚུལ།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་བའི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེས་ལྷན་ཅིག ཞེས་སོགས་ཤད་པ་ཇེད་དང་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་མཚོང་བའི་སྒོ་ནས་བྱེད་ལས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བའི་རིགས་སུ་གནས་བའི་རྟམ་རིག་ཏུ་དམིགས་པ། གཅོ་བོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་མཚོང་བའི་སྒོ་ནས། བྱེད་ལས་རྫོགས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རིག་པ་དེ། འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད། སེམས་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ། སེམས་བཙུགཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། སེམས་བྱུང་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱི་ཚན་དུ་དེས་པའི་སེམས་བྱུང་། སྤྱི་ཚན་དུ་མ་དེས་པའི་སེམས་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ལ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་། དགེ་བའི་ས་མང་། ཉོན་མོངས་ཅན་པའི་

ས་མང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་མང་རྣམས་སུ་ཡོད། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དག །འདུན་དང་རེག་དང་ཟློ་གྲོས་དྲན། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་གསུངས། །བཅུ་པོ་འདི་ཚོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། གཅོ་བོ་སེམས་ཡིན་ན་ཁོའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཁྱིད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དད་དང་བག་ཡོད་ཤེན་ཏུ་སྦྱངས། །བཏང་སྙོམས་ངོ་ཚ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད། །རྩ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཚེ་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་རྟག་ཏུ་དགེ་ལ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས། བཅུ་པོ་འདི་ཚོས་ཅན། དགེ་བའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྔར་བཞིན། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་པ་དང་རྒྱགས་དང་ཚོད། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས། བྱུག་པོ་ཚོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྔར་བཞིན། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་དགེ་ལ་ནི་ཁེལ་མེད་དང་། །དོ་ཚ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པོ་ཚོས་ཅན། མི་དགེ་བའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་སྔར་བཞིན། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁོ་བ་དང་། ཁོན་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི། །ཐྲག་དོག་ཚིག་འཆལ་མེད་སྟེ་དང་། །སྟྭ་དང་རྒྱས་དང་རྣམ་འཚེ་ནི། །ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་

རྣམས། །ཞེས་གསུངས། བཅུ་པོ་ཚོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའེ་སངས་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གྱོགས་ཀྱིས་ཆུང་། སྐང་བྱ་རིགས་ཀྱིས་ཆུང་། རྐེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཆུང་བ་ཡིན་པ་གང་ཞེག ཉོན་མོངས་ཆུང་དུ་སྟེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཡིན་ན་དེའི་འཁོར་དུ་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་མཚུངས་ལྡན་གྱོགས་ཀྱིས་ཆུང་སྟེ། མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྐང་བྱ་རིགས་ཀྱིས་ཆུང་སྟེ། སྤྲོས་སྐངས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྐེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཆུང་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀཱི་བོ་སེམས་ཡིན་ན་རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་འབྱུང་བས་ཁྱབ་ཞེན། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ཡིན་ན། རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉེ་ཤུ་ཚ་གཉིས་འབྱུང་བས་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ། དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ། འདོད་སེམས་ཡིན་པས་རྩུབ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ། ཞེབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དབྱོད་པ་འབྱུང་བས་ཁྱབ། སྐབས་ལ་ལར་འགྱོད་པ་དང་། གཉིད་བསྟན་པས་ཉེ་ཤུ་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། ཟེ་ཚོམ་སྟེ། བཞི་པོ་གང་རུང་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མ་འཇེས་པའི་རིག་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་མེ་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་ན། རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉེ་ཤུ་

འབྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཞུ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་དུག་མི་དགེ་བའི་ས་མང་གཉིས། སྡུར་བཞིན་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ལོག་ལྟ་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གསུམ་པོ་གང་རུང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའང་བཤད་པ་ཉིད་ཤུ་འབྱུང་བས་ཁྱབ་འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། ཕ་ཚོམ་སྟེ་བཞི་པོ་གང་རུང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་ནཿ རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་འབྱུང་བས་ཁྱབ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཉི་ཤུའི་སྟེང་དུ་རང་བསྟན་བས་ཉི་ཤུ་རྩ་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་ན་སོགས་བཅུ་དང་། འགྱོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་སོགས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལྔང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཞུ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་དུག རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་མ་སྒྲིབ་ལྔང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བཞུ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཞུ། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཡིན་ན་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་བས་ཁྱབ་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལྔང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཡིན་ན་རང་གི་འཁོར་

དུ་སེམས་བྱུང་བཅུ་དྲུག་འབྱུང་བས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འགྲོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་བཞི་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྩེང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་ཁྲབ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཞེབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དཔྱོད་པ་མེད་པས་ཁྲབ་བོ། གཉིས་པ་སྟེ་ཚན་དུ་མ་དེས་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་འགྲོད་པ་དང་། གཉིད་དང་ཁོང་ཐུར་ཆགས་རྣམས་དང་། ང་རྒྱལ་ཞེ་ཚོམ་ཞེས་བྱ་བ། བརྒྱད་ནི་དེས་པ་མིན་པར་བཤད། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། །སེམས་སེམས་བྱུང་དེས་པར་ལྡན་ཅིག་སྟེ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཐད་ཚུན་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་མེད་པ་ཡི།། སེམས་ནི་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། །ཉི་མ་དང་ནི་འོད་ཟེར་བཞིན། །དེས་ན་དེ་དག་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། རང་གི་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་སྡུ་ཕྱིར་མི་འབྱུང་སྟེ། །ལྡན་ཅིག་ཁོ་ནར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཐོག་པཉང་ཚོས་ཅན། རང་གི་ཐོག་བྱའི་ཚོས་དང་སྡུ་ཕྱི་མི་འབྱུང་སྟེ། །ལྡན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཐོག་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ཐོག་བྱའི་ཚོས་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྲབ་སྟེ། འགོག་པ་གཉིས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་མང་

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། །མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བྱུང་རྣམ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། སྤེ་ཚན་དུ་ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་ཚོས་ཅན། ལྟ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་སོགས་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་བླངས་ན། དེ་རྣམས་དོན་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་དེ། དགེ་མི་དགེ་འབྱེད་པས་ན་སེམས། ཡུལ་དུ་མ་ཤེས་པས་ན་ཡིད། དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཅེས་ཟེར་རོ། །བག་ཆགས་སོགས་པས་ན་སེམས། ཉེན་ཀྱི་ཚ་ནས་ཡིད། བཉེན་པའི་ཚ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཡང་རིང་དུ་འཛིན་བས་ཡིད། སྟོན་དུ་འཛིན་བས་ན་སེམས། ཡུལ་ཤེས་པར་བྱེད་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། དེ་གསུམ་དོན་གཅིག ཅེས་ཟེར། སེམས་ཙམ་པ་ན་དེ། མ་འོངས་པའི་འཇུག་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལ་སེམས། ད་ལྟ་བའི་ཚོགས་དྲུག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ། འདས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ལ། ཡིད་ཅེས་དང་། ཡང་གདུལ་བྱ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཁམས་སྟོན་པས་ན། སེམས་ཀྱི་ཁམས། སྐྱེ་མཆེད་སྟོན་པས་ན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། ཤུང་པོ་སྟོན་པས་

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐུང་བོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་བྱེད་པ་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལ། བསྟན་པ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་སོ། །ཞེས་མཁས་པ་སྨྲ་མོས་གསུང་། སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སེམས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ཉོན་ཡིད། རྣམ་ཤེས་འཇུག་ཤེས་སུ་གྲུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སྐྱེག་པོ་བཀོད་པ་ལས། རྗེ་ལྟར་བླ་བ་སྐར་ཚོགས་དེ། །མཁའ་ལ་ལྟན་ཅེག་གནས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། །རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་ལྟན་ཅེག་གནས། །ཞེས་དང་སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། །དེར་སེམས་བདག་ཉིད་ཡིད་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཡུལ་ལ་འཛིན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །ཐེག་བསྡུས་བཤད་སྣང་ལས།། སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སྟེ། །དེར་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཏུ་འདོད། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས་ཀྱང་དེ་གསལ་བར་བཤད། །ཅེས་ཟེར། རང་ལུགས་ལས་ཀྱང་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་སེམས། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། རྣམ་པར་ཤེས་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་དགོས་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་རྣམས། །རྣམ་གངས།

ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདི་ར་ཡང་། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་
ནི། །ངོན་གཅིག ཞེས་གསུངས། སེམས་སེམས་བྱུང་མཚུངས་ལྡན་
རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་ཏེ། རྟེན། དམིགས་བ། རྣམ་པ། དུས། རྫས་
མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་སེམས་དང་
ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་གཅིག་པ་དེ་བཞིན་དུ།
སེམས་བྱུང་དང་། རྟེན་དང་དམིགས་པ་རྣམས་བཅས་དང་། མཚུངས་
པར་ལྡན་པཞང་དོན་གཅིག་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་པ་གང་གིས་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི། རྣམ་པ་ལྔས་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་རྣམ་
པ་ལྔ་པོ། རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། །དུས་དང་། རྫས་
མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །རྫས་མཚུངས་པ་གང་
ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་སེམས་གཅིག་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ས་
སེམས་སེམས་བྱུང་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་གཅིག་གི་
འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་ནང་ཐན་ཆུན་རྫས་ཐ་
དད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །འོ་ན། ཁམས་གསུམ་གང་གི་སས་
བསྡུས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དུ་ཡོད་སྨོས་ན། སྟེ་ཚན་དུ་དེས་
པའི་སེམས་བྱུང་དང་ཡོ་གསུམ་རྒྱགས་པ། སྟེ་ཚན་དུ་མ་དེས་པའི་
ཆགས་པ། ང་རྒྱལ། ཐེ་ཚོམ་རྣམས། ཁམས་གསུམ་གའི་སས་

བསྟུས། གཡོ་སྒྱུ་རྩོག་དབྱེད་རྣམས་གང་རུང་ཡིན་ན་འདོད་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གང་རུང་གི་སས་བསྟུས་ཡིན་པས་ཁྱབ། སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་རྣག་ཀ་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཡོད། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྟུས་ཀྱི་དབང་ཤེས་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། གཅོ་ཚོ་སེམས། ཡིད་དབང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ཚོས་ཅན། དོན་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་སེམས་བྱུང་ཚོས་ཅན། མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དམིགས་པ་རྣམ་པ་དུས་རྫས་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་འདུ་བྱེད།

གཉིས་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། འཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ལྟའི་སྐབས་སུ། གཉིས་

ལས། དང་པོ་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཐུང་པོ་ཡང་ཡིན་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་དམིགས་པ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ། མ་ཐོབ་པ། སྐལ་མཉམ། འདུ་ཤེས་མེད་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག སྲོག་དང་མཚན་ཉིད་བཞི། ཚོགས་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་དེར་གྲངས་མ་ངེས་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ལྟ་བུ་ཡང་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཐོབ་པའི། །རང་བཞིན་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཚོས། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཚོས་ཅན། བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ་སོགས་དེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཞེས་སྨོས་པ་དོན་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་སྡུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་བཤད་པ། སྐལ་མཉམ་བཤད་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བཤད་པ། སྙོམ་འཇུག་གཉིས་བཤད་པ། སྲོག་བཤད། མཚན་ཉིད་བཞི་བཤད། ཚོགས་གསུམ་བཤད་པའོ།། དང་པོ་ལ། ཐོབ་པ་བཤད་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐོབ་པ་རྣེད་དང་ལྷན་པའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་ཉིད་བདུད་ཀྱི་ཚོས། དང་པོ། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་

ཚོས་དེ་གང་ལ་ལྟན་པར་བྱེད་བའི་བྱེད་ཚོས་སུ་གྱུར་བས་རབ་ཏུ་མྱེ་བའི་རྗས་ཡོད་དུ་དམིགས་པ་ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད། ཐོབ་པ། རྟེན་པ། ལྟན་པ་སོགས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། ཐོབ་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསར་དུ་ཐོབ་པ། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ལས། རྟེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། གསར་དུ་རྟེན་པ། ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པ་གཉིས། ལྟན་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཉམས་པ་ལས་ལྟན་པ། ཐོབ་ནས་ལྟན་པའི་ལྟན་པ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ། ཐོབ་པ་རྗས་ཡོད་དུ་བཞད་པ། ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཞད་པ། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་མ་བསྡུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྐང་བྱ་ཡིན་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར། དམིགས་བསལ་བཞད་པ་དང་དགག། དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། ཐོབ་པ་ལ་རྗས་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལས། མི་སློབ་པའི་ཚོས་བཅུ་སོ་སོང་བསྒྲུབ་ཅིང་ཐོབ་ལ། ཀུན་ཏུ་ལྟན་པས་ན་ཡན་ལག་ལྟ་རྣམ་པར་སྐངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གང་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པ་ནི་བྱང་བའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཞེད། སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ན་རེ། འཕོར་འོས་སྐྱེ་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱེ་བདུན་གྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕོར་འོས་

སྐྱེར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཐོག་པ་ཡིན་ན་ཐོག་བྱའི་ཚོས་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐོག་པ་ལ་རྟོས་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐོག་པ་ཐོག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལྷངས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། ཐོག་པ་དེ་ཐོག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་ཐོག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོ་ནས་འཐགས་པ་དང་སོ་སྐྱེ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཞག་ཏུ་ཡོད། ཐོག་པ་དེ་རང་གི་ཐོག་བྱའི་ཚོས་དང་ཡང་རྟོས་ཤ་དང་། ཟག་དང་ཡང་རྟོས་ཤ་དང་། རང་གི་ཐོག་བྱའི་ཚོས་དེ་དང་རང་ཐོག་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ལྡན་པར་བྱེད་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐྱང་བྱའི་ཁལ་སྟོམ་པའི་ལན་ཐག་དེ། ལྡན་བྱ་ཁལ་ལས་ཀྱང་རྟོས་ཤ་དང་། ལྡན་ཡུལ་སྐྱང་བྱ་ལས་ཀྱང་རྟོས་ཤ་དང་། སྐྱང་བྱ་ལ་ཁལ་བཀལ་ཚད་སྐྱང་བྱ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཐོང་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་ཐོག་པས། མཐོང་ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་པ་ལ་ལྡན་པར་བྱེད། མཐོང་ལམ་གྱི་ཐོག་པའི་

ཐོབ་པ། མཐོང་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མཐོང་ལམ་པ་ལ་ལྟོན་པར་བྱེད། གསུམ་པོ་ནང་ཁན་ཆུན་ཡང་རྟོས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐོབ་པ་གང་དང་གང་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་གང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ། དང་པོ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ལས་རྒྱུད་གཞན་པ་གཅིག་དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེའང་ན་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཐུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཐོབ་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་ལྟ་བོ་གོང་མ་གོང་མ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འོག་མ་འོག་མའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ན་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། འགོག་པ་གཉིས་སྐྱེས་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ་འགོག་གཉིས་ཀྱི།། ཞེས་གསུངས། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི། སྐྱེས་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི། སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་གཏོགས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགོག་པ་གཉིས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགག་

བྱ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་
ཀ་རྒྱུད་དུ་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡོད་དོ། །བཞི་པ་ནི། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་
འདས་པ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ལ་དེའི་ཐོབ་པ་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་བའི་དུས་
ཀྱི་ཐོབ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེས་ན། འདས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་
སྡོམ་པའི་ཐོབ་བྱ་སོ་ཐར་གྱིས་སྡོམ་པ་སྤང་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་དང་
ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ། དེའི་ཕྱིས་བྱང་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་ལ། ཁྱུ་མཆོག་ལྟར་སྡོམ་ལ་ལྡང་བའི་ཐོབ་པ་ཟེར། གཉིས་པ་ལ།
ལུས་དང་ཐིག་མ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་ཟེར། གསུམ་པ་ལ་བ་ཕྱིར་ལེ་ཀྭ་
འབྲང་བ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་ཟེར། དེ་སྐད་དུ། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་
གསུམ། །ཞེས་གསུངས། ལྟ་བ་ནི། དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དགེ་བ། མི་
དགེ་བའི་ཐོབ་པ་མི་དགེ་བ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་ཏེ། དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལ་སོགས། །ཞེས་གསུངས། བྱག་
པ་ནི། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་
འདོད་ཁམས་སུ་གཏོགས། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གཞན་གཉིས་ལའང་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཁམས་གསུམ་གང་
རུང་དུ་མ་གཏོགས་ཏེ། །དང་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཁམས་པ། །མ་
གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། །ཤེས་གསུངས། བདུན་པ་ནི། སྐོབ་
པའི་ཐོབ་པ་སྐོབ་པ། མི་སྐོབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སྐོབ་པ། གཉིས་ཀ་མ་

ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དང་མི་སློབ་མིན་
ཀྱི་གསུམ།། ཞེས་གསུངས། བརྒྱད་པ་ནི། མཐོང་སྤང་གི་ཐོབ་པ་
མཐོང་སྤང་། སྒོམ་སྤང་གི་ཐོབ་པ་སྒོམ་སྤང་། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་
ཐོབ་པ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་
འདོད། །ཅེས་གསུངས། དགུ་པ་ནི། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་
གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཁྱབ་པ་འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་རང་དང་ལྡན་ཅེག་སྐྱེའི། རང་གི་སྡུ་ཁྱིར་མི་
སྐྱེ་བའི་ཁྱིར། མ་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ན་རང་གི་ཐོབ་པ་རང་དང་
ལྡན་ཅེག་སྐྱེ་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མིག་དང་རྟ་བའི་མདོན་ཤེས་དང་།
སྨྲལ་སེམས་ལྟ་བུ་ལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་ཡོད་པའི་ཁྱིར་ཏེ། ལུང་
བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྡན་ཅེག་སྐྱེ། །མདོན་ཤེས་སྨྲལ་པ་མ་གཏོགས་
པར། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། ཐོབ་པ་བཞག་ཏུ་
ཡོད་དེ། ཐོབ་པ་རྣེད་པ་ལྡན་པ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཁྱིར་
གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པ་སྟོན་པ་ནི། མ་ཐོབ་མ་བསྒྲིགས་ལུང་མ་
བསྟན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཚན་
ཉིད། དབྱེ་བ། ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་
ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཚོས་སུ་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་
དམིགས་པ། མ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། མ་ཐོབ་པ། མ་རྟོག་པ།

མི་ལྡན་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། མ་ཐོབ་མ་རྣེད་མི་ལྡན་པ་ཞེས་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རང་འཕྲེལ་ལས། སྐྱོག་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རྣེད་པའི་མ་ཐོབ་པ་མ་རྣེད་པའི་མ་ཐོབ་པ། མི་ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པ་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། མ་ཐོབ་པ་ནི་ངོ་བོ་མ་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་གཅིག་ཏོས་གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་རྩ་ཚད་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བ་སྤངས་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཐོབ་པ་ལ་དུས་གསུམ་གཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཐོབ་པའི་ཚེས་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་མ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་ག-ཡོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་ཚེས་ད་ལྟ་བའི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟ་བ་མེད་དེ། ད་ལྟ་བའི་ཚེས་རྗེ་ལྟར་སྐྱེས་ཆུང་ཡང་དེའི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་ནམས་གསུམ། །ཞེས་གསུངས། མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་པས་ཁྱབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཚེས་གང་གི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ཀྱང་འདོད་ཁམས་སུ་གཏོགས། དེས་ཁམས་གཞན་པའང་མཚོན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་སོགས་གཉོགས་དང་བྲལ་ཀྱི་འདུ། ཞེས་གསུངས། སོ་སྐྱེ་ལ་གང་ཟགས་ཡིན་པའི་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་བདེན་བྱེ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། མ་ཐོབ་པའི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མ་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་བཤད་པ་ནི། སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདུ་བའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དོགས་པར་གཅོད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐན་ཆུན་འདུ་བར་བྱེད་པའི་ཇུར་ཡིན། ལྷན་སིན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པའི་ཇུས་ཡོད་དུ་དམིགས་པ། སྐལ་མཉམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས། གཡོ་བར་རང་བཞིན་མཚུངས་བྱར་ཅིང་། །བསམ་པ་གྱས་མཚུངས་སེམས་ཅན་རྣམས། །གང་གི་མཉམ་བར་འབྱུང་བ་ནི། །དེ་ལ་སྐལ་མཉམ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཐ་དད་པའི་སྐལ་མཉམ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཅོམ་དུ་འདུ་བར་བྱེད་པའི་ཇུས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལྟ་འཛམ། མི་འཛམ། དགེ་ཚུལ་ཐན་ཆུན་འདུ་བར་བྱེད་པའི་ཇུས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྐལ་མཉམ་ཇུས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་སྐྲ་ཚེ་དོན་མཐུན་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་དང་།

མདོ་ལས་ཀྱང་། བརྒྱ་ལ་གལ་ཏེ་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྦྱིས་ན་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་ན་རེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ས་ལྷ་སོགས་ལའང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྟས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་སྒྲ་བློ་དོན་མཐུན་པར་འདྲུག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། བརྒྱ་ལ་གལ་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་རྟང་སྟེ། མིར་སྦྱིས་པའི་འདུ་བྱེད་འདྲ་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བསྟན་པ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་འདུ་ཤེས། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འདྲུག་དང་ལྡན་པས་ངན་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྷུང་དམིགས་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བའི་མཚན་ཉིད། འདིའི་ཚེ་ཚོད་བསྐལ་ཆེན་ལྔ་བརྒྱ་ཡིན་ལ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ་སྒྲ་མི་སྐྱན་མ་གཏོགས་པར་དུས་མ་ཡིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་ཅིང་། གང་གས་པ་ལས་ཀྱང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཚེའི་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ནི་བསྐལ་པ་ལྔ་བརྒྱ་སྟེ། བར་མ་དོར་འཆི་བ་ནི་ཡོད་དོ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་རྒྱུད་ལ་འདུ་ཤེས་གཏན་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཆིའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཡིད་དབང་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དེ་བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྣམ་སྨིན་

ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་བའི་སྟོམས་འཇུག་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྟ་ཡིན་བས་ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཆེན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ། །ཞེས་གསུངས། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དེ་ཤེ་འཛིས་མ་ཐག་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྟེ། དེའང་ན། བྱང་སྤྱི་སྨན་པ་ཤེ་འཛིས་མ་ཐག་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷང་སྐྱེ་བ་བཞིན། །བཞི་པ་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་བཤད་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག །དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག །ཅེས་སོགས་ཤུང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་མྱེ་བའི་རྩ་ཡོད་ཀྱང་ཡིན། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དུ་དམིགས་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། སྟོམས་འཇུག་འདི་ཚོས་ཅན། ཁྱད་ཚོས་བདུན་དང་ལྡན་ཏེ། དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དུ་མཚུངས་ལྡན་འགོད་བཅས་འགོག་པའི་ངང་སྐྱེ་ཐུབ་པའི་རྩ་ཡོད་ཡིན་པ། སའི་ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་

སས་བསྡུས་པ། ཡིད་དམ་ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་འཕེར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དག་པ་ཡིན་པ། ཆོང་ཀུར་གྱི་ཁྱད་པར་སྐྱེས་གནས་ཆོང་འབྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་པ། ཉེན་གྱི་ཁྱད་པར་སོ་སྐྱེ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རང་གི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཁོ་ནར་སྐྱེས་པའི་ཁྱད་པར་བདུན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ། རང་གི་དགག་གཞིར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དུ་རང་གི་དགག་བྱར་གྱུར་བའི་མཚུངས་ལྡན་འཕེར་བཅས་བཀག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཀྱང་ཡིན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་རང་སྣང་ཐུབ་པའི་རྟས་ཡོད་དུ་དམིགས་པ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། སྟོམས་འཇུག་འདི་ཚོས་ཅན། ཁྱད་ཚོས་ བདུན་དང་ལྡན་ཏེ། དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ རང་གི་དགག་གཞིར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དུ་རང་གི་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་མཚུངས་ལྡན་འཕེར་བཅས་བཀག་པ། ཡིད་དམ་ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་ཚོར་འདུ་རགས་པ་ཞེ་བར་འདོད་པའི་བསམ་པས་ཞུགས་པ། མའི་ཁྱད་པར་སྲིད་རྩེའི་སར་གཏོགས་པ་སྟེ། འདི་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་བ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་

དགེ་བ་ཡིན་པ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐྱེ་གནས་ཚྭོང་འགྲུང་གྱི་འགོག་སྟོམས། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྐྱང་འགྲུང་གྱི་འགོག་སྟོམས། རྟམ་སྨིན་ཚྭོང་བར་མ་དེས་པའི་འགོག་སྟོམས་དང་གསུམ་ཡོད། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཐལ་ཆེར་སྦྱོར་བ་འབད་རྩོལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་ཆེར་སློས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐུབ་པ་ཆེན་པའི་འགོག་སྟོམས་བྱང་ཆུབ་པ་ན་འབད་མེད་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་སྟོམས་དེ་འཕགས་ལམ་གྱིས་དང་པོར་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་སྟེ། སུམ་བཅུ་རྩ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཉིས་ཀ་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད། འགོག་སྟོམས་ཐལ་ཆེར་མིའི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་གསལ། འཁོར་བ་ལས་སྐྱོ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཐལ་ཆེར་སློས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྟོམས་གསར་

དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་སྲོག་བཀག་པའི། སྲོག་ནི་ཚེ་ཡིན་རྟོད་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། །སྲོག་གི་དབང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེད་ལས་སོ། དང་པོ་ནི།། ལུང་པའི་རིགས་མཐུན་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་ལྟག་པར་དབང་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཚེ་ཡིན་པར་དམིགས་པ། སྲོག་གི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐད་དུ། ཀུན་བཏུས་ལས། །སྲོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ཚེའོ།། ཞེས་དང་། སྲོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་དུས་དེས་པ་ལ་ཚེ་ཞེས་གདགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་མངོན་པ་གོང་མ་བརྟམས་ཀྱི་སྲོག་གི་དབང་པོ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྲོག ཉེས་པར་གྱུར་པའི་སྲོག ལྷན་སིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སྲོག་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི། སྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་དམ་དབུགས་ལྟ་བུ་སྟེ། སྲོག་གཅོད་པ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྲོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ལུས་དང་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུན་གཅོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་ཉེས་ཟུ་མོ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྲོག་རྒྱུན་བཅད་པ་མི་དེགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་

ན་སོགས་དབང་རྒྱད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སོགས་ཡིད་གཉིས་ངེས་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སོགས་སྐད་ཅིག་སྐྱེ་མེད་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ལྟ་བུ། འོ་ན་ཚོས་སྨྲིན་མའི་མདོ་ལས། ཚེ་དང་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་འདི་མ། །གང་ཚེ་ལུས་ནི་འདོར་བྱད་ཅིང་། བོར་ནས་དེ་ཚེ་འདུག་པ་ནི། །སེམས་མེད་རིལ་པོ་ལྟར་ཤིང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་དོན། སོགས་ཚེ་དྲོད་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཐན་ཆུན་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་སྐྱེག་པོ་བཀོད་པ་ལས། ཚེ་དང་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་འདི་མ། །གང་ཚེ་ལུས་འདི་བོར་གྱུར་པ། །དེ་ཚེ་ལུས་འདི་དོར་བ་སྟེ། །ཤིང་བཞིན་ཆོར་བ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་སྡེ་པ་ན་ཡེ། ཚེ་དང་དྲོད་རྣམས་ལྷོག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཐན་ཆུན་བརྟེན་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་སྐྱོན་དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས། སྔོན་གྱི་ལས་ཚེའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱིས་ཏི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་ཚེ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། རང་ལན་རུ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྟོན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱེད་ལས་དང་ལྡན་ཏེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཚེ་ནི་དྲོད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

གཉིས་ཀའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚོས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། སྒོག་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་དང་། སྒོག་ནི་ཚེ་ཡིན་རྟོད་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། དྲུག་པ་མཚན་ཉིད་བཞི་སྟོན་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་དྲུག་གི་སྐབས་སུ། སྐྱེ་བ། ཏ་བ། གནས་པ། མི་རྟག་པ་བཞི་ཚོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་དེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ལྟ་བུ་འདུས་བྱས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྱམ་པ་མཚན་གཞི། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་མཚོན། ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ཏ་བ་གནས་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་མཚོན་དུ་རུང་ཞིང་། ཁྱོད་ལ་དེ་རྣམས་ཡོད་པ་ཞེས་དང་། ཁྱོད་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་མི་སྨོད་ཀེ། ཁྱབ་པ་འགྲུལ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་ཀེ། སྐྱེ་བས་སྐྱེད་པར་བྱེད། ཏ་བས་བཟི་བར་བྱེད། གནས་པས་གནས་པར་བྱེད། མི་རྟག་པས་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་རེམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་མ་ཡིན་ཀེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་རང་གི་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཀེ། ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་སྐྱེ་བར་ཡང་མངོན། འཇིག་པར་

ཡང་མངོན། གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་ཡང་མངོན། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་སྐྱེ་སོགས་བཞི་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་གནས་པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་གནས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། མངོ་སྤྲོ་བ་ན་རེ། གནས་པ་ཡང་སྟོན། གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་སྨྲེལ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གནས་པ་ཚགས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ཚགས་པ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་བ་སོགས་བཞི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་སོགས་བཞི་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། ཞེས་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། འདུས་བྱས་གཅིག་སྐྱེ་བའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་དེ་ཚོས་བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཚོས་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བས་འདུས་བྱས་དང་། རང་མ་གཏོགས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆ་བ་སོགས་གསུམ་སྟེ་བཞི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟ་བར་བྱེད། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཙ་བའི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལུ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆ་བས་རང་མ་གཏོགས་པར་

བརྒྱད་སྟེངས་བར་བྱེད། ཏ་བའི་ཏ་བས་རྩ་བའི་ཏ་གཅིག་བུ་སྟེངས་བར་བྱེད། གནས་པས་རང་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་དེ་ལྔར་དུ་འཛིན་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པས་རང་མ་གཏོགས་པར་བརྒྱད་འདས་པར་སྨོ་བར་བྱེད། མི་རྟག་པའི་མི་རྟག་པས་རྩ་བའི་མི་རྟག་པ། གཅིག་པུར་འདས་པར་སྨོ་བར་བྱེད་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་པར་སྐྱེ་བར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབས་སྟེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཚོགས་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནས་སྐྱེད་བྱ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ཚོགས་གསུམ་བཤད་པ་ནི། མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཚོགས་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མིང་སྐད་ཅིག་སྐྱ་ཕྱི་དུ་མ་ཚོགས་པའི་འཚོགས་པ་མིང་གི་ཚོགས། ཚིག་སྐད་ཅིག་སྐྱ་ཕྱི་དུ་མ་ཚོགས་པའི་འཚོགས་པ་ཚིག་གི་ཚོགས། ཡི་གེ་སྐད་ཅིག་སྐྱ་ཕྱི་དུ་མ་ཚོགས་པའི་འཚོགས་པ་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་སྐྱན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁྲབ། མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་གང་རུང་ལ་རྟོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་ཁྲབ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོ་སྲས་ཀྱི་དེ་ལྟར་ན་མིང་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཚིག་གི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བའི་ཁྲད་པར་རྟོད་པར་བྱེད་པ་

ཡིན་ནོ། །ཡི་གེ་ནི་མིང་ཚིག་གི་གཞིར་གྱུར་པ་སྟེ། ཡིད་ཡུལ་ན་སྣང་བའི་ཀ་ལ་སོགས་བའོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་འདྲུག་བསྡུ་བ་ནི། འདོད་དང་གཟུགས་གཉིས་སེམས་ཅན་སྨིན། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བྱུག་གི་སྐབས་སུ་ཚོགས་གསུམ་པོ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་སུ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་དུ་མ་གཉིས་ཏེ། དེ་ན་སྣ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱད་ཚོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་སྨིན་པ། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ། མ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། འདོད་དང་གཟུགས་གཉིས་སེམས་ཅན་སྨིན། །རྒྱུ་མཐུན་ལུང་བསྟན་མིན་ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་སྐལ་མཉམ་ཚོས་ཅན། ཁོད་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་སྨིན་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་ཚོས་ཅན། ཁྱད་ཚོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སྔར་ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྗེ་སྐད་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་མཐུན་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན། སྐལ་མཉམ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན། ཁོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཐུན་དང་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ་དེ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ་ཐོག་རྣམས་གཉིས། །མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་ཞེས་གསུངས། གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོམས་འདྲུག་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དག་ཚོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཐུན་ཀྱི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྟོམས་འདྲུག་དང་། །མི་ལྡན་པ་དག་རྒྱུ་མཐུན་པ། ཞེས་གསུངས།

རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་གསུམ།

གསུམ་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་བུ་གསུམ་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ་བཤད་པ། འབྲས་བུ་བཤད་པ། རྐྱེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེད་རྒྱུ་ལྔན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྡུ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། རྒྱུ་བྱེད་ལྔ་མཐའ་སྐྱ་བ་གང་གིས་འདོད་པ། རྒྱུ་བྱེད་འགལ་མི་འགལ་ལ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕན་འདོགས་

པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ། རིགས་གནས་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱེད་རྒྱུ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྡུ་ན། གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ། མི་མཉམ་པའི་རྒྱུ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་མཚུངས་གཉིས་དང་པོ། །གཞན་གསུམ་གཉིས་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། གེགས་མེ་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཚོས་སུ་དམིགས་པ། བྱེད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ་དོན་ཡོད་དེ། རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞི་བླག་ན་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པས།ཁྱབ། དབྱེ་ན། བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། །བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པས་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གཅིག གཉིས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་དོན་གཅིག འདུས་བྱས་རང་ལས་གཞན་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད། འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མེ་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན། རྒྱལ་པོས་གཉེད་པ་མ་བྱས་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་

བདེ་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕན་གདགས་བྱ་དང་འདོགས་བྱེད་དུ་དམིགས་པ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་ཞན་ཚུན་འབྲས། །ཞེས་གསུངས། མཚན་ཉིད་ནི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཆོགས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་བཞིན་དང་། སེམས་ཀྱི་རྟེན་འདྲུག་དང་སེམས་བཞིན་དང་། འདུས་བྱས་དང་སྐྱེ་སོགས་བཞི་བཞིན་ཏེ། འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྟེན་འདྲུག་དང་། །སེམས་དང་མཚན་ཉིད་མཚན་བཞི་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། རང་དང་ས་གཅིག་པའི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་དེ། སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་ནི་འདྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། མཚན་གཞི་ནི། དགེ་བ་སྤྱ་མས་དགེ་བ་བྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་རིས་ས་པའོ་སྤང་སྐྱེས་རྣམས། །ཞེས་གསུངས། མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔས་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྐོར་ནས་ཕན་ཚུན་ཕན་གདགས་བྱར་དམིགས་པ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། སེམས་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་སྟེ། མཚུངས་ལྡན་རྒྱུ་ནི་སེམས་དག་དང་། སེམས་བྱུང་ཉེན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན། ལྷན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་ཡོད་དེ། ཕན་ཚུན་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྐོར་ནས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་

བའི་རྒྱུ་ཞེས་བཞག མཚུངས་ལྡན་ལྡས་མཚུངས་བར་འབྱུང་བས་ མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ཞེས་བཞག་བའི་ཕྱིར། རང་དང་ས་གཅིག་བའི་ ཉོན་མོངས་ཅན་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཟེ་བའི་ཉོན་མོངས་ ཅན་དུ་དམིགས་པ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྲེད་པ་ སྡུ་མ་སྲེད་པ་ཕྱི་མའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཀུན་འགྲོ་ཞེས་ བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རྣམས་ཀྱིས་རང་ས་ཀུན་འགྲོ་ལྟ། །ཞེས་ གསུངས། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་འགོར་བའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཟེ་བ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། མི་ དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་ དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། ཞེས་གསུངས། ལྟ་བ་ ནི། རྒྱུ་བྱུག་པོ་འདི་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚོ་ནའི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་མདོ་སྡེ་པ་ ཡན་ཆད་ཀྱིས་བྱེད་རྒྱུ་ལྟོན་ཅེག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། །མཚུངས་ལྡན་གྱི་ རྒྱུ་རྣམས་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་ ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྣ་ན་རེ། རྒྱུ་བྱུག་གི་རྣམ་གཞག་ འཐད་དེ། མདོ་ལས། རྒྱུ་བྱུག་ཚང་བར་སྟོན་པའི་མདོ་ནི་ཉུབ་སྟེ། ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། བྱུག་པ་ནི། སྤྱིར་རྒྱུ་བྱུག་ མི་འགལ་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ན། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་ལྟ་བུའི་རྣམ་

སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དང་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་གཉིས་འགལ་ཏེ། དེའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དེ་དེའི་དུས་ན་འདས། དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དེ་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་དུ་དེའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། དེའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལྟ་བུའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་དེའི་ལྷན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་འགལ་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ལ་དུག་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་སོགས་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི། འདུས་བྱས་བྱལ་བཅས་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། འབྲས་བུ་གང་རྒྱུ་གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ། དེ་དག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་དང་པུ། དང་པོ་ནི། ཚན་གདགས་པར་བྱ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པར་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ་ཡིན། རིགས་གནས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱལ་འབྲས་བསྟུ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ། བྱལ་བའི་འབྲས་བུ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ། བདག་འབྲས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལུང་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་ནོས་ཏེ། མ་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པ། བངས་ཀྱི་རྣམ་

སྨིན་གྱི་རྒྱུའི་ཕྱིས་བྱང་བ་ཡིན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཚོས།། སེམས་ཅན་བརྗོད་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་སྨིན་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དགེ་རྩ་ཚད་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་རྣམ་སྨིན་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དབྱངས་བཅོམ་པའི་སྲོག་ཡིན་ན་རྣམ་སྨིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྲོག་དབང་ཡིན་ན་རྣམ་སྨིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲོག་ནི་རྣམ་སྨིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གི་རྒྱུད་གྱུར་པའི་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་གི་ཕྱིས་བྱུང་ཞིང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་མའི་སྐད་ཅིག་བསྲུས་པའི་སྒོ་ནས་མ་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཚོས་སུ་དམིགས་པ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་ཤུགས་དང་ཀུན་འཇོའི་རྒྱུ་གང་རུང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་དེ། རྒྱུ་མཐུན་རྒྱུ་དང་འདྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པ་འདྲ། ཀུན་འཇོའི་རྒྱུ་ལ་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་མ་གཅིག་ཅིང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདྲ་བའོ། །བདེན་བཞི་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་བྱང་བུ་དམིགས་པ། བྱང་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བྱང་བ་སྟོང་ཡིས་ཟད་པའོ། །ཞེས་

གསུངས། རང་གི་རྒྱུ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པར་དམིགས་པ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད། གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྐྱེས་བའི། །འབྲས་དེ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས། དབྱེ་ན། སྐྱེད་པའི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་འབྲས། ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་འབྲས་གཉིས་ཡོད། རང་གི་རྒྱུའི་སྟོན་སོང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་སུ་དམིགས་པ། བདག་པའི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད། སྟོན་བྱང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། །འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། རྒྱུ་ཐ་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན། བདག་འབྲས་ནི་རྒྱུ་དང་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི་སྡུག་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཡིན། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་པོའི་ཡིན། །རྒྱུ་མཐུན་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་བའི། །སྐྱེས་བུ་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། བྱལ་འབྲས་ནི། རྒྱུ་གང་གི་ཡང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བྱལ་འབྲས་དངོས་མེད་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་སྐབས་འདིར་གཞི་བྱག་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་ནི། འབྲས་བུ་ལྟ་པོ་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་

བདག་འབྲས་མི་འགལ་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་མཐུན་གཉིས། སྐྱེས་བདག་གཉིས་རྣམས་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ཡིན་ན་དེ་བཞི་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་འབྲས་བཞི་ཀ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་འབྲས་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་རྣམས་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདུས་བྱས་ལ་རྒྱུ་བྱུག འབྲས་བུ་ལྟ་ཡོད་ཀྱི། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་དང་མི་སྐྱེ་བས་ཁྱབ། དང་གིས་སྐྱེད་པའི་ཚོས་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྒྱན་བཤད་པ་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྒྱན་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་དང་བཞིན། རྒྱན་གང་གི་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ། དངོས་པོ་གང་རྒྱན་སྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། རྒྱན་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རྒྱུ་རྒྱན། དེ་མ་ཐག་རྒྱན། དམིགས་རྒྱན། བདག་རྒྱན་དང་བཞི་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་དང་གི་འབྲས་བུང་བྱུང་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ལྟ་པོ་གང་རུང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བར་དམིགས་པ། རྒྱུའི་

རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ། དེའང་ནི་ རྒྱུ་ཕྱི་མ་ལྟ་བོ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུ་ལྟ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་རིག་པ། དེ་མ་ཐག་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱ་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལྟ་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །ཅེས་གསུངས། རང་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་དམིགས་རྒྱན་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ། དམིགས་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། འདུས་བྱས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་སྟེ། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས། །རང་འབྲས་རང་དབང་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ། བདག་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་སྟེ། བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད། །ཅེས་གསུངས། རྒྱན་བཞི་པོ་མི་འགལ་ཏེ། དེ་མ་ཐག་རྒྱན་ཡིན་ན་རྒྱན་བཞི་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབྱ་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་མ་ཐག་རྒྱན་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ལྟག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འདྲུག་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རྒྱན་བཞིའི་ནང་ནས་ལྟན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དེ་འབྲས་བུ་འགག་པ་ད་ལྟ་བ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་འདུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐལ་མཉམ་ཀུན་འཛོ་

རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་གསུམ་པོས། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དེ། སྡུ་མ་གཉིས་པས་རང་གི་རྗེས་ཐོབ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད། ཕྱི་མས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་གཞན། དམིགས་རྐྱེན་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དག་གིས་སྤང་བཤད་པ་ལས་ལྷོག་སྟེ་འབྲས་བུ་འགག་བཞིན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དེ། རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ། །བྱ་བ་བྱེད་དོ་གསུམ་པོ་ནི། །སྐྱེ་ལའོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི། །རྐྱེན་དག་དེ་ལས་ལྷོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ལྟ་པ་ནི། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྐྱེན་བཞིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པར་རྒྱུ་ལྟས་སྐྱེད་པ་བདག་རྐྱེན་ཀྱིས་སྐྱེད། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་སྟ་མ་ལས་སྐྱེ་བས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཀྱིས་སྐྱེད། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དང་དམིགས་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སེམས་མེད་ཀྱི་སྣོམས་འཇུག་གཉིས། དམིགས་རྐྱེན་མ་གཏོགས་པ་རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེ། གཟུགས་ཅན་རྣམས་བདག་རྐྱེན་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །གསུམ་ཀྱིས་སྣོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས། །གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། ཞེས་བརྗོད་བའི་ཕྱིར།

དེ་མ་ཐག་རྒྱུན།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། འདོད་ཡིད་དགེ་དང་མི་དགེ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་ར་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་སྦྱར་བ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་གསར་དུ་དུ་ནེའ་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་བཙུགཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ཉེ་ཤུར་དབྱེ་བ། དེ་གཉིས་གང་ཁྲབ་ཆེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ལ་བཙུགཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་བའི་སེམས་བསྟེན་ཀྱི་དགེ་སེམས། །མི་དགེའི་སེམས། སྨྲིན་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས། མ་སྨྲིན་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ཏེ་བཞི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མི་དགེ་བ་གཉིས་དོར་བའི་གསུམ་གསུམ། སྨོད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་མི་སྨོད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཉེ་ཤུ་

ཡོངས་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་སེམས་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྡོང་གི་དགེ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཞེ་བས་བྱུག །འདོད་པའི་མ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་གྱི། སྡོང་ལམ་པའི། བཟོ་གནས་པའི། སྨྲལ་པའི་སེམས་ཀེ་བཞི། གཟུགས་ཀྱི་མ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ། བཟོ་གནས་མ་གཏོགས་པའི་གསུམ། གཟུགས་མེད་ན་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་གཅིག་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་དགེ་སེམས་བྱུག མ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་བརྒྱད། སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ། མི་དགེའི་སེམས་གཅིག ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅུ་གཉིས་དེ་དག་ཉི་ཤུར་ཡང་། །གསུམ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། །སྡོང་བྱང་དགེ་རྣམ་གཉིས་ཞེ་ནས། །རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྡོང་ལམ་པ། །བཟོ་ཡི་གནས་དང་སྨྲལ་པ་དང་། །འདོད་ན་ལུང་བསྟན་མིན་རྣམ་བཞིར། །གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། སེམས་བཅུ་གཉིས་པོ་ཁྲབ་ཆེ་སྟེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་བཞི་པོ་དེའི་ནང་དུ་མ་འདུས་བའི་མ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གཞན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་གཞན་དག་ན་ངེ་བཟོའི་གནས་པས་མངོན་པ་བསྟབས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། གཉིས་པ་

སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། སྐྱ་འདྲུག་པ་ནི་འོག་མས་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སེམས་བཞི་པོ་དེར་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ། སེམས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་དུ་སྐྱེ་བ། སེམས་ཉི་ཤུའི་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚེའམ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཚེ། ས་མཚུངས་ཀྱི་ཚེ། ཉིང་མཚམས་སྐྱེ་བའི་ཚེ། སྟོབས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ། སྟོབས་པར་འཇུག་པ་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ། སྟོབས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ། སྐྱལ་པ་ལ་འཇུག་པའི། སྐྱལ་པ་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཚེ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྡུ་མས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འབྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི། །དེའི་ཚེ་རང་དང་རིགས་མི་གཅིག་ཀྱང་ས་གཅིག་པའི་སེམས་ཕྱི་མ་འབྱུང་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཚེ་སེམས་སྡུ་མས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་དགེ་སེམས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་། སྐྱིབ་ལྡང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ་ཀས་འཆི་སེམས་རྙང་བས། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འཆི་སེམས་བྱས་ནས་རང་དང་འོག་སར་སྐྱེ་ཡི་གོང་སར་

མི་སྐྱེ་ཏེ། འོག་སའི་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་བ་དང་མ་བྲལ་བར་ གོང་སར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་མིན།། ཞེས་གསུངས། དགེ་སེམས་དང་སྦྲེལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་འཆི་ སེམས་བྱས་ནས་གོང་འོག་རང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བར་ཡོད་བས་ དེ་རྟོགས། །བཞི་པ་ནི། གོང་མ་གོང་མའི་དངོས་གཞི་ལ་སྨོམས་པར་ འཇུག་པའི་ཚེ། འོག་མའི་དགེ་སེམས་ལས་གོང་མའི་དགེ་སེམས་ སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྩྭན་བྱས་ ནས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ འབྱུང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྩྭན་བྱས་ནས་ གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྩྭན་བྱས་ནས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་དེ། འདོད་པ་དང་ གཟུགས་མེད་རྣེན་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉེན་པོ་སྟེ། རིང་བ་རྣམ་པ་ བཞི་ཡིས་རིང་བའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི། གོང་མའི་དགེ་སེམས་ཀྱིས་དེ་ མ་ཐག་རྩྭན་བྱས་ནས་འོག་མའི་དགེ་སེམས་འབྱུང་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ སེམས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྩྭན་བྱས་ནས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ དགེ་སེམས་འབྱུང་། དེ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལས་ གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་

དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་གཉིས་ལས་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། གོང་མའི་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས། འོག་མའི་དགེ་སེམས་སྐྱེད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ས་སེམས་ཀྱི་ས་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཀྱི་ས་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྐྱལ་སེམས་འབྱུང་བ་ལྔ་བུའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྐྱལ་སེམས་ཀྱི་ས་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་སེམས་འབྱུང་བ་ལྔ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་བཙུགཉིས་པོ་གང་དང་གང་གིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས་རང་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་དེ་དང་དེ་འབྱུང་བ་དང་། བཙུགཉིས་པོ་གང་དང་གང་དེ་དང་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས་འབྱུང་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདོད་སེམས་དགེ་བས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས་སེམས་དགུ་འབྱུང་། འདོད་སེམས་དགེ་བ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བརྒྱད་ལས་བྱུང་། མི་དགེ་བའི་སེམས་ནི་ཁོ་བཙུ་ལས་བྱུང་། ཁོས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས་བཞི་འབྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཡང་ཁོ་བཙུ་ལས་བྱུང་། ཁོ་ལས་བཞི་བྱུང་། འདོད་པའི་མ་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ནི།

རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གྱུར་བའི་སེམས་ལྟ་ལས་བྱུང་། ཁོས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱས་ནས་སེམས་བདུན་འབྱུང་སྟེ། འདོད་སེམས་དགེ་བ་ལས་སེམས་དགྱུ། །དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས། །མི་དགེ་བ་ནི་བཅུ་དག་ལས། །དེ་ལས་བཞི་སྟེ་སྤྲིན་དེ་བཞིན། །མ་སྤྲིན་པ་ནི་ལྟ་དག་ལས། །དེ་ལས་འདྲུག་ཐོགས་སེམས་བདུན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལའང་གཞུང་དོན་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་སེམས་ཀྱིས་འཆི་སེམས་བྱེད་པའི་ཚེ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི། སྔོན་བྱང་དགེ་བས་བྱེད་པ་མི་སྲིད། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྙོམས་པར་འདྲུག་པའི་སེམས་བྱེད་པའི་ཚེ། སྔོན་བྱང་དགེ་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་བྱེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྙོམས་འདྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ལས་ལྡང་བ་ནི། སྔོན་བྱང་དང་འདོད་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་ལྡང་བར་བྱེད་དེ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་མི་བྱེད་དེ། མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། མ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སྤྱི་སེམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་སྔོན་བྱང་ནང་ཐག་ཆོད་དུ་ཆུད་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མ་སྨྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་སེམས་བྱེད་པའི་ཚེ། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པའི་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་བླ་ལ་དང་ཡོངས་ཉམས་དང་། །དེའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཚེ་། །སེམས་དེ་ལྷན་པ་མིན་ལས་རྣེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚེ་ལྷར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་ཚེ་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་། ས་དང་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚེ། དེ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚེ། སྐར་ཡང་དག་བས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་སྟེ་ལྷའོ། །ལྷ་བོ་དེའི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་དེ་དང་དེ་ལྷར་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གསར་རྣེད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །བྱག་དང་བྱག་དང་གཉིས་རྣེད་དོ། །གཟུགས་སྐྱེས་དགེ་ལ་གསུམ་དག་གོ །སྨོབ་པ་ལ་བཞི་ལྟག་ལ་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གནས་གཉིས་པའི་དཀའ་བའི་སྙིང་པོ་གཏན་ལ་ཕབ་བའོ།།

གནས་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་སྣོན་པའི་གནས།

ཁམས་གསུམ།

གནས་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་གནས་བཤད་པ་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ། ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཁམས་གསུམ་བཤད་པ་དང་། འཕྲོ་བ་ལྡོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཞེས་བཤད་ན། ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་པ་ནི། །དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤད་བ་བཞི་གསུངས། །འདོད་པའི་ཁམས་ལ་གནས་དེགས་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ་ངན་སོང་གསུམ། མི་འདོད་ལྷ་སྟེ་ལྔང་ཟེ་བས་དེ་ལྷང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲེད་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ་ གྲིང་བཞིའམ། འདོད་ལྷ་དྲུག་ཏུ་ཟེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་འདོད་ཁམས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཡོན་ལ་དམིགས་ནས་སྲིད་པ་རྒྱས་

རྡང་གི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་དམྱལ་བརྒྱད་དང་ཉེ་འཁོར་བའི་དམྱལ་བ་འོགས་སུ་མི་འཇེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚ་དམྱལ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པས་མ་བགྲང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ་འོགས་སུ་མ་འཇེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚེ་དང་གནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པས་མ་བགྲང་བའི་ཕྱིར། སྤྲིང་ཐལ་བརྒྱད་འོགས་སུ་མ་འཇེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྲིང་བཞིའི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་སྟོན་པ་ནི། གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། གཟུགས་ཁམས་གནས་དེགས་བཅུ་བདུན་ཡོད། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོར་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གོ་རིམ་བཞིན། ཚངས་རིས། ཚངས་པ་འདུན་ན་འདོན། ཚངས་ཆེན་གསུམ། འོད་ཆུང་། ཚད་མེད་པའི། འོད་གསལ་གསུམ། དགེ་ཆུང་། ཚད་མེད་དགེ །དགེ་རྒྱས་གསུམ་འབྱུག བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོར་བསྟོམས་པ་ལས། སྤྲིན་མེད། །བསོད་ནམས་སྐྱེས། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་གསུམ་འབྱུག བསམ་གཏན་སྤྲོལ་སྟོམ་ལྔ་བྱས་པ་ལས་གནས་གཙང་མའི་སྐྱེ་བ་ལྔ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཅུ་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཁམས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཡོན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱད་པ་རྒྱས་རྡང་གི་ཁམས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁ་ཟྲུགས་མེད་ཁམས་སྟོན་པ་ལ། ཁ་ཟྲུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། ཁ་ཟྲུགས་མེད་ན་གནས་གཞན་ལོགས་སུ་མེད་དེ། དེ་ན་ཁ་ཟྲུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་འོན་ཀྱང་ཁ་ཟྲུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད། འདུ་ཤེས་མེད། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་ཁ་ཟྲུགས་མེད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གང་ལ་བརྟེན་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེས་མཐུན་པ་དང་སྟོག་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་ཚོས་ཅན། ཁ་ཟྲུགས་མེད་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཁ་ཟྲུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་ཁ་ཟྲུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པ་རྒྱས་ཏྲང་གི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འགྲོ་བ་ལྔ།

གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་ན་གནས་པའི་འགྲོ་བ་དེ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། དེར་ནི་དམྱལ་སོགས་འགྲོ་བ་ལྔ། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། ཁམས་གསུམ་དུ་གནས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ། མི། ལྷ་སྟེ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་དགེ་བས་མ་ཐྲུབ་སྟེ། དེ་དང་དགེ་རྩ་ཚད་པའི་གཞི་འཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་མ་ཐྲུབ་སྟེ། དེ་དང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གཞི་འཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྔ་པོ་དེ་མ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཐྲུབ་སྟེ། བར་སྲིད་པ་དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདགས་པ་ལས། སྐྱེ་གནས་བཞིས་འགྲོ་བ་ལྔ་བསྡུས་ཀྱི། འགྲོ་བ་ལྔས་སྐྱེས་གནས་བཞི་

མ་བསྟུས། །གང་མ་བསྟུས་ན་སྤྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས། ལྷ་མ་ཡིན་འཐོ་བ་ལྟ་བོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། ལྷའི་འཐོ་བར་གཏོགས་པར་བཤད། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཡི་དྭགས་ཀྱི་འཐོ་བར་གཏོགས་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་འཐོ་བར་གཏོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བར་སྲིད་མ་གཏོགས་པའི་དྲ་རྟགས་ལྷའི་འཐོ་བར་གཏོགས། ནམ་མཁའ་ལྟིང་ལྟེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་སྐྱལ། མེའམ་ཅི། ཀླུ་རྟམས་དུད་འགྲོའི་འཐོ་བར་གཏོགས། ཤ་ཟ། སྐྱོ་བྱེད། བརྟེད་བྱེད་སོགས་གདོན་དང་བགེགས་རྟམས་ཡི་དྭགས་ཀྱི་འཐོ་བར་གཏོགས་སོ།། གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། མདོ་ལས། རྟམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་སྐྱོན་པ་ནི། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་དང་། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ཐེད་དང་ལྟ་གསུངས། ངག་དོན། རྟམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ། ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ། འདུ་ཤེས་ཐ་དད་ཅིང་ལུས་གཅིག་པ་འདི་ཚད་འདུག ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གཅིག་པ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་རྟམས་ཡིན་པའི་ཐྱིར། མི་དང་འདོད་ལྟ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་ཐྱིས་སྐྱེས་པའི་ལྟ་རྟམས་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་བོང་ཚོད་རྟམས་ཐ་དད། འདུ་ཤེས་

བདེ་སྐྱག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དང་དེའི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ལྷ་རྣམས་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཐ་དད་ཀྱང་། འདུ་ཤེས་ཚངས་ཆེན་གྱི་བསམ་པ་ལ་འདི་དག་ནི་བདག་གི་བྱང་བའོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས། དེ་དག་གི་བསམ་པ་ལ་ཡང་བདག་རྣམས་ནི་ཚངས་པ་ཆེན་པོས་བྱང་བའོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འོད་གསལ་བའི་ལྷ་རྣམས་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་ཀྱང་། འདུ་ཤེས་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེས་སྐྱོ་ན་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བཏང་སྙོམས་ལ་འཇུག་གོ །ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་སྐྱོ་ན་དེ་རྗེས་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དགེ་རྩུས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག འདུ་ཤེས་དངོས་གཞིའི་སེམས་བདེར་འཇུག་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་གནས་པར་མི་འཚད་པའི་རྩུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་འཇོམ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱེ་གནས་བཞི།

གསུམ་པ་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འདྲུག་ཚུལ། གནས་ཚུལ། འགྲོ་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ལ། གང་དུ་འདྲུག་པའི་སྐྱེ་གནས། གང་གིས་འདྲུག་པའི་བར་སྲིད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་འགྲོ་བ་ལྔ་པོར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ནི། དེར་ནི་སྡོང་ལས་སྐྱེས་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཤྲོང་པ་བྱུག་གི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་གནས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྡོང་སྐྱེས་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་གང་ལ་སྐྱེས་གནས་དུ་ཡོད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཡོད། དམྱལ་བ་ལྔ་སྤྲིད་པ་བར་མ་ཆད་ལ་རྒྱས་སྐྱེས་ཀྱིས་ཁྱབ། ཡི་དྭགས་ཐལ་ཆེར་རྒྱས་སྐྱེས་ཡིན་ཀྱང་། མངལ་ནས་སྐྱེ་བཞང་ཡོད་དོ། །མི་ལ་རྒྱས་སྐྱེས་ཡོད་དེ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་ཆ་མས་དང་། སློབ་དཔོན་ཤ་རྡེ་དེ་བ། སློབ་དཔོན་བརྒྱ་ཆ་མས་རྒྱས་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗོད་

གཤེར་སྐྱེས་ཡོད་དེ། མཛེས་དང་ཉེར་མཛེས་ང་ལ་ཀུ། །ཨ་སྨུ་སྐྱོང་མ་ཚུ་ཤིང་ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐོང་སྐྱེས་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་ལྟ་ལེན་གྱི་བཙུན་མོ་དེས་མེད་མ་ལ་སྐོང་ལྟ་བརྒྱ། དེ་ལས་ཁྲེ་འུ་ལྟ་བརྒྱ། །དེ་ལས་རང་སངས་རྒྱས་ལྟ་བརྒྱར་བྱང་པ་དང་། དགེ་བསྟེན་མས་གྲ་མ་ལ་སྐོང་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས། དེ་ལ་ཁྲེ་འུ་དཔའ་ཞིང་བརྒྱལ་པོད་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་བྱང་པ་རྣམས། སྐོང་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེས་གནས་བཞེ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་གནས་བཞེ་དང་ལྡན་པའི་མཁའ་ལྡིང་གིས་སྐྱེ་གནས་བཞེ་དང་ལྡན་པའི་གླུ་ཟ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟུལ་སྐྱེས་ལ་རོ་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། མ་ཤིའི་བར་དུ་ཟ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དམྱལ་སོགས་གསུམ་ལ་རྟུལ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཁྱབ་སྟེ། དམྱལ་བ་ལ་མི་དགེའི་ལས་སྟོབས་ཅན་གྱིས་འཕངས་པས་ཁྱབ། ལྷ་ལ་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་ཅན་གྱིས་འཕངས་པས་ཁྱབ། བར་སྣིད་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་དྭགས་ཐལ་ཆེར་རྟུལ་སྐྱེས་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་ཅན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མངལ་སྐྱེས་ཡོད་དེ། ཡི་དྭགས་མོ་ཞིག་གིས་སྨྲ་འགལ་ཀྱི་བུ་ཆེན་པོ་ལ། །བདག་ཉིན་མོ་བུ་ལྟ་བརྒྱ་དང་དེ་བཞིན་མཚན་མོ་ལྟ་བརྒྱ་དག་བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་ཟ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བདག་ལ་ཚིམ་

པ་མེད། ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་གནས་བཞིའི་ནང་ནས་རྟུས་སྐྱེས་བཟང་། དེ་ནས་དོད་གཤེར་སྐྱེས་བཟང་། དེ་ནས་མངལ་སྐྱེས་བཟང་། སྒོང་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་ཤལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྒོང་སྐྱེས་ལ་མངལ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཁྱབ་བོ། །བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་རྟུ་སྐྱེས་མི་མཛད་པར་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉེ་དུ་ཆོས་ལ་མཛུད་པ་དང་། མི་རྣམས་སྤྲོ་བ་སྐྱེད་པ། སྐུ་གདུང་རིང་སྲེལ་བཞག་པ། ས་སྟེགས་པ་ཀ་དིའི་ལུང་བསྟན་དན་པ་ཟློག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བར་སྲིད།

གཉིས་པ་གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་སྟོན་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་དུ་གནས་པའི་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་དེ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རིམ་ཁེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བར་སྲིད་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱབ་བྱེད། ཤ་ཚུགས། ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྐྱེ་གནས་

སུ་འཇུག་ཚུལ། འགྲོ་ཚུལ། ཁ་དོག་དང་ཉམས་སྣང་གི་ཁྱད་པར་ཅེ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་ནི། འཆི་སྲིད་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཐ་ཞེང་དང་བའི་ལུས་རྟེན་གྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོར་དམིགས་པ། བར་སྲིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི། །སྲིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ལ་འབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་བྱ་བ་ཞེས་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྒོད་པའི་ཡུལ་རྣམས་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོར་རྟོགས་པར་མ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྒོད་པའི་ཡུལ་དུ་མ་ཕྱིན་ཕྱིར། །སྲིད་པ་བར་མ་བྱུང་བ་མིན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སྐྱབ་བརྗོད་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྗེ་བཙུན་མི་ལས། འཕོར་འདས་བར་དོ། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ། ཉིང་འཛིན་ཉམས་ཀྱི་བར་དོ། རྨི་ལམ་བར་དོ། སྲིད་པ་བར་དོ། སྐྱེ་གནས་བརྒྱད་པའི་བར་དོ། ཞེས་བྱུག་གསུངས། རྗེ་ནུ་རོ་པ་དང་། དེའི་ལྷམ་མོ་ནི་གུས་མས། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ། རྨི་ལམ་བར་དོ། སྲིད་པ་བར་དོ། ཞེས་གསུམ་དུ་བསྟན་ནས་གསུངས། རང་ལུགས་ཤེ་བར་དོ་ལ་སྲིད་པ་བར་དོས་ཁྱབ་ཅོང་། འདི་ལ་ཁམས་ཀྱི་སྐོར་ནས། འོད་གསལ་ཀྱི་བར་དོ་གཉིས་ཡོད། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དོ་བརྒྱད་མི་དགོས་ཏེ། རང་གང་དུ་ཤི་བ་དེར་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ཙམ་ཞིག་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་

གང་དུ་ཤེ་བ་དེར། ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ནའོ། ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ཚིག་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡང་ཞེས་པའི་ཚིག་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡང་ཞེས་པའི་ཚིག་ཡིན་ནོ། ཐོག་མེད

གཟུགས་བརྙན་དེའི་འཚེ་སྲིད་ཚད་ཙམ་ལས་སྐྱེ་སྲིད་འབྱུང་བའི་མཐུན་དུས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་ཏུ་ཚུགས་ཀྱང་། དུས་དོན་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་བརྙན་མ་གྲུབ་ཕྱིར་པ་དང་། །མི་འདྲའི་ཕྱིར་ན་དུས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མེ་ལོང་གི་ཞོ་ས་གཅིག་ཉིད་ན་མེ་ལོང་དང་གཟུགས་བརྙན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་བསྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་བརྙན་མེད་པ་བྱེད། དུས་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་མེ་ལོང་དང་བྱད་བཞིན་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་། སྐྱེ་སྲིད་འཚེ་སྲིད་ཚད་ཙམ་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་སོང་། དེ་སྐད་དུ། གཅིག་ན་ལྷན་ཅིག་གཉིས་མེད་ཕྱིར། །རྒྱུན་མིན་ཕྱིར་གཉིས་ལས་འབྱུང་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི་བར་སྲིད་ཡོད་པར་ལུང་གིས་གྲུབ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཀུར་ནས་སྲིད་པ་བདུན་པོ་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་སྲིད་པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་དང་། དགའ་བོ་མངལ་

འདྲག་གི་མདོ་ལས། གནས་གསུམ་མདོན་དུ་གྱུར་ན་མིའི་མངལ་དུ་བུ་ཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་རྨང་ཞིང་ཟླ་མཚན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཤ་མ་ཚགས་ཤིང་ཐུད་པ་དང་། དེ་ཟ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་དེ་ཟ་བར་སྐྱེད་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལྟར་གསུངས་པའི་མདོ་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་གསུངས་ཤིང་། བར་སྐྱེད་མེད་ན་བར་འདའ་བ་མེད་དགྲ་སེང་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་བར་སྐྱེད་ཡོད་པར་བྱག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མགུར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཡོད་དེ་ཟ། ལྟར་གསུངས་འགྲོ་མདོ་ལས་ཀྱང་བྱུག །ཅེས་གསུངས། ཁ་ཅིག་དེ་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱུར་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཤུང་པོ་ཞིག་པ་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱུར་ནའོ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེ་ན་མི་རིགས་ཏེ། ལྟ་ལེན་གྱི་བུའི་མདོ་ལས། ཁྲོད་ཀྱི་དེ་ཟ་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱུར་བ་དེ། རྒྱལ་རིགས་ཤིག་གམ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ། ཤུང་པོ་ཞིག་པ་དེ་དག་ཏུ་མི་རྟང་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བར་སྐྱེད་མེད་དེ། བདུད་སྡུག་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་ཉན་ཐོས་མཁས་པ་མགུ་བ་ལ། ཟླ་པར་རྫོའི་ཁུ་ཚུར་བསྟུན་ནས་ཤེ་བ་ཡུས་དེ་དང་དེ་ལ་མེ་སྐོར་ཏེ། དམྱལ་བར་ལྷུང་བར་བཤད་

པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཚེ་དེ་ལ་མཐོང་ཚོས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་སྨིན་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་གནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཕྱིས་སྨིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བར་སྲིད་མེད་དེ། མཚམས་མེད་ལྟ་གང་རུང་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཤི་མ་ཐག་ཏུ་དམྱལ་བར་སྐྱེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། མཚམས་མེད་ལྟ་གང་རུང་བསགས་ལ་མ་སྨྱངས་པའི་གང་ཟག་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་མི་སྐྱེ་བར་དམྱལ་བ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་སྲིད་མ་བླུག དཔལ་བར་དོ་ན་གནས་པའི་རྣམས་སུ། སྔོན་མ་ཤི་བའི་དུས་ན་མེད་པའི་གཞན་སེམས་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྔོན་དེ་རབ་ཁང་ཁྱིམ་སོགས་ལ་ཐོགས་པ་ལ་ད་ལྟ་དེ་དག་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། སྔོན་སེམས་ཀྱིས་གང་སྣེའབས་སར་ལུས་ཀྱིས་མི་སྣེའབས་པ་ལ་ད་ལྟ་དེ་ལྟར་སྣེའབས་པ་དང་། སྔོན་མར་མེ་ཉི་ཟླ་སོགས་ཀྱི་འོད་ལ་ཕྱིན་པ་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཐིབ་མ་ཡོད། ད་ལྟ་དེ་མེད་པ་དང་། སྔོན་ས་འཇམ་པོ་ལ་ཕྱིན་པ་ན་རང་གི་ཤུང་རྩེས་དོད། ད་ལྟ་དེ་མེད་པ་དང་། སྔོན་རང་གིས་ལབས་ན་གཞན་ཀྱིས་གཏམ་ལན་འཛལ་བ་ཡོད། ད་ལྟ་དེ་མེད་པ་སོགས་དེ་དག་བར་དོར་གནས་པའི་རྣམས་སུ་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དེར་མ་ཟད་འཇིགས་པའི་སྐྲ་བཞི། ཡང་བའི་

གནས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ཡང་བར་དོར་གནས་པའི་རྣགས་སུ་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བར་སྲིད་ཀྱི་ཤ་ཚུགས་ཏེ་དེའི་བྱད་དབྱིབས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྟོན་དུས་ཏེ་ད་གཟད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་ཤ་ཚུགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་འཕེན་པ་གཅིག་གིས་འཕངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །སྟོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས། ཀུན་བཏུས་ལས། གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོན་དུས་སྲིད་པ་ནི་ཚེ་དེ་ལ་སྐྱེ་སྲིད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་དེའི་འཆི་སྲིད་མ་གྲུབ་ཀྱི་སྲིད་པ་སྟེ། དེ་ནི་འཆི་བའི་སྟོན་རོལ་ཏེ། །སྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ལྟ་པ་ལ། བར་སྲིད་ཀྱི་བོང་ཚད། ཚེ་ཚད། ཡུན་གྱི་ཁྱད་པར། ནུས་མཐུ་དང་། མིང་གི་ཁྱད་པར། དེས་ཚོགས་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ལྷ་དང་མིའི་བར་དོ་ནི། བྱེས་པ་ལོ་ལྟ་འམ་དུག་ལོན་པ་ལྟ་བུ། གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་དོ་ནི་ཅང་ཆེ་ཁྱེལ་ཡོད་ཀས་ཆེ་བས་བང་ཚོད་རྟོགས་པའི་གོས་དང་བཅས་པ། འདོད་ཁམས་པའི་བར་དོ་ནི། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྱེལ་མེད་ཀས་ཆེ་བས་གཅེར་བུའོ། །དམིགས་གསལ་ནི། དགེ་སློང་མ་དཀར་མོ་སྟོན་ཀྱི་སློན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་གོས་དང་བཅས་པ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མའི་

བྱང་སེམས་ནི། གཞོན་ནུ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་ཅིང་ན་བཟའ་དང་བཅས་པའི་བར་སྤྱིད་དོ། །དེ་ལྟར་རང་འཆི་ལ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བཙུན་པ་དཔལ་ལེན་ན་རེ། ཇི་སྲིད་སྐྱེ་བའི་ཚེགས་པ་མ་རྀེད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པས་ཆེ་ཚད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། བར་སྲིད་ཆེ་རིང་ཐུང་གི་དབང་གིས་དེའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཆེ་ཐུང་ངུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡུད་འདས་ལས། སངས་རྒྱས་འོད་སྲུངས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་དུས་རྒྱལ་པོ་འོད་མཛེས་ཀྱི་སྐས་རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་ཤི་བ། རྒྱལ་པོ་བཙུན་མོ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྡུ་ངན་ཀྱི་དབང་གིས་ལོ་གསུམ་བར་དོར་གནས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་དེ། འཕྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ནི་དེ་དུས་ནི་ཐལ་ཆེར་ཞག་བདུན། །བདུན་ཐག་བདུན་པའང་ཡོད་ཅེས་བྱགས།། ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་དྲག་ཞན་གྱི། །མཚམས་པའང་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །ལོ་དང་བསྐལ་བར་གནས་པའང་སྤྱིའ། དེས་ན་དེས་པ་འགའ་ཡང་མེད། ཅེས་གསུངས་ནས། དཔེར་ན། མི་མངལ་སྐྱེས་མངལ་དུ་ཟླ་བ་དོ་བཅུར་གནས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཏན་ལོ་སྐྱེས་ལོ་དུག་ཅུར་མངལ་དུ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རང་ལུགས་ཞག་བདུན་སྐག་བདུན་བར་དོར་གནས་ཤིང་། དེ་ལས་ལྷག་པར་མི་གནས་ཏེ། དེའི་བར་དུ་སྐྱེ་སྲིད་རྟེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་

དུས་ལ་མ་རྟོག་ན་བདུན་ཐུག་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་བར་དོ་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོམ་འབྱུང་ལས། ཚོགས་པ་མ་རྟོག་བར་དེ་སྲིད་དུ། ཞག་བདུན་བར་དོའི་སྲིད་པར་གནས་ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞག་བདུན་གནས་ཏེ། དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་འཆི་འཕོའོ། །ཞེས་དང་། ས་སྟེ་ལས། ཞག་བདུན་གྱི་ཤི་འཕོས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མ་རྟོག་ན་བདུན་ཐུག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས། དེ་ཡང་དགྲ་དུས་བ་ཁྱང་གི་བར་སྲིད་གྱུར་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་བསགས་པའི་བ་མིན་དུ་སྐྱེ། དབྱིད་དུས་ཁྱིར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་བར་སྲིད་གྱུར་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་བསགས་པའི་ལྷེ་སྲང་དུ་སྐྱེ། དབྱར་དུས་དོམ་གྱི་བར་སྲིད་གྱུར་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་བསགས་པའི་དེད་དུ་སྐྱེ། སྟོན་དུས་རྟའི་བར་སྲིད་གྱུར་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་བསགས་པའི་བོང་བུར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བ་མིན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དུས་མིན་དུ་འཁྲིག་པ་སྟེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བར་སྲིད་གང་གིས་མཐོང་སྟམ་ན། རིགས་མཐུན་པན་ཚུན་སྐལ་བར་མཉམ་པའི་བར་སྲིད་ཆམས་སྡེ་ལམ་སྡེས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པས་མཐོང་སྟེ། རིགས་མཐུན་ལྷ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཆམས་ཀྱང་མཐོང་

ངོ་། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ལ། རྟ་འཕྲལ་གྱི་ཁྱད་པར། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། བར་དོར་དགེ་སྦྱིག་གི་ལས་སོགས་པ་ཡོད་མེད་དབྱད་པ། ཁམ་ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ངོ། །དང་པོ་ནི། བར་སྲིད་རྟམས་ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟ་འཕྲལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པས། གཟུགས་ཅན་གྱི་གནས་ཐལ་ཆེར་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་ཞེང་། ཐལ་ཆེར་སྣོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མའི་སྐྱེ་གནས་དང་། རྟེན་བྱིན་རླབས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་ཐོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཀྱི་རྟ་འཕྲལ་ཤུགས་དང་ལྡན་ཞིང་། ཐལ་ཆེར་སྣོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མའི་སྐྱེ་གནས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། འགྲོ་བ་ལ་ཐོགས་མེད་དོ། །རྟ་འཕྲལ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་སྐུར་དུ་འགྲོ་ཞིང་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་ཐོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། རིགས་པའི་སྐབས་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་དེ། བག་གཞིགས་པའི་ནང་ན་སེམས་ཅན་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མའི་མངལ་ལ་ཐོགས་ཏེ། མའི་ལྟོ་བ་བརྐྱལ་ཏེ་མི་འདུག་གི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་སྐོ་ནས་འདུག་པས། མཚེ་མ་སྐྱན་ལ་གང་སྡང་སྐྱེས་པ་ནུབ་བོ། ཕྱིས་སྐྱེས་པ་ཕུ་བོ་ཡིན། །གཉིས་པ་ནི། བར་སྲིད་ལ་དབང་བོ་ཀུན་ཚང་གིས་ཁྱབ་པ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ནམ་སྨིན་ཀྱི་དབང་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་བོ་ཀུན་ཚང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ཏེ། དམྱལ་བོང་གི་བར་སྲིད་ཚོས་ཅན། ཐལ་ཕྱིར། འདོད་

མི་ཀུས་ཏེ། དམྱས་ལོང་གི་ཁ་ཚུགས་འཇིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟོན་དུས་སྤྱིད་འབྲུང་ཁ་ཚུགས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་གཅོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་ན། ཐོའི་བར་སྤྱིད་རྒྱུན་དབང་གི་ས་མོར་འགྱུར་བ་སྤྱིད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག ལས་བརྟན་མི་བརྟན་གྱི་བར་སྤྱིད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མི་རློག་ཅེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་ན་རློག་ཅེས་བསྟན། ཞེས་ཟེར། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་དང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལུགས་བསྟེས་པའི་གདོལ་གཏམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་དེ། འཕྲོ་བ་གཞན་གྱི་བར་སྤྱིད་གྲུབ་ན་དེ་དང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་འཕྲོ་བ་གཞན་དུ་མི་རློག་སྟེ། བར་སྤྱིད་དང་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་འཐེན་བྱེད་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཚངས་རིས་ལྟ་བུའི་བར་སྤྱིད་གྲུབ་ན་དེང་རྒྱུ་མཚན་སྟེ། བར་འདའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དགེ་མི་དགེའི་ལས་སྐོར་བས་ལྷན་མངོན་དུ་གྱུར་པའམ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤྲིག་གོགས་ཀྱི་སྐོར་ཀྱིས་འགྲོ་བ་དེའི་བར་སྤྱིད་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་འཕྲོ་བ་གཞན་དུ་རློག་པ་ཡོད་དེ། བར་དོར་དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་སྐོར་བས་ལྷན་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་དགེ་སློང་ཤི་

འཕོས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་དོར་སྐྱེས་པ་ན་ཐར་པ་ལ་སྐྱོར་འདེ་བས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་བའི་དབང་གིས་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་དང་། དེན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཤི་བའི་རྟེས་སུ་མྱ་ངན་བྱས་པས་ཕྱིར་སྡིག་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཁ་ཟས་རགས་པ་མི་ཟ་བའི་དྲི་འབའ་ཞིག་ཟ་སྟེ། བར་སྲིད་དབང་ཆེ་བ་རྣམས་དྲི་ཞིམ་པ་དང་། དབང་ཆུང་བ་རྣམས་དྲི་མི་ཞིམ་པ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་དྲི་ཟའོ། །ཞེས་གསུངས། ལྟ་པ་ནི། ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྲིད་ཚེ་ལ་དང་། །ལྷག་པའོ། ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་ནི་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་། དྲི་ཟ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་ཞེད། ཡིད་ཙམ་ལས་བྱུང་བས་ན་ཡིད་ལས་བྱུང་བ། སྐྱེ་སྲིད་ཚེ་ལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པས་སྲིད་ཚེ་ལ། ཟས་སུ་དྲི་ཟ་བས་དྲི་ཟ། འཆི་སྲིད་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་བའི་སྲིད་པ་ཡིན་པས་སྲིད་པ་བར་མ། སྐྱེ་སྲིད་མདོན་པར་འགྱུར་པར་བྱེད་པའི་སྲིད་པ་ཡིན་པས་མདོན་པར་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དྲུག་པ་ནི། བར་སྲིད་སྐྱེ་གནས་སུ་འདྲུག་པའི་བསམ་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་སྲིད། ཐ་མ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་མཐོང་བ་ན་ཆོས་ཀྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བའི་རྟེ་དགས། བསྒོད་པའི་གནས་མའི་ཚེ་བ་ལོང་བྱའི་བོར་ན་བུ་སྐྲོད་ཡོད་པས་དེར་

འཕྲོ་བར་བྱེད། དེ་ཡང་མོར་སྐྱེ་ན་མའི་སྣལ་ཚིགས་ལ་རྒྱབ་གཏད། མགོ་བོ་མའི་གཞོགས་བྱིན་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཐ་ལ་ཚགས་ཤིང་མ་ལ་ཞེ་སྡང་བའི་བསམ་པས་མངལ་དུ་འཇུག ཕོར་སྐྱེ་ན་མའི་ལྟོ་གཡས་སུ་སྣེ་ནས་ཁ་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱན་ཅོག་ཏུང་མ་ལ་ཚགས་ཤིང་ཐ་ལ་ལྷང་བའི་བསམ་པས་མངལ་དུ་འཇུག མ་ནིང་དུ་སྐྱེ་ན། ཕོ་མོའི་འདོད་ཚགས་གང་ཤས་ཆེ་བའི་འདུག་སྐབས་སུ་འདུག་ཅིང། དོད་གཤེར་སྐྱེས་ཀྱི་བར་སྲིད་དེ་ནི། དེ་མངོན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག །རྟོས་སྐྱེས་ཀྱི་བར་སྲིད་ནི་གནས་མངོན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། བར་སྲིད་ཀྱི་འཕྲོ་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། ཡང་དག་སྦྱོར་དང་དཀའ་ཐུབ་ཅན། །དང་སྤོང་རྣམས་ལ་སྐུར་འདེབས་པ། །དེ་དག་སྤྱི ཞུ་ཚུགས་དག་ཏུ་ནི།། དམྱལ་བ་ཁོ་ནར་ལྷུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དམྱལ་བ་ཡི་དེ་སྤྱི་ཚུགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །དམྱལ་བའི་བར་སྲིད་སྤྱི ཞུ་ཚུགས་སུ་འཕྲོ། ལྷའི་བར་སྲིད་སྐྱེངས་སུ་འཕྲོ། མིའི་བར་སྲིད་སོགས་ཐད་ཀར་འཕྲོ། སྐྱོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ན་རེ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཡི་དྭགས་བཞིན་དུ་རྒྱབ་ནས་འཕྲོ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སྐྱེ་སྲིད་ལེན་པའི་ཚེ་ངན་འཕྲོར་སྐྱེ་ན་ཀུ་ཅོའི་སྐྲ་དང་འདམ་བུ་དང་ནགས་སྐྱག་པོ་དང་། གང་ཟུགས་ལ་སོགས་པར་

འགྲོ་བའི་མཚན་མ་བྱུང་། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་ན་ཚེས་ཀྱི་སྐྲ་ལ་སོགས་པའི་སྐྲ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། གཞལ་མེད་ཁང་དང་། སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་བའི་མཚན་མ་འབྱུང་བར་རྟག་འབྱོར་སྣོད་བའི་སྣ་ཚོགས་ཏེ། །སྐྱེ་སྨིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ཆགས་པ་རྒྱུར་དེས་པར་དགོས་ཏེ། དེས་ན། ཚ་དམྱལ་དུ་སྐྱེ་ན། ཆར་རླུང་ལ་སོགས་པའི་གང་བར་བརྟེན་ནས་དེ་བའི་གནས་ལ་ཆགས་པ་དང་། གང་དམྱལ་དུ་སྐྱེ་ན་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། བར་མ་དོའི་སྨིན་པ་ན་གནས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་གནས་ལ་འདོད་ཆགས་སྐྱེད་དེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུན་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོང་ཁོ་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཡོད་མོད། ཁྱབ་པ་མི་འཛིན་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་ཁོང་ཁོ་མེད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ནི། མངོན་པ་གོང་མར། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་བར་མ་དོའི་སྨིན་པ་ནི་ཕྱར་བ་ནག་པོ་ལྟ་བུའམ། མཚན་མོ་སྐུན་པ་སྐུན་ནག་གི་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །དགེ་བ་བྱེད་པ་ནི་དེས་ན་སྣམ་བུ་དཀར་པོའམ་ཟླ་བའི་འོད་དང་བཅས་པའི་མཚན་མོའི་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟེན་འབྲེལ།

གཉིས་པ་གནས་ཚུལ་ལ། གང་ལ་གནས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ། གང་གིས་གནས་པ་ཟས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན། བཤད། བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདི་ར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འཕྲོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་ཅེས་བཤད་པ་ལ། བདག་མེད་ཐུང་པོ་ཙམ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ངག་དོན་ནི། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟ་ནའང་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐུང་པོ་སྔ་མ་དོར་ནས་ཕྱི་མ་ལེན་པར་བྱེད་པ་པོ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅེས་བཤད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱིས་མངོན་འདུ་བྱས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ངག་དོན་ནི། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐུང་པོའི་རྒྱུན་ལ་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐུང་པོ་འཇིག་རྟེན་གཞན་

དུ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། མར་མེ་སྐད་ཅིག་མ་
ཡིན་ཀྱང་རྒྱུན་ཅན་གྱི་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་སྟེ་མའི་
ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་པའི་སྲིད་པ་བར་མའི་རྒྱུན་
གྱིས་མངལ་དུ་འགྲོ་ལ་དེ་ནས་དཔྱད་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་བཞིན་
དུ་རིམ་གྱིས་ཕྱུང་ནོའི་རྒྱུན་ཅན་སྐྱེས་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་
འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཕྱུང་ནོའི་རྒྱུན་ཅན་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། མངལ་
གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ། བཙས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་ནོ་ནེ། ནུར་ནུར་པོ། མེར་མེར་པོ། ནར་ནར་པོ། མཁྲང་འགྱུར།
ཤང་ལག་འགྱུས་པའོ།། གཉིས་པ་ནི། བྱིས་པ། གཞོན་ཀུ། དར་མ།
དར་ཡོལ། རྒན་ནོའོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་དུས་བརྒྱད་གསུངས།
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ།
སྐབས་སུ་བབ་པའི་ངོ་བོ། །ཡན་ལག་གསུམ་དའེ་དང་སྦྱར་
བའོ། །དང་ནོ་ནི། འོན་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་བུ་སྟན་ན། དེ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་ཡོད།
ཅེས་སྟོན་པ་ལ། དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བའི། །ཞེས་སོགས་
ཤད་པ་བཞི་གསུངས། ཆ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་
རེ་རེ་ཡང་གནས་སྐབས་ཕྱུང་ནོ་ལྟ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་
ལ། །མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྤོན་གནས་སྐབས། ཞེས་སོགས་གསུངས་

སོ། །རེ་རེ་ཡང་ཐུང་བོ་ལྟ་བ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་འདི་ཡང་། སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ། རྒྱུ་རྐྱེན་ཚགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་བཞིའི་ནང་ནས། བཞི་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། འདི་ནི་གནས་སྐབས་བར་འདོད་ལོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་ཐུང་བོ་ལྟ་བ་ཅན་ཡིན་ན། མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་སོགས་དེ་དང་དེ་གཅོ་ཆེ་བས་གཅོ་བོའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་འཆད་པ་ལ། གཅོ་བོའི་ཐྱིང་ན་ཡན་ལག་བསྡུགས།། ཞེས་གསུངས། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཚ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་ལ། སྔོན་དང་ཕྱི་མཐའི་བར་དུག་ཅེས་བཤད་པ་གསུམ་དུ། འདུ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། །ཉོན་མོངས་གསུམ་མོ་ལས་གཉིས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་གསུངས། འོ་ན་དབུས་སུ་རྒྱུ་འབྲས་བརྒྱད་སྟེ་ས། སྔོན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱུ་མདོར་བསྡུས། ཕྱི་མའི་དུས་འབྲས་བུ་མདོར་བསྡུས་པ་ལ། དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་དེ་སྟོན་པ་ལ། གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མདོར་བསྡུས་པ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་གསུངས། འོ་ན་དབུས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཐུང་བོ་ལྟ་བ་ཅན་གྱི་ཚུལ་ལས་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུང་བོ་ལྟ་བ་ཅན་གྱི་ཚུལ་དང་ཐ་མི་ཕྱེད་ཅིང་། ཡིན་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ཞེ་

ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་དང་། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞི་གསུངས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ལ། འདི་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་གསུངས། དགའ་དོན་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཚེ་གསུམ་སྟེ། ཚེ་གསུམ་ལ་རྩོགས་པ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཚེ་སྔ་མ་ལ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་རྩོགས། གསུམ་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཆ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་རྩོགས། བར་པ་ལ་ལྷག་མ་བརྒྱད་རྩོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་རྩོགས་པ་དེ་ཡང་གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། འདོད་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཚེ། ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ངོ་བོ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་དག་བྱེ་བྲག་སྟུ་བའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་བའི་རང་ལུགས་སྟོན་པ་ལ། རིགས་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན།། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་དོན་ནི། མ་རིག་པ་དེ་རིག་པ་མེད་ཙམ་དང་། རིག་པ་ལས་གཞན་ཙམ་ལ་མི་འརྩོག་གི བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པའི་འགལ་ཟླ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་འརྩོག་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱུན་དེ་བདེན་

པ་མེད་ཙམ་དང་། བདེན་པ་ལས་གཞན་ཙམ་ལ་མི་འཛོག་གི བདེན་པའི་མི་སྒྲུབ་པྱོགས་གཅིག་ལ་འཛོག་པ་དང་། མི་མཛའ་བ་དེ་མཛའ་བ་མེད་ཙམ་དང་དེ་ལས་གཞན་ཙམ་ལ་མི་འཛོག་གི །མཛའ་བའི་མི་སྒྲུབ་པྱོགས་གཅིག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡན་ལག་གསུམ་དེ་དང་སྦྱར་ཏེ་སྟོན་པ་ལ་འདི་ར་ནི་ཉོན་མོངས་སངས་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བྱུག་གིས་འཆད། གསུམ་པ་བསྡུ་བ་ནི། སྤྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། སྤྲིད་པ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་སྐྱེ་སྤྲིད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྤྲིད་པ་དེ་དེ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རང་དང་ས་གཅིག་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་གྱི། ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ཐ་དད་པས་བདག་མེད་བའི་ཕྱིར། སྤྲིད་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་ཏེ། དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་སྤྲིད་རྒྱུད་དགོས་ཀྱི། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་མི་དགོས་ཏེ། རང་གང་དུ་ཤི་བ་དེར་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མིང་བཞིའི་ལུང་ཡོ་བ་དེར་སྐྱེ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གང་གིས་གནས་པ་ཟས་ཀྱི་བརྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་དེ་གང་གིས་གནས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཟས་

ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན། ཟས་བཞི་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གང་། ཁམས་གང་ན་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བྱུག་གསུངས། ཞར་ལ་བར་སྤྲིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྟོན་པ་ལ། ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྤྲིད་ཚེ་ལ་དང་། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ཟེད་གསུམ་གསུངས། ཟས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་སྟོན་པ་ལ། འདི་ལ་གནས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ཟེད་དང་བཞི་གསུངས། སྤྱི་དོན་ལ། ཟས་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིད་པའི་རྒྱུན་གསོ་བར་བྱེད་པའི་དེགས་སུ་གནས་པས་རང་ཉུ་ཟེ་བ། ཟས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་ལས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ཅི་མ་འོན་པ་ན། ཚོས་གཅིག་བཀའ་སྩལ་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ་འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཁམས་ཀྱི་ཟས། རེག་པའི་ཟས། ས་མས་པའི་ཟས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་དང་བཞི་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། འཇུག་ས་ཀྱང་འཇུག་བ་ལས་བྱུང་པ་དང་། ཡུལ་གྱིས་ཀྱང་ཡུལ་ལས་བྱུང་པ་དང་། རེ་བས་ཀྱང་རེ་བ་ལས་བྱུང་པ་དང་། ལེན་པས་ཀྱང་ལེན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ནི་ཟས་སུ་ལྟའོ། །ཞེས་དང་། བསྟུ་བ་ལས་ཀྱང་ཞུ་བས་ཞུ་བ་དང་། ཡུལ་

གྱིས་ཡུལ་དང་། རེ་བས་རེ་བ་དང་། ཟིན་པས་ཟིན་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། སྣ་ལྷེ་ལུས་གསུམ་གང་རུང་ཁམ་ཏུ་བཅད་ནས་མིད་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན། དེ་ཇོ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་དམིགས་པ་ཁམ་གྱི་ཟས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདི་དང་འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་སྣོན་དོན་གཅིག འདི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱི་གོང་མ་ན་མེད་དེ། དེ་ན་སྣ་ལྷེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། །སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱིས་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་ཏྲི་དང་ངོ་དང་སྣ་དང་ནི། །ལྷེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་རྟེན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པ་ལ་མི་ཤན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤན་ན་དེས་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་དབང་པོ་ལ་ཤན་དགོས་པ་ལ་མི་ཤན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་རེག་པར་དམིགས་པ། རེག་པའི་ཟས་ཀྱི་མཚན། རེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་པར་དམིགས་པ། སེམས་པའི་ཟས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རེ་བ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་དམིགས་པ།

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟས་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་གང་
དུང་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཁྱབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན། །ཞེས་དང་།
ཟས་བཞི་ནི་ནད་དང་། འབྲས་དང་། རྒྱུ་རྫུའི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣ་
ཤེའི་རྒྱུན་ནོ།ཞེས་གསུངས། ཟས་དང་པོ་གཉིས་སྲིད་པ་འཚོལ་
བར་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་སྲེད་པའི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྲིད་པར་གནས་པར་བྱེད་དེ། རེ་བ་དང་
བཅས་པའི་སྒོ་ནས་མི་འཆི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐུ་གེས་
ཉེན་པའི་ཐ་ཞེག་རང་གི་བུ་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་འཆི་བ་མ་བཟོད་
ནས། ཐལ་བའི་རྒྱལ་པར་སྲིད་བུས་ཁ་བཅིངས་ཏེ། ཕྱེ་ཡིན་པར་
སྐྱེས་པའི་ཚེ་རེ་བ་དང་མ་བྲལ་བར་དུ་མ་ཤི། ཁ་ཕྱེ་སྟེ་ཐལ་བར་
ཤེས་ཏེ་རེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་ཤི་བ་དང་། བླུ་ཆགས་པའི་ཚོང་པ་རྒྱུ་
མཚོའི་ལྟུ་བ་ལ་ཐང་དུ་འཁྱལ་ཏེ། རེ་བ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཤི་བ་དང་།
འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་ལས། རྒྱུ་མཚོའི་སྲོག་ཆགས་ཆེ་ལོང་ཞེས་བྱ་
བ་ཆུ་བྱ་འཁས་སྐྱོང་ཆུ་ལས་བཏོན་ཏེ། བྱེ་མ་ཅན་གྱི་ཐང་ལ་བྱེ་མས་
བཀབ་སྟེ། སྐད་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བ་ནམ་དབྱར་མི་རུལ་མ་དབྱར་
རུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། ཟས་བཞིའི་བྱེད་
ལས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཚེ་འདི་ལ་གནས་ནས་ཕུང་པོ་རྒྱས་པར་
བྱེད་པའི་དོན་དུ་ཁམ་ཀྱི་ཟས། བརྟེན་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱས་

པའི་དོན་དུ་རེག་པའི་ཟས་ཏེ། གཉིས་པོ་མ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་སྲིད་པ་གཞན་འཛེན་པར་བྱེད། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྲིད་པ་གཞན་ཏུ་འགྱུར་པར་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངོ་ན་ལུང་གཞི་ལས། ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་ཐམས་དང་བྲལ་བ་བརྒྱ་ལ་ཟས་བྱིན་པ་བས་འཇམ་བུའི་ཚལ་གྱི་སྐྱེ་བོ་གཅིག་ལ་བྱིན་པ་འབྲས་བུ་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་ན། འཇམ་བུའི་ཚལ་ན་འདུག་པའི་སྐྱེ་བོ་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་འཇམ་བུའི་ལྷོ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཟས་ཟ་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཅིག་ཅེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བས་མང་བ་ལ་བྱིན་པ་ངོ་མཚར་རྒྱུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་དག་བཅོམ་ཟྱ་བ་ལ་བྱིན་པས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་སྐྱེ་ཁ་མའི་བྱང་སེམས་སྟོང་ལམ་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་དགོན་ན་རེ། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་འཇམ་བུའི་ཚལ་ན་གནས་པ་ཞེས་མདོ་བསྡུན་བཅོས་ཚད་ལྡན་གང་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་དེ་ནི་འཇམ་བུའི་ཤིང་དྲང་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་དོན་ཐམས་ཅད་འགྱུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ཕྱི་རོལ་

པའི་དྲང་སྲོང་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་བ་དང་བྲལ་བར་མཚུངས་ཀྱང་། དྲང་སྲོང་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལ་བྱིན་པ་ལས་དེ་ལ་བྱིན་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི། ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་འགྲོ་བ་ལྟ་པོ་དེ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟས་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པའི་རྒྱུན་གནས་བའི་ཕྱིར། ཚད་དང་མཚམས་སྦྱོར་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གསུམ་གྱི་ངག་དོན། དགེ་རྩ་ཚད་པ་དང་། དགེ་རྩ་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། ཁམས་དང་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆགས་པས་ཉམས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སེམས་སོགས་ཡིན་ནོ། ཡིད་ཤེས་ཡིན་དགོས་ཏེ། དབང་ཤེས་ཡིན་ན་དེ་རྣམས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཆི་བའི་ཚེ་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་དུ་རྣམ་ཤེས་འགགས་པའི་ཡིད་འཆི་འཕོ་ཞེ་ན། འོག་མི་ལྟར་འགྲོ་མི་སྐྱེ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གསུམ་གསུངས། སྐབས་དོན་གཞན་ཡོད་དེ། ཅིག་ཅར་འཆི་ན་དེབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འགགས། དེམ་ཀྱིས་འཆི་ན་འོག་ངན་འགྲོ་མི་སྐྱེ་འགྱུར་དང་། དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་དེམ་པ་བཞིན། ལྷེ་བ་སྟིང་གར་རྣམ་ཤེས་འགགཅིང་ཡིད་འཆི་འཕོ་བའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་སྣང་གང་བར་འགྱུར་རོ། །མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་སྟོང་གང་བར་

འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། སའི་དངོས་གཞིར་དང་པོར་སྐྱེ་སྲིད་འགྲུབ་པའི་ཚེ་མེར་མེར་པོའི་ཕྱོགས་གང་དུ་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་པ་དེ་ཕྱིས་ལུས་དབང་བྱུབ་པ་ན། སྟེང་གར་འགྱུར་བས་འཆི་སྲིད་འགྲུབ་པ་ནའང་སྟེང་གི་ནས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འཕོ་བར་བཤད། དུས་ཐ་མའི་ཚེ་གཏེར་ངེ་འཛིན་རྗེ་རྗེས་མངོད་པ་ལས། སྟེང་གི་སྨོན་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འམ། །ཡང་ན་རྣམ་དག་སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་འགྲོ་གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ལམ་གཞན་ཐོན་ན་ནི། །འཕོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་རྡུ་ནི་ལྷུང་བར་འགྱུར། །དེའི་ཕྱིར་སྟེང་སྨོན་སྨོ་ཡི་ནི་ལམ་གནས་སུ། །དེ་ཡི་སྟེང་དུ་འཕོ་བར་བྱ་བ་ཡིན། །སྤྲུ་བོ་ནས་ནི་གཟུགས་མེད་འགྲོ་བ་སྟེ། །མངོད་སྡུག་ནས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འགྲོ། །མིག་གཉིས་ནས་ནི་མིའི་འགྲོ་བ་སྟེ། །རུ་བའི་གནས་ནས་བྱུབ་པའི་ལྟ་རྡུ་སྐྱེ། །སྣ་བུག་དག་ནས་གནོད་སྦྱིན་ཉིད་དུ་སྐྱེ། །ཁ་ནས་ནི་ཟར་རྡུ་ནི་དེས་པར་འགྲོ། །སྐྱོ་བ་ནས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ། །བུ་བའི་སྤྲུབས་ནས་ཡི་དྭགས་འགྲོ་འགྲུབ་པར་ནི། །ཤེ་ཚོམ་མེད་པར་འགྲོ་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ལམ་གཞན་དག་ནི་རྣམ་པར་སྨད་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། འཆི་བའི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། གནད་གཅོད་པའི་དབང་གིས་འཆི་བར་འགྱུར་ལས་གནད་གཅོད་པའི་ཚུལ་རྣ་བུ་བྱ་ཞེ་

ན། གནད་གཅོད་པ་ནི་ཆུ་སོགས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ཉམས་ནས་འཆི་བ་ནི། གནད་ཅེས་བྱ་སྟེ། གསོ་དསྐྱ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལས། གནད་ནི་བརྒྱད་ལས་བདུན་ལྷག་པ། །ཞེས་གསུངས། དེ་གཅོད་པའི་ཚུལ་ནི་ཤེང་གཅོད་པ་ལྟར་དུམ་བུ་དུམ་བུར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལུས་ཀྱི་ཆུ་ཁམས་སོགས་འབྱུང་བ་ཕྱི་མ་གསུམ་ཆ་མ་སྟོམས་པར་རྐག་ཏུ་འབྱུག་པ་ལས་ཚོར་བ་མེ་བཟོད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང། དེ་ཡང་བད་ཀན། མཁྲིས་པ། ཚུར་འབྱུག་པས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ས་ཁམས་འབྱུག་པས་གནད་གཅོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྟོང་འཇིག་པ་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དགེ་བ་སྟོབས་ཅན་བྱས་པའི་མི་དང་། སྐྱེ་མེ་སྐྱེ་པ་ལ་གནད་གཅོད་ཀྱི་སྐྱག་བསྡལ་ཆུང། རྐྱས་སྐྱེས་ལ་མི་འབྱུང་བས་ཁྲག ངོ་ན་རྐྱས་སྐྱེས་ཡིན་ན་འཆི་བའི་སྐྱག་བསྡལ་མི་འབྱུང་བའི་ཁྲབ་བམ་སྐྱམ་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། འདོད་ལྷ་རྣམས་ཙ་བའི་འཆི་ལྟས་ལྷ་དང་ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་ལྷ་ཤད་ནས་སྐྱག་བསྡལ་དབག་མེད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

སྡོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན།

གཉིས་པ་སྡོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་པ་ལ། རིམ་པ་དང་ཚད་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚད། ཚད་དེ་ཉིད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟེན་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ། བརྟེན་པ་རི་མཚོ་གླིང་གསུམ། སེམས་ཅན་གྱི་སྡོང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྡོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་གསུངས་པའི་ནང་ནས་གཞི་དང་སྟེང་པོ་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་ཆགས་པ་རྣམ་པར་སྣང་མངོད་ཀྱི་ཕྱག་གི་མཐིལ་ལ་རང་ཉ་གནས་པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྡོང་བུའི་དབུས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བརྩེགས་ནས་གནས་པའི་དབུས་བཅུ་གསུམ་པ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཞིང་མི་མངེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། འདིའི་དབང་

དུ་བྱས་ཏེ་འཚང་རྒེས་དམ་བཅའ་བ་ལ་དོན་ཡོད་དེ། ལུ་སྐེགས་པས་རུས་སྦལ་གྱི་སྐེང་དུ་ཚགས་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་དང་མེའི་དབུས་སུ་སྐོྱེ་ང་སྐེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚངས་པས་བལྟས་པས་ཚགས་པ་དང་། དུས་འཁོར་སོགས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་བདག་ཉིད་མངོན་པའི་སྟེ་སྐོྱེད་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་འཚང་རྒེ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་བཤད་ན། འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ། སྐོྱེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འོག་གཞི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ངོ་བོ་ཚགས་ཚུལ། དེའི་སྐེང་དུ་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེའི་སྐེང་དུ་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཚགས་ཚུལ་གྱི་ཚད་སོགས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ཚགས་པའི་ཆོ་ནམ་མཁའ་སྐོྱེད་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རླུང་འཇམ་པོ་ལངས་པ་ལོ་དུ་མའི་བར་འཕྲིགས་པ་ལས། འོག་གཞི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁ་དོག་སྔོ་སྐུ་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ། ངོ་བོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྩོ་རྗེས་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་ནུས་པའི་ཤེན་ཏུ་སྐ་བ་ཚད་འཐུག་རྩམས་སུ་དཔག་ཚད་ས་ཡ་གཅིག་དང་འབྲུམ་ཐུག་དྲུག རླུང་དཔག་ཚད་གྲངས་མེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཆགས། དེའི་སྐེང་དུ་གསེར་གྱི་སྐེང་པོ་ཅན་གྱི་ཆར་གྱི་རླུན་ཤིང་རྟའི་སྒོག་ཤིང་ཙམ་བབ་པ་ལོ་གྲངས་དུ་མར་བསགས་པ་ལས། ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཐུག་རྩམས་སུ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཐུག་

བཅུ་གཅིག་དང་སྟོང་ཐུག་ཉུ་ཡོད་པ་ཚགས། དེ་ལྟ་བུའི་ཆུ་དེ་རླུང་གིས་བསྐྱབས་ཤིང་ཐལ་བ་ལ་འོ་མའི་སྤྱིས་མ་ལྟ་བུང་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འཐུག་རྩམས་སུ་དཔག་ཚད་སུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲིད་དང་ལྡན་པ་ཚགས་ཏེ། དེ་རྣེས་སྔར་གྱི་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་འཐུག་རྩམས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཐུག་བརྒྱད་ལས་མེད་དེ། ལྷག་མ་གསེར་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཆུ་གསེར་གཉིས་པོ་དེའི་རྒྱུ་ཁྱོན་གྱི་ཚད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དཔག་ཚད་འབུམ་ཐུག་བཅུ་གཉིས་སྟོང་ཐུག་གསུམ། བརྒྱ་ཐུག་ཕྱེད་དང་ལྡ་ཡོད། འཁོར་ཡུག་ཏུ་དོ་སུམ་འགྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རི། མཚོ། བླིང་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ལྷུན་པོ་གཉའ་ཤིང་འཛིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ། ནམ་མཁའ་ལ་ཁམས་སྣ་ཚོགས་པའི་སྐྱིང་པོ་ཅན་གྱི་སྤྲིན་འབྲེགས། དེ་ལས་ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་གྱི་ཆར་གྱི་རྒྱུན་ཤིང་རྟའི་སྒོག་ཤིང་ཙམ་བབས་པ་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་རྒྱང་གིས་ཕྱོགས་བཅུར་བསྐྱབས་པ་ལས། ཁམས་རབ་ལ། དབུས་སུ། ཤར་དཀྱུལ། ལྷོ་བཻཊཱུརྱ། ནུབ་བཀྲ་ར་གཟ བྱང་གསེར་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞི་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷུན་པོ། ཁམས་འབྱིང་རྣམས་ལ། ལྷུན་པོ་དེ་ལ་ཀུན་ནས་བསྐོར་ཏེ། གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་། གསེལ་མདའ་འཛིན་དང་། སེང་ལྡེང་

ཅན་དང་། ལྟ་ན་སྤྱག་རི་དང་། རྟ་རྐ་དང་། ནམ་འདུད་དང་། མུ་ཁྲུད་འཛིན་ཏེ་གསེར་རི་བདུན་ཚགས། ཁམས་ཐ་མ་རྣམས་ལ། བྱིང་རྣམས་དང་། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁོར་ཡུག་ལྟག་རས་རི་ལྟག་ལ་འབབ་ཞེག་ལས་བྱབ་པ་ཚགས། རི་དབུ་གཉང་ཆུ་མཚམས་མན་ཚད་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་རེ་ནུབ་པར་མཉམ། ལྟེན་པོ་ལ་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཚད་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི། རི་ལྟག་མ་བརྒྱད་པོའང་ནང་མ་ནང་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འཕང་དང་རྒྱར་ཕྱེད་ཀྱིས་བྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད། རྡེ་ལྟར་ན་གཉའ་ཤིང་འཛིན་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི། ཉི་ཁྲི། ཁྲི། ལྟ་སྐྱོང་། ཉིས་སྐྱོང་ལྟ་བརྒྱ། སྐྱོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་བཅུ། དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ། ལྷུགས་རི་ལ་སྐམ་བརྒྱ་དང་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་རིན་པོ་ཆེ་གང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་འོད་རང་གི་ཐད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་པོག་བས་བྱིང་བཞི་པོའི་ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་དེ་དང་མཐུན་པར་སྣང་སྟེ། དེས་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ནམ་མཁའི་མདོག་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ནི། ཀཱཉྩི་པ་མཚོ་བཀའ་ཤིན། །ཞེས་སོགས་ཏེ། ལྟུན་པོ་ནས་སུ་ཁྲུད་འཛིན་ཀྱི་བར་ཀྱི་མཚོ་བདུན་ནི་རི་ལ་བའི་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་དེས་ཚིག་དང་ཚད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཀྱི་ཆུས་གང་ཞིང་། སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་རོལ་ཞིང་རྩེ་བས་ན་

རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ། རོལ་མཆོ་དང་པོ་ལ་ཁ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐག་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད། དེ་ནི་ནང་གི་མཆོ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ངོས་ཀྱི་འགྲམ་ལ་དེ་སྤུམ་འགྱུར་ཀྱི་ཉིས་འབུམ་དང་བཞི་ཁྲི་ཡོད། རོལ་མཆོ་གཞན་དུག་ལ་ནི་ནང་མ་ནང་མ་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ཁ་ཞེང་དུ་སྤེད་སྤེད་བྱེ་ཞིང་། རྒྱར་སྤེད་སྤེད་སྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། རོལ་མཆོ་བདུན་པའི་ཁ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་གཉིས་རྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། བསེལ་དང་ཞེམ་དང་ཡང་དང་འཇམ། ।དང་བ་དང་ནི་དྲི་མི་ང་། ।འཁྲང་ན་སྟོ་ལ་མི་གནོད་དང་། ।མཐྱེན་པ་ལ་ཡང་མི་གནོད་པའོ། ।ཞེས་གསུངས། བློང་གི་མཚམས་ནས་ཁོང་ཡུག་གི་བར་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ནི་ཐྱིའི་མཆོ་ཞེས་བྱ་ཡིན་ལ། དེའི་ངོ་བོ་དང་ཚད་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་བ་ཚ་ཅན་ཡིན། ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་སྒག་གསུམ་དང་སྟོང་ཐག་ཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདི་ཐྱི་ནང་གི་མཆོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐྱིའི་མཆོ་ཡིན་ཞེང་བློང་བཞི་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་རྒྱ་མཆོ་ལ་རྒྱའི་འབུམ་སྒག་ཤར་བར་སྣང་བས་ན་ཐྱིའི་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཤལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། འདི་སྐད་སྟེ། དེའེ་ནན་ན་རྒྱ་མཆོ་ལ་བློང་བཞི་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་རྒྱ་སྐད་བཅད་སྟེ། དེའི་ཐྱིར་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་བློང་བཤད་པ་ལ།

གྲྭིང་གི་གཙོ་བོ་དང་། གྲྭིང་ཐུན་བཤད་པ། འཛམ་བུ་གྲྭིང་གི་ཁྱད་ཆོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ནི།། འཛམ་བུའི་གྲྭིང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཏེ། གྲྭིང་བཞིའི་དེས་ཚོག་དང་ཁྱད་ཆོས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གྲྭིང་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་འཛམ་བུ་གྲྭིང་གི་ཤིང་འཛམ་བུ་བཀྲི་ཞེས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཆུང་ལྟུང་བ་ན་འཛམ་བུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་སྟེ། དེས་མཚོན་པའི་གྲྭིང་ཡིན་པས་འཛམ་བུའི་གྲྭིང་ཞེས་བྱ། དོས་གསུམ་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་ཅན། དོས་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་ཐེད་དང་བཞི་ཡོད། གྲྭིང་འདི་ལ་ལྟོས་པའི་རེ་རབ་ཀྱི་ཤར་ན་ཡོད་ཅིང་། དེའི་མི་རྣམས་གྲྭིང་འདིའི་མི་ལས་ལུས་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་འཕགས་པས་ཤར་ལུས་འཕགས་གྲྭིང་སྟེ། དབྱིབས་སྒྲ་གམ་དོས་གསུམ་འཛམ་བུ་གྲྭིང་དང་ཚད་འདྲ་ཞེང་། དོས་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པ། གྲྭིང་འདི་ལ་ལྟོས་པའི་རེ་རབ་ཀྱི་ནུབ་ན་ཡོད་ཅིང་། ལོངས་སྤྱོད་ཕལ་ཆེར་བ་གླང་ལ་སྤྱོད་པས་ནུབ་བ་གླང་སྤྱོད་པ་དབྱིབས་སྒྲ་མ་ཐའ་སྐོར་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད། དེའི་དབུས་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་ཕྱེད་གསུམ་ཡོད་པ། གྲྭིང་འདི་ལ་ལྟོས་པའི་རེ་རབ་ཀྱི་བྱང་ན་ཡོད་ཅིང་། འཆི་བའི་ཞག་བདུན་ནས་འཆི་བའི་སྐྱ་མི་སྣ་ཚོགས་བར་འབྱུང་བས་བྱང་སྐྱ་མི་སྣ་པ་སྟེ། །མཐའ་བསྐོར་

དུ་དབག་ཚད་སྟོང་ཐག་བརྒྱད་ཡོད་པ་དབྱིབས་གུ་བཞི་པ་ངོས་རེ་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཐིག་གང་དང་གང་གི་མཐིལ་གནོང་པ་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་དབྱིབས་དང་གཟུང་དེ་དང་དེའི་དབྱིབས་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཅིང་། འཛམ་གླིང་ན་གསེར་དཀྱུག་ཤར་ནས། ནུབ་ན་བ་གླང་དང་ནོར་བུ་ལ་སོགས་ཏེ་ཚོང་ཟེད་པ་ཡོད་ཅིང་། བྱང་ན་ཏེ་ཚོང་གི་ཐ་སྙད་མེད་དེ། དེ་ན་བདག་གིར་འཛིན་པ་རགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གླིང་དང་པོ་གསུམ་ན་ཁ་ཟས་འབྲས་ཚན་ནས་འབྱུ། ཁྱད་པ་ཟན་ཕྱེ། ཤ་ཚང་སོགས་ཡོད། བྱང་ན་མེད། དེར་མ་རྟོས་མ་བཏབ་པར་འབྲས་སྨུ་ལུ་ཟ། གླིང་དང་པོ་གསུམ་ན་མེའི་ཁ་དོག་དཀར་ནག ལེགས་ཉེས་བདེ་སྡུག ཁྱད་པ་ཆེད་དུ་བྱས་པ། མ་ལ་གོས། བག་མ་གཏོང་ལེན། རྗེ་ཁོལ་གྱི་ཐ་སྙད་ཡོད། བྱང་ན་དེ་རྣམས་མེད་དེ། ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁོ་ན། ཆེད་དུ་མ་བྱས་པའི་སངས། དབག་བསམ་གྱི་ཤེད་ལས་གོས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གང་འདོད་འབྱུང་ཞིང་། གང་ལ་ཡང་བདག་གིར་འཛིན་པ་མེད། བུ་སྐྱེས་མ་ཐག་འདོད་ཞིང་། རང་གི་ཐེ་བོང་ལས་ཀུ་ཞོ་འབྱུང་བ་སོགས་གདགས་པ་ལས་གསུངས་སོ། །གླིང་བཞི་ཀ་ན། བཟེས་སྐོམ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ། ཉེན་མཚན། ཐ་མ། དུས་བཞི། བཤད་གཅི། ཟླ་མཚན། སྐྱེས་མ། བུ་བཙས་པ་སོགས་ཡོད་ཅིང་། དབུ་པ་ཉེར་གཞག་ལས།

བླུན་པོས་དགེ་བ་བྱས་པས་སྐྱེ་མི་སྣོན་དུ་སྐྱེ། ཞེས་གསུངས། །གཉིས་པ་སྤྱིང་ཁྲན་བཤད་བ་ནི། དེ་ཡི་བར་གྱི་སྤྱིང་བརྒྱད་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། སྤྱིང་ཁྲན་བརྒྱད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྤྱིང་བཞི་པོ་དེའི་བར་གྱི་སྤྱིང་གཡོག་བརྒྱད་ནི། ལུས་དང་ལུས་འཕགས་ཀར་གྱི། སྐྱེ་མི་སྣོན་དང་སྐྱེ་མི་སྣོན་གྱི་ཟླ་བྱང་གི །རྡ་ཡབ་དང་རྡ་ཡབ་གཞན་འཛོམ་བུ་སྤྱིང་གི གཡོ་སྒྲན་དང་ལམ་མཆོག་འཕྲོ་ནུབ་ཀྱི་སྤྱིང་གཡོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྡ་ཡབ་ན་སྤེན་པོ་གནས། གཞན་རྣམས་ན་མི་གནས་ཤེང་། སྤྱིང་གཡོག་རྣམས་རང་རང་གི་གཙོ་བོ་དང་དབྱེ་བས་འབྱ། ཚད་གས་ལ་བར་མི་སྣང་ཡང་། སྤྱིང་གཙོ་བོ་ལས་ཆུང་བར་མངོན། ཞེས་གསུངས། སྟོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ན་རེ། དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། འདི་ནས་བྱང་དུ་དེ་ནག་པོ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ཁྱད་ཆོས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཛམ་གླིང་འདི་ན་རྩོ་རྩེ་གདན་མཉན་ཡོད་འོང་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་གར་ཡིན་ལ། དབུ་འདས་པ་ན། དབྱ་བཅོམ་སྟོང་དང་སུམ་བརྒྱས་བསྐོར་བའི་འཕགས་པའི་གནས་བཏུན་ཆེན་པོ་ཡན་ལག་འབྱུང་བཞུགས་པའི་གནས་ཏེ་གངས་རི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་ཉི་ཡོད། དེའི་བྱང་ན་རི་སྟོས་དང་

ལྡང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད། དེ་ནས་དཔག་ཚད་བཅུའི་ཚུ་རོལ་ན་སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་མ་རྟོས་པ་གནས་པའི་མཚོ་མ་རྟོས་པ་ཞེས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཆུས་གང་བ་མེ་ཏོག་པདྨ་དང་། ཀུ་སུད་ཏ་ལ་སོགས་པས་ཁེབས་པ། ཆུ་ཞེང་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་མཚོ་དབྱིབས་བྱུ་བཞི་པ་མཐའ་སྐོར་དུ་དཔག་ཚད་ཉེས་བརྒྱ་པ། དེའི་ཤར་ཕྱོགས་སྒང་ཡོའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས། ཆུ་ཙོ་གདུབ། ཤྲེར་ཁྱུ་མཆོག་གི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་སི་ཧྭ། ནུབ་རྟའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས། སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་འབབ་ཅིང་། མཚོ་མ་རྟོས་པ་ལ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐོར་བ་བདུན་ངེ་བྱས་ནས་ཆུ་སྒྲང་ལྟ་བརྒྱ་ངེ་དང་འབྲོགས་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་ཡོར་འབབ་སྟེ། གདགས་པ་ལས། ཆུ་ཙོ་གདུབ་སི་ཧྭ་པ་ལྟ་དང་། །སྤྱི་དབའ་རླབས་ལྟ་བའི་ཐེང་བ་ཅན། །འབབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་བསི་ལ་བའི་ཆུ་ཡི་ཀ་ཀ། །ཕྱོགས་བཞི་ཁོར་ཡུག་དག་ནས་འབྱུང་། །གབྲུ་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འཛོ་བ་སྟེ། །སིན་རྒྱ་ཤྲེ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འཛོ་བ་ཡིན། །ཤ་ལྟ་ཡང་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འཛོ། དེ་ཡི་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་སྤྱི་ཀ་འཛོ །ཆུ་སྒྲང་རབ་མཆོག་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། །མཚོག་ཏུ་བཟང་ཞིང་སོ་སོར་འབབ་པ་སྟེ། །དེ་དེ་ཞིང་ཡང་ལྟ་བརྒྱ་ལྷེར་ནས་ནི། ཆུ་ཙོའི་རྒྱུན་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འཛོ། ཞེས་དང་། གང་གི་སྒང་པོའི་ཁ་ནས་

ཀར། །སིནྡྷུ་ཁྲུ་མཆོག་ཁ་ནས་སྐྱོ། །ཤ་སྐུ་རྐ་ཡི་ཁ་ནས་ནུབ། །སྲིད་སེང་གེའི་ཁ་ནས་བྱང་། །དཏུལ་དང་བཟི་ཀླུང་ཤེལ་གསེར་གྱི། །བྲེ་མ་འདེད་ཅེས་འབབ་པ་ཡིན། །ཞེས་སྔོན་གྱི་བོད་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །མཚོ་དེ་ལ་སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་མ་རྟོས་པ་གནས་པའི་དབང་གིས་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཆུ་སྐྱང་དང་ཆོ་ཤིང་མེ་ཏོག་ནགས་ཚལ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་པ་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཆུ་སྐྱང་རྟེ་སྟེད་ཅིག་འབབ་ཅིང་། །མེ་ཏོག་འབྲས་སྤྲན་སྐན་དང་ནགས་ཚལ་སྐྱེད་བྱེད་པ། །མ་རྟོས་གནས་བའི་སྐྱ་དབང་སྐྱ་བདག་བརྟེན་ནས་བྱང་། །དེ་ནི་སྐྱ་ཡི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་མཐུ་དཔལ་ཡིན། ཞེས་དང་། དབེར་ན་མ་རྟོས་གནས་པས་སྐྱ་དབང་སྐྱ་བདག་མེད་བྱུང་ན། །འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཆུ་སྐྱང་འབབ་པར་གྱ་ལ་འགྱུར། །ཆུ་སྐྱང་མེད་ན་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆུ་དེའི་འགྲམ་ན་ཤིང་འཛམ་བུ་བྱི་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་འབྲས་བུ་མངར་བ་ཆེ་ཆུང་རྫ་མ་ཙམ་པ་དེ་ཆུར་ལྷུང་བ་ལས་འཛམ་བུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་། །དེ་ལས་འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་ཡང་འབྱུང་ངོ། །འཛམ་བུ་ཞེས་པའི་ཤིང་གཞན་ནི་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་སོགས་ན་ཡང་ཡོད་དེ། འཛམ་བུའི་ཤིང་དྲང་བསམ་གཏན་མཚན་ཉིད་པའི་ཚེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མཚོ་མ་རྟོས་བའི་ཡྱོན་ཤིང་འདི་

དང་བྲང་ན་ཤིང་ཤལ་མ་ལི་ཞེས་བྱ་བའི་རྩེ་མོ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་ན། ནམ་མཁའ་ལྟིང་སྐྱེ་གནས་བཞི་བའི་ཚངས་ཡོད་བར་གསུངས་སོ།། གངས་རི་དང་ཉེ་བ་ན་བག་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱིབས་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་ཞེས་བྱ་བ། ཚད་མཚོ་དང་མཉམ་པ་དང་། རྩིང་བུ་དལ་གྱི་འབབ་ཅེས་བྱ་བ་རྩིང་ལྟ་ལགྷས་བསྐོར་བ་དང་། ཤིང་སྣ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་ཏ་ལའི་ཐྲེང་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐོར་བ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གཡུལ་དོར་སྤྱོད་པའི་ལྷང་ཆེན་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་ཀུ་སུ་ཏ་ལྟར་དཀར་བ། མགོ་བོ་འདམ་བུ་ཆུ་ཤེལ་ལྟར་དམར་བ་མཆེ་བ་བྱུག་དང་ལྡན་པ། འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཐེའུ་གཉིས། སྤིད་དུ་དཔག་ཚད་ཐེའུ་དང་སུམ་བརྒྱ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་གཅིག་པ་སྟེ་དེ་ལ་འཁོར་ལྷང་ཆེན་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བསྐོར་བ་སྟེ། དགྱན་ལྷ་བ་བཞིར་བྱག་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱིབས་སུ་གནས། དབྱིད་ལྷ་བ་བཞིར་རྩིང་བུ་དལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་དུ་གནས། དབྱར་ལྷ་བ་བཞིར་ཤིང་ཏ་ལའི་ཚལ་དུ་གནས་པ་ཡོད། ཐྲིང་འདིའི་དབུས་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟེན་པའི་གནས་རྩོ་རྩེའི་གདན། ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་པའི་གནས་བྱ་ཆོད་ཐུང་པོའི་རི། རྒྱུད་སྟེ་གསུངས་པའི་གནས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས། མངོན་པ་གསུངས་པའི་གནས་མཉན་ཡོད་སོགས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག

ཤར་ན་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་གྱི་གནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ། ལྷོ་ན་མགོན་པོ་སྤུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གནས་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ། འདིའི་སྣང་ན་རྡེ་བཙུན་མ་སྒྲོལ་མའི་གནས་སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་ཚལ། ནུབ་ན་མཁའ་འགྲོའི་གནས་ཨོ་རྒྱན། བྱང་ན་རིགས་འཛིན་གྱི་གནས་ཤམ་ཐྲ་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་རིས་བསྐོར་བའི་དབུས་ཀ་ལ་ཤའི་རི་བོའི་སྟེང་ན་ཀ་ལྷ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྲོང་ཁྲེར་ཡོད། དེའི་ཕྱི་རོལ་བད་འདབས་ལྔ་བུ་ལ་ཁྲོང་ཁྲེར་བྱེ་བ་ཐག་དགུ་བཙུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད། གཞན་ཡང་འཇམ་བུའི་གླིང་ན་གནས་འཇོག་གི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་པོ་བཙུ་བུག་ཡུལ་ཐུན་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཡོད། འཇམ་བུ་གླིང་གི་ཐད་ཀའི་ཕྱི་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ལ་སིང་གა་ལའི་གླིང་། ཟངས་གླིང་། གསེར་གླིང་། ནས་གླིང་། ཙ་ཧེའི་གླིང་། ཡ་སུ་ནའི་གླིང་། སྨན་ཅོའི་གླིང་། ཀམ་པོ་རྩེའི་གླིང་སོགས་གླིང་ཐུན་ཐམས་ཅད་ཡོད། ཚོས་དང་ཞེང་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་ཚོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།། འཇམ་བུ་གླིང་ན་རི་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། གངས་ཅན་འབྲིགས་བྱེད། མན་ཆང་རྩམས་སོ། །ཤིང་ཆེན་པོ་གཉིས་ནི། ཤལ་ཨ་ལི། སྐྱ་ལའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཡིན་གྱི། འཇམ་བུ་ཐྲི་ཤྲ་ཤིང་ཆེན་པོར་མེ་འབྱེན་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱོང་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། དེ་དག་གི་སྐྱོས་པའོ། །དང་པོ་ལ།

ངན་སོང་བའི་གནས་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདི་འོག་སྟོང་ཐག་ཉི་ཤུ་ན། ཞེས་སོགས་ཏེ། ངན་འགྲོའི་གནས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་འོག དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱའི་བཅད་བ་ན་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བའི་གཡེན་རྗེའི་གྲོང་འཁྲེར་སྟོ་མེད་ལྷགས་མཁར་བཙུ་བྱུག་བྱ་བ་ན། གཡེན་རྗེ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྣམ་ཙུ་ཙ་བྱུག་གིས་བསྐོར་ཏེ་གནས། འཛམ་གླིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐག་ཉི་ཤུ་ན་མནར་མེད་ལྷ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་ཏེ་ཆུ་དཔངས་སུ་ཡངདཔག་ཚད་སྟོང་ཐག་ཉི་ཤུ་ཡོད། དེའི་སྟེང་ན་ཚ་དམྱལ་ལྷག་མ་བདུན་ཡོད། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལ་རང་རང་གི་འཁོར་གྱི་ཚུལ་དུ་ལྷག་མ་བཙུ་བྱུག་བཙུ་བྱུག་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་མེ་སྐུང་གྱི་འོབས། རོ་སྐགས་ཀྱི་འདམ། སྐྱུ་གྲིའི་ལམ། ཐལ་ཚན་གྱི་ཆུ་བོ་རབ་མེད་སོགས་བཞི་བཞི་སྟེ། བཙུ་བྱུག་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོགས་ཁང་ནས་རལ་གྲི་འོ་མའི་ནགས་ཚལ། ལྷགས་ཀྱི་ཤིན་ཤལ་མ་ལེའི་སྟོང་བོ། །དེའི་རྩེ་མོ་ན་བྱ་ཁ་ཏ་ལྷགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན། རྐ་བ་ན་ཁྱི་སྲེའོ་ལྷགས་ཀྱི་མཆེ་བ་ཅན་སོགས་འདོན་ནོ། །དམྱལ་བ་དེ་དག་གི་འགྲམ་ན་དམྱལ་སྐྱང་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་པ་ཐོགས་པས་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡོད། འོ་ན་དམྱལ་སྐྱང་རྣམས་སེམས་ཅན་ཡིན་ནམ་ཞེན། བྱེ་

བག་སྐྱེ་བ་ན་རེ། །དམྱལ་བ་པ་ལ་གནོད་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱིས་ཤི་ནས་དམྱལ་བར་སྐྱེས་ལ། དུ་ལྟ་དམྱལ་མེ་སོགས་ཀྱིས་མི་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱིས་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། དེ་རྣམས་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རི་རབ་ལྟག་གི་གདོང་པ་ཅན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། འོན་བསྟན་པ་ཚོས་ལྟར་རབ་འབྱོར་གྱིས། གང་དག་ཁོ་ཞེང་གཏུམ་ལས་དང་། །སྤྱིག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། །སྡུག་བསྔལ་ལ་དགའ་དེ་དག་ནི། །གཤིན་རྗེའི་སྤིན་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཡི་དྭགས་འགའ་ཞིག་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། སྤིད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་དག་སུ་ཞིག་གིས་ནི་ཚད་དུ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་ནི། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐད་སོ་ན་ཡོད་ལ། ཉེ་འཁོར་བ་ནི་ཚ་དམྱལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་ཡིན་ལ། ཉེ་ཆེ་བའི་གནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་ཏེ་ཆུ་དང་དེ་དང་བྲལ་དུ། རྒྱལ་བའི་ཁབ་སོགས་ནི་ཡོད་པར་འཐགས་པ་དག་འདུན་སྲུང་དང་། གོ་བཞིན་སྐྱེས་སོགས་

ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་གསུངས་སོ། །དུད་འགྲོའི་གནས་ནི། གཙོ་བོ་ཕྱི་འི་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁ་འཕོར་བ་མི་ཡུལ་སོགས་ན་ཡོད་པས་མ་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ་ལ། མི་འི་གནས་བཤད་ཟེན། ལྷ་གནས་བཤད་པ། ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གནས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གནས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་གནས། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་དང་པོ་ལ་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རི་རབ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉི་ཟླ་ལྷུན་པོའི་ཕྱོད་ནས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཉི་ཟླ་རི་ཙམ་ནས་འཆར་བ། ཉི་ཟླའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚད། ལྗང་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཞར་ལ་སྐར་མིའི་ཚད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷུན་པོའི་ཕྱོད་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ནས་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་རིའི་རྩེ་མོ་དང་ཐང་མཉམ་ནས་འཆར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཐད་ཀར་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ། གཉིས་ཀ་ལ་འཁྱག་རྣམས་སུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བྲག་དང་གཅིག་གི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་རེ་ཡོད་པ་འདུ། གསུམ་པ་ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་རྒྱ་མེ་ཤེལ་ལས་བྱུབ་པ། ངོ་བོ་ཚ་བའི་རང་བཞིན། བྱེད་ལས་སྣང་

བ་སྟེར། ལོ་ཐོག་སྐྱེན། བད་ཚལ་རྒྱས་པར་བྱེད། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱུ་ཆུ་ཤེས་ལས་གྲུབ་པ། ངོ་བོ་བསིལ་བ། བྱེད་ལས་སྣང་བ་སྟེར། ལོ་ཐོག་སྐྱེན། པད་རྩམ། ཀུ་སུད་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ཉི་མ་ལ་པད་འབྱེད། ཟླ་བ་ལ་ཀུ་སུད་གཉེན་ཞེས་རྗེད་དོ། །ཉི་ཟླའི་གཞལ་མེད་ཁང་གཉིས་ཀའང་གསེར་གྱི་རབ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་པས་སྐོར་བ། རྩེགས་སྐྱབས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིས་བྱས་པ། འོག་བཞི་ཚོན་སྣ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གིས་བཀྲ་བ། རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་ཁང་བཟང་དང་། སྐྱེད་མོས་ཚལ་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་། མེ་ཏོག་མན་རྟ་ར་བ་ཟུས་ནུབ་ཙམ་དུ་ཁེབས་པ། སྣོང་པ་རྣམས་རྒྱང་གིས་འཕོང་ཞིང་། གསར་པ་འཕེལས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་ན་ནག་པོ་རི་ཡོད་པ་ནི། གདུགས་པར། གིང་གི་གཟུགས་བརྙན་གྱང་དུ་སྣང་བས་ར་རི་དང་། མཐའ་ལ་ཕྱི་ཉི་རྒྱ་མཚོ་སྣང་བའི་དང་ས་བར་སྣང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད། སའི་དངོས་གཞི་ས། ཉ་དང་རྡུ་སྦལ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་མཚན་ནས་ཤར་བ་ཡིན་པར་བཤད། རང་ལུགས་ནི། བདག་ཅག་གི་སྣོད་པ་རི་བོང་དུ་འཁྱངས་བའི་དུས་སུ་ལུས་སྦྱིན་པར་བཏང་བ་ལ། བརྒྱ་བྱིན་དོ་མཚར་སྐྱེས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་བསྐྲན་ཕྱིར་དུ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ངོས་ལ་རི་བོང་གི་གཟུགས་

བརྟན་བྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་རབས་ལས། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གང་བ་ལ། ཉེད་སང་དུ་ཡང་རི་བོང་གཟུགས། ཉི་ཟླ་དཀྱིལ་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། རབ་ཏུ་མངོན་པར་མཐེས་པར་སྣང་། ཉེ་དག་ཕྱིན་ཆད་འཇིག་རྟེན་ན། ཀུ་སུད་ཏ་ཡི་ཁ་འབྱེད་པ། མཚན་མོའི་མཚན་མ་ཟླ་བ་ལ། ཇི་བོང་མཚན་མ་ཅན་ཞེས་གྲགས།། ཞེས་གསུངས། ཟླ་བ་འཕྲོས་སྣང་བས་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་ཁྱིམ་བཙུ་གཉིས་འཁོར་ཞིང་། ཉི་མ་བྱལ་བས་ལོ་གཅིག་ལ་ཁྱིམ་བཙུ་གཉིས་འཁོར་བར་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ནི། སྐར་མ་ཆུང་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་དང་ལྡན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གསུངས། གང་སྟེ་ལས། ཆེ་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཙུ་དྲུག ས་འདི་དང་ས་བཞིར། ཆེ་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད། འབྲིང་ལ་བཅུ། ཆུང་བ་ལ་བཞི་བཅུ་གསུངས། གང་གས་པར། འབྲིང་ཐལ་ཆེར་ལ་བཙུ་གཉིས། བཅུ། ཐ་མ་ལ་གསུམ་གསུངས་སོ། །སྐར་མའི་གྲངས་ལ་དུང་ཕྱུར་གཉིས། བྱེ་བ་བརྒྱ། ས་ཡ་ལྔ། ཞེས་དང་སྟོང་སྐར་མ་ལ་དགའ་བས་བཤད། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། ཉི་ཟླ་ཅི་ཙམ་ནས་འཆར་བ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷུན་བོའི་ཐྲེད་ནས་འཆར་བའི་ཐྲེད། འོ་ན་ཉི་མས་གྲིང་གས་ཆུ་ལ་རེ་ལྷུ་བུ་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། ནམ་ཐྲེད་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུས་བཞི་དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག གཞུང་འདིས་དུས་བཞི་དུས་མཉམ་ཞེང་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེན་ཏེ། ཐྱིང་བཞིར་ཉི་མ་བྱང་བཙོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་རེ་ཆེར་སོང་ཞིང་ཐྱིང་གི་དཀྱིལ་དང་ཐད་དུ་ཐྱིང་བཞིར་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པར་འབྱུང་། དེས་ཡང་ཕྱིས་རྒྱ་ཆེར་སོང་སྟེ་ཕྱོགས་བཙོད་མཐར་ཐུག་པ་ན་ཐྱིང་བཞིར་དགུན་ཉིན་ཕྱོགས ।དེའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་ནས་བཟུང་སྟེ་ནང་དུ་རྒྱ་རེ་ཆུང་དུ་སོང་ཞིག རྒྱ་མཚོའི་དཀྱིལ་དང་ཐད་དུ་སྐེ་བས་པ་ན་ཐྱིང་བཞིར་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པར་འབྱུང་། དེ་ནས་ཀྱང་ནང་དུ་རྒྱ་རེ་ཆུང་དུ་སོང་སྟེ་བྱང་བཙོད་མཐར་ཐུག་པ་ན་ཐྱིང་བཞིར་དབྱར་ཉིན་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། ཁམས་ཀྱི་སྒྲལ་ནི་བཞི་སོ་འདི་དག་ནི། ।གཉིས་ནི་སྐྱེ་འཕྲོ་གཉིས་ནི་ཐུང་དུ་འཕྲོ། ཞེས་གསུངས་པས། ཐྱིང་གཞི་གའི་དབྱར་མཉམ་དགུན་མཉམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཐྱིང་བཞིར་ཉི་མའི་བཙོད་པ་རིང་བའི་སྐོར་ཐག་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚེ་ཉི་མ་རིང་བ་དང་། བཙོད་པ་སྐུར་བའི་སྐོར་ཐག་རྒྱ་ཆུང་བའི་ཚེ་ཉི་མ་ཐུང་བར་འདོད་པ་མི་བདེ་ཞིང་། ཉི་མ་ལྷོ་བཙོད་ཀྱི་ཚེ་འཕྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆུང་རགས་པ་དང་། བྱང་བཙོད་ཀྱི་ཚེ་ཞན་པ་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐྱིང་བཞིར་ཉིན་

མཉམ་མཚན་མཉམ་འདོད་པ་གཞུང་འདི་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དུས་བཞི་འཚོལ་བ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཁ་ཅིག ཤར་དུ་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ། འཛོམ་བུ་གླིང་དུ་སྟོ་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པ། ནུབ་ཏུ་དཔྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་བྱང་དུ་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་མཉམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དང་པོའི་སྡེ་དྲུ་ལ་ཡུད་ཙམ་དགུ །ཕྱི་དྲུ་ལ་ཡུད་ཙམ་བྱུག །གཉིས་པའི་སྡེ་དྲུ་ལ་ཡུད་ཙམ་བྱུག་ ཕྱི་དྲུ་ལ་ཡུད་ཙམ་བྱུག །གསུམ་པའི་སྡེ་དྲུ་ལ་ཡུད་ཙམ་བྱུག་ ཕྱི་དྲུ་ལ་ཡུད་ཙམ་དགུ། བཞི་པའི་སྡེ་དྲུ་ལ་ཡུད་ཙམ་དགུ། ཕྱི་དྲུ་ལ་ཡུད་ཙམ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔྱིད་དུས་ཕྱི་དྲུ་དེད། སྟོན་དུས་སྡེ་དྲུ་དེད། དབྱར་དགུན་གཉིས་དེ་གཉིས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཇི་ན་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱེང་གི་ཕྱེད་དང་ཐད་དུ་སྟེབས་པ་ནི་དེའི་ཐ་སྙད་འརྩི་བ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེད་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་མེད་ཅིང་མངོན་སུམ་གྱིས་གཙོད་པའི་ཕྱིར། དུས་བཞི་ཕྱེད་འཚོལ་ཕྱེད་མཉམ་པར་འདོད་པ་ལོ་སྟྲ་བ་ཤེས་རིན་སོགས་ཁ་ཅིག དུས་བཞི་ཕྱེད་འཚོལ་ཕྱེད་མཉམ་པ་འདི་ལ་དུས་བཞི་ལྷགས་སྤྲོག་མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་དེ། ལུང་རིགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་འགྲུབ་སྟེ། རྫ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས། མཚོན་ཆའི་འཕོར་ལོ་བཞིན་དུ་འཕོར། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་འགྲུབ་སྟེ། ཉི་མ་རིང་ཐུང་འཕྱོ་བའི་ལམ་ཉེ་རིང་གི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷོ་བྱང་གཉིས་སུ་ལྷོ་བཞིད་མཐར་ཐུག་པ་ནི། ཤར་ནུབ་གཉིས་སུ་བྱང་བཞིད་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ལྷོ་བྱང་གཉིས་སུ་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ནི། ཤར་ནུབ་གཉིས་སུ་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ཡིན་པས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཟླིང་བཞིར་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཚོས་རྗེ་ཡི་བཟང་རྩེ་པ་ན་རེ། འདི་ཁོ་ན་འཐད་དེ་གཞུང་འདིའི་དོན་དང་འགྲིག སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་ནས་བགྲང་པའི་བྱ་བ་གསུམ་དང་ཞག་གསུམ་ནས་དགུན་ཉི་ལྷོག དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་བྱ་བ་གསུམ་དང་ཞག་གསུམ་ནས་དབྱར་ཉི་ལྷོག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འདི་ཡང་རྩིངས་ཏེ། བྱ་ཚོལ་བྱང་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བས་གནོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ནམ་ཕྱེད་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་འདི་དུས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བས་མ་ཁྱབ་ཀྱི། དུས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་པ་དེ་ནི་ནམ་འབྱུང་ཞེ་ན་ལྷོར་ལྷོ་བཞིད་མཐར་ཐུག །བྱང་དུ་བྱང་བཞིད་མཐར་ཐུག ཤར་དུ་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ། ནུབ་ཏུ་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་གཅིག་ནི་སྲིད་ལ། དེའི་ཚེ་ཤར་ནུབ་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་མཚན་ཕྱེད་དེ་ལ་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་དེ་

ཡོད་དེ་དེའི་ཚེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་མཚན་རངས་པོ་དེ་ལ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་ལྔ་རེ་ཡོད་པར་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་ཚེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཉིན་ཕྱེད་ལ་ཡུད་ཙམ་རྟག མཚན་ཕྱེད་ལ་ཡུད་ཙམ་དགུ་ཡོད་དེ། དེའི་ཚེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཉིན་མོ་ལ་ཡུད་ཙམ་བཅུ་གཉིས། མཚན་མོ་ལ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛམ་བུ་གླིང་གི་དགུན་ཉིན་དུས་མཚན་མོའི་རིང་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་ཚེ་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་ཉིན་ཕྱེད་ལ་ཡུད་ཙམ་དགུ། མཚན་ཕྱེད་ལ་ཡུད་ཙམ་རྟག་ཡོད་པ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དུས་དེའི་ཚེ་ཤར་གྱི་ཉིན་ཕྱེད་དང་པོ་ནས་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་དེའི་ཕྱི་རོའི་སྐྱང་དུ་ཉི་མ་སྟེ་བས་པ་ན་བྱང་དུ་ཉི་མ་ནུབ་པ། ཕྱོགས་ཉི་མ་འཆར་བ་དུས་གཅིག་པ་སྟེ་དེའི་ཚེ། བྱང་གི་ཉིན་ཕྱེད་དང་ཕྱོགས་མཚན་ཕྱེད་ལ་ཡུད་ཙམ་དགུ་ངེ་ཡོད་པར་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེའི་ཚེ་ཤར་དུ་ཉི་མ་ཕྱེད་པ། ནུབ་ཏུ་མཚན་ཕྱེད་པ་དུས་མི་མཉམ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ལ་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤར་དུ་ཉིན་ཕྱེད་དང་པོ་ནས་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དོན་སྟེ་བས་པའི་དུས་དེ་ནས་ཡུད་ཙམ་བྱུང་འདས་ཏེ། ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་སོང་མ་ཐག་པའི་དུས་དེའི་དུས་ན་བྱང་དུ་ནམ་ཕྱེད་པ། ཤར་དུ་ཉི་མ་

ནུབ་པ། ལྷོར་ཉི་མ་ཕྱེད་པ། ནུབ་ཏུ་ཉི་མ་འཚར་བ་དུས་གཅིག་པ་སྟེ་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལྟར་མཉམ་པའི་དུས་དེ་ནས་ཡུད་ཙམ་དུག་སོང་བ་ན་བྱང་དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་། ལྷོར་ཉི་མ་ནུབ་པ་དུས་མཉམ་ལ། ཤར་ནུབ་ཏུ་ཉི་ཨ་ཚ་ཕྱེད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀ་སྣེ་བས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་གཉིས་སོང་བ་ན་ཤར་ནུབ་གཉིས་སུ་ཉི་མ་ཚར་ཕྱེད་པར་མཉམ་ལ། དེ་ནས་ཡུད་ཙམ་དུག་སོང་བའི་དུས་དེའི་ཚེ་ན་ཡང་ལྷོར་ནམ་ཕྱེད་པ། ནུབ་ཉི་མ་ནུབ་པ། བྱང་དུ་ཉི་མ་ཕྱེད་པ། ཤར་དུ་ཉི་མ་ཉི་མ་འཚར་བ་སྟེ་ཤར་བ་དུས་གཅིག་པ་སྟེ་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གླིང་བཞི་པོ་འདིར་ཡོ་གཅིག་ལ། ནམ་ཕྱེད་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་། ཉི་མ་ཕྱེད་དང་འཚར་དུས་གཅིག ཅེས་པའི་ཚུལ་ཟེངས་གཉིས་དང་། ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་གཉིས་ཏེ། བཞིར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་རྟེ་ཐམས་ཅད་མཉེན་པའི་མན་ངག་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཉེན་པའི་གསང་བའི་བདག་པོ་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས་འབྱུང་བ་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉི་མས་ཕྱིང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དུས་ཁྱད་པར་ཅན་གཅིག་གི་ཚེ། བྱང་དུ་ནམ་ཕྱེད་པ། ཤར་དུ་ཉི་མ་ནུབ་པ། ལྷོར་ཉི་མ་ཕྱེད་པ། ནུབ་

ཀུ་ཉི་མ་འཚར་བ་རྣམས་དུས་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲིང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཐེངས།

དུས་ཚིགས།

འོ་ན་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་བའི་དུས་དང་དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མའི་ལྟོག་དུས་རེ་ཤུ་བྱ་ཞེན། དང་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཐེ་མ་ཤཱཀ་ལ་སྟོན་པ་ནི་དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཡི།། ཞེས་སོགས་ཤཱང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱི་ར་བསྟན་པ། དེ་ལ་བརྒྱན་ནས་འདུལ་བའི་ལུགས་གྱི་གཞི་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ། གཞུང་འདིའི་སྐབས་དོན་དང་སྦྱར་ཏེ་མདོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མའི་ལྟོག་དུས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དུས་ཀྱི་སྒྲི་མོ་ལོ། དེ་ལས་ཟླ་བའི་དུས་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག དེ་ལ་བརྒྱན་ནས་ཞག་མི་ཐུབ་འདོད་བའི་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཡོད་ཅམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཚེས་ཞག་ལ་ལྟོས་པའི་ལོ། ཉི་ཞག་ལ་ལྟོས་

པའི་ལོ། ཁྱིམ་ཞག་ལ་ལྷོས་པའི་ལོ་གསུམ་ཡོད། ངོ་བོའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན་དྲུག་ཅུ་སྐོང་ཅེས་པའམ། ལོ་ཆན་དྲུག་ཅུ་ཡོད་དེ། ཕུག་རྐོང་སྟོང་འགྲེལ་ལས། རབ་བྱང་ཆུམ་བྱང་དཀར་པོ་དང་། རབ་ཚོས་སྐྱེ་བདག་ཨང་གི་ར། ।དཔལ་གདོང་དངོས་པོ་ན་ཚོད་ལྟན། ।འཕྲོན་བྱེད་དབང་ཕྱུག་འབྱུམང་པོ། ।ཚོས་ལྡན་དཔའ་བོ་ཁྱུ་མཆོག་དང་། ।སྐྱ་ཚོགས་ཉི་ཤི་སྐྱེལ་བྱེད།། ས་སྐྱོང་མི་ཟད་ཐམས་ཅད་འདུལ། ।ཀུན་འཕྲོན་འགལ་ན་ཆམ་འགྱུར་དང་། ।གོང་བུ་དགའ་ན་ཆམ་རྒྱལ་ཉིག ।རྒྱལ་ན་ཚོས་བྱེད་གདོང་ངན་དང་།། གསེར་འཕྱང་ཆམ་འཕྱང་སྐྱར་བྱེད་དང་། ।ཀུན་ལྡན་འཕར་ན་དགེ་བྱེད་དང་། ।མཛེས་བྱེད་ཁ་མོ་སྐྱ་ཚོགས་དབྱིག ।ཟིལ་གནོན་སྐྱེའུ་ཕུར་བུ་དང་། ।ཞི་ན་ཐུན་མོང་འགལ་བྱེད་དང་། ཡོངས་འཛིན་བགེ་མེད་ཀུན་དགའ་དང་། ।སྲིན་པོ་མེ་དང་དམར་སེར་ཅན། ।དུས་ཀྱི་ཕོ་ཉ་དོན་གྲུབ་བག ।ཆོས་འདུ་ཛ་ཚེན་ཁྲག་སྐྱུག་བ། ।མིག་དམར་ཁྲོ་བོ་ཟད་བྱེད་དེ། ।ཞེས་སོགས་ཀྱི་མེ་མོ་ཡོས་ནས་མེ་ཕོ་སྐྱ་གི་བར་དྲུག་ཅུང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལོ་ལ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། བཅུ་གཉིས་སྐོར་ཀྱི་སྐོ་ནས། བྱི་བ་སྤྱང་སྐྱ་ཡོས་འབྲུག་སྐྱལ། ।རྟ་ལུག་སྦྱིའུ་དང་བྱ་ཁྱི་ཞག ।ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱི་བཅུ་གཉིས་ལོ་སྟ་མའི་དབྱར་ཉི་ལོ་ནས་ཕྱི་མའི་དབྱར་ཉིའ་མ་ལོག་གི་

བར་ནས། སྔ་མའི་དགྱུན་ཉི་ལོག་ནས་ཟླ་མའི་དགྱུན་ཉི་ལོག་གི་བར་ཡིན་པ། འདི་དང་དུས་བཞི་རྫོགས་པ་ལ་ལོང་བཞག་པ་དོན་གཅིག་དེའི་ཡུན་ཚད་ཆེས་ཞག་གསུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག ཉིན་ཞག་སྐུམ་བརྒྱ་རེ་ལྟ། ཁྱིམ་ཞག་གསུམ་བརྒྱ་བྱུག་ཅུ་ཡོད། གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་། དུས་བཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། བཞིར་དབྱེ་བ། ལྔར་དབྱེ་བ། བྱུག་དུ་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི། འདུལ་བའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཉི་མའི་བསྒོད་པའི་དབང་གིས་ལོ་གཅིག་ལ་དུས་བཞིར་འབྱུང་ཚུལ། ཟླ་བའི་བསྒོད་པའི་དབང་གིས་དུས་བཞི་ལ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་ཚུལ། ལོ་དང་དུས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལོ་གཅིག་ལ་དུས་བཞི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཉི་མ་ལྷོ་བྱང་དུ་བསྒོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན། དེ་ལ་ཉི་མ་ལྷོ་བསྒོད་ཀྱི་ཟླ་བ་དྲུག་ལ་དབྱར་སྐྱེན་གཉིས་འཛོག་བྱང་བསྒོད་ཀྱི་ཟླ་བ་དྲུག་ལ་དགུན་དབྱིད་གཉིས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉི་མའི་འགྲོས་ཀྱི་ཟྭ་བྲག་ལས་འདི་ན་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་རྣམས་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་དོན་ལ་གནས་པའི་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་སྐུམ་ཅུ་ཚང་དགོས་པས་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཛིལ་འཕྱིའ་ཀྱི་ཚ་སྐུམ་ཅུ་རྫོགས་པ་ལ་ཟླ་བར་བཞག་པ་ནི་ཟླ་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ།

ཚེས་ཞག་གིས་བཞག་པའི་རྒྱུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལོ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་རེ་ལ་རྒྱུ་བར་བཞག་པའི་རྒྱུ་བ་མཚན་ཉིད་པ་དྲུག ཉིན་ཞག་ཉེར་དགུ་རེ་ལ་རྒྱུ་བར་བཞག་པའི་རྒྱུ་བ་བཏགས་པ་བ་དྲུག་ཏེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞག་མེ་ཐུབ་དང་བཅས་པ་ཡི། །རྒྱུ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག །ཅེས་གསུངས། རྒྱ་བའི་ངོ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། མར་ཕྱོགས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚེས་གཅིག་ནས་གནམ་སྟོང་གི་བར་ལ་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཡར་ངོ་སྤྲོན་འགྲོ་སྟེ། རེལ་ཚེས་ཞེས་བྱ་ལ། ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚེས་གཅིག་ནས་ཉའི་བར་ལ་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་ནི་མར་ངོ་སྤྲོན་འགྲོ་སྟེ། བྱེད་ཚེས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། །གསུང་རབ་ལས། ཡར་ངོ་སྤྲོན་འགྲོ་མར་ངོ་སྤྲོན་འགྲོ་གཉིས་ཀའི་ཐ་སྙད་གསུངས་ཏེ། མགོ་རྒྱ་ཞེས་སོགས་སྐར་མའི་མཇིང་གིས་རྒྱ་བ་གཉིས་གསུངས་པ་མར་ངོ་སྤྲོན་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ར་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ལ་གཅོ་ཚེར་ཡར་ངོ་སྤྲོན་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གསུམ་ཚོ་གལས། དེ་ལྟར་སྐར་མའི་དབང་གིས་མར་ངོ་སྤྲོན་འགྲོ་དང་། ར་ན་ཐ་ཆུང་གི་དབང་གིས་ཡར་ངོ་སྤྲོན་འགྲོ་བྱས་ན་ཞེས་གསུངས། ཚེས་གྲངས་ལ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ། མར་ངོའི་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་རམ། ཡར་ངོའི་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར། ཉིན་མཚན་བྱི་ཆ་ལ་ཉེར་གཉིས་ཡོད། ཐུབ་ཚོད་ནི་ཐུར་མ་

སོར་བཞི་དང་དེ་དང་ཚད་མཉམ་པའི་ཐིག་མ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཞེས་གདགས། ཐིག་མ་སོར་གཅིག་གི་ཚ་ལ་ཤང་པ་ཞེས་གདགས་སོ།། གསུམ་པ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག ཏོར་ཆུ་བརྒྱད་པའི་བཅུ་བུག་ནས་ལོ་དང་དུས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་ཏེ། ཏོར་ཆུ་བརྒྱད་པ་ཁྱམས་ཀྱི་ཆུ་བ་དེ་སྟོན་ཆུ་ཐ་ཚུང་གང་ཞེག སྟོན་ཐ་མ་ལ་ལོ་འགོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱས་སྟེ། སྟོན་པ་བྱོན་ནས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་བར་ལ་ཞག་གི་ཀུ་ཙམ་དང་། དེ་ནས་བུ་སྟོན་གྱི་བར་ལ་ཞག་སུམ་ཅུ་ཙམ་གྱིས་ཉི་མ་ལྷོག་སྟ་རུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག ཏོར་ཆུ་དབུ་བའི་བཅུ་བུག་ནས་འཛིན་ཏེ། མདོ་ཉི་མའི་སྐྱིང་པོ་ལས། སྐྱིན་བུག་གི་ཆུ་བ་ལ་སྟོན་ཆུར་བཤད་པ་དེ། བྱང་སྤོང་རྫ་བོང་གི་ལུགས་དང་བསྡུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དུས་ལས་ཉི་མ་ལྷོག་པ་ཆུ་བ་གཅིག་གིས་སྟ་བར་སོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། གཉི་ག་མི་འཐད་དེ། ཏོར་ཆུ་བཅུ་བའི་བཅོ་ལྔ་ལ། ཐུག་གི་བར་ཀྱི་ཆུ་བ་དེ་དབུགན་ཀྱི་དུས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་གཉིས་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གྲང་བའི་དུས་སུ་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་པ་བྱང་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དབུགན་སྟོད་ཀྱི་ཆུ་བ་གཉིས་དང་དབུགན་སྨད་ཀྱི་ཆུ་བ་གཉིས་ཤེ། དབུགན་ཀྱི་དུས་སུ་གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ། གྲང་བར་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཚ་བའི་དུས་ཡིན་པར་མངོན་

སུམ་གྱིས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤོར་ཟ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་ཐུག་གི་བར་གྱི་ཟླ་བ་དེ་དབྱིད་དུས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་གཉིས་ཀ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚ་བའི་དུས་སུ་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དབྱིད་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སོས་ཀའི་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་དབྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ། ཚ་བའི་དུས་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཐང་བའི་དུས་སུ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགུན་གྱི་དགུན་ནི་རང་གི་དགུན་སྨད་དུས་ཀྱི་ཚེ་ན་ནི་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ་འོང་ན། འགས་པའི་བསེར་མ་ལྟང་། ཞེས་དང་། ཟླ་ཚེགས་ལས། ཐང་པའི་དུས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགུན་སྐྱང་དང་དབྱིད་ར་བའོ།། ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། ཤོར་ཟ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅུ་བྱུག་ལོ་འགོར་འཐད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། ཉ་ཚེས་དབྱུག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟོན་ཟླ་ཆུང་དེ་ཡིན་ཏེ། མར་དོ་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་ཏེ། འོན་སྟོན་ཐ་མའི་མར་དོའི་བཅུ་བྱུག་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་རིགས་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་ནས་དགུན་གྱི་འགོ་འཛིན་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག ཤངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དགུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཤོར་ཟ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅུ་བྱུག་

ཀཱད་བ་དང་མཉམ་དུ་སྟོན་གྱི་དུས་རྩོགས་བར་ཐལ། སྟོན་ཐ་མའི་ཚེས་བཅུ་བྱུག་ནས་ལོ་དང་དགུན་གྱི་དུས་གཉིས་ཀ་ཀཱད་བ་གང་ཞེག སྟོན་ཐ་དང་དགུན་དང་ལོ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཇོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་བཅུ་བྱུག་ནས་དགུ་པའི་བཅོ་ལྔའི་བར་དེ་སྟོན་ཐ་ཆུང་དབྱུག་པ་ཟླ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་ཐ་དང་དབྱུག་པ་ཟླ་བ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཇོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་བཅུ་བྱུག་ནས་ལོ་དང་དུས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སོ། གཞན་ཡང་། ཇོར་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅུ་བྱུག་ནས་དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་འཚོལ་རིགས་པ་དང་། ལྟ་བའི་ཚེས་བཅུ་བྱུག་ལ་དབྱར་སྟ་མ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དགུ་པའི་བཅུ་བྱུག་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བརྒྱད་པའི་བཅོ་ལྔ་ལ་དུས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱེད་རིགས་པ་དང་། དེ་ལ་ལྷ་བཙས་ཀྱི་དུས་ཆེན་འབྱུང་བ་དང་། དགུ་པའི་གནམ་སྟོང་ལ་རས་ཆེན་སྤྲེད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་སོང་། མ་ཁྲབ་ན། ཁྱེད་རྣམས་ལ་དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་བྱུག་གི་བར་དུ་འཚང་བར་སྟོན་པས་ལྷོག་ཏུ་གནང་བ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་ཇོར་ཟླ་བྱུག་པའི་བཅུ་བྱུག་ལ་དབྱར་སྟ་མ་ཁས་བླངས། དགུ་པའི་བཅོ་ལྔ་ལ་དུས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱས། དེའི་ཉེར་གཉིས་ལ་ལྷ་

བབས་ཀྱི་དུས་ཆེན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར། རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱད་པ་དང་འདུལ་བ་ལུང་གཉིས་ཀར། དེ་སྐེ་ཞག་བདུན་ནས་བྱོང་ཁྲེར་སྣང་སྤྲུན་གྱི་འདབས། ཞ་མ་ཎ་རིའི་གནས་སུ་ཤིང་ཤུ་དུམ་ཁ་རའི་ཐྲིང་དུ་འབྱོན་ནོ། །ཞེས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་ནས་འཕགས་པ་མོ་འུ་འགལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ་ལ་བཀའ་བསྩལ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཏོར་ཚུར་དུག་པའི་བཅུ་དུག་ལ་དབྱར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ནཱ། དགུ་པའི་བཅོ་ལྔ་དབྱར་ཕྱི་ཚའི་དུས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་ལུང་ལས། ཤིང་རྟམས་ཀྱི་ལོ་མ་སྐྱེ་བོར་གྱུར་ཀྱང་དྲང་དགེ་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་འབྱུང་བའི་སྐབས་མེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སྤྱིར་གསུང་རབ་ལས་ལོ་དང་དུས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣང་ཚོགས་གསུངས་ཏེ། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ལས། དབྱར་འབྱེད་ནག་པོས་ཟླ་བ་དང་པོ་འཛིན་པར་གསུངས། གསེར་འོད་ལས། དབྱར་ནས་འཛིན་པར་གསུངས། ས་ཐར་གྱི་མདོ་ལས་སོས་ཀ་ནས་འཛིན་པར་གསུངས། རྒྱ་ནག་རྩིས་པ་རྣམས་དབྱིད་ཚེ་ར་བ་སྐྱག་རྒྱལ་གྱི་ཚེ་བ་ནས་འཛིན་པར་འཛམ་དཔལ་གྱིས་དངོས་སུ་གསུངས། ཏོར་ཁྲེམས་ལུགས་པ། མཆུའི་ཚེ་བའི་ཡར་ངེའི་ཚེས་གཅིག་ནས་འཛིན། འཇིག་

རྟེན་སོ་ནམ་པ་རྣམས་རྒྱལ་བློའི་ཚེས་གཅིག་ནས་འཛིན་ནོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཡར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ལ་ལྷ་འཚམ་གནམ་སྟོང་ལ་འདུ་གུ་ཉ་ལ་སྨིན་དྲུག་འབབ་ཞེག་བའི་ཟླ་བ་དེ་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་མིག་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་ཟླ་བ་དེའི་མཚན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ལ་རྫོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ལོ་སྦ་མ་རྫོགས། སྟོན་གྱི་དུས་རྫོགས། སྨིན་དྲུག་གི་ཟླ་བ་དོ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་ཉི་མའི་སྟིང་པོ་ལས། བདག་གིས་ཆུ་སྐད་སྨིན་དྲུག་བརྗོད། །ཟླ་བ་ཉ་ཚེ་ཟླ་རངས་འགྱུར། །སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཞེས་བྱ་བ། །འདི་ནི་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་ཤུགས་ལ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཚེས་བཅུ་དྲུག་གི་སྐུ་རེངས་ཤར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལོ་ཕྱི་མའི་འགོ་འཛིན། དགུན་གྱི་འགོ་འཛིན། ས་གཟུ་ཟླ་བའི་འགོ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དུས་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་དགུན་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དགུན་ནོ།། ཞེས་གསུངས། དགུན་གྱི་དང་པོ་ཡང་འགོའི་ཟླ་བ་ནས་ཡིན་ཏེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མགོ་ནི་ཡི་དྭགས་འགོ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་དུས་ཀྱི་དང་པོར་བརྗོད།། ཅེས་དང་། མདོ་སྡེ་ཉི་མའི་སྟིང་པོ་ལས། དགུན་ཟླ་ལ་མཆུ་ན་ཟླ་བ་རབ་རྫོགས་བྱེད།། ཅེས་སོགས་གསུངས། བཞེ་པ་དེ་

ལ་བརྟེན་ནས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དང་ཤོལ་དོར་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ཞག་མི་ཐུབ་དོར་བའི་ཚུལ། གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་ངོས་བརྒྱད་བ། ཟླ་ཤོལ་འདོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚེས་ཞག་གིས་ཉིན་ཞག་དོད་མ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་ཞག་མི་ཐུབ་འབྱུང་སྟེ། །ཚེས་ཞག་དྲུག་ཅུ་སོང་བ་ན། ཉིན་ཞག་ང་དགུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཉིན་ཞག་ལས་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱིས་ཚེས་ཞག་སྐྱར་བར་འདའ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཚེས་ཞག་ནི་ཟླ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཚ་ལ་སྐྱམ་ཅུང་བྱས་པའི་ཚ་གཅིག་གོ །ཉིན་ཞག་ནི་ནང་ནམ་ལངས་ནས་སང་ནམ་ལང་གི་བར་རོ། །ཁྱིམ་ཞག་ནི། ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་པོ་རེར་ཉི་མ་རྗེ་ཙམ་གནས་ཀྱི་ཚ་ལ་སྐྱམ་ཅུང་བྱས་པའི་ཚ་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞག་མི་ཐུབ་པ་འདོར་ཚུལ་ནི། མཇོད་འཕེལ་ལས། དགུན་དང་དབྱིད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །ཟླ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་ཤིང་། །ཟླ་བ་བྱེད་ནི་ལུས་པ་ནི། །མཁས་པས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དོར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོར་བ་ཡིན་ནོ།། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཞག་མི་ཐུབ་དེ་ལ། གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་རེ་རེ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཙོ་གཅིག་ལ་བཅུ་བཞི་པ་དྲུག་འབྱུང་སྟེ། མེ་ཏོག་ཐེང་རྒྱུད་ལས། ཁ་བ་སོ་གཉིས་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །ཟླ་བ་གཉིས་དང་བཞི་ཡི་ནི། །མ་ངོ་ལ་ནི་བཅུ་བཞི་བའི། །གསོ་སྦྱོང་སྟོམ་བཙོན་དག་གིས་

བྱས། །ས་གཏད་ནི་ཆུ་སྟོད་བར། །དེ་བཞིན་ཁྱམས་སྣད་སྐྱིན་དྲུག་དང་། །རྒྱལ་དང་དགོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིག དྲུག་པོའི་མར་ངོའི་བཙུ་བཞིར་བརྩེད། །ཅེས་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་ལོ་ཏྲོས་པ་ལས། རྒྱལ་དང་དགོ་དང་ས་གཏད་། །ཆུ་སྟོད་ཁྱམ་སྣད་སྐྱིན་དྲུག་བཅས། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས། །ཟླ་ཕེད་གསོ་སྦྱོང་བཙུ་བཞི་པའོ། །ཞེས་དང་། དགེ་སློང་གི་ལོ་ཏྲོ་བར། གསོ་སྦྱོང་དུ་ཡོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྐྱེ། དགུན་ཟླ་འབྲེང་པོ་དང་། དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་དང་ཐ་ཆུང་དང་། དབྱར་ཟླ་འབྲེང་པོ་དང་། སྟོན་ཟླ་ར་བ་དང་ཐ་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ནི་བཙུ་བཞི་པའོ། །ལྷག་མ་ནི་བཅོ་ལྔ་པའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་རྩ་བར། དུས་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཐྱེད་ལུས་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས། དུས་ཚོགས་ལ་དྲུག་ཏུ་བྱས་པས། དུས་ཚོགས་རེ་ལ་ཟླ་བ་ཐྱེད་པ་བཞི་བཞི་བྱས་པའི་ཟླ་བ་ཐྱེད་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ། བཞི་པ་སྟང་དུ་ལྷས་པའི་ཟླ་བ་ཐྱེད་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་བཙུ་བཞི་པ་རེ་རེ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་བསྟུན་ན་ཏོང་ཟླ་དང་པོ། གསུམ་པ། ལྔ་པ། བདུན་པ། དགུ་པ། བཙུ་གཅིག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉི་ལྷ་དགུའི་གསོ་སྦྱོང་བཙུ་བཞི་པ་རེ་རེ་བྱའོ། །གཞི་གསུམ་ཚོ་གར། ཏོང་ཟླ་བཙུ་པ་གཉིས་བྱང་བ་ལྟ་བུ། ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཤོལ་ཟླ་བྱང་པའི་ཚེ་རང་གི་སྡེ་ངལ་གྱི་བཙུ་བཞི་པ་བྱས་པའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་

བགྲང་བའི་ཉིན་ཞག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་བའི་དུས་སུ་བཅུ་བཞི་པ་བྱེད་ལ། ཧོར་ཟླ་དང་ཨོ་གཉིས་ལྡུ་མི་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཤོལ་ཟླ་བྱུང་བའི་ཚེ་རང་གི་སྤུ་རོལ་གྱི་བཅུ་བཞི་པ་བྱས་པའི་སྐྱེ་ཉིན་ནས་བགྲངས་པའི་ཉིན་ཞག་ཉེར་དགུ་པའི་དུས་སུ་བཅུ་བཞི་པ་བྱེད་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པས། ཤོལ་ཟླའི་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་ལུགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ཞེས་པ་ཉིན་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཚེས་ཞག་ལ་སྟོས་པའི་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཉིན་ཏེ། བཅུ་བཞི་པ་བྱ་བའི་ཉིན་ཞག་དེ་ཚེས་ཞག་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཉིན། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་བྱ་བའི་ཉིན་མོ་དེ་ཉིད་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཉིན། ཞེས་དང་། བམ་ལྔད། ཚེས་བྱངས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་སྟོས་ན་ནི་ཐམས་ཅད་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱེ་ཉིན་གསུམ་པ་ནི། སྤྱིང་གཞི་ལས། ལོ་ལྔ་ལྔ་ནི་ཚེས་ཞག་བྱུག་བྱུག་ལྷག་པ་ལས་བྱུག་ལྔ་སུམ་ཅུ་སྟེ། ལོ་བྱུག་ལ་བབ་པ་ན་ཤོལ་ཟླ་གཅིག་འདོན་པར་གསུངས་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་དང་མ་མཐུན་པར་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཕྱ་བ་ལ་བཏེན་ནས། དེང་སྐྱིན་ཆད་ཟླ་ཤོལ་འདོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། མེ་ཏོག་སྡེང་རྒྱལ་ལས། ལོ་དང་ཟླ་བ་ཟླ་ཤོལ་དག རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡིས་ཀྱང་ནི་

བསྟགས།། བཀའ་བཅོན་གྲགས་ལྷན་ཤེས་རབ་ཅན། ।དབུང་ལྷན་དེ་
ཡི་རྗེས་འབྲང་བྱ། ।ཞེས་གསུངས། རང་ལུགས་ནི་བླ་ས་སུམ་ཆུ་རྩ་
ཐེབ་དང་གསུམ་གསུམ་ནས་ཚོལ་བླངས་འབྱུང་སྟེ། ལོ་རེ་རེ་ལ་རྒྱས་
སྐབ་ལ། ཚེས་ཞག་དྲུག་དྲུག་རྒྱས་བཀའ་བ་ལ་ཚེས་ཞག་ལྔ་ལྔ་སྟེ།
བཅུ་གཅིག་རེ་ལྷག་པའི་ཐེངས། གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྒྱན་ནས་འདུལ་
བའི་ལུགས་ཀྱིས། གཞི་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལས་ཚེས་བར་བྱའོ། ।གསུམ་པ་གཞུང་འདིའི་སྐབས་
དོན་དང་སྦྱར་ཏེ་མདོར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མའི་སྟོག་
དུས་བཤད་པ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག ཇོར་ཟླ་
བརྒྱད་པའི་བཅུ་དྲུག་གི་ཉིན་ནས་བཟུང་སྟེ། དབྱར་ཟླ་གཉིས་པ་ལ་
དབྱར་ཉི་དང་། དགུན་ཟླ་བཞི་པ་ལ་དགུན་ཉི་སྟོག་ཅེས་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། བརྒྱད་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་ཐོ་འགོ་འདེན་པ་མི་འཐད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་གང་ལས་བྱུང་
བའི་ཟླ་བ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ། དབྱར་ཟླ་གཉིས་པ་ལ་དབྱར་ཉི་དང་།
དགུན་ཟླ་བཞི་པ་ལ་དགུན་ཉི་སྟོག་ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད། སྟོན་ཉིན་
མཚན་མཉམ་པའི་ཟླ་པ་ཐོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག
སྟེན་དྲུག་གི་ཉ་བའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་ཐོ་འགོ་བཟུང་བའི་དབྱར་
ཟླ་གཉིས་པ་ལ་དབྱར་ཉི་དང་། དགུན་ཟླ་བཞི་པ་ལ་དགུན་ཉི་སྟོག་

གསུང་པ་མི་འཐད་དེ། དེའིའི་ཟླ་བ་ལ་དགུན་ཉི་མ་ལྟོག་པ་དང་། ཁྲུམས་གྱི་ཟླ་བ་ལ་དབྱར་ཉི་མ་ལྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དབྱར་ཟླ་གཉིས་པ་ཚུ་སྐྱོད་ཟླ་བའི་མར་ངོ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་ཐ་མ་ཡར་ངའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་མཚན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་ལ་དེའི་ཉིན་དབྱར་ཉི་ལྟོག་ནས་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་རིང་དུ་འགྱུར་ཞེད། ཉིན་མོ་ཐུང་དུ་འགྱུར། དགུན་ཟླ་བཞི་པ་རྒྱལ་གྱི་ཟླ་བའི་མར་ངོ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་ཐ་མ་ཡར་ངའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། མཚན་མོ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ། དེའི་ཉིན་དགུན་ཉི་ལྟོག་ནས་ཚེས་དགུ་ནས་ཉིན་མོ་རིང་དུ་འགྱུར་ཞེད། མཚན་མོ་ཐུང་དུ་འགྱུར་རོ།། དབྱག་བའི་ཉ་ནས་སྐིན་དུག་ཉའི་བར་སྟོན་ཐར་འཛོག དབྱག་པ་ཟླ་བའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་རིགས་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་མའི་སྟིང་པོ་ལས། བདག་གིས་རྒྱུ་སྐར་སྐིན་དུག་བརྒྱད། ། ཅེས་སོགས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚུ་སྐྱོད་ཟླ་བ་ཡིན་ན་དབྱར་ཟླ་བ་གཉིས་པ་མ་ཡིན་དགོས། རྒྱལ་ཟླ་བ་ཡིན་ན་དགུན་ཟླ་བཞི་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཚུ་སྐྱོད་ཟླ་བའི་ཚེས་གཅིག་ལ་དབྱར་སྤྱ་མ་དང་། ཐོ་བཞིན་ཟླ་བའི་ཚེས་གཅིག་ལ་དབྱར་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དབྱག་པ་ཟླ་བའི་

ཚེས་གཅིག་ལ་ལོ་འགོ་འཛིན་རིགས་བའི་ཐྱེད། འདོད་ན། མེ་ཏོག་སྤེང་བརྒྱད་དང་འགལ་ལོ།། གཞན་ཡང་། ཇོར་བུ་བཙུ་གཉིས་པ་ལ་དགུན་ཉི་དང་བྲག་པ་ལ་དབྱར་ཉི་ལྷོག་པར་ཐལ། ཇོར་བུ་དགུ་པ་དང་ཐ་སྙད་བུ་བདོན་གཅིག ངེའི་ཚེས་གཅིག་ལ་ལོ་འགོ་བཟུང་བའི་དགུན་བུ་བཞི་བ་ལ་དགུན་ཉི་ལྷོག བྲག་པ་དང་ཆུ་སྟོད་བུ་བདོན་གཅིག་པས་དེའི་ཡར་ངོ་ལ་དབྱར་ཉི་ལྷོག་པའི་ཐྱེད། རྒྱས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་གཙོད་པའི་ཐྱེད། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། གཞུང་འདིས་དུས་ཚོགས་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། སྨིན་བྱག་ཉ་ནས་བཟུང་སྟེ་བུ་བཞི་དགུན་གྱི་དུས། དགོའི་ཉ་ནས་བཟུང་སྟེ། བུ་བཞི་དབྱིད་ཀྱི་དུས། ཆུ་སྟོད་ཉ་ནས་བཟུང་སྟེ་བུ་བཞི་དབྱར་གྱི་དུས་ཡིན་པའི་ཐྱེད། དེས་ན་འདི་ནས་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་དང་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མ་ལྷོག་དུས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱར་གྱི་བུ་བ་གཉིས་པ་ཁྲུམས་ཀྱི་བུ་བའི་མར་དོ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་ཐ་མ་ཡར་ངེའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་འབྱུང་། དེའི་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་རིང་དུ་འཕྱེ་ཞིང་། ཉིན་མོ་དེ་ལས་ལྷོག་པར་ཐུང་དུ་འགྱུར། དགུན་ཆམས་ཀྱི་བུ་བ་བཞི་པ་དང་བུ་བའི་མར་ངོ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་ཡར་ངེའི་ཚེས་

བརྒྱད་ལ་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་འབྱུང་། དེའི་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་ཐུང་ངུ་འགྱུར་ཞིང་། ཉིན་མོ་དེ་ལས་ལྷོག་པ་རིང་ངུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་དང་། ཞག་བཞི་ཚུན་ལ་དགུན་ཉི་ལྷོག དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་ནས་དེ་ཚུན་ཚད་ལ་དབྱར་ཉི་ལྷོག་པའི་ཕྱིར། དབྱར་ཉི་ལྷོག་ནས་ཟླ་བ་དྲུག་དང་། ཞག་བཅུ་གཅིག་ཚུན་ལ་དགུན་ཉི་ལྷོག་པའི་ཕྱིར། བ་ནི་རྒྱ་སྐད་སྟོང་སྐྱར་ཡང་ཉི་མ་བརྒྱད་གསུམ་རྩེ་ལ་ལྷོག ས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་བརྡའ་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་གོ །དེ་ཡང་ཁྱབ་པ་མི་འཛིན་ཏེ། ཞག་མི་ཐུབ་རྩེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད།། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། ཉིན་མཚན་རིང་ངུ་འགྱུར་བའི་དུས་ཡོད་དེ། དབྱར་ཟླ་བ་གཉིས་པ་སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་འབྱུང་། དགུན་ཟླ་བ་བཞི་པ་ལ། དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྗེ་ཙོམ་གྱིས་ཉིན་མཚན་རིང་ངུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་གཅིག་གོ །ཞེས་སོ། །དགོངས་ནི། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཐང་གཅིག་རེས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཐང་གཅིག་གི་ཚད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་དགུ་བརྒྱར་དགོས་པའི་ཚ་གཅིག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱི་མ་ལྷོ་བྱང་ངུ་བགྲོས་པ་ནི་རིང་ཐུང་ཉིན་ཞག་རྒྱས་ཤིང་ཉིན་ཞག་ཉུང་བ་འདིའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཉི་མ་ལྷོ་བྱང་འཁོ་

ཚེའོ། །ཞེས་ཏེ། ཁ་ཅིག འཛམ་གླིང་གི་ལྷོ་ཆུང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱ་མི་སྣ་ཁྱད་དང་ཁང་པ་གྲྭ་བཞི་པའི་ནང་གི་ཉི་མ་ལ་རིང་ཐུང་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རི་རབ་ཀྱི་རྒྱང་གྲིས་སྐྱིབ་པ་ཡིན་རྟམས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉི་མ་ཐུང་བའི་ཚེ་ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་འཆར་བར་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྩ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས། འཆར་བ་དང་ནི་ནུབ་པ་དག འཁོར་ལོ་མཚོན་ཆ་བཞིན་དུ་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པས། མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོ་འཕངས་པ་བཞིན་དུ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོར་ཞིང་འགྲོ་བའི་དཔེ་སྟོན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ལྷོ་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པའི་དཔག་ཚད་ཟེ་དང་བྲག་དང་གཅིག་གི་བར་ཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚ་གཅིག་གི་གླིང་ནས་ཡོལ་ནས་ཟེ་ཆུ་མཚོའི་སྐེད་ནས་རྒྱུ་བས་འོད་དངོས་རྒྱུ་མཚོ་ལ་ཞོག དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དགུན་ལུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཚུ་དོ། འཕྱལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་ཤུགས་དག་པས་ཉིན་མོ་ཐུང་བ་ཡིན། བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ་དཔག་ཚད་ཟེད་བྲག་དང་གཅིག་གི་བར་ཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚ་གཅིག་གི་ས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཡོལ་ནས་གླིང་གི་སྐེད་ནས་རྒྱུ་བས་འོད་དངོས་གླིང་ལ་ཞོག དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གླིང་ཚད་པ་ཚ་ཞིང་ལུ་མའི་ཆུ་ལ་སོགས་པ་གྲང་།

འཕུལ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ལྟགས་ཞན་པས་ཉིན་མོ་རིང་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། རང་ལན་ནི། སེམས་ཅན་སྨྱོ་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉི་མའི་འགྲོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་འདི་ན་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་རྣམས་རིང་ཐུང་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འོ་ན་ཆུ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཛེལ་འགྲིབ་ཏུ་སྣང་བའི་ཆུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ཉི་མ་དང་ནི་ཉ་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཏེ། ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཆུ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཉ་བ་ལས་ཆུ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རང་གི་གྲིབ་མས་བསྒྲིབས་ཏེ། མི་དྲངས་པར་སྣང་། དེ་དང་རིང་བ་ལས་དྲངས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེས་སྒྲིབ་མེ་དང་ཉ་བ་བཞིན་ནོ། །སྒོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ནི། ཆུ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་དེ་སྣང་བ་ན་ཉ་གང་བ། བཅུ་ཡིས་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་དེ་སྣང་བ་ན་གནམ་གང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚེ་ན་ཆུ་འོག་ཏུ་རླུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཞན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རེ་རབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆུལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་གནས་བསྟན་པ་ནི། འདི་ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཤད། རེ་རབ་ལ་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ལ་བ་རིམ་བཞི་ཡོད། བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་བར་ཐག་དབག་ཚད་སྟོང་ཐུག་བཅུ་རེ་ཡོད་པར་མཉམ། ཆུ་ཐྱོན་མས་རིམ་བཞིན་དུ་རི་རབ་

ལས་ཕྱིར་དུསག་ཚད་སྟོང་ཐག་བཅུ་དྲུག བརྒྱད། བཞི། གཉིས་ཀྱིས་འཕགས། དེ་བཞི་ལ་མས་རིམ་བཞིན། གནོད་སྐྱེན་ལག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གཞོང་ཁ་བཅུ་བདུད་རྩིས་བཀང་བ་ཐོགས་པ་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་ཐོགས་པ་དང་། རྒྱན་ཆང་གིས་རྟག་ཏུ་སྐོལ་བའི་རྟག་སྐོལ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་གནས་ཤིང་གསེང་རི་བདུན་ལ་ཡང་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་གནས་སོ། །དེ་ཡང་བང་རིམ་སྟེང་མའི་ཤར་ཕྱོགས་ན་རྒྱལ་ཆེན་ཡུལ་འཁོར་སྐྱང་གི་ཞོ་བྱང་ཡུལ་འཁོར་སྐྱང་། ལྷོ་ན་འཕགས་སྐྱེས་ཞིའི་ཞོ་བྱང་འཕགས་སྐྱེས་ཞོ། ནུབ་ན་མིག་མི་བཟང་གི་ཞོ་བྱང་སྐྲ་ཚོགས་གཟུགས། བྱང་ན་རྣམ་སྣས་ཀྱི་ཞོ་བྱང་ལྷང་ལོ་ཅན་ཡོད་དོ།། གཉིས་པ་སྐམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་སྟོན་པ་ནི། ལྷུན་ཞིའི་རྩེ་ན་སྐམ་ཅུ་གསུམ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ། །གཞུང་དོན་ནི། སྐམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཞེས་རྗེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ནོར་ལྷ་བརྒྱད། དཔག་ཞོ་བཅུ་གཅིག ཉེ་མ་བཅུ་གཉིས། ཐ་སྙད་ཀྱི་བུ་གཞན་ཟུ་གཉིས་ཏེ། གཅོ་ནོ་སྐམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་མམ། ཉེ་དབང་སོ་གཉིས་བརྒྱ་བྱིན་དང་སོ་གསུམ་ཡོད་པས་སམ། མེ་ཏོག་གི་ཚལ་ལ་སོགས་པ་འཇམ་བུ་ཐྲིང་པ་ལ་བསྒྲག་ཏུ་རུང་བའི་ལྷ་གནས་མི་འདྲ་བ་སོ་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་སྐད་བྱའོ། །དེང་སང་ལྷ་དབང་གི་མཚན་མི་མཇེས་ཞེས་བྱ་

བ་ཡིན་ཞེས་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཉེན་པས་གསུངས། །ཞོང་ལ་ལྷ་མིན་གྱི་གནས་བཤད་ན། ཆུ་མཚམས་མན་ཆད་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་བོང་གསེང་ན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཆུ་མཚམས་ནས་དཔག་ཚད་སྟུམ་ཁྲི་ན་འོད་ལྔན་གྱི་གོང་ཁྱེར་ན་ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་སྒྲ་གཅན་ཡོད། དེ་ནས་དཔག་ཚད་བཞི་སྟོང་ན་སྐེར་འཕྲེང་ཅན་གྱི་གོང་ན་ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་མགྱལ་འཕྲེང་ཡོད། དེ་ནས་དཔག་ཚད་བཞི་སྟོང་ན་བརྒྱན་པའི་གོང་ན་ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་རབ་གནས་ཡོད། དེ་ནས་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ན་དབང་ཆེན་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཟབ་པཌྨ་གསེར་ལྟན་ཞེས་བྱ་བའི་གོང་ན་ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་ཐགས་བཟང་རིས་ཡོད། ལྷ་གནས་རྣམས་གཞན་མཐོ་རིས་བཞིན་བཟང་ཡང་། ལྷ་མིན་རྣམས་གནས་དམའ་རིམ་བཞིན་བཟང་བ་ཡིན་ནོ། །གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་གོང་ཁྱེར་ལྷ་ན་སྤྲུག་གི་དོད་གོང་ཁྱེར་གསེར་ལྟན། ཁང་བཟང་རྣམས་རྒྱལ་གྱི་དོད་གདམས་པ་ཅན། འདུན་ས་ཆོས་བཟང་གི་དོད་ནོར་བཟང་། ཤེང་སྤྲོངས་འདུའི་དོད་ཅི་དུ་པ་ཉེ། ཞར་མོ་ནེག་གི་རྩོལ་ལེབ་གྱི་དོད་རྩེ་ལེ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ། ཚལ་བཞིའི་དོད་ཀུན་དགའ་རབ་དགའ་བ། དགའ་བ། ཀུན་དགའ་རིགས་གཞིའི་དོད་ཀུན་དགའ་ཅན་སོགས་བཞི། ཐྲང་ཆེན་རབ་བརྒྱན་གྱི་དོད་བཟང་པ་དཀར་པོ། ས་སྲུང་བྱའི་དོད་ཀེ་ས་གང་བརྩེགས་བྱ་བ་ཡོད། འོ་ན་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་

འཐབ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷ་རྣམས་ལྷ་མིན་གྱི་དུག་མ་འདོད་ཀ། ལྷ་མིན་རྣམས་ལྷའི་བདུད་རྩི་འདོད་ཅིང་། ལྷའི་དབལ་འབྱོར་ལ་ཐྲག་དོག་བས་ཟན་ཚོན་འཐབ། རྗེ་ལྷར་འཐབ་སྐམ་ན། ལྷ་མིན་རྣམས་རྗེ་རབ་ཀྱི་ཁང་གསེང་ནས་གསེར་དབུལ་མན་ཉེལ་བ། ཇི་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཚད་འགྱལ་བས་དམག་འོང་བར་ཤེས་ཏེ། དང་པོ་སྐུ་དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བ་རྣམས་དང་འཐབ། དེས་མ་ཐུབ་ན། ཆུ་མཚམས་ནས་ཡར་ཐོན་ཏེ། རྡུ་འགྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ནས་བང་རིམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་དང་འཐབ། དེའི་ཚེ་ལྷ་གནས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཆེད་དུ་སྤྲ་གཅན་འཛིན་གྱི་ལག་བས་ཉི་ཟླའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲིབ་པར་བྱེད། རྒྱལ་ཐམ་ཡོད་པ་ཡང་འདོད་ལྷ་འོག་མའི་བདེ་སྐྱིད་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་དགེ་སྦྱིག་ལ་རག་ལས་པས་ལྷ་རྣམས་གླིང་ཡང་ཡང་སྐུལ། འཛམ་བུ་གླིང་པ་དགེ་བ་སྤྱོད་པ་ཤས་ཆེ་ན་ལྷ་རྣམས་དང་གིས་རྒྱལ་ཞིང་བདེ། མི་དགེ་བ་སྤྱོད་པ་ཤས་ཆེ་ན་ལྷ་མིན་རྒྱལ་ལོ། །དེའི་ཚེ་རྣམ་སྲས་ཀྱིས་དེ་རབ་ལ་ངལ་གསོ་ཞིང་འཐབ། གནོད་སྦྱིན་ངལ་སོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ། རྩ་གསུམ་པ་ལ་ལྷོས་ཏེ། ལུས་ཆུང་བས་ལུས་ངན་པོ་འམ་འདི་ལྷ་བུས་ཀྱང་བདག་ལ་འཐབ་ནུས་པ་ཞེས་སྨས་པས་ལུས་ངན་པོར་གྱུར་ཏོ། གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་མ་ཐུབ་ན། རྒྱལ་ཆེན་

བཞེ་སྐམ་ཆུ་རུ་གསུམ་དུ་ཕྱིན་ཏེ། ཀོའུ་ཤེ་ཀ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཀབ་བསྐོས་ཏེ། ལྷ་རྣམས་རྩྭ་འགྲུར་གྱི་ཚལ་དུ་ཕྱིན་ནས་འཐབ་པར་མོས། སྒང་ཆེན་རབ་བརྟན་གྱིས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་བསམ་པ་ཤེས་ཏེ། མགོ་བོ་སྐམ་ཆུ་རུ་གསུམ་སྤྲུལ་ཏེ། གཡས་ན་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན། གཞན་རྣམས་ལ་ཉེ་དབང་རེ་རེ། རྒྱབ་ཏུ་ལྷ་རྣམས་ཞོན་ནས། ཐོང་ཁྲེར་ལྷ་ན་སྤྲུགས་ཐོན་ཏེ། རི་རབ་ཀྱི་ནུབ་ཀྱི་སྐྱང་དུ་འཐབ། ལྷ་མིན་རྣམས་ཀྱིས་རི་འཕེན་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྡོ་རྗེས་དུམ་བུར་བཅོམ། རོལ་མཚོར་ལྷུང་བས་སྲོག་ཆགས་མང་པོ་ཤི་བས་རྒྱ་མཚོ་དམར་པོར་འགྱེ། ལྷའི་མགོ་བོ་དང་སྐད་པ་ཆད་ན་འཆི། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་བཅད་ཀྱང་མི་འཆི་ཞིང་སྨར་ཡང་སྐྱེ། ལྷ་མིན་རྣམས་མི་བཞེན་དུ་གནད་དུ་པོག་ན་འཆིའོ། །ལྷ་ཐམ་ན་ཐོང་ཁྲེར་ལྷ་ན་སྤྲུག་ཏུ་བསྡུས་ནས་སྐོ་བཅད་དེ་སྡོད། ལྷ་མིན་ཐམ་ན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་སྐྱང་དུ་མཚོ་ཀུན་སྐང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཤེ་བ་དང་ཡན་ལག་ཆད་པ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་ཏེ། དམག་མ་སྟེབས་པའི་སྡེ་ངལ་དུ་སྐྱ་ངན་དབག་མེད་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཏ་ལའི་གཟུངས་ལས། དང་བའི་མཚོ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག བྱེ་དག་སོ་སོར་རང་གི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང། །རལ་གྲི་མངའ་ཆེན་གཞུ་དང་མདའ་རྣམས་

དང་། །གོ་གྲོན་བཞིན་དང་ཐོག་ལ་བཅས་སུ་མཐོང་། །གང་གི་གཟུགས་གང་གནས་གང་ཚགས་ཚད་གང་། །དེ་དང་དེ་དག་ད་ལྟར་ཚུལ་དུ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས། ལྷ་མིན་གྱི་མཚོན་ཆ་བཞི་ཞེས་ལ། རལ་གྲི མདུང་ཐུང་། འཕང་མདུང་། མདའ་གཞུའོ།། ལྷའི་དབུང་ཚོགས་བཞི་ཞེས་པ། རྟ་པ། གླང་པོ་ཆེ། ཤིང་རྟ། དབུང་བུ་ཆུང་ངོ།། གཉིས་པས་ལམ་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གནས་ནི། དེ་སྐྱེང་ལྷ་རྣམས་གཞལ་མེད་ཁང་། །ཞེས་གསུངས། ས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གནས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཐབ་བྲལ་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནས་ལྷ་མིན་དང་འཐབ་པ་དང་བྲལ་བས་འཐབ་བྲལ་ཞེས་བྱའོ། །དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་དན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཐོས་པ་མང་དང་ཚོས་འཛིན་དང་། །ཤེས་རབ་ལྟན་ཞིང་ཐབ་པ་འདོད། །ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་དགའ་བའི་མི། །དེ་རྣམས་དགའ་ལྡན་ཉེ་བར་འགྲོ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་དག་གི་སྟོས་པ་ནི། །འདོད་པ་སྤྱོད་པ་དྲུག་ཡིན་དེ། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གསུམ་གྱིས་བཤད། ལྷའི་བུ་བུ་མོ་སྐྱེ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། །བྱིས་པ་ལོ་ལྟ་ལོན་པ་ནས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞེས་བཤད། ལྷ་གནས་རྣམས་ཀྱི་བར་ཐག་གི་ཚད་སྟོན་པ་ནི། གནས་ནས་གནས་འགའ་རེ་སྟེད་པ།། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། བར་

ཐག་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཇམ་བུ་གླིང་ནས་སྨན་ཆུ་རྩ་གསུམ་གྱི་བར་ལ་ཅི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྨན་ཆུ་རྩ་གསུམ་ནས་འཐབ་བྱལ་གྱི་བར་ལ་ཡོད་པ་ནས། འཇམ་བུ་གླིང་ནས་འཐབ་བྱལ་གྱི་བར་ལ་རྡེ་ཙམ་ཡོད་པ་ལྟར་ཤིན་དུ་མཐོང་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མདོ་ལས། སྣོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རྗེ་ལྟ་བུ་སྣམ་ག། དེ་སྣོན་པ་ནི། གླིང་བཞི་པ་དང་ཉི་ཟླ་དང་།། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བག་དོག། སྣོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གླིང་བཞི་པ་སྣོང་ནས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྣོང་དང་ལྡན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་སྣོང་སྟེ་ཟུང་དེ་སྣོང་དང་བོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡིན། སྣོང་དང་བོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྣོང་ལ་སྣོང་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་འདོག དེ་སྣོང་ལ་སྣོང་གསུམ་གྱི་སྣོང་ཆེན་བོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་འདོག་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་སྟ་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་འཇིག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

བོངས་ཆོད་དང་ཚེ་ཚད།

གཉིས་པ་ཞོང་ལ་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ་ལ། ལུས་ཚད། ཚེ་ཚད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ལུས་ཚད་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྣོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཚད་སྣོན་པ་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚད། ཅེས་སོགས་ཤོང་པ་བཞིའི་དགོངས་ནི། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཚེ་ལོ་བརྒྱ་བའི་དུས་ཀྱི་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་ལུས་ལ་རང་ཉུང་བཞི་པ་དང་། ཐལ་ཆེར་ཕྱིད་དང་བཞི་པ་ཡོད། ལུས་འཕགས་པོའི་མིའི་ལུས་ལ་ཉུང་བརྒྱད། བ་ལང་སྤྱོད་པའི་མིའི་ལུས་ལ་བཅུ་དྲུག སྤུ་མི་སྣོན་པའི་མིའི་ལུས་ལ་སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷ་དྲུག་གི་ལུས་ཚད་སྣོན་པ་ནི། འདོད་དང་ལྡན་པའི་ལྷ་ཡི་ལུས། །ཞེས་སོགས་ཤོང་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་ནི། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་

ལ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཚ་ནས་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཚར་རེ་སྐྱེད་པས། གཞན་འཕྲལ་དབང་བྱེད་ལ་རྒྱང་གྲགས་ཐེབ་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཚད་སྟོན་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་དང་བོ་དཔག་ཚད་ཐེབ། ཅེས་སོགས་ཤང་བ་བཞིའི་དགའ་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཚངས་རིས་པ་ལ་དཔག་ཚད་ཐེབ། མདུན་ན་འདོན་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག །ཚངས་ཆེན་ལ་ཐེབ་དང་གཉིས། དེའི་ལྷག་ཚད་མེད་འོད་ཡན་ཆད་ལ་འོག་མ་འོག་མ་ལས་གོང་མ་གོང་མ་ཉིས་འགྱུར་སྐྱེད་ནས་སྤྲིན་མེད་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་དང་ཉེར་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་གསུམ་དོར་ནས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ། དེ་ཡན་ཆད་འོག་མ་ལས་གོང་མ་ཉིས་འགྱུར་དུ་བསྒྲུར་ནས་འོག་མིན་པ་ལ་དཔག་ཚད་ཁྲི་དུག་སྟོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ནི། སྐྱ་མི་སྣན་ན་ཚེ་སྟོང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཤང་བ་བཞིའི་དགའ་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་སྣན་པས་ཚེ་སྟོང་ཐུབ། བ་ལང་སྐྱོད་པས་ལྷ་བརྒྱ། ལུས་འཕགས་པོས་ཕྱེད་དང་སྐུམ་བརྒྱ། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་ཚེ་ཚེད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་ཏེ། སྟོན་ཚེ་ལོ་དཔག་མེད་ཐུབ་པའང་བྱུང་། མཐར་ལོ་བཅུ་ལ་རིང་མཐའ་བྱེད་པ་དགོས་པའང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷ་ཏུག་གི་ཚེ་སྟོན་པ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བཅུ་ལ། །ཞེས་སོགས་

ཤང་པ་ལྟའི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མི་འོ་ལྟ་བཅུ་ལ་ཉི་ཞག་གཅིག་དེ་སྲུམ་ཙུ་ལ་རླུ་བ་དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་འོང་བྱས་བའི་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་བས་འོ་ལྟ་བརྒྱ་ཐུབ། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་འོག་མ་ལས་གོང་མ་གོང་མ་འོ་ཉི་ཞག་རླུ་བ་ཆོ་ཚད་ཉིས་འགྱུར་དུ་འགྱུར་བས་རང་འོ་སྟོང་། ཉིས་སྟོང་། བཞི་སྟོང་། བརྒྱད་སྟོང་། ཁྲི་བྱུག་སྟོང་། གཞན་འཕྲལ་དབང་བྱེད་བས་ཐུབ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷ་གོང་མ་ལྟ་ལ་ཉི་མེད་ཀྱང་ཉི་ཞག་མཚན་གྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་དེ། མེ་ཏོག་ཁ་ཕྱེ་ཟུམ། བྱ་སྐད་འབྱེན་མི་འབྱེན། གཉིད་སངས་བྱོ་ལ་ཉིན་མཚན་དུ་འཛོག་བའི་ཕྱིར། ཞང་ལ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཚེ་ཚད་བཤད་ན། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་སྨྲ་གཅན་གྱིས་མི་འོ་ལྟ་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་བའི་རང་འོ་སྟོང་ཐུབ། མགུལ་འཕེང་དང་། བརྟན་བས་མི་འོ་བྱུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་བའི་རང་འོ་བྱུག་སྟོང་ཐུབ། མེ་ཏོག་འཕེང་གིས་མི་འོ་བདུན་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་བའི་རང་འོ་བདུན་སྟོང་ཐུབ་བར་དན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་གསུངས་སོ། །གཟུགས་ཁམས་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཚད་མེད་ཚེ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་དོན་ནི། དེ་ན་ཉིན་མཚན་མེད་ཀྱང་རང་ལུས་གཞལ་བའི་བསྐལ་པའི་གྲངས་ལས་ཚེ་ཚད་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། །གཟུགས་ཅན་

དང་པོ་བསྐལ་པ་ཟེད། །དེ་ཡི་གོང་མ་ཟེད་ཟེད་སྐྱེད། །འོད་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཆད། །ཚེ་ནི་ཉིས་འབུམ་ཉིས་འབུམ་སྐྱེད། །སྤྲིན་མེད་བསྐལ་པ་གསུམ་དོར་རོ། །ཞེས་བསྟུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་པའི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ནི། གཟུགས་མེད་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། དེ་བཞིག་དུ་ཡོད། གཟུགས་མེད་དང་པོ་བསྐལ་པ་ཉི་ཁྲི་སྟེ། གཉིས་པ་བཞི་ཁྲི། གསུམ་པ་དྲུག་ཁྲི། སྲིད་རྩེ་བས་བརྒྱད་ཁྲི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འོད་ཆུང་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་ཚེ་ཚད་ཀྱི་བསྐལ་པ་དེ་བསྐལ་ཆེན་ཞེས་བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐལ་པར་བཞག་པ་དེ་ཡིན། དེའི་འོག་མ་གཟུགས་ཅན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཚེ་ཚད་ཀྱི་བསྐལ་པ་དེ་བསྐལ་ཆེན་གྱི་ཕྱེད་ལ་བསྐལ་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བར་བསྐལ་བཞི་བཅུ་ལ་བསྐལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། འོད་ཆུང་ནས་བཟུང་བསྐལ་ཆེན་ཏེ། འདི་ཡི་འོག་མ་ཕྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་གོ་བདེ་བར་བརྩེས་ན། ཚངས་རིས་པའི་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ། མདུན་ན་འདོན་པའི་བཞི་བཅུ། ཚངས་ཆེན་པའི་དྲུག་ཅུ་ཞེས་གསུངས་པ་དྲུག་ཅུ་དང་ཉེ་བས་དྲུག་ཅུར་གསུངས་ཀྱི་བར་ཀྱི་བསྐལ་བ་དག་ལས་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་ཚགས་པའི་འོག་མ་སྐྱེས་ནས་སྟོང་འཇིག་པའི་གང་དུ་ཡི་འཛོས་པའི་ཕྱིར། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ནི། ཡང་སོས་

ལ་སོགས་རྟུག་རིམ་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཤད་བ་ཕྱེད་དང་རྟུག་གི་དགུ་དོན། ཡང་སོས་ལ་སོགས་བའི་དང་པོ་རྟུག་རིམ་བཞིན་དུ་འདོད་ལྟ་རྟུག་གི་ཚེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ་ལ་དེས་བསྒོད་པའི་འདོད་ལྟ་རྟུག་དང་ལོ་གྲངས་འབྲ་བར་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ཚེ་རངས་པོ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག །དེ་སྐབས་ཅུ་ལ་རྩ་བ། དེ་བཅུ་གཉིས་ལོར་བྱས་བའི་ཡང་སོས་བས་རང་ལོ་ལྟ་བརྒྱ་ཐུབ་པ་སོགས་ནས་རབ་ཏུ་ཚ་བས་བར་བསྐལ་ཕྱེད། མནར་མེད་པས་བར་བསྐལ་གཅིག་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དུད་འགྲོའི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ལ། དུད་འགྲོ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཤད་པ་ཕྱེ་དང་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དུད་འགྲོ་མཆོག་ཏུ་ཚེ་རིང་བས་བར་བསྐལ་གཅིག་ཐུབ། ཐུང་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་བའི་ཕྱིར། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ལ། །ཡི་དྭགས་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཤད་པ་ཕྱེ་དང་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མིའི་རྒྱ་བ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས། དེ་སྐབས་ཅུ་ལ་རྩ་བ། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་བའི་རང་ལོ་ལྟ་བརྒྱ་ཐུབ་བའི་ཕྱིར། བཤེས་སྤྱིང་ལས། ལྟ་སྟོང་དག་དང་ཁྲིར་ཡང་འཆི་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག བྱང་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚེ་ཚད་སྟོན་པ་ནི། ཉལ་སྦྲངས་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞེད། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་ངག་དོན། མ་གཏེའི་བྱེའི་ཉལ་ཁལ་

བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་བའི་ཏིལ་སྦྱངས་ཏིལ་གྱིས་བླུར་བུར་བཀང་བའི་ནང་ནས་མི་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ནས་ཏིལ་རེ་རེ་ཕྱུང་བས་ཏིལ་དེ་ཟད་པ་ན་ཆུ་བུར་ཅན་གྱི་ཚེ་ཚད་ཡིན། གྲང་དམྱལ་བདུན་ནི་སྤྱ་མ་སྤྱ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཏིལ་ཁལ་ཉི་ཤ་ཉུང་ཤས་བསྐྱུར་ཏེ། སྤར་བཞིན་ནོ། །དོ་ན་ཚེ་ཚད་དེ་དག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཟུབ་པར་དེས་སམ་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་སྣན་མ་གཏོགས་པ་ན་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ཡོད། སྐྱ་མི་སྣན་ན་མེད། སྐྱ་མི་སྣན་མ་གཏོགས་པར་འཆི།། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ཚད་དེ་དག་རྩོམ་གཞི་དང་རྩོམ་ཚུལ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྩོམ་གཞི་ནི། གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྫུལ་ཡིག་དང་། །སྐད་ཅིག་ཐུར་དབ་ཅེས་ཏེ། རྩོམ་གཞི་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྫུལ་ཐུར་དབ་ཚད། རྒྱང་གྲགས་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་གཞི། མིང་གི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡི་གེ ཨཱི་ཀ་དབ་བྷེད་བསྡུ་བཅོས་ཀྱི་རྩོམ་གཞི། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལོ་བསྐལ་པ་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བསགས་པ་ལས་དབག་ཚད་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུག གཉིས་པ་བསགས་པ་ལས་ཨཱི་ཀ་སོགས་འབྱུག གསུམ་པ་བསགས་པ་ལས་ལོ་སོགས་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། རྩོམ་ཚུལ་སྤྲོན་པ་ནི། རྫུལ་དང་ནི། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་ཕྱེད་དུག་ལས། དབག་ཚད་སོགས་རྩོམ་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྫུལ་ཐུར་དབ། རྫུལ་ཐུན། ལྷག་ས

རྟུལ། ཆུ་རྟུལ། དེ་བོང་གི་རྟུལ། ལུག་རྟུལ། གླང་རྟུལ། ཉེ་ཟེར་གྱི་རྟུལ། སྤྲོ་མ། ཤེགས་ནས། སོར་ཚིགས་རྣམས་སྦྱ་མ་སྦྱ་མ་བདུན་ལ་ཐུ་མ་རེ་རེར་རྩི། སོར་མོ་ཉེ་ཤུ་བཞི་ལ་ཐུན། །ཞེས་སོགས་ཤྀང་བ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། སོར་མོ་ཉེ་ཤུ་བཞི་ལ་ཐུན་གང་། ཐུན་བཞི་ལ་གཞུ་འདོམ་གང་།། གཞུ་འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་རྒྱང་གྲགས། རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གིང་ལས་འཕགས་པའི་གནས་ལ་དགོན་པར་འཛོག རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་དུ་བརྩི་བ་ཡིན་པའི་ཐྱིར། ཡོ་བསྐལ་པ་སོགས་རྩོམ་ཚུལ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉེ་ཤུ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཤྀང་པ་བདུན་གྱི་ངག་དོན་ནི། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉེ་ཤུ་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག །དེ་དྲུག་ཆུ་ལ་ཐང་གཅིག །ཐང་གཅིག་སྐམ་ཆུ་ལ་ཡུད་ཙམ། ཡུད་ཙམ་སྐམ་ཆུ་ལ་ཉེན་ཞག་གཅིག །དེ་སྐམ་ཆུ་ལ་རླུ་བ་ཞག་མི་ཐུབ་དོར་བ་དང་བཅས་བའི་རླུ་བ་བཙུ་གཉིས་ལ་འོར་རྩི་བ་ཡིན་པའི་ཐྱིར། འོ་ན་བསྐལ་པ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། བསྐལ་པ་རྣམ་པ་མང་བཤད་པ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསྐལ་པ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། འཇིག་པའི། ཞིག་ནས་འདུག་པའི། ཆགས་པའི། གནས་པའི། བསྐལ་ཆེན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཐྱིར། དང་པོ་བཞི་རེ་རེ་ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡོད། བསྐལ་ཆེན་ལ་བར་བསྐལ་བརྒྱ་ཆུ་ཡོད་དོ། །འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་སྟོན་པ་ནི། འཇིག་པའི་

བསྐལ་པ་དམྱལ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མནར་མེད་དུ་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེ་མེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་སྟོང་གི་བར་དེ་མེས་འཇིག་པའི་བསྐལ་པ། སྤྱ་མ་ནས་བཟུང་སྟེ། འོད་གསལ་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་སྟོང་གི་བར་དུ་ཚུམ་འཇིག་པ། དགེ་རྒྱས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་སྟོང་གི་བར་ལྷུང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚགས་པའི་བསྐལ་པ་སྟོན་པ་ནི། ཚགས་པ་དང་པོའི་ལྷུང་ནས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཏེ། །དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འོག་གཞི་ལྷུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཚགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། མནར་མེད་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་བར་ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་པའི་བསྐལ་པ་སྟོན་པ་ནི། བར་གྱི་བསྐལ་པ་དཔག་མེད་ནས།། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བརྒྱད་དེ། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཚེ་ལོ་དཔག་མེད་ཐུབ་པ་བརྒྱད་ཁྲིར་བྱེ་བ་ལས་ཚགས་པའི་གཞུག་རྫོགས། གནས་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་ཐུག་པའི་བར་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་ཡོད། དེ་ལ་དུས་ཀྱི་ཡ་ཐོག་རིང་མོ་ཟེར། དེ་ནས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཡར་སྐྱེ་བཅུའི་བར་དུ་མར་བྱེ་བ་ལ་རེ་རེ་ལ་བར་བསྐལ་རེ་རེར་བྱས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་བར་གྱི་ཁུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཟེར། དེ་ནས་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་

ཁྱིའི་བར་དུ་ཡར་འཛེལ་བ་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་ཡོད། དེ་ལ་མར་གྱི་མ་ཐོག་རིང་མོ་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་བར་བསྐལ་ཉི་ལ་གནས་པའི་བསྐལ་བར་བརྩེ་བའི་ཐྱེར། འོ་ན་ཐོག་མཐའི་རྒྱང་བ་དེ་དང་བར་གྱི་ཞུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི། ལོ་རྟེ་སྟོང་རེ་ལ་འཛེལ་འགྲིབ་བྱེད་མཉམ་ན་དགེ་སྦྱིག་སྤྱོད་པ་སོགས་ཆེ་ཆུང་གིས་ཡིན་ཞེང། སོ་སྐྱེས་པས་མ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཡིན་གསུངས་སོར་སྐྱེས་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཇེ་ཡིན་བརྟག ཞར་བྱུང་ལ་བསྐལ་ཆེན་གྱི་ཞར་བྱུང་དང། འཇིག་བསྐལ་གྱི་ཞར་བྱུང་དོ། །དང་པོ་ནི། བསྐལ་ཆེན་བྱངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ཞེས་སྨོན་པ་ལ། དེ་བྱངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས།། ཞེས་སོགས་ཤད་པ་ཐེག་དང་གཉིས་གསུངས། འོ་ན་སངས་རྒྱས་དེ་ཡར་འཛེལ་དང་མར་འགྲིབ་གང་ལ་འབྱུང་ཞེ་ན། དེ་སྨོན་པ་ལ། མར་ནི་འགྲིབ་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་ཐེག་དང་གཉིས་གསུངས། དང་རྒྱལ་དབྱངས་ཅན་ལ་འབྱུང་བའི་དུས་སྨོན་པ་ལ། དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཉིས་གཉིས་ཀ་ལ།། ཞེས་གསུངས། བས་ངུ་ལྟ་བུའི་དང་རྒྱལ་དབྱངས་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་སྨོན་པ་ལ། བས་ངུ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡིས་རྒྱུས། །ཞེས་གསུངས། འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་རྒྱལ་འབྱུང་བའི་དུས་སྨོན་པ་ནི། འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་

བ་འབྱུང་བ་ནི། །ཞེས་སོགས་གཉིས་གསུངས། འོ་ན་འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་རྒྱལ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། གསེར་དཏུལ་ཟངས་ལྷགས་འཁོར་ལོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་དེས་སྒྲིང་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། དེ་དག་སྒྲིང་གཅིག་སྒྲིང་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་བ་གཉིས་གསུངས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཉིད་དུ་འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་རྒྱལ་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་མི་འབྱུང་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། ལྷན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་རྒྱལ་བཞི་པོ་དེས་ཐ་རོལ་པོ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། ཐས་བསྟར་རང་འགྲོ་གཡུལ་བཤམས་དང་། །ཞེས་སོགས་གཉིས་གསུངས། ཐུབ་དབང་གི་མཚན་དང་འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་བའི་མཚན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ལ། ཐུབ་མཚན་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གཉིས་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་རྟོགས་སུ་ལ། འོ་ན་ཡ་ཐོག་རིང་མོའི་འཕྲིན་ཚུལ་རྗེ་ལྟ་བུ་སྣམ་ག། དེ་སྟོན་པ་ལ། སྔར་བྱུང་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་དྲུག་གི་སྐབས་སུ། སྤྲི་དོན་གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མིའི་གནས་ཚུལ། དེ་འཕྲིན་ཚུལ། མི་རིགས་བཞི་པོ་རྣམ་བྱུང་ཚུལ། འཕྲིན་པའི་མཐར་རྗེ་བྱུང་བྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་གཟུགས་ཁམས་པའི་

ལྷ་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། དེས་མེད་ཐུབ་པའི་དུས་སུ་མི་རིགས་བཞི་དང་ཉི་ཟླ་སོགས་མེད། དེ་མེད་པས་ཉིན་མཚན་གྱི་ཐ་སྙད་མེད་རང་འོད་ཀྱི་སྣང་བའི་བྱ་བ་བྱེད། ཞི་མེའི་མཚན་མ་མེད་པས་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་སྐྱ་མེད། དེ་མེད་པས་མངག་མི་མཐུན་པ་དང་མངལ་སྐྱེ་སོགས་མེད་པས་རྟུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན། ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་དགལ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་བཙུན་ཅིང་བཟང་། རྟུ་འཕྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་སའི་སྟེང་དུ་གནས་པའི་བཙུད་ཅས་པ་ཁ་དོག་དམར་སེར་སྐྱང་ཙི་མ་སྐོལ་བ་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་དེ། རོལ་བརྒམ་ཆགས་ཅན་གཅིག་གིས་མཇུག་མོས་བླངས་ཏེ་མྱངས་པས་རོ་ལ་ཆགས་ཤིང་སྤེད་པར་གྱུར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་བྱས་པས་སྤེད་པའི་དབང་གིས་ལུས་ཀྱི་རྟུ་འཕྲུལ་དང་འོད་ཟུག ལུས་ལ་ལྷི་བ་དང་མཐུང་བ་ཞུགས། མུན་པར་གྱུར་པ་ན་སེམས་ཅན་སྲིད་མཐུན་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཉི་ཟླ་བྱུང་བས་ཉིན་མཚན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱུང་ངོ། །དེ་ནས་སའི་བཙུད་མང་དུ་ཟས་པ་རྣམས་ལུས་དན། ཉུང་བར་ཟས་པ་རྣམས་ལུས་བཟང་བ་ན། བཟང་བས་དན་པ་ལ་བརྣས་ཤིང་ངམ་རྒྱལ་བྱས་པས་སའི་བཙུད་དེ་ཉུབ་པར་གྱུར་ཏེ། ཡང་སའི་ཞག་ཁ་དོག་ཀ་དའི་མེ་ཏོག་ལྟར་སེང་སྐྱང་ཙི་མ་སྐོལ་བ་ལྟ་བུ་ལ་

ཚགས་ཏེ་ཟོས་སོ། །ཡང་སྟང་བཞིན་བྱས་པས་དེ་ཡང་ཀུབ་པར་གྱུར་ཏོ།། དེ་ནས་མྱ་ངྷའི་ཚལ་ཁངོག་ཀ་ངམ་ཡུ་གའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཞོ་སྦྱང་རྩེ་མ་སྐོལ་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་སྟེ། སྟང་བཞིན་བྱས་པས་ཀུབ་པར་གྱུར། དེ་ནས་མ་རྟོས་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་སྨུ་ལུ་ཁངོག་དང་བྱེ་ཅོ་ཤུན་སྐམ་ཚོགས་པ་ཤུབ་མ་དང་ཡུན་པ་མེད་པ། སོར་བཞི་ཙམ་པ་ནང་བརྟས་པ་ན་ཀུབ་སྐྱེ། ཀུབ་བརྟས་པ་ན་ནང་སྐྱེ་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཁམ་ཟས་རགས་པ་ཡིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་པས་སྨིགས་མ་རྣམས་འཕོན་པས་ཞོ་མོའི་དབང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱུང་བར་གྱུར་ཏེ། ཇི་ནས་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྟང་བག་ཆགས་གོམས་པ་སད་པའི་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་ལོག་གཡེམ་བྱས་པས་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ཐོག་མ་ལོག་གཡེམ་གྱུར་པོ། །དེ་ལ་གཞན་དག་གིས་སེམས་ཅན་སྲུན་འབྱིན་པ་འདི་རེ་ཞེས་པ་རྫོ་གཏོར་བས་དེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁང་ཁྱིམ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏེ། །དེས་ན་ལོག་གཡེམ་ཐོག་མ་བྱེད་པའི་མི་དེ་དག་སློང་བཟང་བྱིན་དང་རྒྱུད་གཅིག་གོ །དེའི་ཚེ་འབྲས་སྨུ་ལུ་དེ་ནང་ཟད་པ་ནང་ལེན། ཀུབ་ཟད་པ་ཀུབ་ལེན་པ་ལ། མི་ལེ་ལོ་ཅན་ཞེག་གིས་སང་ཟ་བའི་སྨུ་ལུ་ཡང་དོ་ཀུབ་ཐུང་སྐ་གསོག་འཛོག་བྱས། དེ་ཐབས་ཟབ་བོ་སྨན་སྟེ། གཞན་དག་གིས་ཞག་བདུན་ལ་སོགས་པའི་སྨུ་ལུ་ཐྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཐུང་སྐ་བས་

བརྟས་པ་མངོན་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ནས་ས་ཡོགས་བགོས། བདག་གི་སྤུ་ལུ་ཟད་ནས་གཞན་གྱི་མ་སྦྱིན་པར་ལེན་པར་གྱུར་ཏེ་མ་བྱིན་ལེན་བྱང་ངོ། །དེ་ཡང་དགེ་སློང་ནོར་ཅན་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཚེ་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲོས་སུ་ཟློངས་པས། མི་རང་བཞིན་བཟང་བ། བློ་ཚད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་གཅིག་དོན་དུ་བསྐོས་ལ། དེས་ཉེས་པ་བྱེད་ན་ཚར་བཅད། ལེགས་པ་བྱེད་ན་རྗེས་སུ་བཟུང་སྐྱེ། དེ་ལ་རང་རང་གི་སྟོན་ཐོག་གི་དྲུག་ཆ་རེ་ཡོན་དུ་སྐབས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཞིང་དོན་བསྐོས། དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བརྗོད་པས་རྒྱལ་རིགས་ཐོག་མར་བྱུང་། དེ་ལྟ་བུའི་མང་པོས་བསྡུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཞེག་གོ །དེ་ནས་འགའ་ཞིག་ཁྱིམ་ལས་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས་ནགས་ཁྲོད་དུ། རྩ་བ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པས་འཚོ་བ་ན་བྲམ་ཟེ་ཞེས་པ་བྱུང་། དེ་ནས་རྒྱ་བ་སོགས་མ་སྦྱིན་ལེན་མི་བྱེད་པར་ཁྱིམ་དུ་གནས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་བཀུར་སྟི་བྱེད་པ་བྱུང་བས་རྗེ་བོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བར་བྱུང་། རྒྱ་བ་གསོད་པ་སོགས་སྤྱོད་པ་དན་པོ་བྱེད་པ་ལ་དམངས་མོ་ཞེས་བརྗོད་པས་དམངས་རིགས་བྱུང་། འདིའི་ཐད་བཀྲིས་ལྷུན་པོའི་མཛོད་འགྲེལ་དུ། དེ་ལ་མཚོན་སོགས་ཀྱིས་ཆད་པ་གཅོད་པ་པོ་བསྐོས་ནས་ཆད་པ་གཅོད་པ་པོ་ལ་གདོལ་པ་ཟེར་ཞེས་གདོལ་བའི་

རིགས་བྱང་ཞེས་གསལ་མཛོད་འགྲེལ་འདི་གཉིས་ཚིག་དོན་ཐལ་ཆེར་གཅིག་པས་འདི་ཚད་པ་ཤེ་ཡིན་བརྟག དེ་ནས་ཀུན་མ་ཚད་པས་གཅོད་པ་ན་བདག་གིས་མ་བཀུས་སོ་ཞེས་རྗེན་སྨོས་པས་དགག་གི་ཉེས་པ་བླུབ་པ། །བཞི་པ་ནི། དེ་ནས་མི་དགེ་བཅུ་ལྷག་པར་སྤྲོད་པས་ཚེ་རིམ་གྱིས་ཐུང་ཞིང་ཞིབ་འགྱུར་བར་འགྱུར། ལོངས་སྤྲོད་དཔལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱང་རེ་ཚུན་ཉུང་འགྱུར་ཏེ། མཐར་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ལ་ཐུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་སྐབས་སུ་བོངས་ཚོད་སྐོབས་ཟློ་ཏན་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲིབ་སྟེ། བུ་མོ་བླ་བ་ལྟ་ལེན་པ་ཁྱིམ་ལ་བཏང་། མཆིམས་མཚོད་ཏུ་བུ་མོ་ལོ་ལྟ་ལེན་པ་ཞེས་གསལ་གཞན་དུའང་དེ་བཞིན་འདུག་པས་འདི་ནོར་མིན་བརྟགས། མདང་སྐྱེས་ཀྱི་བྱེས་པས་མ་ལན་འདི་མར་ལེན་ཡིན་སྟམ་གོས་ཀྱི་མཚོག་ལ་བ། ཟས་ཀྱི་མཚོག་ཀོ་ཏ་པ། རྒྱན་གྱི་མཚོག་མཚོན་ཆ་འབའ་ཞིག་ལ་བྱེད། སྟེགས་མ་ལྟའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་བསྐལ་པ་འདི་ལ་དུས་བཞི་འགྱུར་སྟེ། བསྐལ་པ་དང་པོ་བ་རྣམས་དགེ་བཅུ་རྩོགས་པར་སྤྲོད་པས་རྩོགས་ལྟན་གྱི་དུས། དེ་ནས་ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་སྤོང་བའི་བར་ནི་གསུམ་ལྟན་གྱི་དུས། དེ་ནས་གསོད་ཀྱི་གཉིས་ཅམ་སྤོང་བའི་དུས་དེ་གཉིས་ལྟན་གྱི་དུས། དེ་ནས་མི་དགེ་བཅུ་ཆར་དང་བའི་དུས་རྩོད་ལྟན་གྱི་དུས་སོ། །འགྲིབ་པའི་མཐར་

ཡང་བསྐལ་པ་བར་མ་ཞེས་པ་གསུམ་འབྱུང་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། བསྐལ་པ་མཚོན་དང་ནད་དང་ནི།། ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཐར་གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་ན་མི་བཟོད་ཅིང་རྩོད་པར་བྱེད་བས་མཚོན་གྱི་བསྐལ་པ་ཞག་བདུན་འབྱུང་། དེའི་སྟོན་དུ་ཡམས་ཀྱི་ནད་གསོ་བར་མི་རུང་བས་ནད་ཀྱི་བསྐལ་བ་ཞག་བདུན་ཟླ་བ་བདུན་འབྱུང་། དེའི་སྟོན་དུ་ས་བོན་གབ་ཅོར་ནང་དུ་སྨྱེད་པས་གབ་ཅོར་བ། རུས་གོང་དཀར་པོ་བསྡུས་ཏེ་སྐོལ་ནས་ཐུང་བས་རུས་གོང་དཀར་པོ་བཟས་ཐུང་མས་འགྲེར་ཅིང་། ཐུང་མས་རྩིག་ཁྲུང་ནས་འབྱུས་ཤིང་ཆུ་ལ་སྐོལ་ཏེ་འཐུང་བས་ཐུང་མས་འཚོ་བ་སྟེ། སུ་གེའི་བསྐལ་པ་ཞག་བདུན་ཟླ་བ་བདུན་ལོ་བདུན་བྱུང་བས་བསྐལ་པ་ཚར་ཐེབ་པར་འགྱུར་བའི་ཐེབ་ཏེ། མངོན་པ་གོང་མ་ལས།། བསྐལ་པ་བར་མ་ནི་གསུམ་ཏེ། །སུ་གེའི་བསྐལ་པ་བར་མ་དང་། །ནད་ཀྱི་བསྐལ་པ་བར་མ་དང་། །མཚོན་གྱི་བསྐལ་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་འཇིག་བསྐལ་གྱི་ཞར་བྱུང་སྟོན་པ་ནི། སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་རླུང་ལ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་ལ། མེ་དང་ཆུ་དང་རླུང་དག་གིས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་གསུངས། འཇིག་པ་ན་ལུས་པ་གསུམ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་སོགས་གསུམ་པོ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་

གཉེས་ཀྱིས་བཤད། མེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད། ཆུས་གཉེས་པ་མན་ཆད། རླུང་གིས་གསུམ་པ་མན་ཆད་འཇིག་ཁའི་རྒྱུ་མཚན་སྣོན་པ་ནི། དེ་ཡི་སྐྱོན་དང་ཚོས་མཐུན་ཕྱིར།། ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་མི་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྣོན་པ་ལ། བཞི་པ་ནི་མེད་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྣོན་པ་ལ། མི་རྟག་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་། །ཞེས་སོགས་གཉེས་གསུངས། འཇིག་པའི་གོ་རིམས་སྣོན་པ་ལ། མེ་ཡོས་བདུན་ནོ་ཚུ་ཡིས་གཅིག །ཞེས་སོགས་བཞི་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་སློ་ཞིང་། མེ་འཇིག་ལྟ་བཅུ་ཙ་དྲུག ཆུ་འཇིག་བདུན། རླུང་འཇིག་གཅིག་སྟེ། བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུ་ཙ་བཞི་ཡིན་པས་དགེ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷའི་ཚེ་ཚད་བསྐལ་ཆེན་དྲུག་ཅུ་ཙ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གདགས་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འཕྲིག་གོ །གནས་གསུམ་པའི་དཀའ་གནས་གསལ་བར་བཤད་པའོ།།

གཉན་བཞེ་བ་ལས་སྟོན་པའི་གནས།

ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

གཉན་བཞེ་བ་ལས་བསྟན་པའི་གནས་བཤད་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ལས་དངོས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྤྱིར་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན། ཁྱད་པར་དུ་དག་གི་བདེ་སྤྲུག་སྟ་ཚོགས་པ་དེ་གང་གིས་བྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྟ་ཚོགས་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས། དགའ་དོན་ནི། དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། རང་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་དང་། མདོ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། འོ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གསུམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གྲངས། ཁྱད་པར་གྱི་

ཚོས་སོ།། དང་པོ་ནི། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཞེ་བའི་གཟུགས་ཅན་དུ་དམིགས་པ་དེ། ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱེ་བག་སྣུར་བས་བཞེད་དེ། དེས་ལས་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འཐོ་ཡིན་པར་དམིགས་པ། ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མངོ་སྤེ་བ་ཡན་ཆད་བཞེད་དེ། མངོ་སྤེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལས་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལས་སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་སོ། །དང་པོ་དང་ཡིད་ལས་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་ལས། ངག་གི་ལས་གཉིས། དེ་དེ་དེ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དགེ་བའི་ལས། མི་དགེ་བའི་ལས། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ལས། ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས། ཡང་བདེ་བ་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། སྡུག་བསྔལ་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། བཏང་སྙོམས་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་སོ། །ཡང་རྣམ་སྨིན་སྐྱོང་བར་མ་དེས་པའི་ལས། རྣམ་སྨིན་སྐྱོང་དེས་ཀྱི་ལས། ཡང་ཕྱི་མ་ལ་མཐོང་ཚོས་ལ་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། སྐྱེས་ནས་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། ཡང་ལས་ལ། ཡོན་ཏནི་ལས། སྐྱོན་

བྱེ་ལས། སྟེགས་མའི་ལས། ཡང་དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བའི་ལས། ནག་ལ་རྣམ་སྨིན་གནག་པའི་ལས། འཇེས་མའི་ལས། ངོ་བོ་མི་དག་ཅིང་དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་མི་འབྱུང་ཞིང་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས། འདི་ཟག་མེད་ལས་ལ་གོ ཡང་སྲིད་པའི་ལས་གསུམ། གཅོང་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ། དགེ་མི་དགེའི་ལས་བཅུ། ཡང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། རྗོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་མདོ་ལས་གསུངས། བཞི་པ་ལ། ལས་དེས་བའི་ཚུལ། ལས་འཕེལ་ཆེ་བ། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་སྲིད་པ། བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་འཕགས་གང་ཡིན་ཀྱང་། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཐ་ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པ་ན་བླུང་བསིལ་བ་ལངས་པ་ལ་བཏེན་ནས་ཆུང་ཟད་བདེ་བར་བྱུང་བ་ཙམ་ཡན་ཆད། དང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པ་ལས་བྱུང་མི་དགེ་བ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མེད་ལ། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཐ་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་ནའང་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་འབྱུང་གི །དགེ་བའི་ལས་ལ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མེད་དེ། རིན་ཆེན་ཐྲེང་བ་ལས། མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན། །དེ་བཞིན་དན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགེ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་

ཅད་དང་། །སྐྱེ་བ་ཀུན་དུ་བདེ་བ་དག ཅེས་གསུངས། གཉེན་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཆུང་ངུ་ལས་ཀྱང་། ཁོང་ཁྲོ་ལྟ་བུས་མ་བཅོམ་པ་ན་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་ལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཆུང་ངུ་ལས་ཀྱང་། གཉེན་པོས་མ་བཅོམ་ན་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཆེར་འབྱུང་སྟེ། ནང་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འཛེལ་འཕེབ་པྱིའི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚོམས་ལས། སྟེགས་པ་ཆུང་ངུ་བྱས་པས་ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་ཕལ་ཆེར་འཇིགས་ཆེན་དང་། །ཕུང་ཀོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །ཁོང་དུ་སོང་བའི་དུག་བཞིན་ནོ།། བསོད་ནམས་ཆུང་ངུ་བྱས་པས་ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་ཕལ་ཆེར་བདེ་ཆེན་འདེན། །དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །འབྱུང་རྣམས་ཕུན་ཚོགས་སྨིན་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཚོགས་གྲངས་མེད་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་བསག་མི་དགོས་ཀྱང་། ཆ་གཅིག་བསག་དགོས་ཏེ། བདེ་སྡུག་སྣོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མ་བསགས་པར་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་གཏན་མེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞེ་པ་ནི། དགེ་མི་དགེའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་རྣམ་སྨིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་བར་གདོན་མི་ཟ་སྟེ། ལུང་ལས། ལས་རྣམས་བསྒོལ་པ་བརྒྱ་ཡང་ཞེན། ། ཆུད་མི་ཟ་བའང་ཚོགས་དང་དུས།། རྐེད་ནས་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་དག་

ཏུ་འགྱུར་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། ལྟ་བ་ནི། དགེ་མི་དགེའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་གསུམ་འབྱེན་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱོང་བ་རྒྱུ་མཐུན། བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་གཉིས། བདག་འབྲས་ཏེ་གསུམ་འབྱེན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དོན་ནི་སྐྱ། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན། ལས་གསུམ་སྤྱི་ཡི་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྣམ་པར་དེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་དེག་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

རྣམ་དེག་མིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གསུམ་ཏེ་མེད་གཟུགས་གསུངས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྣམ་པར་དེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ལུང་དེགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱུབ་སྟེ། མདོ་ལས། བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས། བསྟན་མེད་

ཐོག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་འདི་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུངས་པཉང་འདི་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་དང་། རྟག་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བདུན། ཡིད་གཞན་དུ་གཡེངས་པ་ནཉང་རྣམ་པར་འཛེལ་བར་གསུངས་པ་འདི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒོག་གཅོད་སོགས་རང་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོགས་པས་མཐོང་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། དགེ་སློང་ཡིད་གཞན་དུ་གཡེངས་པའི་ཚེ། དགེ་སློང་གི་སྤོས་པ་དང་ལྡན་པར་གསུངས་པ། སོ་ཐར་ཀྱི་སྤོས་པ་ཆུ་ལོན་ལྔང་གསུངས་པ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུངས་པ་རྣམས་འདི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ནི། སྐུལ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་ར་བ་གཙུག་ལག་ཁང་། །མལ་སྟན་འཚོ་བ་ནར་མ་དང་། །ཟླ་བུར་ནད་པ་ནད་གཡོག་དང་། །ཡུལ་དན་བྱང་ཆེ་སྨྱིན་པ་ནི། །རྟག་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟག་ལས་མ་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ནི། དེ་ཉིད་ལས།

བཞུགས་དང་གཤེགས་ཅོམ་ལམ་ཞུགས་དང་། །ཕྱིན་པ་ཐོས་དང་མཐོང་བ་དང་། །ཚོས་ཐོས་བསླབ་པའི་གཞི་འཛིན་ལ།། དགའ་དང་དད་པ་སྐྱེས་པ་ནི། །རྟག་ལ་མ་ལྷོས་བསོད་ནམས་བདུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགེ་སོགས་གསུམ།

གཉིས་པ་ནི། ཐར་པ་ དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ་རྩ་བ། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་ཕྱེད་དུག་གི་སྐབས་སུ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན། རྣམ་སྨིན་དཀར་བའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཉ་ཕྱེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ། ཀུན་སློང་གི་དགེ་བ་བཞི་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། ཐར་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་དགེ་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པ་གོང་མ་ལས། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། དགེ་བ་

དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་ལྔ་བུ། བཞི་པ་ནི་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན། རྣམ་སྨིན་ནག་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་ཏེ་ཉ་ཁུ་ཐེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དོན་དམ་པའི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི། མཚུངས་ལྡན་གྱི། ཀུན་སློང་གི་མི་དགེ་བ་བཞི་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་མི་དགེ་བ་བཀྲག་པ་བ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པ་གོང་མར། དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཁོང་ཁྲོ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུ། རྣམ་སྨིན་དཀར་ནག་གང་རུང་དུ་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་ཏེ་ཉ་ཁུ་བའི་ཚོས་སུ་དམིགས་པ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་ན། དབྱེ་ན་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ལུས་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུའོ། །

སྟོན་པ་སྟོན་མིན་བར་མ།

གསུམ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་རིག་མིན་རྣམས་གསུམ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོན་པ། སྟོན་མིན་བར་མ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་གི་ངོ་སྐལ་བྱི་ཉེས་པཌཱ་ན་མ་ཐོ་བའི་རྒྱུན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཏུ་ཕྱེ་བ། སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སོ་ཐར། བསམ་གཏན། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་གསུམ། གཞན་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་ཤིང་། རང་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་ཐོབ་ན་གཏོང་བར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཏུ་ཕྱེ་བ། སྟོན་མིན་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞེག་སྟོན་པ་དང་སྟོན་མིན་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་དམིགས་པ། བར་མའི་མཚན་ཉིད། སྟོན་མིན་ནི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་

ཀྱི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྟོམ་པ་ལྡན་ཚུལ། ཐོབ་གཏོང་། ལྡན་པའི་གང་ཟག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོམ་པ་སོ་སོར་ཐར་ཅེས་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྟོམ་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་འཆལ་ཚུལ་གྱི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཚོས་འདི་པའི་སྒོང་བ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡང་ཡིན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པའི་མཚན་ཉིད། སྐབས་འདིར་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་སྟེ། འཆལ་ཚུལ་ལ་མི་དགེ་བའི་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཞིང་ཀ། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགེའི་གཟུགས། །དེ་སྒོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལས། སྟོག་པ་དེ་ཡང་ལུས་ངག་ལས། །གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། །སྒོང་བའི་སེམས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ། །ས་བོན་དང་བཅས་ཡིན་ཏེ་ཞེས། །དང་གི་སྟེ་པ་གོང་འོག་སྟེ། །ཞེས་གསུངས། དབྱེ་ན་སོ་ཐར་དེགས་བརྒྱད། བསྡུ་ན་རྣེན་གྱི་སྒོ་ནས། ཁྱིམ་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ། རབ་བྱུང་གི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་སུ་འདུ།

རྣམ་རིགས་ཀྱི་སྐོ་ནས། དགེ་སློང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་བསྙེན། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞིར་འདུ་སྟེ། རྣམ་སྣ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །མཚན་ལ་མིང་ནི་འཕོ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དེས་ཚིག་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ནི་ལེགས་སྦྱད་དང་། །ལས་དང་སྡོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། རྣ་བ། རྒྱན། བྱུག་པ། སྤྲོས་ཞེས་གསུང་ཞིང་། དེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བཤད་དོ། །འཆལ་ཚུལ་གྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས། དམ་པས་བསྟགས་པས་ལེགས་སྦྱད། བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལས། ཉེས་སྦྱད་སྡོམ་པར་བྱེད་པས་སྡོམ་པ། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པས་གཞི་འམ། རྣ་བ། དང་པོར་སྡོམ་མིན་ལས་ཐར་པས་སོ་ཐར་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐ་དད་མོར་སྡོམ་མིན་ལས་ཐར་པ་སོ་ཐར་དང་མོ་ཤལ་ཐར་པ་ལ་འདུག་གོ །ཁ་ཅིག །སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་ན་རྣམ་པར་དེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་བར་མི་འཐད་དེ། དང་པོའི་རྣམ་དེག་རྣམ་པ་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཙོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་པའི་འཆལ་ཚུལ་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་དེགས་སུ་གནས་པས་རང་ཉ་ཐེ་བ་ཡང་ཡིན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་འཕེལ་ཉེར་བསྟོགས་གང་རུང་གི་ས་བསྟས་པ་ཡང་ཡིན་

པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་དམིགས་པ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དངོས་གཞིའི་སམ་བསྡུས་ཀྱི་སྟོམ་པ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྟོམ་པ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སོ་སྐྱེ་དང་། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་གཉིས། འདུས་བྱས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་པའི་སྟོམ་པར་དམིགས་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ནི། བསམ་གཏན་ཁྲུད་པར་འདུ་ཤེས་མེད། སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང་། །ཞེས་འང་སྨོས་པ་ལ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད་ལ། བསམ་གཏན་ཁྲུད་པར་ཅན་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ལ། ཐོག་མར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་བཏང་ཚུལ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་བཏང་ཚུལ་ལོ། ཉན་ཐོས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། རྩ་བ་གསུམ། འོག་གཡེམ་ཚང་སྟེ། སྡང་བྱ་ལྡ་རྡེ་སྲིད་འཚོའི་བར་སྟོང་བར་མཛོས་པས་

རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པར་དམིགས་པ། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལས། གསོད་ཀྱུ་སྨྲ་དང་འོག་པར་གཡེམ། །ལྷོས་འགྱུར་འཕྲང་བ་ལྟ་སྡོང་བ། །དགེ་བསྙེན་གྱི་ཉེ་སྡོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཚ་བ་བཞི་དང་ཡན་ལག་བཞི་སྐྱེ་སྐང་བ་རྒྱད་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་བར་དུ་སྡོང་བར་མནོས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ས་ཐར་གྱི་སྡོམ་པར་དམིགས་པ། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཚ་བ་བཞི་དང་ཡན་ལག་བཞི། །བརྒྱད་སྡོང་བསྙེན་གནས་སྡོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཚ་བ་བཞི་ཡན་ལག་བྱུག་སྐེ། བཅུ་རྩ་སྡིད་འཚོའི་བར་དུ་སྡོང་བར་མནོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རབ་བྱང་གི་སྡོམ་པར་དམིགས་པ། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཚ་བ་བཞི་དང་ཡན་ལག་བྱུག བཅུ་སྡོང་དགེ་ཚུལ་སྡོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་མཐའ་དག་རྩི་སྡིད་འཚོའི་བར་དུ་སྡོང་བར་མནོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རབ་བྱང་གི་སྡོམ་པར་དམིགས་པ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྐང་བྱ་ལྔ་བརྒྱད་བཅུ་དང་ནི། །ཐམས་ཅད་སྡོང་བ་མནོས་པ་ལས།། དགེ་བསྙེན་དང་ནི་བསྙེན་གནས་དང་། །དགེ་

ཚུལ་ཆེད་དང་དགེ་སློང་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། དགེ་ཚུལ་ཆེད་ཅེས་བཤད་པ་དབུས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས། དགེ་ཚུལ་ཆེད་དང་ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་རྣམས་ལའང་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དགེ་སློང་ཐ་མའི་སྡོམ་པ་གཉིས། སྐང་བྱ་ཉིས་བཏུ་ལྔ་བཅུ་ལྔ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་རྟེ་སྐེད་འཚོའི་བར་དུ་ཞེས་སོགས་སོ་སོར་བཞག །ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་ནི། ཐམ་པ་ཐུན་མོང་བ་བཞི། ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ། །སྐང་ལྷུང་སུམ་ཅུ་ཟབའང་ཞེག་པ་དགུ་བཅུ། སོར་བཤགས་བཞི། ཉེས་བྱས་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་སོ། །མའི་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཐམ་བརྒྱད་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་དང་། །སྐང་བའི་ལྷུང་བྱེད་སུམ་ཅུ་གསུམ། །ལྷུང་བྱེད་འབའང་ཞེག་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ། །སོ་སོར་བཤགས་པ་བཅུ་གཅིག་དང་། ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཏེ། །སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་རྣམས། །སློང་བར་བྱེད་པ་དགེ་སློང་མ། །ཞེས་གསུངས། ཞེས་ཟེར་ལ། དགེ་ཚུལ་མའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་རྟེས་སུ་རུང་བའི་ཚོས་དྲུག་དང་། རྟེས་མཐུན་གྱི་ཚོས་དྲུག་རྟེ་སྐེད་འཚོའི་བར་དུ་སློང་བར་མནོ་བས་བབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པར་དམིགས་པ། དགེ་སློབ་མའི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དགེ་ཚུལ་སྡོམ་པ་ཐོབ་རྟེས་སུ། ། ཚོས་དྲུག་རྟེས་མཐུན་གྱི། །ཚོས་དྲུག་སློང་བའི་

སྟོམ་པ་ནི། །དགེ་སློང་མ་ཡི་སྟོམ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་གསུམ་རིམ་བཞིན་དུ་ཟློང་པའི་ཚེ། གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོག་གཅོད་སྤོང་བའི་སྤོང་བ་སོགས་སོ་སོར་གནས་ནས། སྤོང་བ་གཞན་རྣམས་འཕེལ་བ་ཡིན་ནམ། སྤོང་བ་རྣམ་ཐ་དད་པར་སྐྱེ་བའམ་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན། སྤོང་བ་རྣམ་ཐ་དད་པར་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་ཕུལ་ནས་དགེ་ཚུལ་དུ་གནས་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒོག་གཅོད་སྤོང་བའི་སྟོམ་པ་རྣམ་ཐ་དད་པ་གསུམ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྟོམ་པ་གཟུགས་ཅན་རྣམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་དད་དེ་དག་འགལ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་ཀྱི་བསམ་གཏན་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གཟུགས་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྣེས་འབྲང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་དབང་པོའི་སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྣེས་འབྲང་།། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བཞིན་དང་ནི་ངན་དག་གཉིས། །ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྟོམ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལྷན་ཚུལ་ནི། སོ་སོར་ཐར་གནས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་སྐད་ཅིག་

མ་དང་པོ་ཐོབ་ནས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་འདས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེང་། སྟོན་མིན་ལ་གནས་པའང་ལྡན་ཚུལ་དེ་དང་འདྲའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། འདས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་ནོ། །འཕགས་པ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཚེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ནོ།། གསུམ་པ་ཐོབ་གཏོང་བཀག་པ་ལ། ཐོབ་ཚུལ་དང་གཏོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྟོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ། སྟོམ་མིན་གྱི་ཐོབ་ཚུལ། བར་མའི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཇི་ལྟར་ཐོབ་པ། གང་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པའི། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་བསམ་གཏན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ཟེད་དང་གསུམ་གྱིས་འཆད། དེ་བཞག་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་ནི་དངོས་གཞི་ཉེར་བསྟོགས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ས་བྱུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་འགལ་ཏེ། དང་པོ་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱིས་ཁྲབ། ཕྱི་མ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་

སས་བསྟུས་ཀྱིས་ཁྱབ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་ཡང་འཐོབ་བོ། །དེ་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་དྲུག་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། མི་ཕྱེགས་པ་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པ་ཞེས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཞན་དགེ་འདུན་ནམ། མཁན་སློབ་སོགས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སོགས་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྨྲ་སློས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། བསྟེན་རྟོགས་བཅུ་ལྔ་བྱུང་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟེན་རྟོགས་བཅུ་ནི་རང་བྱུང་གི་བསྟེན་རྟོགས། ངེས་པ་ལ་ཞུགས་པའི། ཚུར་ཤོག་གི །སྟོན་པར་ཁས་ལྡངས། ཏེ་བས་མཉེས་པའི། འཕྲིན་གྱི། ལྷ་མའི་ཚོས་བརྒྱད་སྤོང་བར་ཁས་ལྡངས་པའི། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི། ཡུལ་མཐའ་འགོག་ཏུ་ཉེ་བའི་ཆོགས། དབུས་སུ་བཅུ་ཚོགས་ཀྱི་བསྟེན་རྟོགས་སོ། །དེ་ནི། དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ལ་བསྟེན་པར་རྟོགས་པ། གསོལ་བཞེའི་སྟོན་ཚོག་གི་ད་ལྟར་ཀྱི་ཚོ་གཅིག་བསྟེན་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ནི་ལྷ་ཚོགས་དང་བཅུ་ཚོགས་གང་རུང་གི་བསྟེན་རྟོགས་སུ་འདུ་ལ། བཅུ་པོ་འདི་སྐྱིད་བསྟེན་པར་

རྟོགས་ཚུལ་ཅམ་ལ་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། སྟོན་ཚོག་བཅུ་དང་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་དོ། །འོ་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་རྣམས་དུས་རྟེ་སྲིད་དུ་ཚུད་ཞེ་ན། བསྟེན་གནས་མ་གཏོགས་པ་བདུན་རྟེ་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ཚུད་ལ། བསྟེན་གནས་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་ཚུད་བར་བྱ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་དུས་ཀྱི་མཐའ་ལ་སྟོད་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་གཉིས་སུ་དེས་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཚུ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔ་ཡོད་བའི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་། ཚེ་འཕྲལ་ཆེན་པོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་གྱི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་དུས་གཅིག་ཅར་དུ་ཚུངས་པས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཉིན་ཞག་གཅིག་བའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་ཁྲབས་སྟེ། དེ་ལྟར་ཚུངས་པའི་ཚེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་གྱི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་དེ་དང་དེ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཚུངས་པ་སོགས་སྐྱེ་ཞིང་། རང་རང་གི་ཉིན་ཞག་འདས་ན་རང་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་གཏོང་ཡང་། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མི་གཏོང་ཞིང་། རང་ཉིད་ལ་ཉི་མ་རེ་རེར་དེའི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འཕེལ་ལས། ཚུ་བ་ཐེངས་ལས་སོགས་པ་ནི་ཉིན་ཞག་འདས་པས་སོ། །དུས་ཤེས་བྱ་བའི་ཚོས་དེ་ཅི་ཞེག་ཅེ་ན། དེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཡོངས་སུ་སྟོན་

བའི་ཚིག་བློ་དྲགས་ཡིན་ཏེ། སྣང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་བློང་དག་ཉིན་བར་ཞེས་བྱ་ལ། སྐུན་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་མཚན་མོ་ཞེས་བྱའོ། །རེ་ཤེགས་རྗེ་སྲིད་འཚོའི་འོག་ཏུ་ཡང་དག་བར་བློངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ལུས་བསྐལ་བ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་དེར་སྤྱོད་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་དྲན་པའི་ཕྱིར་སྤོམ་པ་མི་སྐྱེ་བར་རིགས་ན་ཡང་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཞག་ལྔ་འམ་བཅུ་ཡང་རུང་སྟེ། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྤོམ་པ་ཡང་དག་བར་བློངས་པའི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྤོམ་པ་མངོ་སྐྱེ་བ་ལ་སྲུ་ཞིག་གེགས་བྱེད། ཅེས་གསུངས། སྤོམ་གསུམ་རྣམ་གཞག་ལས་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གསུངས་སོ། །འོ་ན། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྤོམ་པ་དེ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་བློང་བར་བྱ་ཞེ་ན། དམའ་བར་འདུག་ཅེས་སོགས་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྤོམ་པ་ལེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོག་པ་ཡོ་ལས་གྲངས་དམའ་བར་འདུག་སྟེ། དེས་སྨོས་པའི་རྗེས་བློས་ལན་གསུམ་བྱས་པའི། སྤྱོད་ལམ་སྣང་ལས་ཁྱད་པར་བའི་རྒྱུན་གསར་པ་མི་བརྒྱུན་ཞིང་། དུས་ནམ་ལངས་བར་དུ་སྟེ། སངས་ཉི་མ་ཤར་བའི་བར་དུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཚང་བར། ཡུལ་རབ་དག་སྨོང་། འབྲིང་དག་ཚུལ། ཐ་མ་དག་བསྟེན་ཀྱི་སྤོམ་པ། ལྷན་གཅིག་ལས། ཟས་མ་ཟོས་པའི་གོང་དུ་གནོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེན་ཡུལ་དག་སྨོང་དེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལས།

ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་བསྟེན་གནས་འབོགས་པར་ བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་འཇོག་གི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་ འམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དང་བ་དང་ལྡན་པས། ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ ལྡན་པའི་བསྟེན་གནས་ཟློང་བར་འདོད་པས་ནང་པར་ལངས་དགེ་ སློང་ངམ། བྱམ་ཟེའམ། གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་ཉེས་པ་ཞིག་གི་བྱང་ ཆུ་སོང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་ པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀུ་གྲངས་དེས་ཀེ། རྟ་བ་གཞི་སྤོང་བ་ཚུལ་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག ཚང་སྤོང་བ་བག་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག གང་ སོགས་ཟློང་སོགས། མལ་ཆེ་མཐོ། དུས་མིན་ཟས་གསུམ་སྤོང་བ་ བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡན་ ལག་བག་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་བརྟུལ་ཞུགས་ཡན་ལག་སྟེ། །གཞི་ གཅིག་དེ་བཞིན་གསུམ་དེམ་བཞིན། །དེ་ཡི་ས་དྲན་ཉམས་ཏེགས་ པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་ཆེས་ བརྒྱད་ལ་རྟག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྤྲོས་ཡང་ དག་པར་བློང་པ་བྱས་པ་དེས་ནི་ཟད་ཟོས་ནས་ཀྱང་ནོད་པར་ བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཤན་པས་མཚན་མོ་ཁོ་ན་སྨྲང་ཞེང་། བྱེ་བས་ཉིན་མོ་ཁོ་ན་སྨྲང་བས་ཆོ་གའི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྨན་ནུ། མེ་འགལ་ཏེ། དེའི་དོན་

སྡང་ལེན་མྱོང་བ་སྟོན་དུ་སོང་བས་ཕྱིས་ལེན་པ་ན་དེ་ལྟར་བྱས་པས་
རྒྱང་བར་བསྟན། ཕྱི་མའི་དོན་ནི། ལེགས་སྨོན་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་
ཕྱིར། དགོན་མཆོག་གི་རྟེན་གྱི་བྱང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བླངས་པས་མི་
རུང་སྟེ། གཞན་ལ་ནོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས། སྟོམ་གསུམ་རབ་
དབྱེ་ལས། བྱ་བག་སྐྱ་བ་བསྟེན་གནས་ཀྱང་། ངེས་སྨོང་ལས་ལེན་
གང་ཟགའི་ནི། །ཚིང་གསུམ་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་ལས། །འཕྲོ་བ་གཞན་
ལ་སྟོམ་པ་བཀག ། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་དུད་འགྲོ་སོགས། །འཕྲོ་བ་
གཞན་ལའང་སྐྱེ་བར་བཤད། །ཆང་བའི་ཡུལ་ཡང་དགེ་བསྟེན་
སོགས། །གང་ཡང་རུང་ལ་ཆང་བར་བྱ། །ཞེས་བྱེ་མདོ་གཉིས་
ལུགས་མི་འདྲ་བར་བཤད་ནས། རང་ལུགས་ནི་དོ་ཧོ་ལ་གཟུགས་
ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པ་མ་གཏོགས་གཞན་འདྲ་ཞེང་། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་
ལས། གསོ་སྦྱོང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བསྟེན་གནས་སམ་སྨྱུང་
གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་མིང་འདྲ་ཡང་།
དོན་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ནི་རྟེན་གྱི་བྱང་དུ་འང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བླངས་པས་
སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྨན་བླའི་མདོ་ཚོག་ལས། ཁྱིམ་པ་ཡིན་ན་
བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཁྱིམས་སྐྱང་ཞེས་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་
པའི་གསོ་སྦྱོང་གི་སྟོམ་པ་བླང་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱུད་
སྡེ་ནས་བཤད་པ་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །འོ་ན་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་

ལྡན་ལ། དགེ་བསྟེན་གྱིས་ཁྲབ་བམ་ཞེ་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དགེ་བསྟེན་ལས་གཞན་པའི་ཁྱིམ་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་སོགས་ལ་ཡང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བར་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ལའང་བསྟེན་གནས་ཡོད་མོད་ཀྱི། །སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས།

དཀོན་མཆོག་གསུམ།

འོ་ན་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གང་སྙམ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབས་ཡུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ངེས་བཟུང་བ། དེ་ཐོ་ལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་ཆུ་མཚན། ཆུ་གང་ལ་བཏེན་ནས་ཚུལ་ཏི་ལྟར་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཐབ་ཡོན། སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཚོས་སུ་

གྱུར་བའི་གཟུགས་སྐུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཡིན་གྱི། གཟུགས་སྐུ་དེ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ལོངས་སྐུ་ཁས་མི་ལེན། བདག་ཅག་གི་སྙིན་པ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་པས་སྟུག་བདེན་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དགེ་འདུན་དེའི་བྱེད་ཚོས་སུ་གྱུར་བའི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་གྱི་ཟུང་བཞེ་ཡ་བརྒྱད་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་བའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ཚོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་གྱི། ལུང་རྣམས་ཚོས་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་པའི་ལམ་བདེན་རྣམས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་བགྲང་ཟིན་གྱི། དགེ་འདུན་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་བཞེ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། གང་ཞེག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཚོས། །མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །སྡུད་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་སོགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སྡུ་མ་དང་ཕྱི་མར་ཡང་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ།། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞི་འཕྲལ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཚོས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ལའོ། །ཚོས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལའོ། །དགེ་འདུན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་ལ་སྟེ། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གཟུགས་སྐུ་སྐྱབས་གནས་མ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཟེར། ཁྱབ་པ་གསུམ་གྱ་མེད། སྐོབ་མི་སློབ་དགེ་འདུན་དུ་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་དེ་དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ཅག་གི་སྐྱོན་པའི་གཟུགས་ཕུང་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དང་དབང་ཤེས་རྣམས་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་རྣམས་ཚོས་ཅན། དགེ་འདུན་དུ་ཐལ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གསུམ་དངོས། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ལ་ངན་ལེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་པའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐུ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན། ཡེ་ཤེས་

ལ་ཁྲག་སྐས་ཀྱང་འབྱིན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟེན་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེའང་ནི། དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཚོས་ཤོག་མེ་ལ་བསྲེགས་པའི་ཚོས་སྐྱོང་གི་ལས་མེད་པར་ཐལ། བརྟར་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་དེ་ཚོས་མངོན་པ་མ་ཡིན། དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་སྐས་ཀྱང་མེ་ལ་སྲེག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འཕོངས་གསུམ། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སྐྱ་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པར་ཐལ། དེ་དག་སྐོང་རྣམ་དག་གང་ཞེག །དེ་དཀོན་མཆོག་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། དེ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པས་དཀོན་མཆོག་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལུང་ལས། གལ་ཏེ་དང་བཟང་པོ་ལ་ཁྲེད་གཉིས་ཚུར་ཤོག་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིག གང་ཡང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་དགེ་འདུན་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ཡང་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིག ཅེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟུ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མ་འོངས་པ་རྟོག་དུས་ཀྱི་དགེ་སློང་བཞི་ཚོགས་ལྟུ་འདི་ད་དགེ་འདུན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱེ་བག་སྣུ་པའི་ལུགས་ལ་

དགེ་འདུན་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་འགལ་ལམ་སྟམ་སྟེ་དབྱད་དོ།། །གཉིས་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་ཚོལ་བ་དོན་གཉིར་བྱེས་སྐྱབས་སུ་འོས་ཏེ། དེ་དེའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་ཡང་ལུང་རིགས་གཉིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འཕེལ་བ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་དམ་པ་དྲངས་པ་ལས། འཇིགས་པས་སྐྱག་པའི་མི་རྣམས་ནི། །ཕལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཚལ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་སྐྱབས་ཡུལ་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ནས། གང་ཚེ་གང་གི་སངས་རྒྱས་དང་། །ཚོས་དང་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་བ། །སྡུག་བསྔལ་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་དག་འདས་པ་དང་། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པདེ་བས། །སྡུ་ངན་འདས་པར་འགྲོ་འགྱུར་དང་། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དག །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལྟ་བྱེད་པ། །སྐྱབས་དེ་གཅོ་ཚོ་ཡིན་པ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། །སྡུག་བསྔལ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །སངས་རྒྱས་ཚོས་དང་དགེ་འདུན་རྣམས། །ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས། །ཞེས་གསུངས། །དེགས་པས་བསྟན་སྟེ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་རང་འཇིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ། གཞན་འཇིགས་པ་མཐའ་དག་

ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཉེ་རིང་མེད་པར་ཀུན་ལ་འདྲུག ལུས་ཅན་མཐའ་དག་གི་མགོན་དང་དབུང་གཉེན་དམ་བར་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉེས་འཇིགས་ཤིང་དགོན་མཆོག་ལ་དེ་ལས་སྐྱབས་པའི་ཚུལ་བ་ཡོད་བར་ཡིད་ཆེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཇིགས་པ་དེ་ལས་བསྐྱབ་ཕྱིར་དུ་བསྐྱབས་འོག་ཏུ་ཚུད་པར་དམ་བཅའ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་འཇིགས་པའི་གནས་སུ་མཐོང་ཞིང་། དགོན་མཆོག་ལ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཐུགས་པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བའི་སྐོ་ནས་འཇིགས་པ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་འོག་ཏུ་ཚུད་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་། དམ་བཅའ་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བར་དམིགས་པ། འཇིགས་པ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་མཚན་ཉིད། སྐྱབས་འགྲོ་ལ་དབྱེ་ན། །སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ། འབྲིང་། ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགྲོ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། །བཞི་པ་ནི། དགོན་མཆོག་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ཐན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པ། འགལ་རྐྱེན་ཉེར་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་

སོགས་ཡོན་ཏན་སྡུད་མ་ཐོབ་པ་གསང་དུ་ཐོབ་པ། ཐོབ་ཟིན་གོང་དུ་འཕེལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབས་སོང་བསོད་ནམས་གཟུགས་མཆིས་ན། །ཁམས་གསུམ་འདི་ཡང་སྟོད་དུ་ཆུང་། །ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། ཏཱ་ལ་ནི། སོ་སོའི་བསྣན་བྱ་དང་ཐུན་མོང་གི་བསྣན་བྱ་སོགས་ཡོད་དེ་གོ་སླའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྐུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག སྤྲོས་མི་སྤྲོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག ཐུང་འདས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྟོམ་པ་ཐོབ་གཏོང་སོགས།

གཉིས་པ་གང་ལས་ཐོབ་པ་སྟོན་པ་ནི། འདོད་གཏོགས་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་གང་ལས་ཐོབ་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཚོ་ག་སྟོང་དངོས་མཚུག་གསུམ་ག་ལས་ཐོབ། སྡང་བྱ་དང་གི་ངོ་སྤྲལ་གྱི་

བཅས་རང་གཉིས་ཀ་སྤྲོང་བ་ལས་ཐོབ། གཞི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་ཀ་ལས་ཐོབ། དུས་དཔྱ་བ་དག་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་སྟོམ་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤིང་པ་གཉིས་ཀྱི་དག་དོན། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་གང་ལས་ཐོབ་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ། དུས་གསུམ་གཅིག་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟོམ་མིན་ཀྱི་ཐོབ་ཚུལ་ནི། སྟོམ་པ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །ཞེས་སོགས་བཞི་ལས། བར་མའི་ཐོབ་ཚུལ་ནི། ལྷག་མའི་རྣམ་དིག་མིན་ཞེང་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤིང་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་གཉེང་ཚུལ་ནི། བསླབ་པ་ཕུལ་དང་ཤི་འཕོས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤིང་པ་བཞི་སྟེ་གོ་སླའོ། །བཞི་པ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་སྟོན་པ་ནི། ཟ་མ་མ་ནིང་སྐྱ་མི་སྐྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད། མི་ཡིན་ཡང་ཕོ་མོའི་མཚན་གང་རུང་དང་མི་ལྷན་པའི་ཟ་མ་དང་། མཚན་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པའི་མ་ནིང་སོགས་དང་ལོ་བདུན་མ་ལོན་པའི་མི་རྣམས་སོ་ཐང་ཀྱི་སྟོམ་པ་གསང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ནམ་ཞིང་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བས། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་ཁ་དང་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྐྱན་པ་ནི་སྟོམ་པའི་ཞིང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་བཤད་གང་སྟེལ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པ་ནི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་ལྷ་ལ་ནི་མེད་དེ། མདོ་ལས། ལྷ་རྣམས་

ནེ་མི་དག་གིས་གནས་གསུམ་གྱི་ཟེལ་གྱིས་གནོན་ཏེ། དཔའ་བ་དང་བརྟན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་འདི་ཙ་ཚངས་པར་སྨྲོད་པ་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ཡང་ཚངས་པར་སྨྲོད་པ་ལ་གནས་པ་ནི། རབ་ཏུ་བྱང་བ་དང་བསྟེན་པར་རྟོགས་པ་དང་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་སོགས་དང་། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལས། དེ་ལྟར་སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་པོ། །ཟིང་གསུམ་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་ཀྱི། །རྟེན་ལ་སྐྱེ་ཡི་ཟ་མ་དང་། །མ་ནིང་མཚན་གཉིས་སོགས་པ་མིན། །ཞེས་དང་། སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ལྟ་དང་བྲིས་པའི་དགེ་སློང་ནི། །འདུལ་བའི་སྡེ་སྨོད་རྣམས་ལས་དཀག །ཞེས་གསུངས། རིགས་པའི་སྐུབ་བྱེད་ཡོད་དེ། སྐབས་སྣ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རེས་འབྱུང་རྣམ་དག་མི་སྲིད་ཅིང་། ལྟ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྲིད་པ་བྱང་བའི་བསམ་པ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་ལས། སྐོ་ང་ལས་སྐྱེས་བའི་སྐུ་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་གནས་ནས་ཐུང་སྟེ། བསྟེན་གནས་ལ་གནས་སོ། །ཞེས་སྐུ་ལ་བསྟེན་གནས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ལྟའི་དགེ་བསྟེན་དང་ལྟའི་བཙུན་པ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟམ་ག། དང་པོ་གཉིས་ལེགས་སྦྱད་ཙམ་ལ་དགོངས། གསུམ་པ་མིའི་རྒྱལ་པོ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་རྗེད་པ་བཞེན། །གཉིས་པ་མདོད་བསྟན

པའི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་བདེ་མི་བདེ་དང་གཞན་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བདེ་བའི་ལས། མི་བདེ་བའི་ལས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགེ་མི་དགེ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ལས་གསུམ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས། དོ་བོའི་སྒོ་ནས། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ།། དང་པོ་ནི། བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ། །ཞེས་དང་། བསོད་ནམས་འདོད་ཁམས་དགེ་བའི་ལས། །ཞེས་སོགས་སྟེལ་ནས། ངག་དོན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་སོགས་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ལྟ་བུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ལས་རྣམས་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་དང་རྗོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་འདོད་ཁམས་སུ་འབྱིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

སྲོང་འགྲུང་སྲོང་དེས་མཐོང་ཚོས་སྲོང་འགྲུང་སོགས།

བདེ་བ་སྲོང་འགྲུང་ལས་སོགས་གསུམ། །ཞེས་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །ཞེས་སོགས་ཤང་བ་བཞི་སྟེལ་བའི་དགོངས་ནི། བདེ་བ་སྲོང་འགྲུང་གྱི་ལས་སོགས་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་བདེ་བ་སྲོང་འགྲུང་གྱི་ལས། བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ལས་རྣམས་བཏང་སྙོམས་སྲོང་འགྲུང་གྱི་ལས། མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་སྲོང་འགྲུང་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྟེན་སྲོང་དེས་ཀྱི་ལས་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་སྐྱོན་པ་ནི། ཉོན་མོངས་རབ་དང་དུག་པོ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་བ་བཞིའི་དགོངས་རྣམ་སྟེན་སྲོང་དེས་ཀྱི་ལས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དུག་པོ་དང་། རབ་ཏུ་དང་བ་དུག་པོས་བྱས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པ།

སྒོ་ར་བའི་སྐོ་ནས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བྱས་པའི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་དང་། རང་གི་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་སྐྱེད་པའི་ཐ་མ་བསམས་བཞིན་དུ་གསད་པར་བྱེད་པའི་ལས་རྣམས་སྤྱི་ར་རྣམ་མིན་ལྷོང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་མཐོང་ཚོས་ལ་ལྷོང་ངེས་ཀྱི་ལས་སྟོན་པ་ལ། གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉིན་མོངས་མེད་པ་ཤེས་རབ་བཞིའི་ངག་དོན། མཐོང་ཚོས་ཚེ་འདི་ལ་རྣམ་སྨིན་ལྷོང་ངེས་ཀྱི་ལས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཉིན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་དང་། མཐོང་སྤང་གནས་འགྱུར་ཐོག་མ་ཐག་པའི་མཐོང་ལམ་པ་དང་། སྐོམ་སྤང་གནས་འགྱུར་རྣོད་མ་ཐག་པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་ལ་བསམས་བཞིན་དུ་ལུས་ངག་གི་ཞན་པའམ་གནོད་པ་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་འདི་ལ་སྨིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྐྱོ་བའི་སེམས་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་གང་། དེའི་རྒྱུ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། གཡེང་བའི་སེམས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཡེང་བ་སྟེ། སྐྱོ་བའི་སེམས་ཡིན་ན་ཡིང་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཁྱབ། རྒྱུ་སྡང་བཞིན་སྐྱོར་བཅུག་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། འཇིགས་སྐྲག་དང་

མི་མ་ཡིན་སོགས་ཀྱིས་གཙོད་པ་བྱས་པ་དང་། འབྱུང་བ་ཆ་སྟོམས་པ་དང་། མྱ་ངན་མི་བཟད་པས་ཡང་གཟིར་བའི་དབང་གིས་བྱུང་། རྐེན་སྐྱེ་མི་སྣན་པ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་འཐོ་བ་ལྟ་གུ་ལ་ཡོད། འོ་ན་མདོ་ལས་ཡོན་སྐྱོན་སྨིགས་མའི་ལས་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་གང་སྣམ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། ཡོན་སྐྱོན་སྨིགས་མར་གསུངས་པ་ནི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཡོན་ནི་ལུས་སེམས་བྱ་གྱུ་བྱེད་པས་ཡོན་ཏོ་ཡིན་ལ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་རྣམས་ཡོན་ཏོའི་ལས། ཞེ་སྡང་ནི་རང་གཞན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པས་སྐྱོན་ཡིན་ལ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་རྣམས་སྐྱོན་གྱི་ལས། འདོད་ཆགས་ནི་ཚོན་གྱི་སྨིགས་མ་དང་འབྲ་བར་བྱལ་བར་དཀའ་བས་སྨིགས་མ་ཡིན་ལ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་རྣམས་སྨིགས་མའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དཀར་ནག་གི་ལས་བཞི་ངོས་འཛིན་པ་ནི། དཀར་ནག་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། །མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམ་གནག་ལ་རྣམ་སྨིན་གནག་པའི་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བའི་ལས། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ལས་ལ་བསམ་པ་དཀར་ལ་སྐྱོར་བ་གནག་པ་དང་། སྐྱོར་བ་དཀར་ལ་བསམ་པ་གནག་

པའི་ལས་རྣམས་དཀར་གནས་ཏུ་གྱུར་ལ་རྣམ་སྨིན་འདྲེས་པའི་ལས། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ངོ་བོ་མི་གནག་ཅིང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མི་འབྱིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ངོ་བོ་ཉིན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་གནག རྣམ་སྨིན་ཡིད་མི་འངོང་འབྱིན་པས་གནག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ཉིན་མོངས་ཅན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པས་དཀར་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པས་དཀར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་ཅི་དེགས་ཡོད་ལ་གང་རུང་གཅིག་ལ་མི་དགེ་བ་དང་འདྲེས་ཤིང་གནས། རྣམ་སྨིན་ཡང་ཡིད་འོང་ཡིད་མི་འོང་ཅི་དེགས་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི། མི་སྐྱབ་ལུས་ངག་ལས་ཡིད་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཐུབ་པའི་ལས་གསུམ་དང་། གཙང་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མི་སྐྱབ་པ་རྣམས་ཉིན་མོངས་སྤངས་བས་ན་ཐུབ་པ་ཡིན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ཐུབ་པའི་ལས་གསུམ་རེམ་བཞིན་ཡིན། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལེགས་སྤྱད་ཀྱི་ལས་གསུམ་གཙང་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཆེ་ལོང་བསྟུས་ནས་ནི། ཞེས་སོགས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ། ལས་ཐམས་ཅད་ཆེ་ལོང་རགས་རིམ་

གྱི་སྐྲོ་ནས་བསྡུ་ན། བཅུར་འདུ་སྟེ། དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུར་འདུ་བའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པ་ནི། སྡོག་གཅོད་པ་ནི་བསམས་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དེ་རྣམས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བསམས་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བར་རང་ལས་ཤེས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སྡོག་བཅད་ན། སྡོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ། བསམས་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བར་རང་ལས་ནོར་ཐ་དད་པའི་མིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་རྟས་བརྒྱས་སམ། འཕྲོག་གམ། འཇབ་བུས་བདག་གིར་བྱེད་ན། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ལས་ལམ། བགྲོད་བྱ་མིན་པ་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་གཟུང་བའི་ཚུང་མ་དང་། རང་གི་ཚུང་མ་ཡིན་ཡང་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་ཁ་དང་བཤད་ལམ། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་མཆོད་རྟེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས། དུས་མ་ཡིན་པ་སྨུམ་མ་དང་། བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པ་སོགས་ལ་འདོད་ལོག་སྤྱོད་ན། ལོག་གཡེམ་གྱི་གཞིར་འགྱུར། འདུ་ཤེས་བསྒྲུབ་ནས་སྨོས་པའི་ཚིག་ཁ་རོལ་པོས་ག་ན་རྟུན་སྨྲ་བའི་ལས་ལམ། ཁ་རོལ་པོ་མཐུན་པ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་སྨོས་པའི་ཚིག་ཁ་རོལ་པོས་གོ་བ་ན་ཐེ་ཚོམ་བྱེད་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྟངས་ཏེ་སྨོས་པའི་ཚིག་ཁལ་ཆེ་བ་ངག་འབྱུལ། གཞན་གྱི་ཚོར་ལ་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་པའི་རྟམས་སེམས་རྣམས་

བརྟན་སེམས། སེམས་ཅན་པ་རོལ་པ་ལ་ཞེ་སྡང་བའི་སེམས་རྣམས་གཙོད་སེམས། དགེ་སྦྱིག་སོགས་མེད་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ལོག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བདུན་པོ་ལས་དང་ལས་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་ལས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་མམ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཡང་དག་པའི་ཐ་སྙད་དང་དེ་ལས་ལོག་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། །མིག་གིས་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་། །རྣ་བས་ཐོས་པ་ལ་ཐོས། །ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཤེས། སྣ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་གང་རུང་གིས་སྡུང་ཞེས་པ་བཞི་དང་། མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་། ཞེས་སོགས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ནི། ཡང་དག་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་དང་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་། ཞེས་སོགས་བཞི་དང་། མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་ཞེས་སོགས་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་ནི་ལོག་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་ཡིན། འོ་ན་ལས་ལམ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་འབྱིན་ཅེ་ན། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། སྡོག་གཅོད་པས་ནི་ཚེ་ཐུང་འགྱུར།། བྱེ་བོ་བྱེད་པས་དགྲ་དང་བཅས། །མ་བྱིན་ལེན་པས་དབུལ་པོར་འགྱུར། །རྫུན་སྨྲ་ཡིས་ནི་སྐྱེར་བ་མང་། །ཕྲ་མ་ཡིས་ནི་མཛའ་དང་འབྱེད། །ཚིག་རྩུབ་ཀྱིས་ནི་མི་སྙན་ཐོས། །ཀུལ་ཀ་ཡིས་ནི་ངག་མི་བཙུན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བརྟན་སེམས་ཡིད་ལ་རེ་བ་

འཛོམས། ཁགོངྡ་སེམས་འཇིགས་པ་འབྱུན་པར་བྱེད། ཁལོག་པར་ལྟ་བས་ལྟ་ངན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།

ལས་འབྲས་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་ལས་ལ་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། དེ་བཅས་སྨོང་བའི་ལས་དག་གིས།། ཞེས་གསུངས། སྨོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་སྨོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལྷ་ཚར་ཡོད། ཟག་མེད་སྨོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་མ་གཏོགས་པ་བཞི་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལས་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། ལས་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་པ་ཡིན་ཀྱི་དུ་མ་འཕེན་པ་མེད། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དུ་མས་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པ་ཡང་མེད་ལ། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་བྱེ་བྲག་གི་

སྒོ་ནས་དབེ་བ་ལ། སྡང་བྱ་སྤྲིན་པ་གཉིས་བཤད་པ། རྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་པ། ཚ་མ་ཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་གསུམ་བཤད་པ། རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པའོ། །

མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས།

དང་པོ་ནི། མཚམས་མེད་པ་ཡི་ལས་རྣམས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན། དང་པོ་ནི། མཚམས་མེད་ཀྱི་སྤྲིན་པ། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིན་པ། རྣམ་སྨིན་ཀྱི་སྤྲིན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་གཞན་ཀྱི་བར་དུ་མཚམས་མ་བཅད་པར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་མནར་མེད་དུ་སྐྱེ་དེས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཉུ་ཟེ་བའི་ལས་སྤྲིན་ཏུ་དམིགས་པ། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་སྤྲིན་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཚམས་མེད་ལྔ་དང་། ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་ལྔ། དང་པོ་ནི། རང་འཕྲལ་ལས། མཚམས་མེད་པའི་ལས་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱི་སྤྲིན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་གསོད་པ་དང་། ཕ་གསོད་པ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་

གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། མ་དག་བཅོམ་པ་སྐུན་འབྱིན་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གནས་དང་། །སློབ་པ་བསོད་དང་དགེ་འདུན་གྱི། །འདུ་བའི་སྐོ་ནི་འཕྲོག་པ་དང་། །མཚམས་མེད་པ་དང་ཆ་འདྲ་སྟེ། །ལྷ་མ་མཆོད་ཅེན་འཇིག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷ་ཡི་འདི་དག་ནི་ཚེ་མ་བཞིན་དུ་མཚམས་མེད་པ་ལྟ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་པས་མ་དག་བཅོམ་པ་སྐུན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེས་པར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསོད་པ་དང་། སློབ་པ་གསོད་པ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྐོ་འཕྲོག་པ་དང་། མཚོད་ཅེན་འཇིག་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། དབུང་བཟང་གི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་མ་ནི་སྐུན་འབྱིན་ཞེང་། །མཚོད་ཅེན་འཇིག་ཅིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསོད། །སློབ་པ་གསོད་ཅིང་དགེ་འདུན་མངའ་བ་ལ། །གང་ཞིག་འདོད་ཅིང་མ་བཀུང་ཀུ་འཕྲོག་པ། །མཚམས་མེད་སྟེ་ལྔ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་ལ་མཚམས་མེད་ཅེས་རྗེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གང་། དེ་རྣམས་མཚམས་མེད་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གང་། ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། དང་པོ་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་

གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་མནར་མེད་དུ་སློན་པར་འགྱུར་བས་མཚམས་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བསྐལ་པར་མནར་མེད་པར་སློན་འགྱུར་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཐ་མ་དག་བཅོམ་བསད་པ་གསུམ་མཚམས་མེད་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་བསད་པས་ཐན་འདོགས་ཀྱི་ཞིང་བསམ་པས་སྤྲངས་ཤིང་སྤྱོད་བས་དེ་གཉིས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བསད་པས་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཞིང་བསམ་པས་སྤྲངས་ཤིང་སྤྱོད་བས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཞེང་། །སྤྲངས་དང་མེད་པར་བྱས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཐ་མ་མིའི་འགྲོ་བ་པ་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་གྱི། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་ཐ་མ་བསད་ན་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་པ་བསད་པས་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་ལ་ཐམ་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཐ་བསད་པ་དང་། མ་བསད་པ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་པ་དག་གིས་སྐྱར་བ་འདེ་བས་བར་བྱེད་ན་དགེ་འདུན་ལྟག་མར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གསུམ་པམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཐ་མ་མིའི་འགྲོ་བ་པ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་ཀྱང་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཀྱང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་སྐྱེ་བར་གཉིས་ལ་སྟེ། །

མཚན་གྱུར་པ་གཉིས་ལས་ཀྱང་དོ། །ཞེས་དང་། ལུང་ལས། མ་ཡང་མ་ལགས། དཀྲ་བཅོམ་པ་ཡང་མ་ལགས་པའི་བྱད་མེད་བསད་པས་མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། ཡོད་དེ། ཐ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། བྱད་མེད་གང་གི་ནུར་ནུར་པོ་ཟག་པ་བྱད་མེད་གང་གི་མངལ་དུ་ཟླུགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མི་དེས་སྐྱེ་མ་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་གྱི། ཕྱི་མ་གང་གི་མངལ་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་བསད་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱ་མ། མ་དངོས་ཡིན། ཕྱི་མ་དེའི་མ་དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །གང་གི་ཟླ་མཚན་ལས་བྱུང་མ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་གསོད་མེམས་མེད་པར་བསད་པས་མཚམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྔོན་བུ་ཞེག་གི་ཁྲེའུའི་འོག་ན་མ་འདུག་པ་ལ་འདི་ན་མི་ཞེག་མི་འདུག་གོ་སྙམ་ནས། མཚོན་བསྐྱེད་ན་མ་བསད་ཀྱང་མཚམས་མེད་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲས་པ་སྤྱི་གཅེར་གྱི་བུས། སྔོང་བུ་གསོད་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ཐ་བསད་ཀྱང་མཚམས་མེད་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷས། དགའ་བོ་ཆྭོ་དང་ལྡན་པ་མཆོག་ཡིན་གྱི། །མཇའ་བཤེས་ཆྭོ་ཐོས་ཆུང་བ་དེ་ལྟར་མིན། །ཆྭོ་ཐོས་ཆུང་དུས་སྔོང་བུ་གསོད་སྙམ་ནས། །ཐོ་བས་ཐ་ཡི་ཤུང་པ་བཅོམ་ལ་ལྷོས། །ཞེས་གསུངས།

དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན།

འོ་ན་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེ་ལྟ་བུ། དེའི་མཚམས་མེད་དེ་ལྟ་བུ་སྨན་ན། དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ཐུགས་བརྩེ་མི་འཛོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་ཡིན་མ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་རྟས་ཡོད་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཐུང་བོར་དམིགས་པ། དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཛོད་པའི། །རང་བཞིན་སྡུག་པ་མ་ཡིན་ཚོས། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །ཞེས་གསུངས། དེ་འདྲའི་དབྱེན་དེ་དགེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་སྡུག་གྱི་དགེ་རྩ་ཆད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་སྡུག་གྱི་མི་དགེ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་དང་ཡང་དག་པར་སྡུག་ཏེ། དེ་དང་དགེ་འདུན་ཡང་དག་སྡུག །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེ་

ལས་བྱུང་བའི་ཁ་ན་མ་མཐོ་བ་ཡང་ཡིན། རྟུན་ཆེན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ལས་སྨིན་ཏུ་དམིགས་པ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདི་དག་སློང་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་ཏེ། དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་མཐོ་རྟུན། །དེ་དང་འབྲེལ་པོ་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་འབྲེལ་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་གང་གིས་འབྲེལ་ན། དག་སློང་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུ་ལྟ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་གིས་འབྲེལ་དགོས་ཀྱི། ཁྲིམ་པ་དང་སྡེ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲེལ་མི་ཀྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་འགྲན་འཇུགས་བྱེད་པ་གང་ཞེག དེ་དག་ལ་དགེ་འདུན་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་ཕྱིར། གནས་གང་དུ་འབྲེལ་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པ་ལས་གནས་གཞན་དུ་འབྲེལ་ཀྱི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་འབྲེལ་མི་ཀྱས་ཏེ། སྟོན་པ་བཀའ་བཅོན་ཞིང་ཟེལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། གང་ཞེག་འབྲེལ་ན་བྱིས་པའི་དགེ་འདུན་འབྲེལ་ཀྱི། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་འབྲེལ་མི་ཀྱས་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞིང་ཤེས་ནས་དང་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བའི་ཚད་ཏེ་ལྟ་བུ་སྨོས་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལས་གཞན་དགེ་སློང་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུ་ལ་སྟོན་པ་དང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་ལྷས་བྱིན་ཀྱིས་བཅས་པའི་

བསླབ་ཚིགས་ལྟ་ལྟ་བུ་ལ་བཟོད་པ་སྟེ། དད་པ་དང་ལམ་དུ་འཇིན་པ་ན་བྱེ་བ་ཡིན། བསླབ་ཚིགས་ལྟ་ནི། ཞོ་མི་ཟུང་། ཤ་མི་ཟ། ལན་ཚ་ལ་ལོངས་མི་སྤྱོད། གོས་མ་དྲས་པར་བགོ་ བྱོང་དང་བྱོང་ཁྱེར་སོགས་སུ་གནས་པའོ།། འཁོར་ལོའི་དབྱེ་དེ་ཡུན་རིང་ཙམ་དུ་གནས་སྐབས་ན། དེ་ཞག་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་ཏེ། ནམ་ལངས་ཁོངས་སུ་མཆོག་ཟུང་གཅིག་གིས་འདུམས་པར་བྱེད་པ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངེས་པ་ནི། དེ་ལ་འཁོར་ལོའི་དབྱེ་ཞེས་རྗེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བྱང་ནས་དགེ་འདུན་མ་འདུམས་ཀྱི་བར་ལོར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱས་པས་དེ་སྐད་དུ་རྗེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་ལས། དགེ་འདུན་བྱེ་བ་དེའི་ཚེ། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་མེད། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་མེད། གཏན་བྱེད་པ་ཡང་མེད། མདོ་སྡེ་སེམས་པ་ཡང་མེད། འདུལ་བ་སེམས་པ་ཡང་མེད། ཚོས་སྐོན་པ་སེམས་པ་ཡང་མི་དན་ཏེ། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་འཛམ་བུའི་གླིང་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱི། གླིང་གཞན་ན་འགྲན་ཟླ་བདག་ཅག་གི་སྐྱོན་པ་མེ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མཐའ་དག་སློང་དགྱས་འགྱུབ་སྟེ། ཕྱོགས་རེར་དག་འདུན་ཚང་བར་འབྱེད་པའི་དག་སློང་གིས་ཅི་ལྟར་ཡང་དགེ་སློང་ལྔ་སྤྱོད་ཚུལ་ལྡན་

པས། །འབྲེད་དེ་གཞན་དུའོ་བྱེས་པ་རྣམས། །སྟོན་དང་ལམ་གཞན་ལ་བཟོད་པ། །བྱ་བའི་དེ་ནི་མི་གནས་སོ། ཅེ་ནི་འཁོར་འོའི་དབྱེན་དུ་འདོད། །འཇམ་བྱའི་གྲྭིང་ནའོ་དགུ་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས། འཁོར་འོའི་དབྱེན་འདི་མི་འབྱུང་བའི་དུས་དེ་ལ་རྟུག་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འབྱུང་སྟེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་དགའ་བ་ཉས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། སྐུ་ངན་ལས་འདས་ཚུལ་སྟོན་པ་ན་མི་འབྱུང་སྟེ། གདུལ་བྱ་དེ་དག་སྐྱོ་བ་ཉས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། བསྟན་པ་སྐྱོན་མ་བྱུང་བའི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འབྱུང་སྟེ། བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། མཚོག་ཟུང་གཅིག་མ་བྱུང་བའི་སྔ་རོལ་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། འདི་མཚོག་ཟུང་གཅིག་གིས་འདུམས་པར་བྱེད་པ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་སྐུ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སུ་མི་འབྱུང་སྟེ། འཕགས་ཚྭ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཚམས་མ་བཅད་པའི་སྔ་རོལ་དུ་མེད་དེ། མཚམས་ནང་གཅིག་ཏུ་བྱེ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མཐའ་སྐྱོན་ཟུང་གཅིག་གིས། །སྔ་རོལ་ཐུབ་པ་རྣོངས་པ་དང་།། མཚམས་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་། །འཁོར་འོའི་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་དོ། །ཞེས་གསུངས། འཁོར་འོའི་དབྱེན་འདི་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་མི་འབྱུང་ཞེང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཁོ་ནའི་བསྟན་པ་ལ་འབྱུང་བའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་སློབ་ལམ་གྱི་

གཤན་སྐབས་སུ་བྱམ་ཟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གྱུར་བ་ཞེག་གི་ཚེ། དང་སྔོང་མདོན་ཤེས་ལྟ་དང་ལྡན་པ་ཞེག་གི་འགོར་ཟེ་བས་དེ་དག་གི་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་ལུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་སློང་ལྷས་བྱིན་དེའི་དུས་སུ་དང་སྔོང་དེ་ཡིན་པས་དེའི་སྐོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཉན་ཐོས་སྔ་བ་དག་ཟེར་རོ།།

ལས་ཀྱི་དབྱེན།

ཞར་ལ་ལས་ཀྱི་དབྱེན་ཏེ་ལྔ་བུ་སྣམ་ག། མཚམས་ནང་གཅིག་ཏུ་དགེ་འདུན་སྤེ་མི་མཐུན་པས་གསོ་སྦྱོང་སོགས་ལས་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བར་དམིགས་པ། ལས་དབྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། འདི་སྐྱ་མི་སྣམ་མ་གཏོགས་གློང་གསུམ་ན་འབྱུང་། བྱངས་དགེ་སློང་བརྒྱད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་གློང་གསུམ་ག །དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱི།། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། མཚམས་མེད་འདི་ནམས་སྐྱ་མི་སྣམ་མ་གཏོགས་པའི་གློང་གསུམ་ཁོ་ན་དང་། དེར་ཡང་ཟ་མ་མ་ནིང་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེས་པ་

བྱང་མེད་ལ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། མཚམས་མེད་གྲིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད། ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྐྱན་དང་། འཕྲོ་བ་གཞན་དག་ན་ཡང་མེད་ན་ཁམས་གཞན་ན་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེ་དག་ན་ཡང་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་ཟ་མ་སོགས་ལ་མི་འདོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོམ་པ་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིན་པ་ནི་གོ་སླའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྤྲིན་པ་ནི། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུའི་རིགས་སུ་གནས་ཤིང་། ལུང་མ་བསྟན་དུ་དམིགས་པས་རང་ཉ་ཕྱེ་བ། རྣམ་སྨིན་གྱི་སྤྲིན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དན་འཕྲོ། ལྟ་དང་། མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་སྨིན་ཏེ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དན་འཕྲོ་བའི་ཕུང་པོ་ལྟ་ལྟུ་བ། གཉིས་པ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་ལྟུ་བ། གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་མི་སྐྱན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་ལྟུ་བ། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི་ལས་སྤྲིན། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བའི་སྤྲིན་པ། རྣམ་སྨིན་གྱི་སྤྲིན་པ་གསུམ་ཚོས་ཅན། སྐབས་འདིར་སྤྲིན་པང་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་ལམ་དང་འཕགས་ལམ་གྱི་སྟོང་པ་ལ་སྤྲིན་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ།

གཉིས་པ། བརྟེན་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ་ནི། གསུམ་པ་བསོད་ནམས་བྱ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི། སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྦྱིན་པ་གཏོང་ཚུལ། །དང་པོ་ནི། མཆོད་པཉམ་ཐན་གདགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་བསྡུངས་ཏེ། བདག་པོའི་དངོས་པོ་གཏོང་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་སྦྱི་བའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བར་དམིགས་པ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྦྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་སྦྱིན་བྱེད་དེ་སྦྱིན་པ། །མཆེད་དང་ཐན་འདོགས་འདོད་པ་ཡིས།། ལུས་དང་ངག་ལས་སྤྲོང་དང་བཅས། །ཞེས་དང་། རང་འཕེལ་

ལས། །གང་ཚེ་སྐྱེས་བུ་དགེ་ཡིད་ཀྱིས། །རང་གི་རྟས་དག་སྨྲིན་
བྱེད་པ། །དེའི་ཚེ་དགེ་བའི་ཐུང་ངོ་རྟམས།། སྨྲིན་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། བྱང་མཐའ་གོང་མས་གཏེར་པའི་སེམས་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངུ་
དམིགས་པ། སྨྲིན་པའི་མཚན་ཉིད་ནུ་བྱེད་དེ། སྨྲོད་འདྲུག་ལས།
འདོགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བཅས་སྟེ། །སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་བཏང་
སེམས་ཀྱི། །སྨྲིན་པའི་ཐ་རོལ་ཕྱིན་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟས་དེ་ནི་
སེམས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སྨྲིན་འབྲས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ།
ལོངས་སྤྲོད་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲས་ལོངས་སྤྲོད་ཆེན་
པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེ་བོས་
མཆོད་རྟེན་ངུ་ཕུལ་བ་ལྟ་བུ་བདག་ཁོ་ནའི་དོན་ནུ་སྨྲིན་པ། འཕགས་
པ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ནུ་ཕུལ་བ་ལྟ་བུ་
གཞན་ཁོ་ནའི་དོན་ནུ་སྨྲིན་པ། འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ནུ་སྨྲིན་པ་ལྟ་བུ། རང་གཞན་གཉིས་
ཀའི་དོན་ནུ་སྨྲིན་པ། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་མཆོད་རྟེན་ལ་
ཕུལ་བ་ལྟ་བུ། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ནུ་སྨྲིན་པ་ལྟ་
བུ་བཞི་ཡོད་དེ། བདག་གཞན་དོན་ཕྱིར་གཉིས་དོན་ཕྱིར། །གཉིས་
ཀའི་དོན་ནུ་མིན་ཕྱིར་སྨྲིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་རྟམ་པར་དག་པའི་

སྨྱོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མ་དག་པའི་སྨྱོན་པ་སྐམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ས་པན་ཆེན་ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་ལས་བཤད་ཀྱང་མང་བས་འཇིགས་ནས་འདིར་མ་བྱེས། གསུམ་པ་སྨྱོན་པ་གཏོང་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྨྱོན་བདག་གི་ཁྱད་པར། དངོས་པོའི་ཁྱད་པར། ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས་སྨྱོན་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྨྱོན་བདག་གི་བསམ་པ། དད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་དང་གཏོང་བ་དང་། ངོ་ཚ་ཤེས་དང་ཁྲལ་ཡོད་ཤེས་རབ་སྟེ།། བདེ་བར་འདོད་ན་བདུན་པོ་འདི་དག་བརྟུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཕགས་ནོར་བདུན་དང་ལྡན་པས་སྨྲ་བ་ཉན་པ་དང་། སོགས་པས་རང་གི་ལག་པར་ནས་སློང་བ་པོ་ལ་དུས་སུ་ཞན་ལ་མི་གནོད་པར་བྱིན་ན་སྨྱོན་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱིན་ན། འབྲས་བུ་གཞན་ལ་གཞན་གྱི་བཀུར་སྟི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འོངས་སློང་གང་བཞེད་པ་དང་། དུས་ལས་མི་ཡོལ་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པར་རྟེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སྨྱོན་བདག་དང་། །དངོས་དང་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས། །སྨྱོན་བདག་ཁྱད་འཕགས་དང་སོགས་ཀྱིས།། བྱས་ལ་སོགས་པས་སྨྱོན་པར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་བཀུར་སྟི་རྒྱ་ཆེན་དང་། །དུས་དང་བར་ཆད་མེད་པར་རྟེན། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་ཁ་

དོག་དྲི་རོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟོང་བ་པོ་འདོད་པར་བྱེན་ན་སྦྱིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེན་ན། འཕས་བུ་གཟུགས་བཟང་སྐྱན་གྲགས་དང་ལྡན། ཡིད་དགའ་ལུས་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་དང་དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་ལུས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཕུན་སུམ་དངོས། ।དེ་ནས་གཟུགས་བཟང་གྲགས་ལྡན་དང་། ।དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་དང་།། དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་ལུས་འགྱུར། ।ཞེས་སོ། ।གསུམ་པ་ནི། ཞིང་དུད་འགྲོ་ལ་བྱིན་ན་རྟམ་སྨིན་བརྒྱ་འགྱུར། མི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཚལ་བ་ལ་བྱིན་ན་སྟོང་འགྱུར་དུ་གསུངས་པ། འགྲོ་བའི་ཞིང་དང་། རྟས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་གྱི་ནང་ནས། ནད་པ་ནད་གཡོག་ཤིན་ཏུ་གང་བའི་དུས་སུ་བྱིན་པ་ལྟ་བུ། སྨྲག་བསྐལ་གྱི་ཞིང་། ཐན་འདོགས་པའི་ཞིང་ཐ་མ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་ལ་བྱིན་ན་འབུམ་འགྱུར་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་བྱིན་ན་རྟམ་སྨིན་ཚད་མེད་པ། རྒྱུན་ཞུགས་ལ་བྱིན་ན་ཚོས་ཚད་མེད་པར་གསུངས་པས། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་རྟམས་ཀྱི་སྐོ་ནས་སྨིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲོ་དང་སྨྲག་བསྐལ་ཐན་འདོགས་དང་། ।ཡོན་ཏན་རྟམས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་འཕགས། ।ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་བཅོམ་པས་དག་བཅོམ་པ་ལ་བྱིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐན་པའི་ཕྱིར་བྱིན་པ་དང་། བརྒྱད་གསུངས་པའི་བརྒྱད་པ་ལྟུ་ཡིན་ཏེ། གོ་ཉུ་ཏ་མའི་མདོ་ལས། གང་ཞེག་ལུས་ངག་གདམས་བདག་ཉིད། །ལག་བརྒྱང་བསོད་སྟོམས་སྦྱིན་པ་ཡིན། །འདོད་ཆགས་བྲལ་ལ་ཆགས་བྲལ་བས། །སྦྱིན་ན་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པའི་མཆོག། ཅེས་དང་། མདོ་སྡེ་ལས། རྒྱལ་པོ་རིམས་ནད་མེད་ཅེས་བྱ་བས་གོང་ཁྲེར་སྟོང་ཐུག་བྱུག་ཙུ་བྱིན་པ་བས། ཤྭ་རིའི་བུས་དགེ་སློང་གཅིག་ལ་ཟན་བྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས། སྦྱིན་པ་བརྒྱད་ནི། མཛོད་འཇུག་ལས། ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། འཇིགས་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་བྱིན་པར་འགྱུར་བས་སྦྱིན་པ་དང་། སྡོན་བདག་གི་ཕ་དང་མེས་དོ་དག་གིས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་དང་། མཚོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། ཀུགས་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་དོན་དང་། སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དོན་དང་། རྟལ་འབྱོར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དང་། དོན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་སྟེ་བརྒྱད་ཡིན་པར་གསུངས། འཕགས་པ་མེན་ཡང་སྦྱིན་པའི་ཞེང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་མིན་ཡང་ཕ་མ་དང་། །ནད་པ་དང་ནི་ཚོས་སྨྲ་དང་། །སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།།

གཉེས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ལ། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དེའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ཆོམ་པར་རེག་བྱེད་དང་རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་ཙ་བ་བཞི་གང་རུང་ལས་འདས་པའི་མི་དགེ་བའི་གཟུགས་སུ་དམིགས་པ། འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགེའི་གཟུགས། །ཞེས་གསུངས། དབྱེ་ན་བཞི། གཉེས་པ་ནི། འཆལ་ཚུལ་དེ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ལྷག་པ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པར་དམིགས་པ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱམ་དག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གཉེས་ཡོད་དེ། ཀྱམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དེ་དང་། ཀྱམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཀྱམ་དག་སྟེ་གཉེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤོང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱམ་གཉེས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ལྷུང་བ་ཡིན་ན་འཆལ་ཚུལ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། འཆལ་ཚུལ་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱམ་དག་དེ་ཞན་ཡོན་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། འཆལ་ཚུལ་གྱི་ཞམ་པ་སྟེ་གཅོད་པ་མ་བྱུང་བ། དེའི་རྒྱུ་ཙ་བ་དང་ཉེ་ཉོན་གྱིས་གཅོད་པ་མ་བྱུང་བ། དེའི་གཉེན་པོ་དྲན་ཤེས་བཞིན་ལྡན་པ། ཞི་བ་སྐྱང་འདས་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་

ཀྱིས་ནི་བཅས་པ་ཡང་། །རྣམ་དག་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་ནོ།། འཚལ་ཁྲིམས་དེའི་རྒྱས་འཕེན་མ་བྱུང་། །དེ་གཉེན་པོ་དང་ཞི་ལ་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ལ། དངོས་དང་། གཞི་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚོན་ལྡན་དང་བཅས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ། སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་ནི། །སྒོམ་པའོ་སེམས་ལ་བསྒོ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ཡང་མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་མོད། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ཀྱང་འགྲོད་པ་མེད་པའི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་དངོས་སུ་འབྱལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོ་རིས་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །འབྱལ་བའི་དོན་དུ་བསྒོམ་གཅོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་གཞི་གསུམ་གྱི་དགེ་རྩ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྱིན་པས་ན་བསོད་ནམས། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་བྱ་བ། ཀུན་སློང་གི་སེམས་འཇུག་པའི་

གཞི་ཡིན་པས་ན་དེའི་གཞི་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི། སྤྲོང་བདུན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྒྲིབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། ཆོས་སྒྲིབ་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཀུན་སློང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྟེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཚིག་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་མདོ་ལས་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་དག་ཆོས་ལོག་པར་འཆད་པར་བྱེད་པའམ། སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་བྲག་པ་འདོད་པས་འཆད་པ་དེ་དག་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཚ་འཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་གསུམ།

གསུམ་པ་ཚ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་གསུམ་བཤད་པ་ནི། བསོད་ནམས་མྱ་ངན་འདས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། དེ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་ཚ་མཐུན་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པ། ཐར་པ་ཚ་མཐུན་མྱ་ངན་འདས་འཐོབ་པར་བྱེད་པ། ངེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་འོག་ནས་བཤད་པའི་རྗོད་སོགས་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པ་ནི། སྒྲིབ་ངན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཅས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གནས་བཞི་པ་ལས་བསྟན་པའི་གནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་ཏོ།།

གནས་ལྟ་བ་ཐུབ་སྟོན་པའི་གནས།

ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ།

གནས་ལྟ་བ་ཐུབ་བསྟན་པ་འཆད་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ཐུབ་རྣམས་དེ་རིང་ལྟར་སྤྲོང་ཚུལ། སྐབས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ནི། གནས་འདིའི་སྤྱི་དོན་ཐུན་མོང་དུ་སྟོན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་སྟེ། སེམས་ཐུབ་དང་བཅས་ཚུལ། ཉོན་མོངས་སྤྱི་ཚུལ། རྣམ་གྲངས། །གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། སྤྲིན་པ་ལྟ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། སྐབས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞེ་བར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་མྱ་ངན་སེམས་བྱུང་ངུ་དམིགས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཚོས་གང་འབྱུང་བའི་རབ་ཏུ་མ་ཞེ་བའི་མཚན་ཉིད་ངུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་བྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་རབ་ཏུ་མ་ཞེ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་བྱེད་ལས་

བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྤྱིད་བའི་རྩ་བ་སྟེ། དེའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བྱེད་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་འཇུག་པ་ན་བྱ་བ་བཅུ་བྱེད་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིད་བའི་རྩ་བ་ཐུབ་རྒྱས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་དེ་དག་ཀྱང་ཐུབ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་གིས་བསགས་པར་འགྱུར་གྱི། ཐུབ་རྒྱས་མེད་པར་ནི་སྤྱིད་པ་མངོན་པར་གྲུབ་པར་མི་ནུས་པས་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་རྩ་བ་ནི་འདི་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོག་པ་ཡིན་དགོས། ཉོན་མོངས་སྐད་བའི་བར་དུ་དེ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་དོན་གྱིས་བརྟན་པར་བྱེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་རྒྱུད་པས་གནས་པར་བྱེད། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པར་བྱེད། རྒྱུ་མཐུན་ཉ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེད་པ་དང་། སྤྱིད་བའི་རྩ་བ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད། དོན་ལ་གནས་པའི་དམིགས་པ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྟོག་པར་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་འཁྲིད་པར་བྱེད། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལས་ཉམས་པར་བྱེད། ཁམས་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་རྒྱུད་འཆིང་བར་བྱེད། ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། རྩ་བ་བརྟན་བྱེད་རྒྱུད་གནས་བྱེད། །ལུས་ནི་སྐྱེ་བའི་ཞིང་དུ་སྣང་སྲིད། །རྒྱུ་མཐུན་སྐྱེ་བྱེད་ལས་སྤྱིད་སྐྱེ། །དམིགས་པ་རྣམས་བྱེད་ཤེས་རྒྱུན་འཁྲིད། །རང་ཚོགས་ཆུ་ལ་མིན་ཡིད་འཛིན་

ཕྱིར། ངའི་བ་ལས་གཡོ་ཁམས་མི་འདའ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། རྩ་བའི་དབྱེ་བ། ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ། ཞར་བྱུང་དོ། ངང་པོ་ནི། རྩ་ཉོན་ཟུང་ཡོད་དོ། འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁྲོ་དང་། ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བ་དང་། རེ་ཚོམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ། ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་བཅུར་དབྱེ་བ། ཁམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བདུན་ཡོད་དེ། དེ་དྲུག་ཀྱང་། །འདོད་ཆགས་དབྱེ་བས་བདུན་དུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་སྟོན་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཁ་ནང་དུ་ལྷོས་པར་མཚུངས། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོད་པར་གཅིག་པས་དེ་ལྟར་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་མའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་ཏོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་བརླག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གཉིས་ལས་སྐྱེས་སྲིད་འདོད་ཆགས།། ཁ་ནི་ནང་དུ་བལྟས་ཕྱིར་དེར། །ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་བརླིག་ཕྱིར་བཤད། །ཅེས་གསུངས།། གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ལ། འཇིག་ལྟ། ལོག་ལྟ། མཐར་ལྟ། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན། ཚུལ་

ཁྱེམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་ཏེ་ལྡང་ཐེ་བས་བཙུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་བ་ལྷ་སྟེ་འཇིག་ཚོགས་དང་། །ལོག་དང་མཐར་
འཛིན་ལྟ་བ་དང་། །ལྟ་བ་དང་ནི་ཚུལ་ཁྱིམས་དང་། །བརྟུལ་ཞུགས་
མཚོག་ཏུ་འཛིན་དང་བཅུ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ཁམས་
གསུམ་གྱི་སྐྱོ་ནས་གོ་བརྟུད་ཡོད་དེ། །འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་
སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་ལྷ་སྟེ་བཅུ་དང་
འགོག་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་ལྷ་ཡ་མ་གཏོགས་བདུན་བདུན།
ལམ་བདེན་ལ་ལྟ་བ་དང་པོ་མ་གཏོགས་བརྟུད་དེ་སོ་གཉིས། འདོད་
པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྐྱོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ་
དང་། ང་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྟེ་བཞི། གཟུགས་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་པའི་སྡུག་
བསྔལ་མཐོང་སྤང་དགུ་རེ། ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་
དུག་རེ། ལམ་བདེན་ལ་མཐོང་སྤང་བདུན་རེ། གཟུགས་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱོམ་སྤང་ཉོན་
མོངས་གསུམ་གསུམ་སྟེ། མདོར་ན་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་སོ་དྲུག གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གཅིག་རེ་སྟེ་གོ་བརྟུད་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་བརྟུད། །ལྟ་བ་གསུམ་
གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །འདོད་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་

བས་རིམ་བཞིན་སྦྱོང་བར་བྱེད། །བཞི་ནི་སྐོམ་བས་སྦང་བྱ་ཡིན།། ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་དེ་དང་འབྲ། །དེ་ལྟར་དགྲ་བཅུ་བརྒྱད་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས། རང་འཕེལ་ལས། ཐུ་རྒྱས་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་སྣམ་ཙུ་ཙ་བྱུག་དང་། གཟུགས་ན་སྦྱོད་པ་སྣམ་ཙུ་ཙ་གཅིག་དང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པ་སྣམ་ཙུ་ཙ་གཅིག་སྟེ་དགྲ་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་དུ་ཡང་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས། མདོན་པ་གོང་མ་ལྟར་ན་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས། སྐོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་བྱུག་གསུངས། བསྟུ་བར། བདེན་པ་ཐྱི་མ་གསུམ་ལ་ལྟ་བ་དང་བོ་དོན་ནས་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་དགྲ་བཅུ་ཙ་བཞིད་གསུངས་སོ། །

མཐོང་སྤང་དང་སྐོམ་སྤང་།

གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་ལ་ལྟ། སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་དེས་པ། ལྟ་བ་ལྟ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། ལྟ་བ་ཐ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོད་སྤང་། ཐྱིན་ཅེ་ལོག་གི་རབ་དབྱེ། ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་སྟོས་པ་དང་བཅས་

བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཐོང་སྐད་དང་། སྒོམ་སྐད་གཉིས་འདུ་སྟེ། སྤིད་རྩེའི་སས་བསྡུས་ཤེད། ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་དོ་སྣལ་བྱི་སྐད་བྱ་ཡིན་ན་མཐོང་སྐད་ཀོ་ན་ཡིན་པས་ཁྱབ། ལྷག་མ་བདུན་གྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་མཐོང་སྐད་དང་སྒོམ་སྐད་ཅེ་ནོགས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམས་མཐོང་ལམ་བྱིས་སྐོང་། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་འོག་སའི་སྐད་བྱ་ཅེ་ནོགས་ལྟ་ཚར་ཆེ་འབྱིང་ཆུང་སོགས་དགུར་བྱས་ཏེ་བྱེ་ལ་ནས་སྐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤིད་རྩེ་ལས་སྒྲོས་བཟོད་པ་ཡིས། །གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྐད་བྱ་ཉིད། །ལྷག་སྒྲོས་མཐོང་དང་སྒོམ་གཉིས་ཀྱིས། །བཟོད་པས་གཞོམ་མིན་སྒོམ་ཁོ་ནས། །ཞེས་གསུངས།

ལྟ་བ་ལྟའི་མཚན་ཉིད་སོགས།

གཉིས་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་དང་དབང་བའི་བདག་དང་བདག་གི་བ་གང་རུང་བྱོ་འདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དམིགས་པ། འཇིག་ལྟའི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པའམ་ཆད་པར་སྨྲོ་འདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དམིགས་པ། མཐར་ལྟའི་མཆོག་ཉིད། ལས་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དམིགས་པ། འོག་ལྟའི་མཆོག་ཉིད། ལྟ་ངན་ལ་དམིགས་ནས་དག་གྲོལ་དུ་སྨྲོ་འདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དམིགས་པ། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་མཆོག་ཉིད། ཚུལ་ཁྲིམས་དན་པ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་དན་པ་ལ་དམིགས་ནས་དག་གྲོལ་དུ་སྨྲོ་འདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དམིགས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་མཆོག་ཉིད། དེ་སྐད་དུ། བདག་དང་བདག་གིར་རྟག་ཆད་དང་། །མེད་དང་དམན་ལ་མཆོག་ལྟ་དང་། །རྒྱུ་མིན་ལམ་མིན་དེར་ལྟ་བ། །དེ་དག་ལྟ་བ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དབང་ཕྱུག་སོགས་རྒྱུ་མིན་པ་ལ་རྒྱུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཚོས་ཅན། སྤྲུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལས་ལོག་ཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབས་སྟེ། དེ་ནི་རྟག་མཐའ་འམ་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སྤྲུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབས་སྟེ། དེ་ལྟར་འཇུག་པ་ཙམ་དེ་

སྤྲུག་བསྡལ་ཚོས་བཟོད་ཀྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྦུང་བྱ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་དབང་ཕྱུག་སོགས་རྒྱུད་མངོན་ཞེན་པ། །རྟག་བདག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིས། །རབ་ཏུ་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ། །སྤྲུག་བསྡལ་མཐོང་བས་སྦུང་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བཞི་ཡོད། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར། སྤྲུག་བསྡལ་བ་ལ་བདེ་བར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བཞི་ཡོད་བའི་ཕྱིར། འོན་ལྟ་བ་གང་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བཞག་ཅེ་ན། ལྟ་བ་གསུམ་ལ་བཞག་སྟེ། མཐར་ལྟ་ལ་དང་པོ་དེ་བཞག ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དེ་བཞག འཇིག་ལྟ་ལ་བཞི་པ་དེ་བཞག་བའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་གཞན་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་པོ་དེ་མི་འཛིག་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། དེས་བར་ཆྱེག་པ་དང་། སྒོ་འདོགས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ཚང་བ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཛིག་པ་གང་ཞེག ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན། མཐར་ལྟའི་ཚད་ལྟ་དང་ལོག་པར་ལྟ་བཞམ་སྒོ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟ་བ་གསུམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག ། བཞི་ཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཕྱིར་དང་། ། དེས་རྟོག་

ཕྱིར་དང་སྦྱོ་འདོགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས།

ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ།

ལྟ་བ་ལ། ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ། བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ང་རྒྱལ་བདུན་ཡོད་དེ། ང་རྒྱལ་ཙམ་དང་། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ། ངའོ་སྙམ་པའི། མངོན་པའི། ཆུང་ཟད་སྙམ་པའི། ལོག་ལྟའི་ང་རྒྱལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འདྲུག་པ་ལས། ང་རྒྱལ་དགུ་སྟེ། གཞན་ལ་ལྷོས་ཏེ་བདག་ལ་སྨྲའ་བ་གསུམ། བདག་ལ་ལྷོས་ཏེ་གཞན་ལ་སྨྲའ་བ་གསུམ། བདག་ལ་ལྷོས་ཏེ་གཞན་ལ་འགོག་པ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་གསུམ་ནི། གཞན་ལས་བདག་ཁྱད་པར་འཕགས་སོ། །བདག་དང་གཞན་མཉམ་མོ།། གཞན་ལས་བདག་དམན་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གསུམ། གཉིས་པ་གསུམ་ནི། བདག་ལས་གཞན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །བདག་དང་གཞན་མཉམ་མོ། །བདག་ལས་གཞན་དམའ་བ་ཡོད་དོ་སྙམ་པ་གསུམ། གསུམ་པ་གསུམ་ནི། གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་དོ།།

བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། །བདག་ལས་དམན་པ་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། གསུམ་དུ་བསྟུ་བ། སྤང་བྱ་གཉིས་སུ་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ང་རྒྱལ་ཙམ་ལྟག་པའི་ང་རྒྱལ། ཆུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཏེ་གསུམ་དུ་འདུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ང་རྒྱལ་ལ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ང་རྒྱལ་བདུན་ནམ་དགུ་གསུམ་མོ། །མཐོང་དང་སྒོམ་པས་ཟད་བྱ་བ།། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།

གསུམ་པ་རྣམ་པའི་ཁྱེ་བྲག་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ། དམིགས་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པའི། ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི། དུས་ལ་ལྟོས་པའི། ལྡན་ཚུལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཁྱེ་བྲག་གོ དང་པོ་ནི། ཐ་རྒྱས་གོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལ། རྐལ་མཉམ་གྱི་ཀུན་འགྲོ། རྐལ་པ་མི་མཉམ་གྱི་ཀུན་འགྲོ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་འགྲོ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། ལྟ་དང་དེ་བཞིན་ཐེ་ཚོམ་དང་། ཁོང་དེ་

ལྷན་ཅིག་མ་འཇེས་པའི། །མ་རིག་གང་ཡིན་ཀུན་ཏུ་འཕྲོ །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་ཆུས་གོ་བརྒྱད་པོ་ལ་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ལོག་ལྟ་ཐེ་ཚོམ་དེ་དག་དང་། །ལྟན་དང་འབའ་ཞིག་མ་རིག་དང་། །དྲུག་ཀྱི་ཟག་མེད་སྤྲོད་ཡུལ་ཅན།། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་། རྟ་བའི་དབྱེ་བ། བྱེ་བ་ལྔང་མ་བསྟན་གྱི་ཞར་བྱུང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། ཐུབ་ཆུས་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལྔང་མ་བསྟན། །གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་ན། ཁམས་གོང་གི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་ལྔང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་ཤིང་། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འཇིག་ལྟ། མཐར་ལྟ། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་མ་རིག་པ་རྣམས་གང་རུང་ཡིན་ན་ལྔང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་ཏེ། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལྔང་མ་བསྟན།། འདོད་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དང་། །མཐར་འཛིན་ལྷན་ཅིག་མ་རིག་པ། །ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་ལྟག་མའི་ཐུབ་ཆུས་རྣམས་ལ་མི་དགེ་བས་ཁྱབ་སྟེ། ལྟག་མ་རྣམས་འདིར་ཐུབ་ཆུས་གོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་ཚ་བ་ཡིན་པ་དུ། །ལྔང་མ་བསྟན་གྱི་ཚ་བ་ཡིན་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དུག་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་མི་དགེ་བའི་ཚ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་ལས་གཞན་པའི་

སྲེད་པ། མ་རིག་པ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ན་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་དང་། རྟོངས་རྣམས་མི་དགེའི་རྒྱ་བ་ཡིན། །ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་བ་གསུམ། །དེ་ཉེ་སྲེད་དང་མ་རིག་ཟློ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཟུ་བཞི་ལ་ལུང་མ་བསྟན། ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་སྟམ་ན། ལན་ལུང་མ་བསྟན་པར་བཞག་པར་བྱ་བའི་ཏེ་བ་ལ་ལྷོས་ནས་དེ་དག་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། ཐྱི་རའི་བ་བཞི་ཡོད་དེ། མགོ་གཅིག་པའི་ཏེ་བ། རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་ལན་བཏབ་པའི་ཏེ་བ། ཏེས་ནས་ལན་བཏབ་པའི་ཏེ་བ། བཞག་པར་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཏེ་བ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མགོ་གཅིག་དང་ནི་རྣམ་ཕྱེ་དང་། །ཏེ་དང་གཞག་པར་ལུང་བསྟན་པ། །འཆི་དང་སྐྱེ་དང་ཁྱད་པར་འཕགས། །བདག་གཞན་ལ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་དུས་ལ་ལྷོས་པའི་ལྟན་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དྲྭད་པ། སྔང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་ཐ་ཉོན་མོངས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ལས། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་བ་རྒྱུ་བཞི་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་སྣུག་མི་སྣུག་མཐོ་དམའ་གསུམ་ལ་

དམིགས་ནས་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་མ་ཁྱབ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། ཞེ་ཚོམ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་སྤྱི་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ནང་ནས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་དག་གིས། ཡུལ་གང་ལ་རང་ཉིད་སྐྱེས་ནས་མ་སྐངས་ཀྱི་བར་དུ་ཡུལ་དེ་དང་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལྡན་པར་བྱེད། ཡིད་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་དག་གིས་ཡུལ་དུས་གསུམ་པོ་ཀུན་དང་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལྡན་པར་བྱེད་དེ། འདས་དང་ཉེར་གནས་འདོད་ཆགས་དང་། །ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་དག་གིས་ནི།། གང་ལ་དེ་སྐྱེས་མ་སྐངས་པའི། །དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

དུས་གསུམ་རྟོག་ཡོད་སྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ལ་དུས་གསུམ་རྟོག་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་འགོད་པ། དེའི་ལན་གདབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དུས་གསུམ་རྟོག་སྐྱ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་རྟག་ཏུ་རྟོག་སྐྱ་འགྱུར་ལ། མེད་ན་ལྟོན་པར་ཡང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྟོག་སྐྱ་ཡོད་ལ། རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྟོན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དུ་འདས་མ་འོངས་རྟོག་སྐྱ་ལྷང་རེགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱུག ལྷང་གིས་བྱུག་སྟེ། མདོ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྟོན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལའང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའོ། །ཞེས་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ནས། ཡིད་དང་ཆོས་ལ་

བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བར་གསུངས། འདས་མ་འོངས་རྟོག་སུ་མེད་ན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བར་མི་ཉུས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་འགྲུབ་སྟེ། འདས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྡེ་པའི་ཁྲད་པར་བཞག་ཏུ་ཡོད། དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་རྟོག་སྨྲ་བའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དང་། དཔྱ་ཁ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་མ་ཟིན་པའི་འདས་པ་ཡོད་ཅིང་མ་ཞིངས་པ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཟིན་ཀྱི་འདས་པ་མེད་ཅེས་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྡེ་པར་འདོད། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ། མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ། གཞན་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། བཅུན་པ་ཚོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་རེ། སྒྲ་གུ་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟ་བ་དང་ད་ལྟ་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་དེ་ལྟར་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གསེར་གྱི་སྡོང་བཅོམ་ནས་རྒྱན་བྱེད་པ་ན་ཁོ་བོ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་། དབྱིབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཇི་མ་ཞོར་འགྱུར་བའི་ཚེ་ཁོ་བོ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་། རྡོ་ནུས་

གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་ནི། བཙུན་པ་དབྱངས་སྤྲོགས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚེ་སྡུ་གྲུ་དེ་དུས་གསུམ་ཚར་དང་ལྡན་ཡང་མཚན་ཉིད་གང་ཤས་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པས་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་པ་གཅིག་བུད་མེད་གཅིག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་ཚེ། དེ་བུད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་བྱལ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། གསུམ་པ་ནི། བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚེ་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མ་འོངས་པ་དང་། བྱ་བ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ལ་དུ་ལྟ་བ། བྱ་བ་ཞིག་པ་ལ་འདས་པར་འཛིག་པས། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། རྩེས་པའི་རིལ་བུ་གཅིག་ཉིད་གཅིག་དང་བརྒྱ་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་པ་ན། དེ་དང་དེར་འཛིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། བཞི་པ་ནི། བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཡི་ནཱ་ལེནྡ་ར་པ་དང་། ཞེས་ཟེར། ཁྱོད་ཕྱི་བར་གསུམ་ལ་སྟོས་ནས་འདས་མ་འོངས་དུས་ལྟར་ཞེས་འཛིག་པས། གཞན་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། བུད་མེད་གཅིག་རང་གི་མ་ལ་སྟོས་ནས་བུ་མོ་དང་བུ་མོ་ལ་སྟོས་ནས་མར་འཛིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། འོན་བཞི་པོ་དེའི་ནང་ནས་བྱུབ་མཐའ་གང་བཟང་ཞེ་ན། དང་པོ་མི་བཟང་སྟེ། ཐུབས་ཅན་ཀྱི་སྤྱོགས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་བཟང་སྟེ། དུས་

གསུམ་འཚོལ་བར་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡང་མི་བཟང་སྟེ། དུས་རེ་རེ་ཡང་དུས་གསུམ་གང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཆུང་ཞིག་བཟང་སྟེ། བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་ན་མ་འོངས་པ། བྱེད་པའི་ཚེ་དང་ལྡུ་བ། བྱས་ནས་འགགས་པ་ན་འདས་པ་སྟེ། དེའི་དུས་རྣམས་རྣམ་བཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འང་སྐྱོན་ཡོད་དེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་དུ་ལྡུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྡུང་ཡང་། དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་གསུངས་ཕྱིར། །གཉིས་ཕྱིར་ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར་འབྲས་ཕྱིར། །དེ་ཡོད་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད།། ཡོད་པར་སྨྲ་བར་འདོད་དེ་དག །རྣམ་བཞི་དངོས་དང་མཚན་ཉིད་དང་། །གནས་སྐབས་གཞན་གཞན་འབྱུར་ཞེས་བྱ། །གསུམ་པ་བཟང་དེ་བྱ་བ་ཡི། །དུས་རྣམས་རྣམ་གཞག། ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། གེགས་སུ་བྱེད། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་གཞན་མ་ཡིན། ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚོས་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །མང་བས་འཇིགས་ནས་མ་སྨྲོས་སོ། །གསུམ་པ་སྨང་བྱ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྨང་བྱ་གང་ཞེག སྨང་ན་དེ་དང་བལ་བས་ཁྱབ་བམ། དེ་དང་བལ་ན་དེ་སྨངས་པས་ཁྱབ་ཅེ་ན། །བལ་ན་སྨངས་པས་ཁྱབ། སྨངས་ཀྱང་མ་བྱས་པ་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་སྐྱེས་ལ་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚ་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྨངས་སྨངས་ཀྱང་།

ཀུན་འགྲོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་བས་ལྷན་ལ། སྒོམ་སྤང་དགུ་ལ་དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་། དེ་ལ་དམིགས་བའི་ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་སྒོམ་སྤང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་ནས་ལྷན་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ཅན་མ་སྤངས་བའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཡུལ་དང་ལྷན་པར་ཐུབ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་ནི། ཞེས་དང་། དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྤྲུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང་། །ཀུན་འགྲོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྡན།། དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་ལྷག་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས། ལྟ་བ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་སྟེན་པ་ནི། སྤྲུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞེ་སྟེ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་གང་ལ་ཐུབ་རྒྱས་དུ་ཞེག་རྒྱས་པར་ཤེས་ཏེ། དེ་ནས་བརྗོད་ན་མང་བར་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཟག་མེད་ཁམས་གསུམ་མཐའ་གསུམ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། བཞེ་པ་སེམས་ཐུབ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ནི། ཉོན་མོངས་ཐུབ་རྒྱས་བཅས་རྣམ་གཉིས། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་རྒྱས་འགྲུབ་ཀྱིས། །ཞེས་སོ། །ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་སྤྱི་ཚུལ་ལ། སྤྱི་བའི་གོ་དེམ་དང་།སྤྱི་བའི་རྒྱུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལས་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྤྱི། དེ་ལས་ཕྱིན་

ཅེ་འོག་ཏུ་ལྟ་བའི་འོག་ལྟ། དེ་ལས་རང་དབང་བའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ། དེ་ལས་རྟག་པར་འཛིན་པའི་མཐར་ལྟ། དེ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན། དེ་ལས་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན། དེ་ལས་ཆགས་པ། ང་རྒྱལ། ཞེ་སྡང་སོགས་ཅི་རིགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྣོངས་ལས་ཐེ་ཚོམ་དེ་ནས་ནི། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལས་ཞེ་སྡང་དེ་ལྟར་རིམ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཐུ་རྒྱས་རྣ་བ་ནས་མ་སྐྱངས་པ་དང་། ཐུ་རྒྱས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་ཐུ་རྒྱས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐུ་རྒྱས་སྐྱངས་པ་མ་ཡིན་དང་། །ཞེས་སོགས་ཚེ་འོ་ཀ་གཅིག་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་བཏུས་ལས། འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྐྱངས་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱང་སྣང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་གྲངས།

བྱག་པ་རྣམ་གྲངས་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཟག་པ་དང་ཆུང་སྦྱོར་དང་ཉེར་ལེན་ཞེས་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་ལ། ཟག་པ་ལ་ནི་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཟག་པ། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་དང་གསུམ་དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སོ། །དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདུ་བ་དང་། མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྡུས་པར་འདུ་བས་དེ་ལྟར་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཞེས་འོག་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་དང་། འདི་

སྣང་སར་ན་ཐུབ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྣང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཁོར་བར་འཇོག་པར་བྱེད་པའམ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྣ་ནང་ནས་ཟག་པར་བྱེད་པས་ཟག་པ། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་འཁྱེར་བར་བྱེད་པས་ཆུ་བོ། །ཡང་སྲིད་དུ་འབྱོར་བར་བྱེད་པས་སྦྱོར་བ། འཁོར་བར་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་པས་ཉེར་ལེན། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་འཇོག་བྱེད་ཟག་བྱེད་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཐུབ་ཞེས་རྗེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོགས་དཀའ་བས་ན་ཐུབ། ཐོག་མ་མེད་ནས་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དང་། དམིགས་པ་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ངོ་བོ་མ་སྣང་ས་ན་མངོན་གྱུར་སྣང་བས་ཀྱང་སྟོག་ཅིང་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཐུབ་ཅེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་དེ་དག་ཐུབ་བ་དང་། རྗེས་འབྲེལ་རྣམ་གཉིས་རྒྱས་འགྱུར་དང་། །རྗེས་སུ་འབྲང་བས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཐུབ་རྒྱས་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉེར་ལེན་ལའང་ལྟ་བ་ཉེར་ལེན། འདོད་པ་ཉེར་ལེན། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་ཡོད།

རྙ་བར་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་གྲངས།

གཉེས་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིར་གསུངས་པ་དང་། མདོན་པ་གོང་མར་གསུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་སྦྱོར། འཆིང་བ། ཐ་རྒྱས། ཉེ་ཉོན། ཀུན་དཀྲིས་ཞེས་ལྔ་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི། །དབྱེ་བས་ཡང་རྣམ་ལྔར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཀུན་སྦྱོར་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། རྙ་ཉོན་རྟུག་གི་ཀུན་སྦྱོར། མཆོག་འཛིན་གཉེས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོར། ཐག་དོག་མེར་སྣའི་ཀུན་སྦྱོར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཆོག་འཛིན་གཉེས་ཀྱི་ཀུན་ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་ལས་ལོགས་སུ་སྐྱེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་རྩས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་གཉེས་ཀྱང་རྩས་བཅོ་བརྒྱད་དེ་ཡོད་པར་འདུ་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཀུན་སྦྱོར་ལ་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར། ཐ་མའི་ཀུན་སྦྱོར་དོ། །གོང་མའི་ཀུན་སྦྱོར་དོ།། དང་པོ་ལ། འཇིག་ལྟ་ཀུན་སྦྱོར། ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་

གསུམ་ཡོད། རྒྱུན་ཞུགས་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོང་གསུམ་སྤངས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། གསུམ་པ་དེས་མཐོང་སྤང་གི་སྒོ་དང་རྟ་བས་བསྟན་པས་ན། གསུམ་པོ་དེར་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོ་དང་རྟ་བས་བསྟན་ཕྱིར་གསུམ། །ཞེས་གསུངས། ཞེས་ཟེར། རང་ལན་ནི་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གསུམ་པོ་དེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་རྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ཐར་པར་འགྲུབ་པའི་གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཤེས་སྤྲིང་ལས། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདི་གསུམ་ཐར་པ་ཡི། །ཞོང་ཁྲེར་སྒོ་འགེགས་ལེགས་པར་མཁྲེན་པར་མཛོད།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཇིག་ལྟའི་ཀུན་སྦྱོར་གྱིས་དང་པོར་ཐར་ལམ་དུ་འཕྲོ་མི་འདོད་པར་བྱེད། ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་བར་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་འཁྲིད་པར་བྱེད། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕྲོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་དང་། །ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དེ་སྟེང་གཅིག །ཐར་པར་འཕྲོད་ལ་གེགས་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ཏོ།། ཞེས་གསུངས། ཐ་མའི་ཀུན་སྦྱོར་ལ་ལྷ་ཡོད་དེ། གསུམ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ། གནོད་སེམས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་དེ་ལྷ་

སྣང་སར་བའི་ལྷོག་ཆ་ནས་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད། ལྷ་ཡོ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞེས་པའི་སྣང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་འདོད་ཁམས་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ལན་གཅིག་ཏུ་འདས་ཀྱང་ཕྱིར་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་ཆམ་ལྟ། །གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པས་མི་འདའ་ལ། །གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ཕྱིར་ལྡོག་བྱེད། །ཅེས་གསུངས། གོང་མའི་ཀུན་སློང་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས། ཆོད་པ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ་གསུམ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་དེ་ལྟ་སྣང་བའི་ལྷོག་ཆ་ནས་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྟ་ཡོ་དེ་དབྱ་བཅོམ་ཞེས་པའི་སྣང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་གོང་མར་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཁམས་གོང་མ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གོང་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་ལྟ་ཉིག །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི། །འདོད་ཆགས་གཉིད་ཆོད་ང་རྒྱལ་རྣམས། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་འཆིང་བ་ལ་གསུམ་ཡོད། དུག་གསུམ་ཀྱི་འཆིང་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐ་རྒྱས་ཙ་ཧ་ནི་ཉེ་ཧ་རྣམས་མི་འགལ་ལ། འོན་ཀྱང་ཙ་ཧ་ནི་དང་ཉེ་ཧ་ནི་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དེ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ཧ་ནི་མོངས་

ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་ཅན། །སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ཕུང་ཞེས་པ། །གང་དེ་འང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི། །དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཞེས་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས། ཀུན་བཏགས་ལ་བརྟུད་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོ་ཚ་མེད་དང་ཁྲལ་མེད། གཞན་ལ་ཞན་འདོགས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཐུག་དོག་སེར་སྣ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོད་འགྱོད། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིད་རྒྱས་རྣམས་སྐྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་ཚ་མེད་དང་ཁྲལ་མེད་དང་། །ཐུག་དོག་སེར་སྣ་ཆོད་པ་དང་། །འགྱོད་དང་རྒྱས་པ་གཉིད་དང་དེ། །ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམ་པ་བརྟུད། །ཅེས་གསུངས། འདི་དག་ལ་ཀུན་དཀྲིས་ཞེས་རྗེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད། འདི་དག་གི་སྤྲིད་པའི་བཅོན་ར་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་འམ། འདི་དག་ཡོད་ན་བྱེད་པ་ངན་པ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་ཀུན་དཀྲིས་ཞེས་སྨོས་དཔོན་གང་སྟེལ་གསུང་ཞིང་། ས་སྟེ་ལས། སྲིན་བུ་རང་གི་ཁ་ཆུས་དཀྲིས་པ་ལྟར་ཡང་ཡང་འབྱུང་བས་སེམས་འཁྲིད་ཅིང་གཡོ་བར་བྱེད་པས་ཀུན་དཀྲིས་ཞེས་གསུངས།

མངོན་པ་གོང་མར་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་གྲངས།

གཉིས་པ་ནི། ཉེ་ཤུ་རྩ་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས། རྣམ་གྲངས་གང་ཞེ་ན། །ཀུན་རྟོག་འཇུག་འགྱུར་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་། ཆུ་བོ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། མདུད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་། འཕག་དང་། དྲི་མ་དང་། སྥོག་པ་དང་། རྒྱ་རྩྭ་དང་། ཕྱི་ཡང་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་། འཕོངས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་། འཁྲུགས་པ་དང་། འཕབ་པ་དང་། རིམས་ནད་དང་། ནག་སྤྱོད་དང་། བག་ཚགས་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས། ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གིས་རྣམ་གྲངས་སུ་འགྱུར་བའི་དྲི་མ་ལ་རྟག་ཡོད་དེ། གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་དྲི་མ་རྟག །སྤྲུལ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་ཚིག་དང་འཕོན་འཛིན་དང་། །རྣམ་འཆེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྤྲུལ་རྒྱགས་གཉིས་འདོད་

ཚགས་ཀྱི་ཚར་གཏོགས། འགོན་འཇིན་རྣམ་འཚེ་ཁོང་ཁྲིའི་ཚར་གཏོགས། འཚིག་པ་དང་གཡོ་གཉིས་ལྡུང་གྱི་ཚར་གཏོགས་ཏེ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། བུ་གླུ་ལྷི་ཡང་སྟེག་ཅན་ལྟ། །ཞེས་གསུངས། དེ་མ་དེ་དག་ཁམས་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། གཡོ་སྒྲུ་གཉིས་འདོད་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡོད་དེ། འདོད་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན། །གཡོ་རྒྱུ་ཚངས་པས་འདེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། རྣུགས་ཆོད་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་ཚར་ན་ཡོད་དེ། རྣུགས་ཆོད་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་ན།། ཞེས་གསུངས། བདུན་པ་གང་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པ་ལ། རྣམ་ཤེས་གང་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པ། ཚོར་བ་གང་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ་སྐབས། །

སྒྲིབ་པ་ལྔ།

བརྒྱད་པ་སྒྲིབ་པ་ལྔ་བཤད་པ་ན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། སྒྲིབ་པ་ལྔ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་

འདུན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དགེ་སློང་དག་འདི་ནི་མི་དགེའི་ཐུང་ངོ་མ་འཇེས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ལྔའོ།། ཞེས་གསུངས། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ། གནོད་སེམས་གཉིད་རྨུགས་ཆོད་འགྱོད་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་སོ། །ལྔ་པོ་འདི་ལོགས་སུ་སྒྲིབ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉེན་ཀྱིས་ཆུང་བ་ཁེམས་ཀྱི་ཐུང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད། ཆོད་འགྱོད་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཐུང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད། གཉེན་རྒྱུགས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐུང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་བདེན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་འདོད་པས་སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་དགོས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉེན་རྒྱུགས་གཉེས་གཅིག་དང་། ཆོད་འགྱོད་གཉིས་ཀ་ཉོན་མོངས་ཅན་འཁྲུལ་ཞས་གཅིག ལས་སུ་བྱ་བ་གཅིག་པས་དེ་ལྟར་བཀྲང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཉེན་རྒྱུགས་གཉེས་གཉེན་པོ་སྣང་བས་སེལ། ཆོད་འགྱོད་གཉེས་ཞེ་གནས་ཀྱིས་སེལ་བར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཉེན་རྒྱུགས་གཉེས་ཆུང་ཞས་ཀྱི་རོ་སྙང་བ་དང་། མ་དགའ་བ་དང་། བྱ་བ་མང་བ་དང་། ཁ་ཞས་ཀྱི་ཚོད་མ་ཟིན་པ་དང་།

སེམས་ཞུམ་པ་སྟེ། ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གཅིག ཏོད་འགྱོད་གཉིས་ཉེ་དུའི་རྣམ་རྟོག ।མི་འཆི་བའི་རྣམ་རྟོག སྟོན་གྱི་རྩེ་ཏོད། དགའ་མགུར་སྦྱད་པ་དྲན་པ་སྟེ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱང་སྟེ། གཉིད་རྒྱུགས་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཞུམ་པར་བྱེད། ཏོད་འགྱོད་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ན་སྤྲིན་རྣམས་མི་མཐུན་དང་། ।ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ।གཉིས་གཅིག་ཏུང་པོ་གཉེད་བྱེད་དང་། ।ཞེ་ཚོམ་ཕྱིར་ན་ལྟ་ཉིད་དོ།། ཞེས་གསུངས། མཆིམས་ནམ་མཁའ་བྱགས་ཀྱིས། རྒྱགས་གཉིད་ཟས་ནི་ཚོས་ལྟ་སྟེ།། སྐང་དང་མི་དགའ་བྱ་སྐངས་དང་། ।ཟས་ཚོད་མ་ཟིན་སེམས་ཞུམ་པའོ། ।གཉན་པོ་རྣ་བའི་འོད་ལ་སོགས། ।སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་སྤོམ་པ་སྟེ། ।མི་མཐུན་ཞེས་པའི་ཚོགས་སྟེབ་ངོར།། ནག་པོའི་མི་མཐུན་དཀར་པོའི་ཕྱོགས། ।གཉེན་པོ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་བྱགས། ।བྱ་བ་གཉིས་ཀ་སེམས་ཞུམ་བྱེད། ।ཏོད་འགྱོད་ཟས་ནི་ཚོས་བཞི་སྟེ། ।ཉེ་དུ་ཡུལ་དང་མི་འཆིའི་རྟོག སྟོན་ཏོད་རྩེ་སོགས་དྲན་པའོ། ।གཉེན་པོ་ཞི་གནས་རྒྱ་སྤོམ་སྟེ། ।དལ་བ་ཐོབ་དཀའ་བརྟན་པ་ནི། ।རང་གི་མིན་སོགས་སྤྱོ་འདུ་ཤེས། ।བྱ་བ་གཉིས་ཀས་གཡེང་བར་བྱེད། ।ཅེས་སོ། ।

སྣང་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས།

དགུ་པ་སྣང་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ་ལ། ཚུལ་རྗེ་ལྟར་སྨོང་བ། སྨོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ། ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཐོང་སྤང་སྨོང་ཚུལ་དང་། སྒོམ་སྤང་སྨོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་གཉེས་རང་ལ་དམིགས་པ་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉེས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས། བདེན་བཞིའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤང་སྟེ། དེས་ན། ཐོ་ཡོར་འདུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་མིན་འཇོག་པ་སྒྲོག་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཀུན་འབྱོར་ཁམས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་དགུ་ནི་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཤེས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་རང་སའི་སྒོལ་པ་མཉམ་པའི་ཀུན་འབྱོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཟད་པས་སྨོང་ལ། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་

དམིགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐུབ་རྒྱས་རྣམས་སྐྱབས་པས་སྤོང་དགོས་ཏེ། ཡུལ་མེད་ན་དེ་རྣམས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྤོང་ཚུལ་དེ་གསུམ་ཡང་སྦྱི་རིམ་བཞིན་མ་ཡིན་གྱི། དུས་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་སྟེ། དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར།། ཟད་དང་དམིགས་པ་སྐྱབས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི་གཉེན་པོ་སྐོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པས་སྐོམ་སྐྱབ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ངུ་དགུ་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། གཉེན་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྤོང་བའི་གཉེན་པོ། གཞིའི་གཉེན་པོ། ཐག་སྤིང་བའི་གཉེན་པོ། རྣམ་པར་སྐུན་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉེན་པོ་རྣམ་བཞི་སྤོང་བ་དང་། གཞི་དང་སྤིང་ཉིད་རྣམ་པར་ནི། །སྐུན་འབྲིན་ཞེས་བྱ་དམིགས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་བྱར་འདོད། །ཅེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ཡོངས་ཤེས་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་པོ་གསུམ། གོང་མའི་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟད་པའི་

ཡོངས་ཤེས་གཉིས་དེ་གསུམ། ཐ་མའི་ཚ་མ་ཐུན་ལྡ་སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་ཤེས་དང་པོ་བྱུག་མཐོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། བཟོད་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གསུམ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་དང་། སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ཡོངས་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། འགོག་བདེན་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་མིང་གིས་འཐོབ་བྱ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ཕྱི་མ་འདི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའོ། །བྱལ་ཐོབ་ཟག་མེད་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། སྲིད་རྩེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པ་ལས་མཐོང་སྤང་སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས་བཞག་པ་ཁམས་རིལ་པོ་ལས་འདས་པ་ལས་སྒོམ་སྤང་སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་ཡིན་ན་ཡོངས་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་བདེན་མ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་བའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་པ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ནས་ལྡའི་བར་དུ་ལྡན་པ་

ཡོད། སྐོམ་ལམ་པ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཡོངས་ཤེས་བྱག་དང་ལྡན་པ་ཡོད། བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཐ་མའི་ཚ་མ་ཐུབ་ལུ་སྣང་བའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡང་དེ་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་བསྟན་པས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཡོད། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་གོང་མའི་ཚ་མ་ཐུབ་སྟ་སྣང་བའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ལུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་མིན་མཐོང་ལ་གནས་པ་ནི། །ལྟ་ཡི་བར་དང་ཡང་དག་ལྟན།། སྐོམ་ལ་གནས་པ་ངྱག་གམ་ནི། །གཅིག་གམ་ཡང་ན་གཉིས་དང་ངོ་། །ཞེས་གཏོང་ཐོབ་གསུངས། ཚོག་འདིས་དཔག་ན་འདི་མན་ཚད་འདུག་སྟམ། གནས་ལྟ་བའི་ཚོག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

གནས་དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་སྟོན་པའི་གནས།

བདེན་པ་བཞི།

གནས་དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་གནས་བཤད་པ་ལ་བཞི། དམིགས་ཡུལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ། བདེན་མཐོང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ། མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། སྡུངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མིང་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་ན། གཉེན་པོ་གང་གིས་སྡུང་བྱ་གང་སྡུངས་པ་ལས་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཐོབ་ཅེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ནི། བདེན་པ་མཐོང་དང་སྒོམ་པ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཚང་པ་གཉེས་གསུངས། ངག་དོན། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལམ། མཐོང་ཟིན་རྒྱུན་ཏུ་བསྒོམས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་སྡུངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཐོབ་སྟེ་ཞེས་སྡུང་ཐོབ་ཀྱིས། དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ཐོས་པ་ལས། བདེན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཐོས་པ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཚང་པ་གཉེས་གསུངས། དགའ་དོན། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་འམ། མཐོང་ཟིན་རྒྱུན་ཏུ་བསྒོམས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་སྡུངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཐོབ་སྟེ་ཞེས་སྡུང་བཤད་ཟིན་ཏེ། གང་དུ་ན། འདོད་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་བ། །མཐོང་བས་དེམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གང་སྟམ་ན། སྒོམ་པའི་ལམ་
ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན་ནི། སྒོམ་
ལམ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་བཤད་དུ་རུང་སྟེ། འཇིག་
རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་
གཉིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་
བརྒྱད་པོ་བུ་ཟག་བཅས་ཡིན། ཕྱི་མ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་
བདེན་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཟག་མེད་
ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྲས་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།
དེས་སྤིད་ཀྱི་ཤེས་བསྟན་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གི་དངོས་གཉེན་བྱེད་
ཅིང་། མཐོང་སྤང་དགུ་གཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། །
འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའོ། །མཐོང་བའི་ལམ་
ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམ་པ་དགུ་གཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ནི་དེ་འདྲའི་མཐུ་མེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས། ཇི་ན་བདེན་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། བདེན་པ་དག་ནི་
བཞིར་བཤད་དོ། །ཞེས་ཟེར། གང་དུ་བཤད་ན། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་
བདེན་པ་དང་། ཞེས་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ། ཞེས་

སོགས་དང་། སྤྲུག་བསྡལ་ཀུན་འབྱུང་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། འོ་ན་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེའི་རིམ་པཉང་དེ་ལྟར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། མ་ངེས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྤྲུག་བསྡལ་ཀུན་འབྱུང་དེ་བཞིན་དུ། །འགོག་དང་ལམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན། ཞེས་ཏེ། རྒྱུད་ཆུ་དང་མཐུན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། །རྒྱུ་དང་ལམ་དང་སྤྲུག་བསྡལ་དང་། །འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན། །སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཉ་ཐེ་བའི་ཟག་བཅས་སུ་དམིགས་པ། སྤྲུག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་ལྟ་བུ། སྤྲུག་བདེན་སྐྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཉ་ཐེ་བའི་ཟག་བཅས་སུ་དམིགས་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། སྡེད་པ་ལྟ་བུ། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཉ་ཐེ་བའི་བྱལ་བར་དམིགས་པ། འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། འགོག་བདེན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཉ་ཐེ་བའི་འཕགས་ལམ་དུ་དམིགས་པ། ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་བདེན་ལ་མཉེན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་བདེན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་

ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཚོགས་ནི། བཞེ་པོ་འདི་འཕགས་པས་གཟིགས་པ་ལྟར་གྱི་ཁྲད་ཚོས་རྣམས་མི་སློབ་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། མདོ་ལས། འཕགས་པས་བདེན་པར་གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་གཞན་གྱིས་སྨྲག་བསྟལ་རིག །གཞན་གྱིས་བདེ་བར་གང་སྨྲས་པ། །དེ་ནི་འཕགས་པས་སྨྲག་བསྟལ་རིག །ཅེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྟལ་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡུག་བསྟལ་ཡིན་ན་ཚོར་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཚོར་བ་ལ་སེམས་བྱུང་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྡུག་བསྟལ་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཆ་ནས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྟལ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིད་འོང་གི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྟལ་གྱིས་མནར། ཚོར་བ་ཡིད་མི་འོང་གི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་སྡུག་བསྟལ་གྱིས་མནར། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྟལ་གྱིས་མནར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་དང་། །དེ་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་རྣམས་ཉིད། ।སྡུག་བསྟལ་ཉིད་གསུམ་ལྷན་པའི་ཕྱིར།། ཅི་རིགས་མ་ལུས་སྡུག་བསྟལ་ལོ། ।ཞེས་གསུངས། སྡུག་བསྟལ་དང་པོ་གཉིས་ཡིད་འབྱུང་གི་གནས་སུ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་སླ།

སྤྱག་བསྟལ་གསུམ་པ་ཡིད་འབྱུང་གི་གནས་སུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱི་སོ་སོར་སྐྱོ་བོས་རྟོགས་དཀའ་སྟེ། རང་འཕྲེལ་ལས། ལག་མཐིལ་སྤུ་ཉག་གཅིག་འདུག་པ། །མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་རྟོགས་ལ། །དེ་ཉིད་མིག་ཏུ་སོང་ན་ནི། །མི་དག་ལ་བ་དང་གནོད་སྐྱེད་ཤྱད། །བྱིས་པ་ལག་མཐིལ་འདྲ་བ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་སྤྱག་བསྟལ་སྤུ་མི་རྟོགས། །འཕགས་པ་མིག་དང་འདྲ་བ་ནི། །དེ་ཡི་ཤེན་ཏུ་ཡིད་ཀྱང་འབྱུང་ཞེས་གསུངས། །འོ་ན་མདོ་དང་བསྟུན་བཅོས་ལས་བདེན་པ་གཉིས་ཞེས་བཤད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་སྐྱོན་པ་ནི། གང་ལ་བཅོམ་ཀྱང་སྐྱོ་ཡིས་གཞན། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞེ་ལས། བྱམ་པ་དང་བྱམ་ཆུ་ཚོས་ཅན། ཀུན་རྟོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གང་ལ་བཅོམ་པ་འམ་སྐྱེའི་ཚོས་གཞན་སོ་སོར་བསལ་བ་ན། ཁྱོད་འཇིག་པའི་སྐྱེ་འདོར་བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔོན་ཏོའི་རྟུལ་ཐུ་རབ་དང་འདྲས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གང་ལ་བཅོམ་པ་འམ་སྐྱེའི་ཚོས་གཞན་སོ་སོར་བསལ་བ་ན། ཁྱོད་འཇིག་པའི་སྐྱེ་མི་འདོར་བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ནི། འོ་ན་ཐབས་གང་གིས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་སྦྱན་པས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། བདག་

ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་གང་རུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་ཏེ། ལམ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེད། དེ་ནས་ཐོས་པའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སེམས་པའི་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད། དེ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་དོན་སྒོམ་བྱུང་གི་རྟེ་གཅིག་ཏུ་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་རྣམ་གྲོལ་ཐར་པའི་གོ་འཕང་སྙུང་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དགེ་སློང་བརྒྱད་ཅིང་རྟག་འབྱུས་པས། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་ལྡང་བྱས་ནས། སེམས་དང་ཤེས་རབ་སྒོམ་བྱེད་པས། །སྡུག་བསྔལ་ཟད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟམ་ན། ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་བློ་རྣམས་ནི། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། མིང་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཏུ་དམིགས་པ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མིང་དོན་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཏུ་དམིགས་པ། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཏུ་དམིགས་པ། བསྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱེ་བག་སྣ་བས་བཞེད། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། དང་པོ་དེ་ལུང་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་

བའི་ཤེས་རབ་ཡིན། གཉིས་པ་དེའི་དོན་ལ་རིག་པས་བརྟགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན། གསུམ་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་གསུང་དོ། །འོ་ན་རྟེན་གང་གིས་སྒོམ་པས་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བསྒོང་གཉིས་ལྡན་ཚོག་མི་ཤེས་དང་། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི། ལུས་འདུ་འཛི་སེམས་རྣམ་རྟོག་ལས་བསྒོངས་པའི་བསྒོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ལ། བསྒོངས་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཡང་འདོད་ཆུང་ཚོག་ཤེས་ལ་སླའི། ཚོག་མི་ཤེས་པ་ལ་སླ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཚོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་པ་ཆེ་བ་དེ་གང་སྙམ་ན། རྟེད་ལ་ཡང་སྤེད་ཚོག་མི་ཤེས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི། ཚོས་གོས་སོགས་རྟེད་པ་སྤར་ཡང་རྟེད་ན་སྙམ་དུ་སྤེད་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་ཡིན། མ་རྟེད་པ་ལ་དེ་རྟེད་ན་སྙམ་དུ་སེམས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལས་ཟློག་པ་འདོད་ཆུང་ཚོག་ཤེས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་གསུངས་པ་དེ་གང་སྙམ་ན། །མ་ཚགས་འཕགས་རིགས་དེ་དག་ལས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བྱུག་སྟེ། འདོད་ཆུང་ཚོག་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བའི་མ་ཚགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཀྱི་སེམས་བྱུང་དག་བར་དམིགས་པ། འཕགས་པའི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ཚོས་གོས་ངན་རོན་

ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཅེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས། བསོད་སྙོམས་གནས་མལ། སྤོང་བ་དང་སྤོམ་པ་ལ་དགའ་བའི་འཕགས་པའི་རིགས་རྣམས་སོ། །དང་པོ་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་ཐར་པ་བསྟན་པའི་ཚུལ་བསྟན། བཞི་པ་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། ཐར་པ་བསྟན་པའི་ལས་དང་མ་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལྡངས་པས་བདག་གི་བ་ལ་སྤེད་པ་སྤོང་ཀུས། བཞི་པ་ཉམས་སུ་ལྡངས་པས་བདག་འཇིག་གཏན་ཟད་ཀུས་པའི་ཕྱིར།

ཐར་ལམ།

འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་དེ་ས་ཇི་ལྟར་སྤོམ་པ་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། དེ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲུག་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན་ནོ། དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། བྱངས་དེས། གོ་རིམས་དེ་དག་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ནི། ཐར་པར་བགྲོད་པའི་གོ་སྐབས་ཕྱེ་ཤུལ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཐོང་ཐྱོགས་སུ་དམིགས་པ་ཐར་ལམ་

གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་དང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གསུམ། དེ་རེ་རེ་ལ། ཚོགས་སྡུད་མཐོང་སྤོམ་མི་སློབ་ལམ་སྟེ་ལྔ་རེ་ཡོད། འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐར་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ངེས་འབྱུང་རྣམ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་མཐོང་ཐོག་པ་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཟེ་བ། ཚོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟེ་གསུམ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད། ཚོས་མངོན་རྟོགས། ཐར་པ་ཆ་འགྲུབ། །ལས་དང་པོ་བའི་སྐ་ཚོགས་ལམ་རྣམས་དོན་གཅིག འདི་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན། རྣ་པོ་ལྔན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོགས་ལམ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཟེ་བ། སྤྲོད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་དོད་ཆེ་བཟོད་མཆོག་བཞི་རེ་ཡོད། དོན་མངོན་རྟོགས། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། མོས་སྤྲོད་ཀྱི་སྐ སྤྲོད་ལམ་རྣམས་དོན་གཅིག རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲོད་ལམ་ལས་བྱུང་ཞིང་། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཟེ་བ་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་གསུམ། རེ་

རེ་ལ་བཟོད་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད། ཤེས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་བདུན་དང་བཅོ་ལྔ་རེ་ཡོད། སྐབས་འདིར་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་ཐྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ལས་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བར་གྱིས་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཐྱིར་ཞེ་ན། བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བའི་ཐྱིར་རོ། །བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ནི་སྟོན་མ་མཐོང་བ་བལྟ་བར་བྱ་བ་མེད་ཀྱི་རྗེ་ལྟར་མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཐྱིར་སྐོམ་པའི་ལམ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས། བསྟུ་ན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཐྱིར་ཏེ། བཟོད་དང་ཤེས་པ་གོ་རིམ་བཞིན། །བར་ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །ཞེས་གསུངས། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ། འཇིག་ཚྭེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ། འཕགས་པའི་ཇོག་ས་མཚོག་གསར་བ། ཚོས་ཀྱི་མིག་དྲི་མ་མེད་པ་མཐོང་བའི་ལམ། ཞེས་སོགས་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་སོ། །བདེན་པ་མངོན་ཇོག་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། མཐོང་བ་མངོན་ཇོག་ལ། དཔེགས་པ་མངོན་ཇོགས། བྱ་བ་

མངོན་རྟོགས་གསུམ་དུ་འདུས་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འདི། །སེམས་བཙུན་དྲུག་གི་གསུམ་ཙམ་སྟེ། །མཐོང་དམིགས་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་བའི་མཐོང་ལམ་ལས་བྱང་བའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་བའི་ལམ་ལས་བྱང་བའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ཞི་བ་ཅན་ཡིན་བས་ལྷན་སིན་འདུ་བྱེད་ཡིན། བཞི་པ་གྲངས་དེས་ནི། ཐམས་ཅད་ལ་ལྟར་གྲངས་དེས་དེ། དེ་ལ་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ལམ། ཏིལ་པར་བྱེད་པའི་ལམ། མཐར་ཐུག་པའི་ལམ་གསུམ་དུ་གྲངས་དེས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུགས་སྨོས་ཏེ། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོགས་སྨོས། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་སྤོམ། གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་སློབ་ལམ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་ནི། ལམ་ལྟའི་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་ཏེ། ལམ་ལྟ་སྟ་མ་མ་ཐོབ་པར་ཕྱི་མ་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱུག་པ་ནི། ཞི་གནས་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་

བའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་བསྒོམ་པར་བྱམས་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ལ་མ་བརྟེན་ན་ཉོན་མོངས་དངོས་སུ་གཞོམ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། །མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་འདྲུག་པ་མི་སྡུག་པ། ཞེས་གསུམ་གྱི་དགའ་དོན་ནི། རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་དེས་ལམ་སྒོམ་པ་ལ་འདྲུག་པའི་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བས་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བས་དབྱུག་དབྱང་རྣ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་ཚུལ་རྫི་ལྟ་བུ་སྟམ་ན། ཀེང་རུས་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་གསུངས། དགའ་དོན། ཀེང་རུས་བསྒོམ་པ་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྒོམས་པས་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབུགས་དབྱང་རྣ་སྒོམ་ཚུལ་རྫི་ལྟ་བུ་སྟམ་ན། དབུགས་རྣ་དབུགས་དབྱང་བན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུམ་གྱི་དགའ་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྣ་པ་སྐེ་ནང་དུ་འདྲུག་པ་དང་། དབྱང་བ་སྐེ་ཕྱིར་འབྱིན་པ་བྱན་པའི་སྐོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ངོ་བོ། ས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེ་བསྡོགས་དང་པོ་གསུམ། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན། འདོད་པ་སྐེ་ས་ལྟ་ན་ཡོད། སྟོང་ཡུལ་རྒྱང་། རྟེན་འདོད་པའི་ལྷ་མི་གང་རུང་ཡིན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱང་ལ་བརྟེན་པ་ཙ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་

མཐོང་སྟོན་ཆུལ་ལ། ཚོགས་ལམ། སྦྱོར་ལམ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྟོམ་ཆུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཞེ་གནས་བྱང་བར་བྱང་བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་དགོངས་ཏེ། ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོར་བྱང་བའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སྟོམ་ཆུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོས་རྣམས་ལ་རང་དང་སྤྲྱི་འི་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་སུ་བཏགས་ནས་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལས་ངོ་བར་གྱུར་བ་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཏེ། དོན་ནི་དེས་འབྲེད་ཚ་མཐུན་བཞི་ཀ་འང་ཁྱད་ཚོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། སྡ་མ་སྡ་མས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། དང་པོ་གསུམ་བྱ་རྗོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། ཚོས་མཆོག་དྲས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན། སྟོམ་བྱུང་གཅོ་ཚེ། བསམ་གཏན་ས་བྱག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་ཚོས་ཅན། སྦྱོར་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ནས་ལམ་གཞན་དུ་འདྲུག་པའི་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་སྟམས་ན། གཉིས་སྤྲོབ་དེགས་ལས་ལྟོག་ནས་ནི། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་དགོངས་ཏེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་ལྟོག་ནས་སྐབས་ནས་ལམ་གཞན་དུ་འདྲུག་པའི་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་སྟོམ་པར་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་ལྟོག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེགས་སུ་བྱང་

བ་སྤྲིད། སྟོང་ལམ་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་ལམ་ལས་ལྡོག་ནས་དང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ་དུ་འདྲུག་པ་སྤྲིད། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་བས་རུ་ལྷུ་བུའི་དང་རྒྱལ་དབྱ་བཅོམ་ཤམས་དང་དང་གི་སྟོང་ལམ་དྲོད་ནས་དང་དང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་སྟེ་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདན་ཐོག་གཅིག་ལ་ལམ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐོམ་ཆུ་ལ་ནི། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཚོས་མཆོག་ལས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདེན་པར་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག

གསུམ་པ་མངོན་རྟོག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ་ལྟ་སྤྱི་དོན་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་ཏེ་བཤད་པ་དང་། གཞུང་སོ་སོའི་དོན་གོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་ཚིག ཞུགས་གནས་བརྒྱད་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པས་དབ་ཏུ་བྱེ་བའི་གང་ཟག་དེམོགས་པ། འཕགས་པའི་གང་

ཟག་གི་མཚན་ཉིད། གཉེས་པ་ནི། ཉན་ཐོས། རང་རྒྱལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གསུམ་ཡོད། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་ཞུགས་གནས་བརྒྱད། བརྒྱད་པོ་བསྟན། མཐར་གྱིས་པ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གཉེས་སུ་འདུ། མཐར་གྱིས་པ་ལ་དབྱེ་ན། སྔང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་གཉེས་ཡོད། རང་རྒྱལ་ལ་བས་རྣ་ལྟ་བུ། ཚོགས་ལ་སྟོང་པ་གཉེས་ཡོད། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ། སྒོམ་མི་སྒོམ་གཉེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟེགས་པ་ལས་རིང་དུ་སོང་ཞིང་བྱེས་པའི་ས་ལས་འདས་པས་ན་འཕགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བཞི་པ་ནི། ཕར་ཕྱིན་དང་སྔོན་མོང་པ་ཡིན་པས་དེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉེས་པ་གཞུང་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དབང་པོ་རྣོ་རྩུལ་དེ་དག་ཏུ། །ཞེས་པའི་ངག་དོན། ཞུགས་པ་ལ་གཉེས་ཡོད་དེ། དབང་རྩུལ་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དབང་རྣོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉེས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་གནས་སྐྱེ་ཤ་སྟོན་པ་ནི། གང་ཞེག་གང་ལ་ཞུགས་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་ངག་དོན། དབང་རྩུལ་དང་པས་མོས་པའི་འབྲས་གནས་དང་། དབང་རྣོན་མཐོང་བས་ཐོབ་པའི་འབྲས་གནས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། །སྔར་གྱི་རྗེས་འབྲང་གཉེས་པོ་དེས་བཅུ་བྲག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྣོགས་པ་ཐོབ་པ་ན་དེ་གཉེས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གྱི། །

ཞེས་པའི་དག་དོན། འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་ན་དང་ཐུབ་པར་ཅན་གྱི་ཐུབ་པར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་གི་འབྲས་བུ་གོང་མ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་འབྲས་གནས་དེ་ཙམ་པོ་པ་དང་། ཞུགས་པའི་དེ་ཐུབ་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་དང་ས་ན་ཉེས་རྣམ་དགུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཟེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དགུར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞོམ་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ལ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་སྟོན་པ་ནི། འབྲས་གནས་སྒོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །ཅེས་ཀྱི། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཚོས་ཅན། ཐུབ་ཚོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། སྤང་རྟོགས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཆུ་ལ་ཀྱི་ཐུབ་པར་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཞེས་སོ། །རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། །རྟགས་ཚོས་སྦྱ་མ་བཞིན་ནོ། །ཕྱིར་འོང་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་པ་དྲུག་པ་ཟད་གྱུར་པ། །ཞེས་སོགས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་ཙམ་པོ་ཚོས་ཅན། སྤང་པའི་ཐུབ་པར་དང་ལྡན་ཏེ། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤང་པས་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ། །ཞེས་སོ། །ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཚོས་ཅན། ཐུབ་ཚོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སྤང་རྟོགས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཆུ་ལ་ངོ་བོའི་

ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ནི། དེ་དག་ཟད་པར་ཕྱིར་མི་འོང་།ཞེས་སོགས་ཀྱི་ངག་དོན། ཕྱིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། དོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། འདོད་ཆེན་དག་པ་སྣང་སར་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འཚེའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་མེད་ཉེར་འཚོའི་གཉིས། དང་པོ་ལ་བར་མདའ་བ་གསུམ། སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ། གོང་འཕོ་ལ་འདོད་ཆེན་ལ་བསམ་གཏན་སྟེལ་སྐོམ་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་འོག་མིན་འཕྲོ། འཕར་བ། ཕྱིད་འཕར། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གསུམ། གོང་འཕོ་སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འཕྲོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཉེར་འཚོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ། སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་བ་སོགས་གསུམ་དང་། གོང་འཕོ་དང་བཞེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར། མཐོང་ཚོས་ཞེ། ལུས་མངོན་བྱེད་སོགས་དུ་མ་ཡོད། གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འཚོ་ལ་དགྲར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་ནུས་པ་སྐབ་འབྱེང་འཕྲུག་པའི་ཁྱད་པར། དབང་པོ་རྣོ་འབྱེང་རྩུལ་བའི་ཁྱད་པར། ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྱེང་ཆུང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་བྱང་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟོན་པ་ནི། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་

གྱུར་པས་འཕགས། ཞེས་ཏེ། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདོད་པར་འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྟིད་རྒྱུད་མར་ཐྱངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་སྤྲུལ་སྐོམ་སྟོན་པ་ནི། དང་པོར་བཞི་པ་སྤྲུལ་བར་བྱེད། ཅེས་སོགས་ཏུང་པ་བྱུག་གསུངས། བསམ་གཏན་སྤྲུལ་སྐོམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ལམ་སྐྱབ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་པོར་སྤྲུལ་བར་བྱེད་དེ། ཞེ་བག་སྐྱེ་བ་ན་རེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་རྗེ་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཏུ་ནས་མ་གཏོགས་དེ་ལྟར་མེ་ཏུས་པས། སྟོང་པ་གཉིས་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱུན་གྱི་ཟག་མེད་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་རྗེ་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན། སྤྲུལ་སྐོམ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དགོས་པ་ནི་ཕྱི་མི་འོང་དབང་རྟོན་རྣམས་ནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བར་བྱ་བ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་རྟུལ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པས་ཉམས་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དབང་རྟོན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཉམས་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོམས་པར་བྱེད། གྲངས་ངེས། རྒྱུ་བསམ་གཏན་སྟོམ་སྐོམ་ལ་ཡང་དག་གྲངས་ངེས་པའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་གནས་གཅིག་སྐྱེ་བ་

ལ་ལྟར་གྲངས་དེས་བའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་སྟོན་པ་
ནི། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། །ཞེས་ཀྱི། འགོག་སྟོམས་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་པ་སྟོན་པ་ནི། སྲིད་རྩེའི་བར་ཆ་བརྒྱད་ཟད་
པ། །ཞེས་ཏེ། སྲིད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཉན་
ཐོས་དེ་དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་རྩོ་རྩེ་
ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྲིད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཞི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ནི། དེ་ཟད་ཐོབ་
པར་ཟད་པ་ཤེས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། ཉན་ཐོས་དབྱ་
བཅོམ་པ་ཚོས་ཅན། དབྱ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་ཚ་
མ་ཐུན་ལྟ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལམ་གང་གིས་ས་གང་
གིས་བསྟན་པའི་སྐྱོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་འདས་ཀྱི་སྲིད་རྩེ་
ལས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། སྲིད་རྩེའི་སས་བསྟན་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཞིན་ཡིན་ན་འདས་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་ཏེ།
སྲིད་རྩེ་ལ་འདས་ལམ་ཁོ་ནས་ཆགས་བལ་སྤང་བྱ་དངོས་སུ་བྱེད་
དགོས། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་

ཚགས་བལ་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ས་གང་གིས་ས་གང་གིས་བསྐྱས་པའི་སྐང་བྱ་དངོས་སུ་སྟོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཟག་མེད་མི་སྡུག་མེད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤྲཱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྡུག་མེད་པས་ས་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དངོས་སུ་སྟོང་ནུས་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བལ་བར་བྱེད་ནུས། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་རང་དང་གོང་ས་བསྐྱས་པའི་རང་གི་ངོ་སྤྲོལ་གྱི་སྐང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྟོང་ནུས་པའི་ཕྱིར། འོན་འཇིག་ཚྲེན་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་གང་ཞེ་ན། འཇིག་ཚྲེན་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་དང་། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་ངག་དོན། འཇིག་ཚྲེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་དམིགས་པ་གོང་ས་དང་འོག་སའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞེ་བག་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་དགེ་སྟོང་གི་ཚུལ་གང་། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དགེ་སྟོང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལམ། །ཞེས་སོགས་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་དགེ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གང་ཟག་འཕགས་པར་འཇོག་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་དབྱེ་ན། བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་ཡོད་དེ།

འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་རེ་རེ་ལའང་དེ་ཡང་ལྔར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མདོ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱུང་ལ་བཞིར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་བཞག་པ་ནི། །ཞེས་གསུངས། དགའ་དོན་ནི། མི་འགལ་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་རྣམ་པ་ལྟ་ཚང་བས་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱུང་བཞིར་འདུས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་ལྟ་གང་ཞེ་ན། འབྲས་ལ་སྤྱོད་ལམ་བཏང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགའ་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུའི་སྤྱོད་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ་བཏང་བ་དང་། །འབྲས་བུའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་པ་དང་། སྣང་བྱ་དུ་མ་སྣང་བའི་ཟད་པ་ཁྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་པ་ཐོབ་པ། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་བྱུག་རྟོགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་གང་སྙམ་ན། དེ་ཉིད་ཚངས་ཆུ་ལ་ཚངས་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་དགའ་དོན། དགེ་སྦྱོང་ཆུ་ལ་ཚོས་ཅན། ཚངས་པའི་ཆུ་ལ་དང་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གི་ངོ་སྤྲོལ་ཀྱི་སྣང་བྱའི་ས་བོན་ཀྱི་དངོས་གཞེན་ཡིན་པ་གང་ཞེག སྟོན་པས་བསྟོང་བའི་ཚོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཚོས་ཅན། ཚོས་འཁོར་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་བར་འགྱོ་བ་སོགས་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་

དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་གནས་བཞི་ཁམས་གང་དུ་ཐོབ།

འོན་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་ཁམས་གང་དུ་ཐོབ་སྙམ་ན། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ཐོབ་སྟེ། ཞུགས་པ་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲལ་བའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ལ་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚགས་བླ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དེ། དེ་མཐོང་ལམ་གྱི་དངོས་སུ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མ་བ་རྣམས་སྐྱོ་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བཅུ་ཚན་བཅུ་པའི་ལུང་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་ལྟ་པོ་དེ་འདི་རྣམས་ཞིང་དེར་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས། འོན་

ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་དུ་ཡོད་སྨན་ན། དགྲ་བཅོམ་དུག་འདོད་དེ་དག་ལས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་དུག་གི་དག་དོན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དུག་ཡོད་དེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན། འཆི་བར་སེམས་པའི་ཚོས་ཅན། རྗེས་སུ་སྐྱང་བའི་ཚོས་ཅན། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཚོས་ཅན། རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོས་ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དང་པོ་ལྟ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། དུས་དང་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དགྲ་བཅོམ་དུག་གི་ནང་ནས་རང་ཞེན་གྱིས་དབང་པོ་རྩུལ་ཞིང་དད་མོས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ཉམས་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་དེ་ལ་མི་གཡོ་བ་དང་། །དུས་དང་མི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དུག་གི་ནང་ནས་རང་ཞེན་གྱི་དབང་པོ་རྣོ་ཞིང་། མཐོང་སྤོང་ལས་སྐྱེས་པས་ཉམས་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། ཧོ་ན་དུག་པོ་འདི་འབྲས་བུའམ་རིགས་གང་ལས་ཉམས་པ་གང་ཡོད་སྨན་ན། བཞི་ནི་རིགས་ལས་ལྡུ་འབྲས་ལས། ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་དག་དོན། དུག་པོ་དེའི་ནང་ནས་བབ་བ་བཞི་རང་གི་རིགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་རིགས་དེ་བཅོས་མ་ཡིན་པ་དང་། རིགས་དམའ་བར་ལྡུང་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟ་ཆར་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལྟ་དབང་པོ་རྩུལ་བས་སྨར་ཡང་ཉོན་མོངས་སྤྲེ་སྤྲིད། དེ་དག་གི་འབྲས་

བྱ་ཡང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རིགས་དང་པོ་དང་འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་དེ། རིགས་དང་པོ་ལམ་དུ་མས་བརྟན་པར་བྱས། འབྲས་བུ་དང་པོ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤང་བས་རིགས་དང་ཀུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་སྤྱ་བ་རྣམས་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འོན་ཉམས་པ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། ཐོག་དང་མ་ཐོག་ཉེར་སྤྱད་ལས། །ཞེས་ཏེ། སྤྱིར་ཉམས་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་ཐོག་པ་ལས་ཉམས་པ། ཐོག་བྱའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོག་པ་ལས་ཉམས་པ། ཐོག་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ་ཉེར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་དེ་གསུམ་གང་ཟག་ལ་ཡོད་སྨོས་ན། སྟོན་ལ་ཐ་མ་མི་གཡོ་ལ། །ཞེས་གསུངས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐ་མ་དེ་མངའ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་དགུར་མངའ་བརྟེས་པའི་ཕྱིར། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་བར་པ་དེ་མངའ་སྟེ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འཁྲུལ་པ་བཅོ་བརྒྱད་མ་ཐོག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་ཕྱུག་མན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་གསུམ་གྱི་མངའ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉམས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།

དབྱ་བཅོམ་བའི་སྤང་རྟོགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ལན། འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས། དགེ་དོན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དབྱ་བཅོམ་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དེ་ཉམས་པ་སོང་མ་ཚུད་ཀྱི་བར་དུ་འཆི་བ་མེད་ཅིང་། འབྲས་བུ་དེ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྤེལ་བ་ལྟ་བུ་བྱེད་མི་སྲིད་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་བའི་ཕྱིར། ངོ་ན་གཉིས་ཀའི་ཚ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་རྫུང་བའི་ཚ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་བའི་ཁྱད་པར་གང་སྟམ་ན། འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཞེས་ཏེ། དེའི་ཁྱད་པར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་རྣམས་དང་པོ་ཡིན། དེ་མ་སྤངས་པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་ལམ་གཞན།

བཞི་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གཞན་བསྟན་པ་ནི། མདོར་ན་ལམ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་གི་དོ་སྣང་གྱི་སྒྲིབ་པའི་སྒོང་གཉེན་བྱེད་ཅིང་། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐར་ལམ་དུ་དམིགས་པ། སྒྲོར་བ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲོར་ལམ་ལྟ་བུ་རང་གི་དོ་སྣང་གྱི་སྒང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་ཅིང་། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐར་ལམ་དུ་དམིགས་པ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་དང་། དེ་ཡང་དང་པོ་ལ་བརྒྱད། ཕྱི་མ་ལ་དགུ་ རང་གི་ཉེར་ལེན་ཏུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྣལ་གྱི་སྒང་བྱ་

སྣང་བས་བས་རབ་ཏུ་སྤེ་བའི་ཐར་ལམ་དུ་དམིགས་པ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་མི་སློབ་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གསུམ། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་བྱང་བས་རབ་ཏུ་སྤེ་བའི་ཐར་ལམ་དུ་དམིགས་པ། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཐོང་ལམ་རྟེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲོ་བའི་ལམ་ནི་གང་གིས་མཇུག་ཐོགས་སུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྟེའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཐར་ལམ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། སྒྲོ་བ་ཉིད་བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་གཉིས་དང་དབང་ཐོ་ཐ་དད་པའི་ལམ་བཞི་རྣམ་ལྟར་སྣང་། བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྟེ། །ཞེས་ཀེ།ཱ་དགའ་དོན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་རྣམས་ཏེ་སྟེ། ཡན་ལག་གིས་ཟིན་ཞིང་། ཞི་ལྷག་ཆ་མཉམ་པར་དང་གིས་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ས་གཞན་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་རྣམས་དཀའ། ཡན་ལག་གིས་མ་ཟིན། ཞི་ལྷག་ཆ་མི་མཉམ་པས་འབད་པས་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབང་རྟུལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱལ་ལ་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་ཤེས་པ་བྱལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་རྩོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་རྣམས་

མངོན་པར་ཤེས་པ་སྣང་ལ་སྣ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལ་མངོན་དུ་བྱོགས་ནས་ཤེས་པ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན།

འོ་ན་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་པོ་གང་སྟེམ་ན། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དེས་ཚོག དབྱེ་བ། བསྟུ་བ། གྲངས་དེས། གོ་རིམ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལམ་དང་སའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་པོ་ཚོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་ཞེས་རྗེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ལ། ཁོང་དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་དེ་ལ་མིང་གི་སྒོ་ནས་བདུན་ཡོད་དེ། སྡེ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་བདུན་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། སོ་བདུན་པོ་དེ་ལ་རྗེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟུ་ན་བཅུར་འདུས་ཏེ། རྗེས་སུ་

བཅུ། དད་དང་བཅོན་འགྲུས་དྲན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱང་འཕྲོན་བཀྲ་སྟོམས་དགའ། རྐྱེག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེན་ཏུ་སྦྱངས། ཞེས་གསུངས། དེས་ན། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་གོང་གི་ཤེས་རབ་ཏུ་འདུས། ཡང་དག་པ་སྤོང་བ་བཞི་པོ་གོང་གི་ནང་གི་བཅོན་འགྲུས་སུ་འདུས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྟང་པ་བཞི་གོང་གི་ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འདུས་ཏེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། ། བཅོ་བཞི་སྟོས་པ་དེ་དག་ནི། །སྤྲིང་བྱང་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཀྱང་ཡིན། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དེ་ལ་སོ་བདུན་དུ་བྱངས་ངེས། སོ་བདུན་པོ་དེས་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་ནི། ས་མཚམས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ཆོགས་ལམ་ནས། ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞི་དོད་ནས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྟང་པ་བཞི་རྩེ་མོ་ནས། དབང་པོ་ལྔ་བཟོད་པ་ནས། སྟོབས་ལྔ་ཚོས་མཆོག་ནས། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་སྟོམ་ལམ་ནས། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་ནས། ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། སྟེ་མཚན་བདུན་ནི་གོ་དེམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་དང་པོ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ལུས་ལ་སོགས་

པ་ལ་ཉེ་བར་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་སོ། །ཁྲད་པར་ཐོབ་པས་བཙོན་འགྲུས་ཡང་དག་པར་སྦྱེལ་བའི་ཕྱིར་དྲོ་བར་གྱུར་པ་དག་ལ་ནི་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཇོག་པ་རྣམས་སོ། །ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་དགེ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྩེ་མོ་དག་ལ་ནི་རྟུལ་འགྱལ་གྱི་ཤུང་པ་རྣམས་སོ། །ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྒོ་ནས་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་དག་ལ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་བརྫི་བའི་ཕྱིར་རྣམ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་གཞན་དག་གིས་མི་བརྫི་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་དག་ལ་ནི་སྟོབས་རྣམས་སོ། །བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ། །འཕྲོ་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། འདི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། འདིའི་སྐ་འགེལ་དུ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་པ་རྣམས་ན་རེ་ཞེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་དང་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ནས། ཡང་དག་སྤོང་བ་འབྱེད་ནས། རྫུ་འཕྲུལ་ཤང་པ་འབྱེད་ནས། དབང་པོ་ལྔ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དོད་ནས། སྟོབས་ལྔ་བཟོད་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནས། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་སྤོམ་ལམ་ནས་འཕོག་སྟེ།

དབུས་མཐའ་འས། དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་རྣམས་ལ། ངེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་གཉིས་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། བྱུག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ལ་ཟག་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ལམ་བདེན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀའི་ཚ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག །ཟག་པ་མེད་གཞན་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། བདུན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ཚང་བར་ཡོད། དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་སོ་བྱུག ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་པ་ཡོད། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་སོ་བྱུག་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྡུས་པ་ཡོད། དགའ་རྟོགས་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་སོ་ལྔ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ། བཞི་པ་བསམ་གཏན་བར་མ་སྟེ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སས་བསྡུས་པ་ཡོད། དགའ་རྟོག་དེ་གཉིས་དང་། ཡང་དག་པའི་ངག་ལས་ཀྱི་མཐའ་འཛོོ་བ་སྟེ་ལྔ་མ་གཏོགས་སོ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སས་བསྡུས་པ་ཡོད། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་འདོད་ཁམས་དང་སྲིད་རྩེའི་སས་བསྡུས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཐམས་ཅད། །ཅེས་སོགས་ཤེ་ལོ་ཀ་

གཉིས་གསུངས།

ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ།

འོ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། མདོ་ལས། ཤེས་ནས་དད་པ་ནི་བཞི་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་དང་། འཕགས་པ་དགྲེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དགག་གོ །ཞེས་གསུངས་ན། གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ཅེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི། བདེན་གསུམ་མཐོང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཞེས་སོགས་བཞིའི་དགོངས། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཁྲལ། ལམ་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་དགེ་འདུན་སྣོད་པ་དང་། མི་སྣོད་པ་དག་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཁྲལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཅེས་པས་སྡ་མ་གཉིས་ལ་འཇང་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཁྲལ་བར་བསྟན་ནོ། །གནས་དུག་པའི་སྤྱི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་ལེགས་པར་བཤད་པའོ།།

གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་སྟོན་པའི་གནས།

བཟོད་ཤེས་ལྟ་གསུམ།

གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་གནས་བཤད་པ་ལ། ཤེས་པ། ལྡན་པ། ཐོབ་པ། ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་བཟོད་པ་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལ་ཚོས་ཤེས་ཞེས་དང་། མི་སློབ་ལྟ་ཞེས་དང་། ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བཟོད་ཅེས་སོགས་གསུངས་ན། བཟོད་པ། ཤེས་པ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣོ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ་ངག་དོན། དེའི་ཁྱད་པར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་མེད་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ནི། དེས་ཤེས་མ་ཡིན་ཞིང་། བཟོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེ་རྣམས་ལས་

གཞན་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། ལྷ་བ་ཉིན་མོངས་ཅན་ལྷ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྟེ་བྱག་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ལྷ་བཞད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་སྤྱི་དོན་ལ། གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། གསལ་བས་ངོ་བོ་མཚོན། རིག་པས་བྱེད་ལས་མཚོན་ནོ། །

ཤེས་པ་བཅུ།

སྐབས་འདིར་བསྟན་ཤེས་པ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་ཡོད་དེ། ཚོས་ཤེས། རྗེས་ཤེས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ། གཞན་སེམས་ཤེས་པ། བདེན་བཞི་ཤེས་པ། ཟད་པ་ཤེས་པ། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན། དེ་ནི་ཤེས་པ་བཅུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཚོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་དང་། འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའོ། །ཞེས་དང་། ཪ་

བར། དེ་དག་ཉིད་བདེན་ཞེས་སོགས་ཤང་བ་དྲུག་གསུངས། བཅུ་པོ་དེ་བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་སྟེ། རང་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལའང་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཚོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་བདེན་ལྔ་བུ། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་བདེན་བཞི་ལྔ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ཅེས་སོགས་ཤང་བ་དྲུག་གསུངས། གྲངས་ངེས་ནི་ཤེས་པ་ལ་བཅུར་གྲངས་ངེས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཐལ་ཆེར་རྒྱས་པོ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བཞག ཤེས་པ་ཉིད་གཉིས་པོ་ལ་ཚོས་ཤེས། ཁམས་གོང་གི་གཉིས་པོ་ལ་རྗེས་ཤེས་བཞག །རྣམ་པ་ལ་སྡུག་ཀུན་ཤེས་པ། རྣམ་པ་དང་སྦྱོང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལས་འགོག་ལམ་ཤེས་པ། སྦྱོང་བ་བྱས་པ་ལས་གཞན་སེམས་ཤེས་པ། རྒྱུ་རྐྱེན་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་བཞིན་དང་ཡེ་གཉེན་པོ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་དང་། དང་འབྲེལ་ལས་རྒྱུ་བདུན་གྱིས་ཤེས་པ་བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས། ཏེ་ན་ཚོས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་དང་། རྗེས་ཤེས་ཁམས་གོང་

གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ནར་དེས་སམ་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་དེས་ཀྱང་། སྒོམ་ལམ་ལ་མ་དེས་ཏེ། སྒོམ་ལམ་འགོག་པ་ཚོས་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉེས་ག་ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་སྟེད་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་འམ། །ལམ་ལ་ཚོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། འདོད་པའི་གཉེན་པོ་རྟེས་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མི་སྟེད་དེ། ཚོས་ཤེས་མི་སྐྱེས་པང་རྟེས་ཤེས་མི་སྐྱེ། ཚོས་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཚོས་ཤེས་ཀྱིས་འདོད་པ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྟེས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་ཤེས་པ་བཅུ་པོ་དེ་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་སྙམ་ན། ཚོས་ཤེས་རྟེས་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གསུམ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་བཞི་གི་རྣམ་པ་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་མ་ཟད་དེ་ལས་གཞན་དུའང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་ཡིན། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་རང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། དེ་བཞིན་དུ་ཐ་རོལ་སེམས་ཤེས་དྲི་མེད་ཀྱང་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། ཐ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་རང་ཡུལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ག་ཅིག་ཅར་དུ་མི་འཛིན་ཏེ། དེས་སེམས་ཤེས་སོ་སྐྱེ་དུ་འཛིན་

བའི་ཚེ་སེམས་བྱུང་མི་འཇིག། སེམས་བྱུང་ངོ་སྤྲོམ་དུ་འཇིག་བའི་ཚེ་ སེམས་མི་འཇིག་བའི་ཕྱིར། དབེར་ན་དྲི་མའོ་སྤྲོམ་དུ་འཇིག་བའི་ཚེ་ གོས་མི་འཇིག། གོས་སོ་སྤྲོམ་དུ་འཇིག་པའི་ཚེ་དྲི་མ་མི་འཇིག་པ་ བཞིན་ནོ།། །།སྡུག་མ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། སྡུང་བ་བདག་མེད་མ་ གཏོགས་བཅུ་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། སྡུང་བ་བདག་མེད་མ་ གཏོགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྡུབས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བདག་གིས་བྱ་ བ་བྱས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་ཤེས་སོ། །འདི་ལས་སྤྲིད་པ་གཞན་མི་ ཤེས་སོ། །ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་བ་གང་ཞེག །སྡུང་བ་བདག་མེད་ སྒོམ་པའི་བློས་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་འདོགས་མི་ཤེས་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་གསུངས། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ སྨྲ་བས་མེད་པར་འདོད་དེ། དེ་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམས་མེད། ཅེས་པ་ཁ་ཆེ་ཡི་ལུགས་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཉེ་འདབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་ དེ། བསྟན་བཅོས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལས། གནས་ཡོད་དང་གཞི་ ཡོད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུངས་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དྲི་མེད་མ་ཡིན་ པའི་སེམས་ཀྱིས་དང་པ་དང་ལྡན་བའི་ཚོས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་ འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་པ་སྐྱེད་བའི་སྤྲོ་

ནས་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། གནས་ཡོད་དང་གཞི་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དེ། གཞན་ཡོད་ཅེས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འཇིག་སྐྱེས་སོགས་བཅུ་བློ་གྲོས་དུར་འདུ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་བློ་གྲོས་སོ་སོར་བར་བཞེད་དེ། རྣམ་སུ་རྣམ་པ་བཅུ་བློ་གྲོས་ཀྱི །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་རྣམ་བའི་ངོ་བོ་གང་སྐྱེས་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་དེ། རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་རྣམ་པ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པས། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་དམིགས་པ་འཇིག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡིན་ན་རྣམ་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཡོད་ན་གཟུང་བྱ་ཡིན་དགོས་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞེད། དེ་ལ་མངོ་སྤེ་པ་ན་དེ། ཤེས་རབ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་བར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཡིན། དེ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། རང་གི་ལུགས་ལ། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་དམིགས་པ་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་འཇིག་སྐྱེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁོ་ན་དེ། དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་རྣམ་པ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། གཟུང་རྣམ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ཁོ་ན་དེ། དེས་གཟུང་རྣམ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་གཟུང་བ་དང་རྣམ་པའི་གཞི་

མ་ཐུབ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེས་རང་རིག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་རང་གི་རིག་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་བདག་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་བདག་དང་སྐྱེ་བའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་གཅོད། འོ་ན་ཤེས་པ་བཅུ་པོ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་སྟམ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལ་དེ་གསུམ་གཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་དགེ་བས་ཁྱབ་སྟེ། དང་པོ་རྣམ་གསུམ་གཞན་རྣམས་དགེ །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་སེམས་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་གང་། །རྟོག་དང་རིག་སྟངས་ཀྱིས་བྱས་པའང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་སེམས་ཤེས་དང་། འདི་བསྟན་སེམས་ཤེས་འགལ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཤེས་པ་བཅུར་གྲངས་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་འདིར་བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཤེས་པ་བཅུ་པོ་ས་གང་དུ་ཡོད་སྟམ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཁམས་གསུམ་གའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཚ་ཡོད། ཚོར་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གི་སས་བསྟུས་པའི་ཚ་ཡོད། རྗེས་ཤེས་ཟག་མེད་དགྲས་བསྟུས་པའི་ཚ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་དང་། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་རྣམས་ལའང་ཟག་མེད་ས་དགྲས་བསྟུས་པའི་ཚ་

ཡོད། སེམས་ཤེས་བསམ་གཏན་བཞི་གའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚ་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ན། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུངས། འོ་ན་ཤེས་པ་གང་ལ་ཁམས་གང་གི་རྟེན་ཅན་དུ་ཡོད་སྙམ་ན། པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ལ་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་གྱིས་བྱུག ཚོས་ཤེས་ལ་འདོད་རྟེན་གྱིས་བྱུག ལྷག་མ་བརྒྱད་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ཅན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་གསུམ་གསུངས། གཉིས་པ་ལྔན་པ་བཤད་པ་ནི། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཤང་པ་བཞིའི་ངག་དོན་ནི། ཤེས་པ་དུ་གང་ཟག་གང་ལ་ལྔན་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཚགས་དང་མ་བྱལ་བའི་སྐྱེ་བོ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་པོ་དང་ལྔན། བྱལ་བའི་སོ་སྐྱེ་དེ་དང་། པ་རོལ་སེམས་ཤེས་གཉིས་དང་ལྔན། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ཚགས་བཅས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཚགས་དང་མ་བྱལ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་དང་ལྔན། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ། ཚོས་ཤེས། སྤྲུག་བསྔལ་ཤེས་པ་སྟེ་གསུམ་དང་ལྔན། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པ། བྱུག་པ། བཅུ་པ། བཅུ་བཞི་པ་ལ་ནི་ཤེས་པ་རེ་རེ་འཕེལ་བ་དང་ལྔན་པས། བདུན་ཀྱི་བར་དུ་ལྔན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲུག་བསྔལ་ཚོས་

ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་འཛེལ་བ་བཞི། ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་འཛེལ་བ་ལྔ། འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་འཛེལ་བ་དྲུག །ལམ་ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་འཛེལ་བ་བདུན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་ཐོབ་པ་བཤད་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་ཕྱེད་དང་གསུམ་གྱི་བར་དོན། མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་རིགས་འདྲ་མིའམ་པ་ཐོབ་ཀྱི། དེ་དག་མངོན་གྱུར་མི་འཐོབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་ལན་གཉིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

ཤེས་པས་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན།

བཞི་པ་ཤེས་པས་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་

བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཟད་པ་ཤེས་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་བརྟེས་ཤིང་། འཕགས་པ་འོག་མ་སོགས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་རང་ཉུ་ཐེ་བའི་མཁྱེན་པར་དམིགས་པ། འདིར་བསྟན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། སྤྲོབས་བཅུ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། ཏན་པ་ཉིར་གཞག་གསུམ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ།། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་ཚེ་བརྟེས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་པའོ། །བཅོ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། སྤྲོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། ཏན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། བྱང་མཐའ་གོང་མ་ལས། སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག །འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་སྟེ། བཅོ་བརྒྱད་དུ་འདོད་དེ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྤྱོད་པ་དང་ནི་རྟོགས་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྲོབས་བཅུ་ཞེས་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཤེས་པ་བཅུ་གང་གིས་བསྡུས་སྙམ་ན། གཉས་དང་གཉས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྤྲོབས། ཤེས་པ་བཅུ་གས་བསྡུས། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མཁྱེན་པའི་

སྟོངས། འགོག་ལམ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྡུས། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་མཉེན་བའི་སྟོངས། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཉེན་པའི་སྟོངས། མོས་པ་སྟྭ་ཚོགས་མཉེན་པའི་སྟོངས་ཏེ་བཞི་ནི་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་དགུས་བསྡུས། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཉེན་པའི་སྟོངས་ལ་ལམ་རང་གི་ངོ་བོ་མཉེན་པ་ལ་བྱས་ན་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་དགུས་བསྡུས། ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མཉེན་པ་ལ་བྱས་ན་ཤེས་པ་བཅུས་བསྡུས། སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་མཉེན་པའི་སྟོངས། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་མཉེན་པའི་སྟོངས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྡུས། ཟག་པ་ཟད་པ་མཉེན་པའི་སྟོངས་རང་གི་ངོ་བོ་མཉེན་པ་ལ་བྱས་ན། ཚོས་ཤེས། རྗེས་ཤེས། འགོག་ཤེས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས། ཟད་པ་ཤེས། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ་བྱག་གིས་བསྡུས། ཟག་ཟད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཉེན་པ་ལ་བྱས་ན་ཤེས་པ་བཅུས་བསྡུས་ཏེ། གནས་དང་གནས་མིན་ཤེས་པ་བཅུ །ཞེས་གསུངས། ཇི་ན་སྐྱའི་སྟོངས་རྗེ་ལྟ་བུ་སྟམ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སྣེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོངས་མངའ་སྟེ། སྐུ་ལ་སྣེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོངས་ཞེས་དང་། སྣེད་མེད་བུའི་སྟོངས་ཞེས་དང་། སྣེད་མེད་བུ་ཡི་སྟོངས་མངའ་མཉེགས་པའི་སྐུ །ཞེས་གསུངས། ཇི་ན་སྣེད་མེད་བུའི་སྟོངས་གང་སྟམ་ན། ཐུང་ཆེན་བདུན་

བཅུའི་སྤྲོབས་དང་མཉམ་པའི་ཤེད་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུང་ཆེན་སོགས། བདུན་ཅུས་གྲགས་པའི་སྤྲོབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དང་འགྲེལ་ལས། ཐུང་པོ་ཆེ་ཞལ་བ་བཅུའི་སྤྲོབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤོས་ཀྱི་ཐུང་པོ་ཆེ་གཅིག་གི་སྤྲོབས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་། རབ་གནོན་དང་ཡན་ལག་མཆོག་དང་སྤྲོབས་མཆོག་དང་སྦེད་མེད་ཀྱི་བུ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བཅུ་འགྱུར་དུ་བསྟེད་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། སྐྱའི་སྤྲོབས་དེ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ཀྱི་སྤྲོབས་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། འཕོར་གྱི་དབུས་སུ། ཚོས་སྤྲོན་པ་ལ་བག་ཚ་བ་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཟེ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་དམིགས་པ། མི་འཇིགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རང་དོན་སྒང་ཉོགས་དམ་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་གཉིས། གཞན་དོན་སྒང་གཉེན་དམ་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་གཉིས་ཏེ་ཡོད་དེ་མི་འཇིགས་པ་ནི་ཆམ་པ་བཞི། ཞེས་གསུངས། དབུ་ཤེས་བཞིན་གང་རུང་དུ་གྱུར་པས་རབ་ཏུ་ཟེ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་དམིགས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབུ་པ་ཉིད་གཞག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། འཕོར་

གྱས་པར་ཚོས་ཉན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྣང་ངས་བའི་དྲན་པ། མ་གྱས་པར་ཚོས་ཉན་པ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་སྣང་བའི་དྲན་པ། གྱས་མ་གྱས་འདྲེས་མ་ལ་དེ་གཉིས་ཀར་མི་འགྱུར་བ་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་བའི་དྲན་པ་གསུམ་སྟེ། དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བདག་ཉིད་གསུམ། །ཞེས་དང་། རང་འཛིལ་ལས། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

སྒོགས་རྗེ་ཆེན་པོ།

ཉིན་མཚན་དུས་བྱག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་རྩོག་པར་མངོད་ཅིང་ཁྲད་ཚོས་ལྡན་པར་དུ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཁྱེན་པར་དམིགས་པ། སྒོགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒོགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་བློ་། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཁྲད་ཚོས་ལྡན་པོ་ཉིད་ཀྱི། རྒྱུའི་ཁྲད་པར་དང་རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཡང་དག་

པར་འགྱུབ། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་སྤྲུག་བསྟལ་གསུམ་རྟོགས་པས་རྣམ་པ་ཆེ། སྟོང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་སྟོང་ཡུལ་ཆེ། འཇུག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྟལ་གྱི་རྣམ་པར་མཉམ་པར་འཇུག དོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཆེས་རྟོ་བ་དང་། ཆེས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོགས་དང་རྣམ་པ་སྟོང་ཡུལ་དང་། །མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་ཆེས་ཆེ་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། །རང་འགྲེལ་ལས། ཚོགས་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ནི་སྤྲུག་བསྟལ་གསུམ་ལ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་པ་ཉིད་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་ཆེ་བ་ཉིད་ནི་དེ་བས་ཆེས་ཆེ་བ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། སྐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྐྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྐྱབས་བྱེད་སྐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་རེ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་ཉིན་མཚན་དུ། །ལན་དུག་ཏུ་ནི་སོ་སོར་གཟིགས། །སྐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ། །ཞན་དགོངས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་

སྟེ་ཁྲད་པར་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་སྐབས་འདིར་དེ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་དད་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས། རྣམ་པ་བརྒྱད་ནི། དོ་སོ་ཞེ་སྡང་གིའོ་སྐུག་མེད། །དམིགས་པ་ཁམས་གཅིག་ཁམས་གསུམ་པ། །རྣམ་པ་སྤྲུག་བསྡལ་གཅིག་དང་གསུམ། །ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བཞི་པ། །རྒྱུད་ནི་ཉན་ཐོས་སོགས་རང་རྒྱུད། །ཐོབ་པ་འདོད་ཆགས་སྤོད་ཚེར་བཟླ། །དོན་ནི་ཡོངས་སུ་མི་སྤོང་སྤོང་བས། །ལས་ནི་མི་འདྲའང་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དོ་སོའི་ཁྲད་པར་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེ་སྡང་མེད་པ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཅིག་སྐུག་མེད་པ་ཡིན། དམིགས་པའི་ཁྲད་པར་སྟིང་རྗེས་ཆེན་པོ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཁམས་གསུམ་གའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས། རྣམ་པའི་ཁྲད་པར་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྡུག་བསྔལ་གཅིག་ཏུ་དང་བླ་བར་འདོད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གསུམ་གར་དང་བླ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཁྲད་པར་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན། ཐོབ་པའི་ཁྲད་པར་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

བས་ཐོབ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤིད་རྩེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་དགོས། ཀུས་བའི་ཁྲད་པར་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་སྤོངས་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དོན་ཡོངས་སུ་སྤོངས་པ་ཡིན། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྲད་པར་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མི་འཇུ་བ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུ་བར་འདྲུག་པའི་ཁྲད་པར་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་ཡུང་བ་བསམ་གཏན་འཕེལ་བས། མི་སྤྲོབས་སྤྲོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཞེས་བསྟན་པ་ལེགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཕགས་པ་འོག་མ་དང་མ་འདྲེས་པ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྟོབས་བཅུ་མི་འཇིགས་པ་བཞི། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་པས་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཚོགས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་དགོངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མཉམ་སྟེ། རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་མཉམ། འབྲས་བུ་ཚོས་སྐུ་བརྙེས་པར་མཉམ། འཕྲིན་ལས་འགྲོ་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་སྤྲོད་པར་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྐུ་ཚེ་དིང་ཐུང་། རིགས་བཟང་དན། སྐུ་བོང་ཆེ་ཆུང་མི་མཉམ་སྟེ། དེ་དག་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྟོ་ཚོགས་

སྟོན་བའི་ཐྱེར། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ནི། ཚོས་གཞན་སློབ་དང་ཐུན་མོང་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ངག་དོན། ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཉན་ངང་འཕགས་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཉོན་མོངས་མེད་བའི་ཏིང་ཧཱྃ་ཟིན། སློབ་གནས་ཤེས་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སོགས་དང་། སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བ་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྔ། བསམ་གཏན་བཞི། གཟུགས་མེད་བཞི། ཚད་མེད་བཞི། ཟད་པར་ཟེལ་གནོན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ཡོད་བའི་ཐྱེར། ཉོན་མོངས་མེད་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ཁྱད་ཚོས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་སས་བསྡུས། རྒྱུད་མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་དབྱ་བཅོམ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས། རྟེན་གྱིང་གསུམ་གྱི་མི་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ། དམིགས་པ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་འགྱུར་སྤོམ་སྤང་བཞི་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དེ་ནི་མི་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་བའི་སྤྲོ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བའི་ཐྱེར་ཀེ། ཉོན་མོངས་མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་བཞི་གསུངས། སྟོན་ནས་ཤེས་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། ཁྱད་ཚོས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། དོ་བོས་རྒྱུ་རྟེན་རྣམས་བཤད་མ་ཐག་པ་བཞིན་དང་། དམིགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྙམ་བའི་

རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣོན་ནས་ཤེས་པཁང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ས་སོར་ཡང་དག་རིག་པཁང་ཁྲུད་ཚོས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོ་རྒྱུ་རྐེན་སྔར་བཞིན་ལ། དབྱེ་ན་ཚོས། དོན། ངེས་ཚིག་སྤྲོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཡོད། ས་ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཁྲུད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཚོས་དོན་ངེས་ཚིག་དང་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རབ་མཐའི་བསམ་གཏན།

འོ་ན་ཇོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་དེ་དག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཇི་ལྟུས་ཐོབ་སྟམ་ན། བྱག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་བས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བཞིའི་ངག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་དག་རབ་མཐའ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྣང་བའི་བསམ་གཟུགས་རྣམས་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་

དང་། གཟུགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕེལ་བ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་ལུགས་མ་ཐུན་དུ་སྣོམས་པར་འདུག་ཅིང་། མར་ལུགས་ལྷོག་ཏུ་སྣོམས་པར་འདུག་པ་འཕེལ་བ་ཆུང་ངུ། རེ་རེའི་བར་དུ་བརྒལ་ཏེ་ཐོད་རྒལ་ལུགས་མ་ཐུན་དུ་སྣོམས་པར་འདུག་པ་འཕེལ་བ་འབྲིང་། དེ་ཉིད་ལུགས་ལྷོག་ཏུ་སྣོམས་པར་འདུག་པ་འཕེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། གསུམ་པོ་དེས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་གཟུགས་རྣམས་རབ་མཐའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མངོན་ཤེས་རྟུག

འོ་ན་མངོན་ཤེས་རྟུག་པོ་དེ་གང་སྟམ་ན། རྟུ་འཕྲུལ་རྣ་བ་ཡིད་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་རྟུག་གི་ངག་དོན། མངོན་ཤེས་ལ་རྟུག་ཡོད་དེ། རྟུ་འཕྲུལ་ཡུལ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སོགས་རྟུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟུག་པོའི་ཁྱད་ཆོས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་རྣམ་གྲོལ་ལྷོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངང་བཞིན་ཡིན། འོ་ན་དེ་དག་ཤེས་པ་གང་གིས་

བསྒོམ་ཞེ་ན། གསུམ་པ་དང་བྲག་པ་མ་གཏོགས་བཞི་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། པ་རོལ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་ཤེས་པ་ལྟ་ཡོད་ཏེ། སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད། ཟག་པ་མེད་པ་ལམ་ཤེས་ཚོས་ཤེས་རྟེས་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད། བྲག་པ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ནི་སྟོབས་བཅུ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་ལྷོ་ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ཕྱེད་དང་བཞི་གསུངས། བྲག་པོ་དེ་དག་ས་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། དང་པོ་ལྟ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བསྡུས་ཏེ། ལམ་སྣ་ཚ་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། བྲག་པ་ཟག་མེད་ནི་ས་དགུ་ན་ཡོད། དེ་དག་གང་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན་རང་གང་ལ་བརྟེན་པའི་རང་ས་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། འོ་ན་དེ་དག་དག་མི་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན་མི་ག་རྟ་བའི་མངོན་ཤེས་གང་རུང་ཡིན་ཏེ། གཞན་རྟམས་ལ་དག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དག་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཤེས་བདུན་གསུངས། འོ་ན་མདོ་ལས་དེག་པ་གསུམ་དང་ཚོ་འཕྲུལ་གསུམ་གསུངས་ན། དེ་རྣམས་གང་ཞེན། དང་པོ་ནི། གསུམ་དེ་དག་ཤེས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དོན། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་པོ་དེག་པ་ཡིན་

ཀེ། དེའི་སྟོན་ནས་དྲན་པའི་མདོན་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་མཐའ་དེག དེའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་མའི་མཐའ་དེག དེའི་ཟག་ཟད་ཀྱི་མདོན་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱ་བ་དེག་པའི་སྒོ་ནས་དུས་གསུམ་ལ་རྣོངས་པའི་རྣོངས་པ་བློག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཚོ་འཕྲུལ་གསུམ།

ཚོ་འཕྲུལ་གསུམ་སྟོན་པ་ནི། དང་པོ་གསུམ་པོ་དྲུག་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་དགོངས། མདོན་ཤེས་དང་པོ་སྐུ་རྫུ་འཕྲུལ་ཀྱི་ཚོ་འཕྲུལ། མདོན་ཤེས་གསུམ་པ་གསུང་ཀུན་བརྗོད་པའི་ཚོ་འཕྲུལ། མདོན་ཤེས་དྲུག་པ་ཐུགས་རྗེས་བསྟན་ཀྱི་ཚོ་འཕྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པོའི་ནང་ནས་རྗེས་བསྟན་ཀྱི་ཚོ་འཕྲུལ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་ཟད་པས་མི་འཕྲལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐན་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། །དང་འཕེལ་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་དང་ཀུན་བརྗོད་པ་དག་ནི་དེག་སྔགས་ཀྱིས་ཀྱང་

བྱེད་དེ། གཞན་དང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རིག་སྔགས་གང་གིས་ན་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་རིག་སྔགས་གང་གིས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་ཀྱི། ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ནི་གཞན་གྱིས་བྱ་བར་མི་ནུས་པས་མི་འབྱུལ་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་གཅོ་ཙོ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ནི་གཏེར་པ་ཙམ་དུ་ཟས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཚེ་འཕྱུལ་གྱིས་ནི་ཐབས་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ཁན་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཁ་སྟོར་བ་འདི་ཉིད་མཚོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཚེ་འཕྱུལ་དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ཚེ་འཕྱུལ་གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཤེས་པ་ལྟ་དང་། ཚེ་འཕྱུལ་གསུམ་པ་ངོ་བོ་ཤེས་པ་དྲུག་གམ་བཅུས་བསྡུས་སོ། །སྤྲུལ་དེན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཚེ་འཕྱུལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཚེ་འཕྱུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཏ་ར་ཞེས་པ་འཕྲོག་པ་ལ་འདྲུག་པའི་ཕྱིར། ཚེ་འཕྱུལ་གསུམ་པ་འཆད་པ་ན། །མདོ་ལས། རྒྱ་འཕྱུལ་གྱི་རྟམ་པ་དྲུ་མ་ཉམས་སུ་བྱོང་བར་འགྱུར་ཅེས་པས་མདོར་བསྡུན་ནས། དབང་རྟམ་པ་བཞི་ལ་དབང་བ་ཡིན་ནི། །ཞེས་པས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོ་དང་། མང་པོར་གྱུར་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པ་སྨྲས་པ་དང་། སྣང་བ་ལས་མི་སྣང་མི་སྣང་བ་ལས་སྣང་བ་དང་། སྟོང་ནས་མེ་འབར་སྣང་ནས་ཆུ་འཁྲུག་

ཅེས་པ་སྐྱུར་བ་དང་། ཞེས་པས་འགྲོ་བ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་ཤིང་སྤྲོད་ལམ་གཞི་སྟོན་ཅེས་པས་གནས་པ་དང་། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ལག་པས་འཛིན་ཅིང་། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་དབང་སྐྱུར། ཞེས་གསུངས་པས་ལུས་ལ་དབང་བར་བསྟན་ནོ།།

རྫུ་འཕྲུལ་དང་སྨྲུལ་པ།

འོ་ན་རྫུ་འཕྲུལ་ཅེས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟམ་ན། རྫུ་འཕྲུལ་ཏིང་འཛིན་དེ་ལས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བྱུག་གི་བསྟོད་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཡོན་ཏན་རྣམས་འབྱོར་ཞིང་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་ལ་སྣུལ་པ་དང་འགྲོ་བ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། འགྲོ་བ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདབ་ཆགས་བྱ་བཞིན་ལུས་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་བ། ཐག་རིང་ཡོ་ཡང་སྒྲང་དུར་མོས་པས་སྐྱར་དུ་འགྲོ་མོས་པ་ལས་བྱང་བའི་འགྲོ་བ་ཡིད་ལྟར་མགྱོགས་པའི་འགྲོ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གང་ཟག་ཡོད་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་གསུམ་པ་མངའ་ན་དང་ཡོ་གཉིས་ལྟ་

ཅེ་སྟེས། ཉན་རང་རྣམས་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པར་གདོགས་པའི་སྐྱེ་བ། གཟུགས་ཁམས་སུ་གདོགས་པའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྐྱེ་ན་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དེ་ཇི་ཙམ་བཞེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། སྐྱ་ཡིད་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མི་སྐྱེ་ཀེ། དེ་རྣམས་སྐྱེ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་བསྟན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། དང་ཉིད་སེང་གེ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་རང་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་སེང་གེ་སོགས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ན་གཟུགས་དང་རེག་བྱ་གཉིས་སྐྱེ་བྱ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྟུས་ཀྱི་དྲི་རོ་མེད་དོ། །དེ་ན་སེམས་གང་གིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་སྙམ་ན། སྐྱེ་སེམས་དག་གིས་ཞེས་སོགས་ཤང་པ་ཕྱེད་དང་བཞིའི་ངག་དོན། རྫུ་འཕྲུལ་དེ་དག་མངོན་ཤེས་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུང་བྱང་བའི་སྐྱེ་སེམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་སེམས་ལ་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བུའི་སྐྱེ་སེམས་གཉིས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འབྲས་བུའི་དེ་ལྟའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་འདོད་ཁམས་དང་བསམ་

གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་གཉིས། གཉིས་པ་བའི་གསུམ། གསུམ་པ་བའི་བཞི། བཞི་པ་བའི་ཚོགས་པ་བཞི་དང་རང་སྟེ་ལྔའི་བར་ལ་རིམ་བཞིན་སྨྲལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་སའི་འབྲས་བུང་གྱང་བའི་སྨྲལ་སེམས་གོང་ས་ལ་སྐྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། གོང་མ་མངོན་དུ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་སྨྲལ་པ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་ཡོད་སྨོས་ན། རྟུ་འཕྲུལ་གསང་སྔགས་སྨན་དགའ་དང་། ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་ངག་དོན། རྟུ་འཕྲུལ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། སྔོན་བྱང་གི་རྟུ་འཕྲུལ། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི། གསང་སྔགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་ནུས་པ་ལྟ་བུ་གསང་སྔགས་ཀྱི། རྫ་བྱའི་མདོངས་དང་རྟགས་སྨལ་གྱི་ཟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྨན་དགའ་དང་། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་དང་བར་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གནས་བརྒྱད་པ་སྨོས་འདྲུག་སྟོན་པའི་གནས།

སྨོས་འདྲུག

གནས་བརྒྱད་པ་སྨོས་འདྲུག་བསྟན་པའི་གནས་བཤད་པ་ལ། སྨོས་འདྲུག་དངོས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དག་ནི་ཆམ་གཉིས་བཞི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྨྲི་དོག གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་བ། བསྟུ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བསྟུ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཡན་ལག་ཆམ་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཁྱད་ཆོས་བཤད་པའོ། । དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་གམ་དམིགས་པ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གོང་སས་བསྟུས་པའི་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ། ཁམས་གོང་མའི་དངོས་གཞིའི་སྨོས་འདྲུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྨོས་འདྲུག་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རྒྱུ་སྨོས་

འདྲུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདྲུག་བཞི། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདྲུག་བཞི། དེ་ལྟར་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བཞི་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དེ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད། བརྒྱད་པོའི་དང་པོ་བདུན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དག་པ་བ། ཟག་མེད་གསུམ་གསུམ་ཡོད། སྤྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞི་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དག་པ་བ་ཡོད་ཀྱི་ཟག་མེད་མེད་དེ། དེ་ལྟར་སྟོམས་འདྲུག་དངོས་བཞིའི་རྗེས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདྲུག་རྣམས་རྒྱུ་སྟོམས་འདྲུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདྲུ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་འང་དེ་ལྟར་འདུས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་གཉིས་བཞི། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཁམས་གོང་མའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འདྲུག་ཏུ་དམིགས་པ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འདྲུག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དང་པོའི་དངོས་གཞི་སོགས་བཞི། འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཁོ་ནང་ཡིན་པར་བྱུང་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ།

རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་ཕྱང་པོ་ལྟ། །ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བཟུས་ཀྱི་རྐོག་དབྱིད་གང་རུང་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པར་དམིགས་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཙམ་ཁྱད་གཉིས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བཟུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བཟུས་ཀྱི་རྐོག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཞུ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་དམིགས་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྟར་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྐོག་མེད་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན། ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བཟུས་ཀྱི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པར་དམིགས་པ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་དྲན་ཤེས་བཞིན་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་གཉིས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞེས་སོགས་སྦྱར་ནས་གསུམ་པའི་

དེའི་མཚན་ཉིད། དབུ་ལ་བཏང་སྟེམས་ཡོངས་དག་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་གསུམ་ལ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ། །ཞེས་སོགས་བཞི་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔྱོད་དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྡན། །ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཁམས་གོང་གི་དངོས་གཞི་ཡིན་པར་དམིགས་པ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི། སྤྱོད་བའི་དུས་སུ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས། །རྣམ་ཤེས་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཟུང་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་རགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནས་ཀྱང་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་དང་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཉ་ཐུ་ཐའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིར་དམིགས་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བརྒྱད་གསུངས། ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་ཕུང་པོ་བཞི། །ཞེས་

གསུངས། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་རྟས་རྒྱུན་ཡང་ཡིན། ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་སྤྲིན་ལུང་བསྟན་གྱི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པར་དམིགས་པ། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རོ་སྐང་མཚུངས་ལྡན་སྲེད་བཅས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྲེད་པ། ལྟ་བ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ་ཤས་ཆེ་བའི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་ཡོད་དེ། གཞན་མིན་བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། །དེ་དག་སྲེད་ལྟ་ང་རྒྱལ་རྣོངས། །ཞེས་གསུངས། ཁམས་གོང་གི་དོོས་གཞི་ཡང་ཡིན། འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་དམིགས་པ། དག་པའི་དོོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། །དག་པ་དེ་ནི་དེས་སྐང་བྱ། ཞེས་གསུངས། དབྱེ་ན། ཉམས་པ། གནས་པ། ཁྱད་པར། དེས་འབྱེད་ཚ་འཐུན་བཞི་ཡོད་དེ། དག་པ་ཉམས་པ་ཚ་མ་ཐུན་སོགས། །རྣམ་བཞི་ཞེས་གསུངས། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡང་ཡིན་དང་གི་རྟེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དང་མའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་རྟེས་སུ་མཐུན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ། དེ་ཡང་ཡིན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དང་མའི་དག་པ་བ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་གོང་མའི་དག་པ་བ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཟག་མེད་གྱི་དོོས་གཞི་སྐྱེ་བ་དང་རྟེས་སུ་མཐུན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་

དམིགས་པ། རིམ་བཞིན་བཞི་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། ཁྱོན་མོངས་སྤྱི་དང་རང་ས་དང་། ཁོང་དང་ཟག་མེད་རྣམ་མཐུན་པ། ཞེས་གསུངས། གོང་མའི་དངོས་གཞི་ཡང་ཡིན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྣོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་འཇིག་རྟེན་འདས་པའོ།། ཞེས་གསུངས།

བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག

ལྔ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་རྒྱས་པར་བྱེ་ན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ། གཉིས་པ་ལ་བཞི། གསུམ་པ་ལ་ལྔ། བཞི་པ་ལ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ལ་ལྔ་རྟོག་དཔྱོད་དང་། ཞེས་སོགས་ཤར་པ་བརྒྱད་གསུངས། ཁས་ལེན་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཏེ། དང་པོའི་ཡན་ལག་ལྔ། གཉིས་པའི་ནང་ངག་ཏུ་དང་བ་དང་། གསུམ་པའི་ཡན་ལག་དང་པོ་བཞི། བཞི་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་རྣམས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རྣ་སྐུ་བཅུ་གཅིག །ཅེས་གསུངས། འོ་ན་ཡན་ལག་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟན་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིན། གསུམ་པའི་བདེ་བ་ནི་སེམས་ཚོར་བདེ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་བ་བདེ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པར་དེ་ཉིད་འགགས་པར་རྟེན་བ་ལས་སྤྲིད་བ་དེ་འགག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་བསམ་གཏན་གསུམ་པར་དགའ་བ་འགགས། བཞི་པར་བདེ་བ་འགགས་ནས་རིམ་བཞིན་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་ཞེས་བའི་དོན་ཡིན། དེ་ལྟར་དུ་ལུང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་རྣམ་གཉིས་ཕྱིར་དགའ་ཡིད་བདེ། །ཞེས་གསུངས། ལུང་གཉིས་ནི། རྣམ་པར་སྨྲེང་བའི་མདོ་ལས། འདི་ངེའི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྐྱེས་པ་མ་ལུས་པར་འགགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་བདེ་བ་ཡང་སྦྱངས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྦྱངས་ཞེང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་ཀུན་

པས། ཞེས་གསུངས་པའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚིང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཚུལ་དང་། ཞེབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཚུལ་ལ་རིམ་བཞིན་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྣང་པའི་རྟོག་དབྱོད་དུ་འཇོག་སྟེ། རྟོག་དང་དབྱོད་དང་ཚིང་ཞེབ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ལ་དེའི་ཡན་ལག་གི་ནང་རབ་དང་དུ་འཇོག་སྟེ། རབ་ཏུ་དང་བ་དད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དགའ་བའི་ཀུན་དཀྲིས་དང་བྲལ་བའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དྲན་པ། དེ་འབྱུང་མི་འབྱུང་བརྟགས་པའི་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཤེས་བཞིན། དེ་དང་བྲལ་བ་ན་དམིགས་པ་ལ་ལྷུན་གྱིབ་ཏུ་འཇོག་པའི་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དྲན་སོགས་གསུམ་དེམ་བཞིན་འཇོག བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་གསུམ་པོ་དེ་ལ་རང་མིང་གིས་མི་སྟོན་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དགའ་བའི་ཀུན་དཀྲིས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ནང་རབ་དང་ཞེས་རྟོད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྟོག་དབྱོད་ཀྱི་རྟོག་པས་དང་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དེ་གསུམ་ལ་རང་མིང་གིས་མི་སྟོན་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། དགའ་བའི་ཀུན་དཀྲིས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་

བའི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་དབྱ་པ་དེ་དང་བྲལ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་བྲལ་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་དམིགས་པ་ལ་ལྷུན་གྱིབ་ཏུ་འཛོག་པའི་དེའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་གཉིས། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཡན་ལག་གི་དབྱ་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཡོངས་དག་ཏུ་འཛོག འདི་ལ་ཡོངས་དག་གི་སྒྲས་རྗོད་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་བྱོལ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་དེའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉིང་འཛིན་ནི། རང་རང་གི་སས་བསྟུས་ཀྱི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་འཛོག འདི་ཐམས་ཅད་དངོས་གཞི་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་རྣི་ལྟ་བུ་ཡན་ལག་ལྟ་བའི་བསམ་གཏན་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས། དྲུག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཡན་ལག་རྣམས་མི་འཛོག་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྐྱོམས་འཇུག་ཡིན་ན། དངོས་གཞི་སྐྱོམས་འཇུག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་སྐྱོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་དང་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ། གཉིས་པ་ལ་དེ་ཡིན་ན་ནང་རབ་

དང་དང་མི་ལྡན་བས་ཁྱབ། གསུམ་པའི་དེ་ཡིན་ན། དྲན་ཤེས་བཞིན་བཀྲངས་སྟོམས་གསུམ་གང་རུང་དང་མི་ལྡན་བས་ཁྱབ། བཞི་པའི་དེ་ཡིན་ན་དྲན་པ་དང་བཀྲངས་སྟོམས་ཡོངས་དག་དང་མི་ལྡན་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་བའི་དང་། ཞེས་སོགས་ཏུང་བ་གསུམ་དང་། རང་འཛེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བའི་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་དབེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པས་རྣོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བདེ་བས་ཀུན་ཏུ་རྟོངས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ལ་བཏང་སྙོམས་དྲན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་དེ། བདུན་རྣམ་པ་གསུམ། །རོ་སྐྱང་ལྡན་དང་ཞེས་བཤད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་རྗེས་རྒྱུན་ཡིན་པས་སྟོམས་འཇུག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་བོན་རྣམ་པ་བཞིན་ཏེ། རང་འཛེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་རྣ་ལྟར་བསམ་གཏན་ཡིན་ཅེ་ན། འོག་པར་མེམས་པའི་ཕྱིར། ཤ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་

ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་མིང་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་ན་ས་བོན་རྙེལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། བདུན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ན་གཡོ་བ་དང་བཞི་པ་ལ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་མ་གྲོལ། བཞི་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྟོག་དཔྱོད་དབུགས་འབྱུང་རྣམ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ། སྤྲུག་བསྔལ་ཡིད་མི་བདེ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་དབུགས་དག་དང་། །བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡི་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རྒྱུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཚོར་བ་གང་ཡོད། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ། མིག་ཤེས། ཉན་ཤེས། ལྕམ་ཤེས་སུ་བྱུང་བའི་བདེ་བ། དེ་རྣམས་སུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཚོར་དང་བཏང་སྙོམས་རྣམས་ཡོད། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་སུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་ཡིད་བདེ་ཡོད། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་སེམས་ཚོར་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཡོད། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་

བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཁོ་ན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི། ཁེས་སོགས་ཤང་པ་བཞི་གསུངས། ཁོ་ན་དེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་དབང་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དབང་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པ་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མེག་དང་། ཁེས་སོགས་བཞི་གསུངས། གཉིས་པ་ནི་སྣོད། །

སྙོམས་འཇུག་གསུམ་དང་འཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་བ།

འོ་ན་དག་པ་བ་ཉིན་མོངས་ཅན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གསུམ་པོ་རྗེ་ལྟར་འཐོབ་ཅེ་ན། དེ་དང་མི་ལྡན་འདོད་ཆགས་བྲལ། ཁེས་སོགས་བཞིའི་དགོངས། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དག་པ་བའི་སྙོམས་འཇུག་སྔར་དག་པ་བ་དང་མི་ལྡན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སྤིད་རྩེ་མ་གཏོགས་པ་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ལ་

འཐོབ། །སྲིད་རྩེ་མ་གཏོགས་ཏེ། སྲིད་རྩེ་ལ་གོང་ས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཐོབ། །ཉོན་མོངས་ཅན་ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་པ་དང་། སྲིད་རྩེ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་གོང་ས་ལས་འོག་སར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གསུམ་པོ་དེ་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་སྙམ་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་བྱུག་གི་ངག་དོན། ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རྒྱུན་ཀྱི་ཚ་རང་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་རང་དང་། ལྷག་རང་དང་འོག་ན་སྟོམས་འཇུག་གི་རྗེས་གཞན་ཡོད་ན་བསམ་གཏན་ནི་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དག་བ་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ། དེས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྟོམས་འཇུག་བྱུག་སྐྱེ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པའི་དག་པ་བ་དང་། སྨོན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག མི་སྨོན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཆེས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ། སྟོམས་འཇུག་བཏུན་སྐྱེ་སྟེ། རང་སའི་དང་། ཆམ་ཤེས་ཀྱི་དང་། ཏམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དག་པ་བའི་སྟོམས་འཇུག་རེ་རེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་

འཇུག་གཉིས་གཉིས། སྲིད་རྩེའི་དགེ་བ་བརྟམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་དང་། རྟོག་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དགུ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་དང་། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བཅུ་རེ་སྐྱེའོ། །དགེ་བ་བ་ཡི་དངོས་གཞི་ལས་ཟག་མེད། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་པོགས་གསུམ་གའི་བར་གྱི་དགེ་བ་དང་། དེར་མ་ཟད་དང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྐྱེ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ཤེས་པའི་ཚེ། རང་སའི་དགེ་བ་བདང་། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་ཉོན་མོངས་ཅན་རང་དང་། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ། འོག་སའི་དགེ་བ་བ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀུན། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་དག་དོན། འཆི་འཕོ་བའི་ཚེ་དག་པ་བ་ལས་རང་ནང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་སྟེ། དག་པ་བས་འཆི་སེམས་བྱས་པ་ལས་རང་ས། འོག་ས། གོང་ས་ཀུན་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འཆི་སེམས་བྱས་པ་ལས་འོག་སར་སྐྱེ་བའི་གོང་མར་མི་སྐྱེ་སྟེ། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་བཞིན་དུ་གོང་མར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཀན་གཉིས་པའི་དེ་མ་ཐག་རྟེན་གྱི་ཐད་དུ་གོ་བ་ཆགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁོའོ། །

ཐོད་ཀལ་གྱི་སྟོང་བ་དང་དངོས་གཞི།

འོ་ན། ཐོད་ཀལ་གྱི་སྟོང་བ་དང་དངོས་གཞི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ས་བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་འབྱེལ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་སྐབས་སུ། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་གཉིས་ལ་འབྱེལ་ཚགས་ཡང་ལུགས་མ་ཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། མར་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོད་ཀལ་གྱི་རིང་སྟོང་། དེ་ལས་གཅིག་བརྒལ་ཏེ་རེ་བར་དུ་བོར་ནས་ཡང་ལུགས་མ་ཐུན་དང་མར་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཉེ་སྟོང་། སྟོང་བ་གཉིས་པོ་དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་དངོས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལྟ་བུ། ཐོད་ཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན། རྟེན་གྱིང་གསུམ་གྱི་མིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ། གང་ཟག་མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་དབྱ་བཅོམ་པས་འཇུག་པ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་རྟེན་བསྟན་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་དགག་དོན། སྤྱིར་བཏང་ལ་རང་ས་དང་འོག་སའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྣོམས་འཇུག་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་དེ། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྣོམས་འཇུག་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ས་ན་སྣོམས་འཇུག་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ལ། སྲིད་རྩའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྣོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། སྲིད་རྩའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀང་ཁམས་གོང་གི་དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་རྣ་ལྟ་བུ་སྣམ་ག། དེ་དག་ལ་ནི་ཉེར་བསྡོགས་བརྒྱད། །ཅེས་སོགས་ཤད་པ་གསུམ་གྱི་དགག་དོན། ཁམས་གོང་གི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གོང་མའི་དངོས་གཞིའི་སྣོམས་འཇུག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རང་ཉ་བའི་གོང་ས་ས་བསྡུས་པའི་དགེ་སེམས་རྣ་ཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ངོ་བོ། དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ནས། སྲིད་རྩའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་བར་བརྒྱད། ཐག་ཆེར་དག་པ་པ་དང་། ཚོར་བ་རྣམས་བཏང་སྙོམས་ཡིན། ཐག་ཆེར་

སྟོས་པ་ལ་དོན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་མི་ལྷོགས་མེད་བསྒྲུབའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ས་གང་གིས་ཉོན་མོངས་དངོས་སུ་སྟོང་ཞེ་ན། ཟག་པ་མེད་ཉོན་མོངས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་དགག་དོན། དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གོང་མའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ས་དང་འགལ་སའི་ཉོན་མོངས་ཀུན་དངོས་སུ་སྟོང་བའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བས་ཀྱང་སྟོང་ནུས། མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་སྟོང་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་མི་ལྷོགས་མེད་པ་ཡི། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཞེས་གསུངས།

ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ།

ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། མཚན་མེད་ཞེས་བའི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་བཞིའི་དགག་དོན། དེ་ལ་རྣམ་ཐར་སྐོ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ། འདུས་

བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི། ཞོ་མེའི་མཚན་གཉིས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་ཞེ་བའི་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། སྤྲུག་བདེན་གྱི་སྟོང་བ་བདག་མེད་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། དེ་ལས་གཞན་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ལམ་སྣན་འབྱེན་བྱེད་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཅེས་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཤད་པ་བྱུག་གི་ངག་དོན། དེ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་འདི་བདག་གི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ལྟ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སློབ་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་ལྟ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ། སློབ་པ་མེད་པ་སློབ་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། སོ་སོར་རྟག་ཅན་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞེ་བའི་རྣམ་པར་འདྲུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བྱེད་པའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། དགེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། །ཞེས་སོགས་བྱུག་གི་ངག་དོན།

དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་སྟེ་དགེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལྔ་བུ། མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གྱུར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན། མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་བུ། ཤེས་པ་མཐོང་བར་གྱུར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན། སྒྲོར་བྱང་གི་ཡོན་ཏན་མི་སྤྲུག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་དབུགས་དབྱུང་རྩུབ་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། སྨོན་གནས་ཤེས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་བུ་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན། རྗོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལྟ་བུ་ཟག་པ་ཟད་པར་གྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། ཚད་མེད། རྣམ་ཐར། ཟེལ་གནོན། ཟད་པར་དེ་དག་གི་སྟོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མེད་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཤུང་པ་བརྒྱད་ཀྱི་འཆད། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱད་དང་པོ་གཉིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གསུམ་པ་ནི། ཟེལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི། ཟད་པར་བཅུའོ་བརྒྱད་མ་ཚགས།། ཞེས་པས་འཆད། ལྟ་པ་ནི། འགོག་པ་བཤད་ཟིན་ལྟག་མ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དེ། སྐབས་དོན་སྟོའོ། །

བསྟན་པ་དང་བསྟན་པའི་གནས་ཚད།

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མདུག་གི་དོན་སྟོན་པ་ནི། སྟོན་པའི་དམ་ཚོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཚོས་འཁོར་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྟན་པའི་གནས་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི། བཀའ་དང་མདོན་པར་རྟོགས་པ་གང་རུང་གི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དམ་ཚོས་སུ་དམིགས་པ། ཚོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། ལུང་གི་ཚོས་འཁོར་དང་རྟོགས་པའི་ཚོས་འཁོར་གཉིས་ཡོད་དེ། ལང་གཤེགས་ལས། ངཡི་ཚོས་ཚུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །བསྟན་པ་དང་ནི་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་། སྟོན་པའི་དམ་ཚོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། བསྟན་པ་འཛིན་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལུང་གི་བསྟན་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཡན་ཆད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཐྱིན་ཅེ་ན་ལོག་པར་འཛིན་པའམ་གཞན་ལ་དེ་སྐད་སྨྲ་

བར་བྱེད་པ། ལུང་གི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཡིན། བསླབ་པ་གསུམ་གང་རུང་ནས་བརྒྱང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱབ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཛིན་བྱེད་དང་སྐྱེ་བྱེད་དང་། །སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཚོས་འཁོར་གང་ཞིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དམོགས་པ། ལུང་གི་ཚོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། །དེ་ལ་ལུང་ནི་མདོ་དང་འདུལ་བ་དང་ཚོས་མངོན་པ་རྣམས་སོ། ། ཞེས་གསུངས། ཐར་ལམ་དུ་དམིགས་པ། རྟོགས་པའི་ཚོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྟོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཏི་སྐད་དུ་གནས་པ་དེ་སྐད་དུ་དམ་པའི་ཚོས་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་དོན་ལ། མདོ་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་མི་འདྲ་བ་གསུངས་པ་འགོད་པ། དེ་དང་ཕྱོགས་གཞན་ནས་གསུངས་པ་མཐུན་མི་མཐུན་དབྱད་པ།

བསྟན་པ་སྡུ་དང་ཕྱི་དང་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐལ་བཟང་གི་སྒེགས་བམ་མང་པོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་དམ་ཚོས་ནི་ལོ་ལྔ་བརྒྱའི་བར་དུའོ། །ལྔ་བརྒྱའི་བར་དུ་ནི་ཚོས་ལྟར་སྣང་བའོ། །ཞེས་བསྟན་པ་རྣམ་དག་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ལྟར་སྣང་ལྔ་བརྒྱ་སྟེ་ལོ་སྟོང་གནས་པར་བཤད། བསྐལ་བཟང་གི་སྒེགས་བམ་འཁྲུགས་ཤིང་། བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པར་བཤད། འཕགས་པ་སོར་འཕྲེང་ཅན་གྱི་རྟོགས་རྗེད་ཀྱི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ནི་ལོ་སྟོང་གནས་ཏེ། མཐར་ནི་ངན་པར་སྐྱེ་བ་དང་ཚད་པར་སྐྱེ་བས་ནུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས། ལུང་ཐུན་ཚེགས་ལས། བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས། ཟླ་བ་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། ང་སྐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས། སྙིང་རྗེ་པད་དཀར་ལས། བདག་ཡོངས་སུ་སྐུ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་ལོ་སྟོང་དུ་དམ་པའི་ཚོས་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ཡང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ནི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་གསུངས། དེན་ལན་བས་བའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བུད་མེད་རབ་ཀྱང་བྱང་བས་བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་འཕེལ་པར་གསུངས། ཟླ་ཤོས་མི་

ཟད་པའི་མདོ་སོགས་ཀྱི། ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་ལ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ནི་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་པ་ལས་ལོ་ལྷ་བརྒྱར་ནི་འཛེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ལོ་ལྷ་བརྒྱར་ནི་འགྲིབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། རྗེ་རྗེ་གཙོད་པའི་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐུག་ཐུའི་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ། ཞེས་ལོ་ཟེད་དང་སུམ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས། རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག རྗོགས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱི། ལུང་ནི་ཡུན་རིང་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཡུན་རིང་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་ཚེགཅུ་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཟཆད་དོ། །འབྲུམ་ཉི་ཀ་ལས། ལྷ་བརྒྱ་ཐུག་བཅུར་གནས་པའི་ལྷ་བརྒྱ་དང་པོ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ། གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་། གསུམ་པ་ལ་འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་འབྱུང་བས། དེ་དག་འབྲས་བུའི་དུས་དང་། བཞི་པ་ལ་ཤེས་རབ། ལྷ་པ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན། བྱ་གཅོད་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་དག་སྨན་པའི་དུས་དང་། བདུན་པ་ལ་མངོན་པ། བརྒྱད་པ་ལ་མདོ་སྡེ། དགུ་པ་ལ་འདུལ་བ་ཤས་ཆེར་སློབ་པས་དེ་དག་ལུང་གི་དུས་དང་། བཅུ་པའི་རྒྱས་བཤད་ཐུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་དགའ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྫོགས་རྫོད་ལས། འཛམ་བུ་གླིང་བའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་ཡང་འཕེལ་ཏེ། ཚེ་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་བར་

དུ་བསྟན་པ་གནས། དེ་ནས་ཚེ་ལོ་བདུན་བརྒྱ་པ་ནས་བསྟན་པ་ལྷུག་དེར་རང་རང་རྒྱལ་བྱེ་བ་ཐུགཱ་བདུན་འབྱུང་། དེ་ནས་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་བྱམས་བ་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་པར་གསུངས། གདགས་པར། འཛོམ་བུ་གླིང་པའི་ཚེ་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ནས་བསྟན་པ་འཕྲིན་པར་གསུངས་པ་སོགས། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་ལྡན་རྣམས་ལ་མི་འདྲ་བ་སྟ་ཚོགས་གསུངས་པ་ལས། མཁས་པ་ཞལ་ཆེ་བ་དག བསྟན་པ་ལོ་ལྡ་སྟོང་དུ་གནས་པར་གསུངས་པ་སྤྱ་རྟེ་བཞིན་པ་འཐད་ལྡན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཉེན་པ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་དེ། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་བཤད་པ་ལྟར་མདོ་དུ་མ་དང་ཚད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དུ་མས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་། ཉིས་སྟོང་། སུམ་སྟོང་སོགས་སུ་གནས་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་དག་ལ་དགོངས་བཞེད་དགོས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། སྨྲན་བའི་དུས་ཉམས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱུན་ལས། དམ་པའི་ཚོས་ནུབ་པ་ནི། སྨྲན་པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཇིག་པ་ན་མོས་པ་དང་། སྐོག་པ་

དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་། ཉན་པ་དང་སེམས་པ་རྣམས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་སྐྱོ་བ་སྐྱེ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ལྷ་མོ་ཏེ་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་རྩེགས་རྩོད་ཀྱི་མདོ་ལས། མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཉིན་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ན། གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཚོས་རབ་ཏུ་དར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་སོགས་ལུང་བསྟན་པའི་ལོ་གྲངས་དང་མི་མཐུན་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་ནི། ཁ་ཅིག་རྒྱ་ནག་ལ་བཞེད་ཀྱང་ས་བཅུ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོས་བོད་ཡུལ་ལ་བཞེད་པ་ལྟར་རིགས་སོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་གསུངས་པ་མི་འགལ་ཏེ། བསྟན་པ་ནུབ་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི། སྒྲུབ་པའི་དུས། ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དུས། ལུང་གི་དུས་གསུམ་ལ་སོ་སོར་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ལ་དགོངས། གནས་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི་བསྟན་འཛིན་གྱི་གང་ཟག་དང་དམ་པའི་ཚོས་ཙམ་གནས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། རང་ལུགས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ལྟ་སྟོང་དུ་གནས་པར་གསུངས་པ་འཐད་དེ། ལོ་ལྟ་སྟོང་ལ་ལྟ་བརྒྱ་ཐུག་བཅུར་བྱས་པའི་དང་པོ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་ལེ་ལྷ།

ཕྱིར་མི་འོང་གི་ལེ་འུ། ཕྱིར་འོང་དང་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་ལེ་འུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གསུམ་པོ་དེ་ལ་རིམ་བཞིན་དེ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལེ་འུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་རྣེས་ཀྱི་ཐུགཀ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེ་འུ། ཉོང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེ་འུ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེ་འུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་རིམ་ཅན་དང་བའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལེ་འུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེའི་རྣེས་ཀྱི་ལྟ་བརྒྱ་པ་ཐུགཀ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་མངོན་པའི་ལེ་འུ། མདོ་སྡེའི་ལེ་འུ། འདུལ་བའི་ལེ་འུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཐོས་བསམ་དང་བའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ལ་ལུང་གི་ལེ་འུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་རྣེས་ཀྱི་ལྟ་བརྒྱ་པ་ཐུགཀ་ཐ་མ་ལ་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེ་འུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་གྱི། ལྷ་སྤྱོད་རྣམ་པར་མ་དག་པ་ཉིན་ཏུ་མང་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་བྱགས་པས། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས། སྒྲུབ་པའི་དུས། ལུང་གི་དུས། རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་དུས་ཞེས་གསུངས།

སྟོན་པ་འབྱུངས་འདས་ཀྱི་འོ།

འོ་ན་གང་ནས་བརྒྱང་སྟེ་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་རྙེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཞིང་འདིར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ནས་བརྒྱང་སྟེ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་སྤང་ཅེ་ཙམ་འདས་སྟན་ན། འདི་ལ་ས་སྐྱ་པ་ཁྲ་དགོན་གྱི་རྩེ་ཚུལ། རྗེ་ཙོ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྩེ་ཚུལ། གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་སོ་བདུན་ན། རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་བྱེད། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྲུང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་རྗེད་མང་། དེ་རྗེས་བལ་པོར་རྒྱལ་པོ་ཚོས་ཀྱི་གོ་ཚ། དེ་རྗེས་བལ་པོར་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་གོ་ཚ། དེ་རྗེས་གོད་དུ་མེ་པོ་འབྱུག་ལ་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ། དེ་རྗེས་ས་པོ་འབྱུག་ལ་ལྷ་བླ་མ་ཁུ་དཔོན། དེ་རྗེས་ས་མོ་གླང་ལ་ལོ་ཆེན་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གཅེག་ས། དེ་རྗེས་མེ་པོ་བྱི་བ་ལ་རྗེ་བཙུན་བཀས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཅེག་ས་

དུས། ས་བཅུ་བྱིས་བཅིས་པ་རྣམས་མཐུན་པར་བདག་ཅག་གི་སྐྱེན་པ་མེ་མོ་ཡོས་ལ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས། ས་ཕོ་འབྲུག་ལ་སྐུ་བལྟམས། ལོ་བརྒྱད་བཅུ་པ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནས་བརྩེ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས་པའི་བྱེ་ལོ་ཡན་ཆད་ལ། ལོ་སྐུམ་སྐྱོང་དང་སྐམ་བརྒྱ་ཞེ་དགུ་སོང་། དེ་ནས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་ཆུ་མིག་ཏུ་མེ་མོ་གླང་ལ་ཆོས་འཁོར་མཛད་པའི་ལོ་དེའི་བར་དུ་དྲུག་བཙུ་སྐོར་གཅིག ངེ་ནས་ད་ལོའི་མེ་ཕོ་སྐྱག་འདི་ཡན་ཆད་ལ་དྲུག་བཙུ་སྐོར་གསུམ་དང་དགེ་སོང་། དེལ་ན་ད་ལོའི་མེ་སྐྱག་འདི་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་སྐུམ་སྐྱོང་དྲུག་བརྒྱ་དང་སོ་གཅིག་སོང་བས་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐུག་བཙུའི་འབྲས་བུའི་དུས། སྐྱབ་པའི་དུས། ལུང་གི་དུས་ཀྱི་ཐུག་གསུམ་པའི་སྐྱང་ནས་མདོ་སྡེའི་ལེ་ཁྱོགས། མདོ་སྡེའི་དུས་ཀྱི་ཐུག་གཅིག་པོའི་སྐྱང་ནས་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཉིས་སོང་སྟེ། དེ་མན་ཆད་ལ་ལོ་སྐྱོང་ཐུག་གཅིག་དང་སྐམ་བརྒྱ་དྲུག་བཙུ་གནས་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པ་ལས་འདས་ལོ་གསུམ་ཀྱིས་མང་སྟེ། བདག་ཅག་གི་སྐྱེན་པ་མིག་དམར་ཅེ་ཤིང་ཕོ་བྱི་བ་ལ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས། ཤིང་མོ་བྱང་ལ་སྐུ་བལྟམས། ཤིང་ཕོ་སྦྲུལ་སྐྱོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཚོས་བརྒྱད་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཆུ་ལ་བསྐྱན་པར་བཞེད་པ་དང་། ཡང་པཾ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི། ཤིང་ཕོ་བྱི་བ་ལ་ཁྲོ་ཐུར་

བརྩེས་པ་དང་། མེ་མོ་ཡོས་ལ་སོལ་ནག་ཐང་ཆེན་དུ་བརྩེས་པ་དང་ལྷགས་པོ་ལྟ་ལ་ས་སྐྱར་བརྩེས་པ་ཡན་ལ་ལོ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་སོང་གསུངས་པ་ལ། ས་བཅ་ན་རེ། དེ་ལྟར་དུ་རྒྱུ་བལ་གྱི་བཟྱ་ཏ་མང་བ་བཞེད་ཀྱང་། མཐོ་བཙོན་གྲབ་རྩེ་དང་། བདེ་བྱེད་བདག་པོས་མ་གཏར་རྩོ་གདན་ཡིན་སྨན་ཐུབ་དབང་གི་སྐུ་བཞེང་འདོད་ནས། ཙོན་དན་གྱི་འདེབ་གུ་སྤུངས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྐུ་རང་བྱོན་དུ་འཁྲངས་པའི་ལོ་དང་ནོར་བརྒྱུད་མར་འབྱམས་པའི་བརྩེས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔར་བྲངས་པའི་ལྷ་མོ་དྲེ་མ་མེད་པའི་ཚོད་ལྟང་བསྟན་པའི་མདོའི་དོན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབས་སོགས་ལྟང་བསྟན་པའི་མདོའི་ལོ་བྲངས་པར་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་རབས་བརྩེས་ན་དེ་ལྟར་ཁོངས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། སྤྱི་ར། བཤད་ཚོད་མི་མཐུན་པ་མཐའ་ཡས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་མེ་པོ་རྟའི་ལོ་ས་གའི་ཉ་ལ་ཞུགས་པར་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས། ལྷུམས་སུ་ཟླ་བ་བཙུ་བཞུགས་པར་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་དང་། འདུལ་བ་རྣམ་འབྱེད་བམ་པོ་ལྔ་བཙུ་པ་ལས་གསུངས། འདུས་པ་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཀོག་དང་། སྐྱེན་དུས་མང་པོ་ལས། སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་སྐུ་བལྷམས་པར་བཤད། མཚོ་སྐྱ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས། ཆུ་སྟོད་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་

གྱང་ཐ་མ་ལ་སྐར་མ་ས་གཅ་ནུབ་འཁོར་བའི་དུས་སྨོན་ལ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་ནས། དབྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ས་གའི་ཚེས་བཅུད་ཀྱི་ཉིན་རྒྱལ་ཡུབ་འཛོམ་པའི་དུས་སྨོན་ལ་སྐུ་བལྟམས། ཞེས་གསུངས། གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། འཇིག་པ་ཁྲོད་ནི་རྒྱལ་ལ་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་ལུང་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ལ་སྐུ་བལྟམས། ཁྱིམ་བདག་དབྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ས་གཅ་ལ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་གསུང་པ་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ཅེས་པ་ཆ་ཚེན་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་མོ་གསུང་། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མདོ། འདུལ་བ་ལུང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། སྒ་དན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། །བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་རྣམས་ལས། སྟོན་པ་ཁབ་ཏུ་ལོ་ཉེར་དགུ་དགའ་བ་སྨོད་པ་ལ་ལོ་དྲུག སོ་ལྔ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལོ་སྟ་མའི་མཚུ་ཟླ་བའི་ཉ་ནས། ཕྱི་མའི་མཚུ་ཟླ་བའི་ཉའི་བར་ལ་ལོར་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མདོ་སྒྱང་འདས་ཆེན་པོ་ལས་དབྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཉའི་ཐོ་རངས་སྒ་དན་ལས་འདས་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་མཆུའི་ཉ་ནས་མཆུའི་ཉའི་བར་ལ་ལོར་བྱམས་པའི་དགྱང་ལོ་བརྒྱད་བཅུ་དང་། དགེ་ཚུལ་ཙུན་ད་ཞེས་བྱ་བས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཟླ་བ་གསུམ་བཞུགས་ནས། ས་གའི་ཉ་ལ་སྒ་དན་ལས་འདས། ཏོར་ཟླ་བཞི་པ། དགའ་བ་ཞེས་པ་

ཆུ་ཤེ་འབྲུག་གི་ས་གའི་ཉལ་ཟེར་རོ། །ཆུ་ཤེ་རྟའི་ས་གའི་ཉའི་ཐོ་རངས་ལ་སངས་རྒྱས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞག་ཞེ་དགུ་སོང་བའི་ཚེར་བླུག་པའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཞིའི་ཉིན་ཕུ་ར་ཤིར་ཚོས་འཁོར་བསྐོར། དབུར་འབྱིང་སོ་ཚོར་བླུག་པའི་ཚེས་བཅུ་བླུག་གྲོ་བཞེག་བླུ་བའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ལ་དབུར་སྦ་མ་ཞལ་བཞེས་མཇད་དེ། ཐ་སྙད་བླུ་བའི་བཅོ་ལྔ་ལ་དགག་དབྱེ་མཇད། དེ་ནས་ཞག་བདུན་སོང་བའི་ཉིར་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་བར་ལྟ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་ཏེ། འདི་ལ་ཚེ་འཕྲལ་ཆུང་དུར་གྲགས། དབྱིད་བླ་ར་བའི་དགོའི་བླ་བའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་ལ་ཚེ་འཕྲལ་ཆེན་པོ་ཞེས་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེང་སང་བོད་ན་ཚེ་འཕྲལ་ཆེན་པོ་རྟའི་བླ་བ་ཞེས་པ་བརྡའ་འཆུགས་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་རྣམས་དང་དུས་འཁོར་སོགས་ནས་གསུངས་པ་མཐུན་མི་མཐུན་དབྱད་པ་ནི། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཟེལ་གཅོན་ཅེས་པ་མེ་ཧོར་རྟའི་ས་གའི་ཉ་ལ་ལྷམས་སུ་ཞུགས། དེའི་ཆུ་སྟོད་བླ་བའི་བླ་ལྷག་དང་བཅས་པའི་བླ་བ་རེལ་པོ་བཅུ་རྩོགས་པའི་མཆུའི་བླ་བའི་ཉའི་ཉིན་སྐུ་བལྷམས་ཏེ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་རེལ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་བླ་བ་གསུམ་བཞུགས་པའི་ཆུ་ཤེ་རྟའི་ས་གའི་ཉ་ལ་སངས་རྒྱས། རབ་བྱུང་ཞེས་པ་མེ་ཡོས་ཀྱི་ས་གའི་ཉ་ལ་སྐུ་

ངན་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དུས་བཞི་སྦྱ་བྱེའི་ལོ་གྲངས་ཀུན་སྔོན་མས་བའི་ལོ་ལྟ་སྟོང་དང་བརྒྱད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས་ལ། དེ་དག་ལས་སྔར་རྗེ་ཙོམ་འདས་ནི། དཔལ་ཛེའི་མེ་སྐྱག་འདི་ཡན་ཆད་ལ། ཉིས་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་འདས་ཏེ། དེང་སང་སོ་དགུ་བའི་སྐྱང་ན་ཡོད་དུས་བརྩེས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བསྟན་པ་སྔ་དར་ཕྱི་དར་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། བོད་དུ་འདི་འདྲའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ཞལ་ཆེ་བར་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་གྱིས་བསྟན་པ་བསྙབས་ནས་བར་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་མེད་པ་ལོ་འགའ་ཞིག་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་འདུལ་བའི་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གྲེང་གཞི་ལས། བཙུན་པ་རྗེ་ཙམ་གྱིས་ན་དམ་པའི་ཚོས་གནས་པ་ཞེས་བགྱི། རྗེ་ཙམ་གྱིས་ན་དམ་པའི་ཚོས་ཞིག་པ་ཞེས་བགྱི། ཉེ་བ་འཁོར། ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་བར་དུ་སྟེ། ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་ན་དམ་པའི་ཚོས་མཆིས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ལས་ཀྱང་མེད་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་མེད་ན་དམ་པའི་ཚོས་ཞིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་ལ་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། རྗེ་སྲིད་འཕྲོ་འདིར་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །མངོན་མཚོག་འདུལ་བ་གང་ན་གནས་གྱུར་པ། །དེ་སྲིད་ཚོས་སྐྱོན་དེ་ནི་གནས་འགྱུར་རོ། །ཞེས་

གསུངས། ཞེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་དེང་སང་གི་བར་དུ་བར་མ་ཆད་པར་ཡོད། དེ་ལ་ཁ་ཅིག རྫོགས་རིམ་ལྔ་ཅིག་དང་། ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་བཞུགས་དུས་དེ་སྔ་དར་ཡིན། རྗེག་ལོ་ཆེན་པོ་བྱོན་མན་ཆད་དེ་སྔོ་དར་ཡིན། ཞེས་ཟེར་ན། ནང་འགལ་ཏེ། དེའི་བར་དུ་འདུལ་བའི་བསྟན་པས་ཚོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལས་སོགས་པའི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ལས། འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྣམ་འགྲེལ་ལྟ་ཐོ་ཐོ་རིའི་སྐྱེའི་རིང་ལ་གསེར་གྱི་མཚོད་རྟེན་ནང་དུ་མདོ་སྡེ་པང་ཀོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ཙོ་བྱང་ནང་དུ་བབས་པ་ནས་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབུ་བརྙེས། དེ་ནས་གདུང་རབས་ལྔ་ནས་སྦྱིན་རས་གཟིགས་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ་བྱོན་ནས། རྗེ་བོ་སྤྱལ་སྐྱ་སོགས་སྦྱིན་དྲངས། ར་ས་འབྲུལ་སྣང་སོགས་བཞེངས། མདོ་སྡེ་འགའ་ཞིག་བསྡུར་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྲོལ་ཆེན་བཀོད། དེ་ནས་གདུང་རབས་ལྔ་ནས་འཛམ་དབུངས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་འཚན་བྱོན་ནས། མཁན་པོ་བོ་རྒྱ་སཀྱ། སྤྲོན་དཔོན་པཎ་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ། ཏེ་མེད་བཤེས་གཉེན་སོགས་བཀའ་གྲུབ་མང་པོ་སྦྱིན་དྲངས། བསམ་ཡས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། རྒ་གཉགས། སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ་སོགས་ལྷོ་བཀ་མང་པོས་བོད་དུ་སྡེ་སྡོད་གསུམ། མཚན་ཉིད་ཟེག་པ། རྗེ་རྗེ་ཞེག་པའི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ།

རྒྱུད་སྡེ་བཞི། སྒྲུབ་པ་སྡེ་བརྒྱད། རྒྱུད་དང་སྒྲུབ་ཐབས་མན་ངག་དང་བཅས་པ་བསྒྲུངས་ཏེ། ཐུབ་བསྟན་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་ཀྱི་དེའི་དགོན་པོ་ཕྱག་རྗེད་ཀྱི་སྐུལ་པ་ཚེས་རྒྱལ་རལ་པ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་ལོ་པཉ་མང་པོ་བསྟན། བཀའ་བསྟན་བཅོས་སྲོན་མ་འགྲུངས་པ་མང་པོ་བསྒྲུངས་ཅིང་། སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་འདི་ཡན་ལ་བསྟན་པ་སྤྱིར་ཞེས་འཇོག་པ་ཡིན། རལ་པ་ཅན་འདས་རྗེས་དེའི་གཙུང་པོ་ཐྲང་དར་མས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབས། རབ་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཕག་གསུང་རབ་ཕལ་ཆེར་གཏེར་མའི་གྲས་ལ་སྤྲས་ནས། བོད་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྟན་པ་མེད་པ་ལ་བསྟན་པའི་བར་སྐྱོངས་སུ་གཏགས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྗེ་རྗེས་ཐྲང་དར་དཀྱོངས་ཏེ། འདུལ་བ་འཛིན་པ། གཙོར། དམར། གཡོ་གསུམ་གྱིས་མདོ་ཁམས་སུ་ཐྲ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ་བསྟེན་རྗོགས་བསྒྲུབས། དབུས་གཙང་མི་བཅུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། རིམ་གྱིས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་འཛེལ་བ་ལ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་ཁམས་ནས་གསོས་པར་བཀྲས་ཤིང་ལྷ་ཐ་ལ་དགོན་བྱོན། ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་སོགས་ཁྲེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་ཆར་སློབ་གཉེར་ལ་བརྟངས། ལོ་ཆེན་དང་། བླ་ལ་རྣམ་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟན་བཅས་སྲོན་མེད་པར་བསྒྲུར་ཅིང་ཞུས། །དག་ཚོ་ལོངས་བ་ཆུལ་

ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་སོགས་རྒྱ་གར་དུ་བརྗངས། རྗོ་བོ་ཆེན་པོ་བོད་དུ་སྤྲུན་ཏྲངས་པ་སོགས་འདི་རྣམས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཁ་ཅིག བོད་དུ་བསྟན་པ་མེད་པ་ལོ་བདུན་ཙུ་བྱུང་སྟེ། དབུས་གཙང་གི་མི་བཙུ་ལྔ་སར་བསྟན་པ་འཇུག་ས་ལ་ཞེབས་པ་ནི། རྒན་པོ་གཅིག་ན་རེ། ངས་ལོ་དྲུག་པ་ནས་བཙུན་པ་མ་མཐོང་ཞེས་ཟེར། དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཀུན་མཁྱེན་བྱ་ན་རེ། དེ་མི་རིགས་ཏེ། བསྟན་རྩིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒན་པོའི་ཤེས་བྱང་སྐབས་སུ་མ་བབ་ཅིང་། ལོ་གྲངས་ཀྱང་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བྱུང་དོ། །ཞེས་གསུངས། རང་ལུགས་མཁས་བྱང་རྗེའི་གསུང་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་ཤིང་། མདོར་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ངོ་བོ། རྗོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་ཡིང་ཁ་བ་ཅན་པའི་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་བྱོན་པས་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་དང་དབུང་གཉེན་དམ་པར་གྱུར་པ། ཁམས་གསུམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་མཚན་གསོལ་ཏེ། དགེ་སློང་སྡེ་སྟོང་འཛིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཉིད། མདོར་སྡུད་ཙོང་ཁར་སྐྱབས་འགྲོ་བསྟན་གཙང་དུ་ཞེབས། བསྟན་པའི་དག་ཅེར་མངོ་སྐོན་ཚེ་ཐུབ་ཀྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་སམ་བདུན་གྱིས་ཐོག་དྲངས་པའི་བསྟན་པའི་

སྲོལ་འཇོག་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་མཐའ་དབུས་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་པ་རང་ཉིད་བྱོན་པ་དང་ཆུ་ལ་ཀུན་མཆུངས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་མངོན་པར་མཛོད་ཀྱི་བཀའ་གནས་ལེགས་པར་བཤད་པའོ།། ||

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

རྣམ་གྲོལ་ཞེ་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཆུ་དལ་འབབ་སྒྲུང་། །
ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་བྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །
དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྐོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །
གདངས་ཀྱེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
དེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་

སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེ་རྒེའི་རིང་ལུགས་སྦོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཚོག་པའི་དགེ་བསྟོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཚོས་སྐྱ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།།